

GÁIVUONA SUOHKAN
KÅFJORD KOMMUNE
KAIVUONON KOMUUNI

Møteinnkalling

Utvalg: **Formannskap**
Møtested: Kommunestyresal, Rådhuset
Dato: 07.09.2020
Tidspunkt: 10:00

Eventuell gyldig forfall må meldes snarest på tlf.: 77 71 92 00.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Gáivuona suohkan Kåfjord kommune Kaivuonon komuuni
9146 Olderdalen, 31.08.2020

Bernt Eirik Isaksen Lyngstad (s.)
Leder

Greta Larsen (s.)
sekretær e.f.

Saksliste

Utv.saksnr	Sakstittel	U.Off	Arkivsaksnr
RS 15/20	Innkalling til møte i regionrådet 23.06.20		2020/24
RS 16/20	Protokoll fra ordinær og ekstraordinær generalforsamling i Troms Holding AS 8.6.20		2015/367
RS 17/20	Norges femte rapportering på Europarådets rammekonvensjonen om beskyttelse av nasjonale minoriteter og åttende rapport på minoritetspråkpakten – høring av rapportutkast		2015/755
PS 60/20	Delegerte saker Formannskap mai-august 2020		2020/130
PS 61/20	Flerspråklige adressenavn		2020/304
PS 62/20	Søknad om støtte til skoletur for 9. klasse ved Manndalen skole		2020/89
PS 63/20	Tillegg til sak 21/20 - Undersøkelse av konsekvenser ved at bassenget stenger ut 2020		2020/54
PS 64/20	Dispensasjon for oppføring av hurtigladestasjon		2020/308
PS 65/20	Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for oppføring av gapahuk		2020/289
PS 66/20	Dispensasjon for etablering av motocrossbane		2020/325
PS 67/20	Mindre reguleringsendring av Bjørkholt boligfelt		2020/249
PS 68/20	Søknad om dekning av reguleringskostnader		2019/236
PS 69/20	Søknad om kjøp av kommunal boligtomt for oppføring av fritidsbolig		2015/1402
PS 70/20	Kommunalt forprosjekt klimagassreduksjon		2015/1503
PS 71/20	Planprogram for kommunedelplan energi og klima		2020/399
PS 72/20	Helhetlig ROS med oppfølgingsplan perioden 2020 - 2024		2015/516

Informasjon om vindkraft.

Fra: Berit Fjellberg (Berit.Fjellberg@ntroms.no)

Sendt: 05.06.2020 08:21:25

Til: Bernt Lyngstad; dan.havard.johnsen@lyngen.kommune.no; Eirik Losnegaard Mevik; Geir J Varvik; Hilde Anita Nyvoll; Ørjan Albrigtsen; Geir J Varvik

Kopi: Ingvild Pedersen (post@iprevisjon.no); Kristin Vatnelid Johansen; Daniel Vollstad Johnsen; Lise Jakobsen; Gunbjørg Melkiorson; Kaj A. Båtnes (kaj.baatnes@nordtroms.net); nyhet@framtidinord.no; Kjetil Nielsen Skog (kjetil.nielsen.skog@finord.no); Jan Hugo Sørensen; Bjørn Ellefsæter; Cissel O Samuelsen; Einar Pedersen; Stig Aspås Kjærвик; Willy Arne Ørnebakk; Britt M. Pedersen; jarydningen@hotmail.com; karl-gunnar@nonamesport.com; kumichal@online.no; Anne Berit Bæhr; Jan Fjære; Jens Kristian Nilsen; Odd Geir Fagerli; Silja Karlsen; Sentralbord Kvæningen kommune; Post Kafjord; Lyngen kommune (post@lyngen.kommune.no); Hanne Wiesener; Nordreisa kommune; Post Skjervoy; Post Storfjord

Emne: Innkalling til møte i regionrådet 23.06.20

Vedlegg: Innkalling med saksliste 23.06.20.docx

Det vises til vedlagte innkalling til møte tirsdag 23. juni kl 0900 på teams (kalenderinnkalling sendt ordførere).

Hilsen

BERIT FJELLBERG

DAGLIG LEDER

Nord-Troms Regionråd DA

mob / 97 56 73 66

tlf / 77 58 82 79

web / www.nordtromsportalen.no

Nord-Troms Regionråd DA

Til regionrådet (ordførere) som innkalling

Sendes varaordførere, rådmannsutvalg og eierkommuner til orientering

Dato:04.06.20

MØTE I NORD-TROMS REGIONRÅD DA

Det innkalles til møte;

Tid: Tirsdag 23. juni 2020 kl 0900–1130

Sted: Teams

Saksdokumenter sendes ut cirka 1 uke før møtet.

Eventuelt forfall bes meldt sekretariatet snarest.

Vel møtt!

(sign.)
Ørjan Albrigtsen
rådsordfører

Berit Fjellberg
daglig leder

Kopi: Revisor
 Media

*Adr.: Hovedveien 2, 9151 Storslett
Tlf. 77 77 05 86, Org. nr. 979 470 452
E-post: regionrad@ntroms.no
www.nordtromsportalen.no*

EMNE:	Møte nr 6-2020
STED:	Teams
TIDSPUNKT:	26. juni 2020

REFERATSAKER:
Ingen pt

VEDTAKSSAKER:	
Sak 23/20	Godkjenning av referat fra møte 26.05.20
Sak 24/20	Prosjekt Drivkraft Nord-Troms – midtveisrapportering
Sak 25/20	Medlemskap Trainee Nord-Troms
Sak 26/20	Uttalelse – « <i>ny struktur politidistrikt</i> »
Sak 27/20	Regional planstrategi Troms og Finnmark fylkeskommune – innspill til kunnskapsgrunnlag

OPPFØLGINGS- OG ORIENTERINGSSAKER:

- Arbeid med notat – Nordområdemeldingen
- Pilotprosjekt fra arbeidskraftreserve til verdifull ressurs
- Covid-19 situasjonen i den enkelt kommune
- Møte med fylkesråd for næring – tidspunkt og program

DRØFTING:

- Regionrådsmøter i september (sjømatkonferanse, fellesmøte RU mm)
- Åpen post

Ørjan Albrigtsen
Rådsordfører

Fra: Inger Cecilie Jørstad (inger.jorstad@tffk.no)

Sendt: 10.06.2020 13:50:31

Til: Tromsø Kommune; Post Storfjord; Post Kafjord; Harstad Kommune; Målselv Kommune; post@senja.kommune.no; Karlsøy Kommune; Balsfjord Kommune; Nordreisa kommune; Lyngen Kommune; Bardu Kommune; Sørreisa Kommune; Kvæfjord Kommune; Post Skjervoy; Salangen Kommune; Ibestad Kommune; Sentralbord Kvænangen kommune; Dyrøy Kommune; Gratangen Kommune; Lavangen Kommune; TFFK - Postmottak; Tjelsund Kommune

Kopi: Stein Ovesen; Kari Mette Aaseth; Åge Kvilstad; Dorrit Lauritzen; Line FUSDahl; Bjørn Inge Mo; synnsoe@gmail.com; Synnøve Søndergaard; senjatre@online.no; Gunnleif Alfredsen; Tom Erik Forså; Katrine Boel Gregussen; Geir J Varvik; Linn-Charlotte Nordahl; Britt Hege Alvarstein; oeseth@gmail.com

Emne: Protokoll fra ordinær og ekstraordinær generalforsamling i Troms Holding AS

Vedlegg: Protokoll ekstraordinær generalforsamling Troms Holding AS 9. juni 2020-signert.pdf; Protokoll ordinær generalforsamling Troms Holding AS 8. juni 2020-signert1.pdf

Hei!

Vedlagt ligger protokoll for ordinær generalforsamling i Troms Holding AS 8. juni 2020 og fra ekstraordinær generalforsamling 9. juni 2020.

Vennlig hilsen

Inger Cecilie Jørstad

Spesialrådgiver

Stabsjefens kontor

Troms og Finnmark fylkeskommune

Telefon: +47 47 60 30 57

Mobil: +47 476 03 057

www.tffk.no

Troms og Finnmark fylkeskommune
Romsaa ja Finnmark fylkeskommune
Tromsaa ja Finnmark fylkeskommune

Protokoll – ekstraordinær generalforsamling

Den: 9. juni 2020 kl 13:30 ble det holdt ekstraordinær generalforsamling i Troms Holding AS.

Sted: Via Teams

Det forelå slik dagsorden:

1. Åpning av møte ved styreleder Line Fusdahl, og opptak av fortegnelse over møtende/deltakende aksjeeiere.
2. Valg av møteleder og protokollunderskrivere.
3. Godkjenning av innkalling og dagsorden.
4. Oppnevning av representanter til generalforsamlingen i Troms Kraft AS

1. Åpning av møte ved styreleder Line Fusdahl, og opptak av fortegnelse over møtende aksjeeiere

Styreleder Line Fusdahl åpnet møtet og opptok fortegnelse over møtende aksjeeiere.

Fortegnelse over møtende aksjeeiere Troms Holding AS ekstraordinær generalforsamling 9. juni 2020

Til stede med stemmerett var	Representant		antall tittel aksjer	nr
Troms og Finnmark fylkeskommune	Bjørn Inge Mo	Fylkesrådsleder	39	1-39
Tromsø kommune	Trond Eliassen	Finansrådgiver*	1	40
Storfjord kommune	Geir Varvik	Ordfører	1	41
Kåfjord kommune	Ikke møtt		1	42
Harstad kommune	Ikke møtt		1	43
Målselv kommune	Ikke møtt		1	44
Senja kommune	Ikke møtt		1	45
Karlsøy kommune	Ikke møtt		1	46
Balsfjord kommune	Ikke møtt		1	47
Nordreisa kommune	Ikke møtt		1	48
Lyngen kommune	Ikke møtt		1	49
Bardu kommune	Ikke møtt		1	50
Sørreisa kommune	Jan-Eirik Nordahl	Ordfører	1	51
Tjeldsund kommune	Ikke møtt		1	52
Kvæfjord kommune	Ikke møtt		1	53
Skjervøy kommune	Ikke møtt		1	54
Salangen kommune	Sigrun Wiggen Prestbakmo	Ordfører	1	55
Ibestad kommune	Ikke møtt		1	56
Kvænangen kommune	Eirik Mevik	Ordfører	1	57
Dyrøy kommune	Ikke møtt		1	58
Gratangen kommune	Ikke møtt		1	59
Lavangen kommune	Ikke møtt		1	60

*Etter fullmakt

Andre-uten stemmerett

Troms Holding AS	Line Fusdahl	Styrets leder
TFFK	Inger Jørstad	Spesialrådgiver
TFFK	Åge Kvilstad	Fylkesadvokat

2. Valg av møteleder og protokollunderskrivere (minst en person i tillegg til møteleder)

Line Fusdahl ble enstemmig valgt som møteleder.

Til å undertegne protokollen sammen med møtelederen ble valgt

Bjørn Inge Mo

3. Godkjenning av innkalling og dagsorden

Det fremkom ingen bemerkninger til innkalling og dagsorden. Generalforsamlingen ble erklært for lovlig satt.

4. Oppnevning av representanter til generalforsamlingen i Troms Kraft AS

Innstilling:

Følgende personer foreslås som representant/vararepresentant til bedriftsforsamlingen i Troms Kraft AS:

Medlem: Torbjørn Bongo, AP Vara: Marta Hofsøy, AP

Medlem: Mari Siljebråten, AP Vara: Kjetil Johnsen, AP

Medlem: Tom Rune Eliseussen, SP Vara: Marlene Bråthen, SP

Medlem: Rikke Hokstad, SP Vara: Bengt Magne Luneng, SP

Medlem: Benjamin Furuly, H Vara: Ane Marte Sani, H

Medlem: Britt Hege Alvarstein, FrP Vara: Roar Sollied, V

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Generalforsamlingen ble hevet kl 13:44

Signatur av Line Fusdahl

Signatur av Bjørn Inge Mo

Protokoll – ordinær generalforsamling

PROTOKOLL – Ordinær generalforsamling

Den: 8. juni 2020 kl 14:00 ble det holdt generalforsamling i Troms Holding AS.

Sted: Via Teams

Det forelå slik dagsorden:

1. Åpning av møte ved styreleder Line Fusdahl, og opptak av fortegnelse over møtende/deltakende aksjeeiere.
2. Valg av møteleder og protokollunderskrivere.
3. Godkjenning av innkalling og dagsorden.
4. Godkjenning av årsregnskapet og årsberetning for 2019, herunder disponering av årsresultat.
5. Fastsetting av godtgjørelse til styrets medlemmer.
6. Valg av revisor.

1. Åpning av møte ved styreleder Line Fusdahl, og opptak av fortegnelse over møtende aksjeeiere

Styreleder Line Fusdahl åpnet møtet og opptok fortegnelse over møtende aksjeeiere.

Til stede med stemmerett var	Representant	tittel	antall aksjer	nr
Troms og Finnmark fylkeskommune	Bjørn Inge Mo	Fylkesrådsleder	39	1-39
Tromsø kommune	Gunnar Wilhelmsen	Ordfører	1	40
Storfjord kommune	<i>Ikke tilstede</i>		1	41
Kåfjord kommune	Bernt Lyngstad	Ordfører	1	42
Harstad kommune	<i>Ikke tilstede</i>		1	43
Målselv kommune	Bengt Magne Luneng	Ordfører	1	44
Senja kommune	Tom Rune Eliseussen	Ordfører	1	45
Karlsøy kommune	Parabaran Rajalingam	Varaordfører	1	46
Balsfjord kommune	<i>Ikke tilstede</i>		1	47
Nordreisa kommune	Hilde Anita Nyvoll	Ordfører	1	48
Lyngen kommune	Dan Håvard Johansen	Ordfører	1	49
Bardu kommune	Toralf Heimdal	Ordfører	1	50
Sørreisa kommune	Jan-Eirik Nordahl	Ordfører	1	51
Tjeldsund kommune	Helene Berg Nilsen	Ordfører	1	52
Kvæfjord kommune	<i>Ikke tilstede</i>		1	53
Skjervøy kommune	Ørjan Albrigtsen til kl 14:45	Ordfører	1	54
Salangen kommune	Sigrun Wiggen Prestbakmo	Ordfører	1	55
Ibestad kommune	Dag Sigurd Brustind	Ordfører	1	56
Kvænangen kommune	Eirik Losnegaard Mevik	Ordfører	1	57
Dyrøy kommune	Marit Alvig Espenes	Ordfører	1	58
Gratangen kommune	Anita Karlsen	Ordfører	1	59
Lavangen kommune	Hege Myrseth Rollmoen	Ordfører	1	60
Andre-uten stemmerett				
Troms Holding AS	Line Fusdahl	Styrets leder		
TFFK	Inger Jørstad	Spesialrådgiver		
TFFK	Åge Kvilstad	Fylkesadvokat		

TFFK	Kristina Torbergsen	Politisk rådgiver
Tromsø kommune	Thomas Birkeland	Politisk rådgiver
Salangen kommune	Lars Strøm	Rådmann

2. Valg av møteleder og protokollunderskrivere (minst en person i tillegg til møteleder)

Line FUSDahl ble enstemmig valgt som møteleder.
Til å undertegne protokollen sammen med møtelederen ble valgt
Bjørn Inge Mo

3. Godkjenning av innkalling og dagsorden

Det fremkom ingen bemerkninger til innkalling og dagsorden. Generalforsamlingen ble erklært for lovlig satt.

4. Godkjenning av årsregnskap og årsberetning for 2019 herunder anvendelse av årsresultat
Styreleder la fram årsregnskapet samt styrets forslag til anvendelse av årsresultat.

Årsregnskap og anvendelse årsresultat ble enstemmig godkjent.

5. Fastsetting av godtgjørelse til styrets medlemmer

Styreleder redegjorde for styrets arbeid og framla følgende forslag til godtgjørelse: Styrets leder godtgjøres med kr 45 000,- per år for sitt verv. De øvrige styremedlemmene godtgjøres med kr 2500,- per styremøte.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

6. Godkjenning av revisor

Styret foreslår at KPMG velges som revisor for Troms Holding AS.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

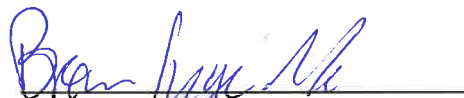
Annet:

Generalforsamlingen ba om at det så snart som mulig og før sommeren, kalles inn til eiermøte for å følge opp § 7.3 i Aksjonærværetalen: «Generalforsamlingen avgjør den beløpsmessige rammen for samlet årlig tilskudd etter forslag fra styret. Rammen kan ikke være høyere enn hva styret foreslår eller godtar. Styret avgjør fordelingen av årlig tilskudd innenfor rammen som generalforsamlingen har fastsatt. Det skal hvert år avholdes et eiermøte mellom Partene, der det vedtas en strategi for tilskuddsordningen. Strategien skal omhandle hvilke typer investerings- eller utviklingsprosjekt som skal være omfattet av tilskuddsordningen, og styret skal legge strategien til grunn for fordelingen av årlig tilskudd.»

Generalforsamlingen ble hevet kl 15:02

Signatur av Line FUSDahl

Signatur av Bjørn Inge Mo

Fra: Postmottak KMD (postmottak@kmd.dep.no)

Sendt: 08.05.2020 14:08:23

Til:

Kopi:

Emne: 19/4402-23 Norges femte rapportering på Europarådets rammekonvensjonen om beskyttelse av nasjonale minoriteter og åttende rapport på minoritetsspråkpakten – høring av rapportutkast

Vedlegg: Norges femte rapportering på Europarådets rammekonvensjon(1191948).docx;UTKAST - RAPPORT PÅ RAMMEKONVENSJONEN(1191959).pdf;UTKAST - RAPPORT PÅ MINORITETSSPRÅKPAKTEN(1191960).pdf

Se vedlagte saksdokumenter.

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

19/4402-23

08. mai 2020

Norges femte rapportering på Europarådets rammekonvensjonen om beskyttelse av nasjonale minoriteter og åttende rapport på minoritetsspråkpakten - høring av rapportutkast

Norge skal fra 2020 rapportere samtidig på oppfølgingen av rammekonvensjonen om beskyttelse av nasjonale minoriteter og minoritetsspråkpakten. Kommunal- og moderniseringsdepartementet oversender med dette utkast til Norges femte rapportering på rammekonvensjonen og åttende rapportering på minoritetsspråkpakten på høring til relevante organisasjoner og institusjoner.

Nasjonale minoriteter i Norge er gruppene kvener/norskfinner, romanifolket/taterne, rom, skogfinner og jøder. Samene er også, i tillegg til å være urfolk, en nasjonal minoritet i folkerettslig forstand. Norge har anerkjent nordsamisk, lulesamisk, sørsamisk, kvensk, romani og romanes som regions- eller minoritetsspråk i Norge. Rapporteringen på minoritetsspråkpakten skal omtale tiltak knyttet til disse språkene.

Nye rapporteringsrutiner fra 2020

Tidligere har de to rapporteringene blitt sendt Europarådet på ulike tidspunkt, hvert femte år på rammekonvensjonen og hvert tredje år på minoritetsspråkpakten. For at rapporteringsprosessene skal bli mer effektive, ønsker Europarådet at begge rapportene skal leveres samtidig, fra i år, og hvert femte år framover.

Etter ønske fra Sametinget skal det fra i år rapporteres også på samiske forhold under rammekonvensjonen. Sametinget har tidligere ikke ønsket at samiske forhold skulle omtales i rammekonvensjonsrapportene.

Hva rapportene skal inneholde

Postadresse

Postboks 8112 Dep

0032 Oslo

postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse

Akersg. 59

www.kmd.dep.no

Telefon*

22 24 90 90

Org.nr.

972 417 858

Avdeling

Same- og

minoritetspolitisk

avdeling

Saksbehandler

Cecilie Haare

22 24 70 95

Rapportene skal omtale tiltak som regjeringen har gjennomført og tiltak som er satt i gang. Vedlagte utkast til rapporter er laget i tråd med Europarådets veiledere til hvordan rapportene skal bygges opp. Berørte departementer har vært involvert i arbeidet med rapportutkastet.

Rapportutkastet er skrevet på norsk, men endelig rapport vil bli oversatt til engelsk.

Mulighet for å gi innspill til rapportutkastene

Rapportutkastene med beskrivelse av gjennomførte og igangsatte tiltak sendes med dette på høring. Vi setter pris på tilbakemelding dersom det er noe vi har glemt å ta med, noe dere mener er feil i teksten, eller andre ting dere mener bør endres for å gi en riktig beskrivelse av det som har vært gjort.

I og med at rapporten skal beskrive tiltak som faktisk er gjennomført eller igangsatt, vil vi ikke omtale tiltak det er ønske om, eller som man ønsker skal bli vurdert. Slike ønsker om endringer i politikken framover, kan imidlertid gjerne spilles inn i andre prosesser, for eksempel til arbeidet med ny stortingsmelding om statens politikk overfor nasjonale minoriteter.

Send gjerne skyggerapport

Dersom høringsinstansene har synspunkter på Norges gjennomføring av de to konvensjonene, kan dere lage en skyggerapport til Europarådet.

Skyggerapporter på rammekonvensjonen skal sendes til minorities.fcnm@coe.int og skyggerapporter på minoritetsspråkpakten skal sendes til minlang.secretariat@coe.int. Etter det vi har fått opplyst er det ønskelig at slike rapporter eventuelt sendes innen 30. november 2020.

Dersom det er ønskelig, og etter avtale, kan departementet bidra med å få oversatt skyggerapportene til engelsk. Skyggerapporten må i så fall sendes departementet innen oktober 2020. Vi sender i slike tilfeller ferdig oversettelse tilbake til organisasjonene/institusjonene slik at dere selv kan sende den til Europarådet.

Innsending og frist

Høringsuttalelser skal leveres digitalt på regjeringen.no. Det gjøres under «Send inn hørings svar» på regjeringen.no/id2701644. Alle som ønsker det, kan avgi høringsuttalelse. Høringsuttalelser er offentlige etter offentlighetsloven og blir publisert sammen med øvrige høringsuttalelser.

Fristen for å sende innspill er **1. juni 2020**.

Departementet har tidligere invitert til et høringsmøte om rapporten. På grunn av koronasituasjonen er det vanskelig å få til et fysisk møte i vår. Vi ber om at de organisasjonene som ønsker et høringsmøte tar kontakt, slik at vi eventuelt kan planlegge et videomøte.

Med hilsen

Marit Aaberg (e.f.)
avdelingsdirektør

Cecilie Haare
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste

Departementene

Sametinget

Troms og Finnmark fylkeskommune

Nordland fylkeskommune

Trøndelag fylkeskommune

Kommunene i Troms og Finnmark

Hábmera suohkan/Hamarøy kommune

Aarborten tjielte/Hattfjelldal kommune

Snåasen tjielte/Snåsa kommune

Raarvihken Tjielte/Røyrvik kommune

Røros kommune i Trøndelag

Barne- ungdoms- og familiedirektoratet

Barneombudet

Likestillings- og diskrimineringsombudet²

Språkrådet

UNESCO

Norges institusjon for menneskerettigheter

UiT Norges arktiske universitet

Nord universitet

Universitetet i Bergen

Universitetet i Oslo

Universitetet i Stavanger

OsloMet – storbyuniversitetet

Samisk høgskole

Senter for samiske studier

Giellatekno

Divvun

Aajege – samisk språk og kompetansesenter

Áltta Sámi Giellaguovddáš

Árran lulesamisk senter

Lavangen Ástávuona

Deanu giellagáddi (SEG)/Tana samiske språksenter

Duoddara Ráfe – Pitesamisk senter

Tromsø Gáisi Giellaguovddáš

Røyrvik Giielem nastedh

Isak Saba guovddáš

Mearrasiida

Kåfjord Sámi giellaguovddáš

Várdobaiki samisk senter

Sijti Jarngge – Samisk kultur- og utviklingscenter

Stormen samiske senter

Porsanger samisk språk- og kultursenter
Halti kvenkultursenter
Kvænangen språksenter
Porsanger kvenske språksenter
Storfjord språksenter
Vadsø kvenske språksenter
Kvensk institutt
Senter for nordlige folk

Det Mosaiske Trossamfund
Norske Kveners Forbund
Norsk-finsk forbund
Kvenlandsforbundet
Skogfinske interesser i Norge
Landsorganisasjonen for romanifolket
Taternes landsforening
Taterne/romanifolkets menneskerettighetsforening
Foreningen Romanifolkets kystkultur
De reisende kvinners forum
Romano Kher
International Romani Unions representative in Norway
Det jødiske samfunn i Trondheim
Nasjonale minoriteter i Norge
Kvääninuoret
Noereh – samisk ungdomsorganisasjon
Norske samers riksforbund
Samenes folkeforbund
SámiNisson forum
Samisk hus i Oslo
Skoltene i Norge
Østsamene i Neiden

Advokatforeningen
Den norske dommerforening
Den norske Helsingforskomité
Falstadsenteret
Glomdalsmuseet
Senter for studier av Holocaust og livsynsminoriteter

**FEMTE PERIODISKE RAPPORT OM GJENNOMFØRINGEN AV
EUROPARÅDETS RAMMEKONVENSJON OM BESKYTTELSE AV
NASJONALE MINORITETER**

NORGE

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

2020

Innledende del

Forord

Europarådets ministerkomité vedtok i 1994 rammekonvensjonen om beskyttelse av nasjonale minoriteter (rammekonvensjonen). Konvensjonen trådte i kraft i 1998, og Norge ratifiserte rammekonvensjon i 1999. Statene som har ratifisert konvensjonen, skal rapportere til Europarådet hvert femte år om gjennomføringen av konvensjonen. Norges tidligere rapporter ligger på regjeringens nettsider.¹

Denne rapporten beskriver tiltak som er gjennomført de siste fem årene, med henvisning til Europarådets anbefalinger.

Denne femte rapporten omtaler forhold som gjelder jøder, kvener/norskfinner, rom, romanifolk/tatere og skogfinner. Disse gruppene er anerkjent som nasjonale minoriteter i Norge. Norge vil for første gang også rapportere om samiske forhold under rammekonvensjonen. Endringen skjer etter ønske fra Sametinget og medfører ikke at samenes rettigheter som urfolk og oppfølgingen av urfolksrettslige forpliktelser begrenses eller nedprioriteres. Når det gjelder samenes situasjon, vises det for øvrig til Norges rapport om gjennomføringen av ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater som ble oversendt ILO i 2018.

I tråd med Europarådets retningslinjer for landenes femte rapport om gjennomføring av rammekonvensjonen, er rapporten delt i tre:

Del I Tiltak for å øke bevisstheten om den tredje overvåkningssyklusen;

Del II Tiltak for å følge opp hovedfunn;

Del III Ytterligere tiltak for å gjennomføre rammekonvensjonen.

Rapporten er skrevet med utgangspunkt i anbefalingene fra Ministerkomiteen. Ministerkomiteens anbefalinger er vedtatt etter forslag fra Den rådgivende komiteen og reflekterer og overlapper til dels med Den rådgivende komiteens egne anbefalinger. For å unngå gjentakelser og dobbeltbehandling, er derfor Den rådgivende komiteens anbefalinger ikke tatt med der hvor disse samsvarer med anbefalinger fra Ministerkomiteen. Dette gjelder i hovedsak Den rådgivende komiteens hovedfunn og enkelte anbefalinger under de ulike artiklene i rammekonvensjonen. I Del III av rapporten, som går gjennom Europarådets anbefalinger artikkel for artikkel, er det synliggjort hvilke anbefalinger som er fra henholdsvis Ministerkomiteen og Den rådgivende komiteen.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har hovedansvaret for gjennomføringen av rammekonvensjonen og har utarbeidet den femte periodiske rapporten i samarbeid med andre berørte departementer.

Det er et grunnleggende prinsipp i konvensjonen å inkludere de nasjonale minoritetene i arbeidet med saker som berører dem. Organisasjonene til de nasjonale minoritetene, samiske organisasjoner og Sametinget har derfor blitt invitert til å komme med skriftlige innspill til rapportutkastet. Det har også vært mulig å komme med innspill muntlig, for de som måtte ønske det. Innspillene er blitt vurdert og til dels blitt innarbeidet i rapporten. Organisasjonene og Sametinget er også blitt informert om muligheten til å sende egne rapporter direkte til

¹ Rapportene er tilgjengelige på: <https://www.regjeringen.no/no/tema/urfolk-og-minoriteter/nasjonale-minoriteter/midtpalte/rapporteringer-pa-rammekonvensjonen/id458136/>

Europarådet. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har tilbudt bistand med oversettelse og oversendelse av skyggerapporter.

Norges femte periodiske rapport om gjennomføringen av rammekonvensjonen foreligger på norsk og engelsk og er tilgjengelig på regjeringens internett-sider.

For ytterligere informasjon om arbeidet med oppfølging og rapportering på rammekonvensjonen, vennligst ta kontakt med:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Same- og minoritetspolitisk avdeling
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO
Tel.: (+47) 22 24 71 75
E-post: postmottak@kmd.dep.no

Samene og samiske forhold i Norge

Dette er første gang Norge rapporterer om samiske forhold under rammekonvensjonen. Dette skjer etter ønske fra Sametinget og medfører ikke endringer av samenes rettigheter som urfolk og oppfølgingen av urfolksrettslige forpliktelser.

Samene i Norge

Samene har status som urfolk i Norge. Det finnes ingen offisiell registrering av hvem som er samer, og derfor vet vi ikke hvor mange samer som bor i Norge.

Den norske samepolitikken bygger på anerkjennelsen av at Norge opprinnelig er etablert på territoriet til to folk – samer og nordmenn – og at begge folkene har den samme rett og det samme krav på å kunne utvikle sin kultur og sitt språk. Denne prinsipielle likeverdigheten er slått fast i Grunnloven § 108. Samene er anerkjent som urfolk fordi de nedstammer fra folk som bebodde landet da de nåværende statsgrensene ble fastlagt, og har beholdt alle eller noen av sine egne sosiale, økonomiske, kulturelle og politiske institusjoner, jf. ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater, art. 1.

Samiske språk

Nord-, lule- og sørsamisk er de tre samiske språkene som er aktivt i bruk i Norge. Samisk språk er viktig for den enkelte språkbruker, for den samiske befolkningen og for utviklingen av det samiske samfunnet. Samiske språk handler ikke bare om kommunikasjon, men er nært knyttet til samisk identitet, kulturarv og tilhørighet. På UNESCOs liste over truede språk defineres nordsamisk som truet, og sør- og lulesamisk som særlig truede språk. I Finnmark er nordsamisk majoritetsspråket i Karasjok og Kautokeino, mens de samiske språkene er i en minoritetssituasjon i de resterende kommunene i landet.

Lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) § 1-5 slår fast at samisk og norsk er likeverdige språk. Innenfor forvaltningsområdet for samisk språk gjelder sameloven kapittel 3. I forvaltningsområdet skal samisk og norsk være likestilte, og borgerne har språklige rettigheter i møte med ulike offentlige organ. Det gjelder oversettelse av regler,

kunngjøringer og skjema til samisk, rett til svar på samisk, utvidet bruk av samisk i rettsvesenet, utvidet rett til bruk av samisk i helse- og sosialsektoren, individuelle kirkelige tjenester, rett til utdanningspermisjon og rett til opplæring i samisk. Forvaltningsområdet for samisk språk består av kommunene Karasjok, Kautokeino, Nesseby, Porsanger, Tana, Kåfjord og Lavangen i det nordsamiske området, Hamarøy i det lulesamiske området og Hattfjelldal, Røros, Røyrvik og Snåsa i det sørsamiske området.

Det rettslige grunnlaget for samepolitikken

Norske myndigheter er både gjennom folkeretten og gjennom nasjonal rett forpliktet til å legge forholdene til rette for at den samiske folkegruppen skal kunne sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv. I tråd med Grunnloven § 108 og sameloven har regjeringen som mål å legge til rette for at samene kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv. Norge har videre flere folkerettslige forpliktelser som legger føringer for samepolitikken, blant annet ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater og FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter artikkel 27.

Sametinget

Sametinget ble opprettet i 1989. Sametinget er et selvstendig folkevalgt organ og er det representative talerøret for samene. Arbeidsområdet for Sametinget er alle saker som særlig angår den samiske folkegruppen. Sametinget er i kraft av status og rolle den fremste premissgiveren i utforming av statens samepolitikk og et rådgivende organ i samepolitiske spørsmål.

Sametinget består av 39 representanter, valgt av og blant samer, på basis av Sametingets valgmanntall. Per 30. juni 2019 var det innskrevet 18 103 personer i Sametingets valgmanntall. Det er valg til Sametinget hvert fjerde år, på samme dagen som valget til Stortinget.

Virksomheten til Sametinget er tosidig: å fremme politiske initiativ og foreta forvaltningsoppgaver.

Sametinget er som politisk organ ikke et underordnet organ i forhold til regjeringen, og er derfor ikke underlagt instruksjons- eller kontrollmyndighet fra regjeringen.

Sametinget som forvaltningsorgan har ansvaret for flere tilskuddordninger som er rettet mot den samiske befolkningen, blant annet til språk, kultur og næringsformål. Sametinget har et eget tilskuddsstyre som fordeler tilskudd fra Sametingets tilskuddsordninger, og et språkstyre som behandler språksaker. Sametinget har forskriftsmyndighet på begrensede områder innenfor opplæring og kulturminneforvaltning.

Som urfolk har samene rett til å bli konsultert i saker som kan få direkte betydning for dem. For å sikre at arbeidet med saker som kan påvirke samene direkte gjennomføres på en tilfredsstillende måte, er regjeringen og Sametinget enige om å legge *Prosedyrer for konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget* til grunn ved konsultasjoner.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har ansvar for å samordne statlig politikk som berører samene i Norge, og skal arbeide for helhet og sammenheng i politikken, på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer. Hvert fagdepartement har et ansvar for å følge opp statlig politikk overfor samene innenfor sin sektor.

Fornorskingspolitikken

Samene i Norge ble utsatt for omfattende fornorskingspolitikk fra norske myndigheter. Fornorskingspolitikken pågikk i mer enn 100 år fra rundt midten av 1800-tallet. Målsettingen for den offisielle politikken var total assimilasjon. Fornorskingspolitikken fikk alvorlige konsekvenser for samisk språk og kultur. Stortinget vedtok 20. juni 2017 at det skulle opprettes en kommisjon som skal granske fornorskingspolitikken som ble ført ovenfor kvener og samer.² Kommisjonen skal levere sin rapport til Stortinget senest 1. september 2022.

² I ettertid er skogfinnene blitt inkludert i mandatet.

DEL I Tiltak for å øke bevisstheten om den fjerde overvåkningssyklusen

- a. Publikasjon av resultatene etter fjerde rapporteringsrunde (publisering, formidling og oversettelse)

Europarådets merknader og anbefalinger har blitt formidlet gjennom følgende kanaler:

- Publisering av dokumentene på engelsk og norsk på regjeringen.no.³
- Oversendelse av Europarådets merknader og anbefalinger til departementene og sivilt samfunn.
- Presentasjon av anbefalingene fra Europarådet på Kontaktforum for nasjonale minoriteter i 2018.

- b. Oppfølgingsaktiviteter på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå

På nasjonalt nivå blir politikk, tiltak og midler over statsbudsjettet som gjelder nasjonale minoriteter omtalt i regjeringens budsjettforslag. Kommunal- og moderniseringsdepartementet samordner fagdepartementenes politikk og tiltak overfor nasjonale minoriteter. Fagdepartementene er ansvarlig innenfor sine sektorer for å gjennomføre rammekonvensjonen.

Mange av tiltakene som nevnes i denne rapporten, blir gjennomført på regionalt og lokalt nivå. Det vises til redegjørelsen for de enkelte tiltakene.

- c. Nasjonale minoriteters og andre aktørers deltakelse i gjennomføringen av rammekonvensjonen, og involvering ved utarbeidelse av den femte periodiske rapporteringen

Myndighetenes målsetting er å utvikle en helhetlig politikk for de nasjonale minoritetene i dialog med de nasjonale minoritetenes organisasjoner. Kommunal- og moderniseringsdepartementet og andre fagdepartementer tar initiativ til dialogmøter med nasjonale minoriteter når det er aktuelt. Organisasjonene deltar i det årlige Kontaktforum mellom nasjonale minoriteter og sentrale myndigheter, hvor minoritetene kan ha direkte dialog med myndighetene og ta opp aktuelle saker. I tillegg til Kontaktforum har departementene møter etter behov med de nasjonale minoritetenes organisasjoner, og i noen tilfeller med enkeltpersoner fra gruppene. Fra 2019 har Kommunal- og moderniseringsdepartementet valgt å ha faste årlige møter med de nasjonale minoritetenes organisasjoner i tillegg til fellesmøtene i Kontaktforum.

For å legge til rette for at de nasjonale minoritetene kan delta i gjennomføringen av rammekonvensjonen, ble det etablert en egen tilskuddsordning for nasjonale minoriteter i 2000. Tilskuddsordningen ble omtalt i Norges tredje statsrapport. I 2020 bevilget Stortinget 7,3 mill. kroner over tilskuddsordningen. Fra 2019 er tilskuddsordningen forvaltet av Kulturrådet. Den største andelen av midlene, ca. 70 pst., blir bevilget som driftsstøtte til organisasjonene. De øvrige midlene blir tildelt ulike prosjekter som bidrar til å styrke nasjonale minoriteters språk, kultur og identitet. I perioden 2015-2020 er det tildelt ca. 30,8 mill. kroner i driftsstøtte. Det ble gitt driftsstøtte til ni organisasjoner i 2015 og til sju organisasjoner i 2020, to organisasjoner har blitt nedlagt i perioden. I

³ <https://www.regjeringen.no/no/tema/urfolk-og-minoriteter/nasjonale-minoriteter/midtpalte/rapporteringer-pa-rammekonvensjonen/id458136/>

2015-2019 har det blitt gitt prosjektstøtte til 74 prosjekter på til sammen 12,5 mill. kroner.
Prosjektstøtte for 2020 er ikke behandlet ennå.

DEL II Tiltak for å følge opp hovedfunn

Ministerkomiteens anbefalinger som krever umiddelbare tiltak, er gjengitt i tekstbokser nedenfor. Øvrig tekst redegjør for norske myndigheters oppfølging.

umiddelbart ta tilstrekkelig tak i problemene som ble identifisert i tater-/romaniutvalgets rapport fra 2015 om assimileringsspolitikk overfor minoriteten tater/romanifolk ved å gjennomføre effektive tiltak for å gjenoppbygge tillit, blant annet ved å øke bevisstheten om anerkjennelse av det offentliges ansvar; utvide kunnskapen om denne minoriteten og oppmuntre til dialog i samfunnet, med myndighetene og samfunnet som helhet;

NOU 2015: 7 Assimilering og motstand — Norsk politikk overfor taterne/romanifolket fra 1850 til i dag

Kommunal- og moderniseringsdepartementet etablerte i 2018 en referansegruppe for oppfølgingen av NOU 2015: 7 Assimilering og motstand — Norsk politikk overfor taterne/romanifolket fra 1850 til i dag. Gruppen besto av medlemmer fra romanifolket/taternes organisasjoner og enkeltpersoner fra folkegruppen. Hovedtemaet som ble tatt opp i gruppen var videre forvaltning av den kollektive oppreisningen til romanifolket/taterne. Innspill fra referansegruppen var en del av beslutningsgrunnlaget da det ble bestemt at den kollektive oppreisningen skulle forvaltes som en tilskuddsordning i Kulturrådet.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har etablert en nettside med informasjon om oppfølgingen av NOU 2015: 7.

Opplæring

I tråd med forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver og i tråd med læreplanverket for grunnopplæringen, herunder overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen, skal barn og elever få kjennskap til og kunnskap om de nasjonale minoritetene. Det pedagogiske arbeidet i barnehager og skoler skal bygge på verdier og overordnede prinsipper som blant annet omfatter respekt for menneskeverdet, likeverd og solidaritet. Mangfold skal ses på som en ressurs, og all diskriminering skal motarbeides. Alle barn har rett til barnehageplass fra ettårsalder, alle har rett og plikt til tiårig grunnskoleopplæring fra året barnet fyller seks år og alle har rett til treårig videregående opplæring.

Nye læreplaner for grunnopplæringen vil gjelde fra og med skoleåret 2020. Elevene skal lære om de nasjonale minoritetene (og samer/urfolk) i flere fag. Det er også eksplisitt innhold om nasjonale minoriteter (og samer/urfolk) i andre fag som norsk, naturfag, KRLE (Kristendom, religion, livssyn og etikk), mat og helse og kunst og håndverk.

øke innsatsen for å bevare og utvikle den kulturelle identiteten til tater/romanifolk og rom ved å bekjempe diskriminerende holdninger til deres reisende livsstil og ved å legge til rette for tilgang til utdanning; sørge for at det – når det er mulig – benyttes alternative tiltak til plassering av barn utenfor hjemmet, og at plassering utenfor hjemmet er siste utvei; intensivere innsatsen for å bevare familiebåndene og den kulturelle identiteten til barn som plasseres i fosterfamilier, blant annet gjennom rekruttering av fosterfamilier som tilhører samme minoritet, samt fremme en bred forståelse av romsk kultur i barnevernstjenestene;

Barnevernsloven

Det er et grunnleggende prinsipp at barns språklige, kulturelle og religiøse bakgrunn skal ivaretas i barnevernet. Dette gjelder for alle med minoritetsbakgrunn i Norge.

I 2018 ble det tatt inn i barnevernsloven at barnevernstjenesten alltid skal vurdere om noen i barnets familie eller nære nettverk kan velges som fosterhjem. Ved slike vurderinger skal barneverntjenesten legge til rette for bruk av verktøy og metoder for nettverksinvolvering, dersom det er hensiktsmessig. Departementet har også igangsatt et større kompetanseløft for det kommunale barnevernet. Her har vi lagt stor vekt på å øke de ansatte i barnevernets relasjonskompetanse og kulturforståelse. Det er blant annet etablert en ny videreutdanning om minoritetskompetanse i barnevernet ved VID vitenskapelige høyskole i Stavanger. Det er også utviklet et etterutdanningstilbud om barnevernets arbeid med barn og familier med minoritetsbakgrunn, herunder urfolk og nasjonale minoriteter.

Skolelos for romelever

Skolelosene for romelever i Oslo kommune (tidligere romlosene) arbeider for å styrke elevers læringsutbytte, redusere fravær og øke antallet elever som fullfører grunnopplæringen. Skolelosordningen for romelever ble styrket med flere ansatte i 2019.

Handlingsplan mot rasisme og diskriminering på grunn av etnisitet og religion

Regjeringen la i desember 2019 fram Handlingsplan mot rasisme og diskriminering på grunn av etnisitet og religion (2020-2023). Handlingsplanen viser til at rasisme og diskriminering på grunn av etnisitet og religion rammer mange ulike grupper i det norske samfunnet. Representanter for nasjonale minoriteter er representert i referansegruppen for handlingsplanen. Et tiltak i planen vil være å utvikle mer kunnskap om rasisme og diskriminering rettet mot ulike grupper, inkludert nasjonale minoriteter.

utvikle en omfattende plan med tilstrekkelige ressurser for å revitalisere og fremme det kvenske språket, blant annet gjennom å utvikle språkundervisningen i skolen, lærerutdanning, språksentre og økt tilstedeværelse i media for å sikre at personer som tilhører den kvenske minoriteten, kan opprettholde og utvikle sin kulturelle identitet og bruke språket sitt aktivt i det offentlige rom;

Kvensk språkreir

Utdanningsdirektoratet tildeler tilskuddsmidler for å styrke kvenske barnehagetilbud. Midlene er blant annet brukt til prosjektet "Kvensk språkreir i barnehagen i Porsanger". Kvensk språkreir er et samarbeid mellom Norske Kveners Forbund/Ruijan Kveeniliitto, Porsanger kommune, Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet og Kvensk institutt. Språkreir er en pedagogisk måte å arbeide på for barn fra språklige minoriteter. Språket læres i praksis ved at det brukes i alle situasjoner. Målet er at språkreiret skal styrke barnets tilknytning til lokal kultur, historie og identitet. Tilbudet om kvensk språkreir har vært knyttet til barnehager i Porsanger. Prosjektet er imidlertid utvidet med å gi barnehagebarn i flere kommuner kvensk "språkdusj".

Norsk rikskringkasting (NRK)

I 2017 la NRK om tilbudet til den kvenske/norskfinske minoriteten. NRK laget da nettsiden nrk.no/kvensk/kvääni som har innhold for og om den kvenske/norskfinske minoriteten. På nettsiden kan brukerne lese og høre kvensk språk og bli oppdatert på hva som rører seg i det kvenske/norskfinske miljøet i Norge. "Publikum skal også gjennom å bruke nettstedet bli inspirert til å lære mer om kulturen, samt til å lære språket", heter det i NRKs målsetting om tilbudet. NRK Kvääni hadde totalt 132 000 sidevisinger i perioden fra 1. januar til 2. desember 2018, og 29 av

sakene hadde flere enn 1 000 visinger. NRK opplyser at rundt hver tredje leser oppholder seg i Oslo, og deretter er Troms og Finnmark de fylkene de fleste leserne kommer fra.

I 2018 utviklet NRK Kvääni nye korte videoer rettet mot barn og ungdom hvor man lærer ord og fraser på kvensk. NRK håper med dette at det kan "inspirere både barn, unge og voksne til å starte med å lære seg kvensk og ta det kvenske uttrykkstruede språket i bruk."

styrke og finansiere klagemekanismen som følger av reformen av Ligestillings- og diskrimineringsombudet i tilstrekkelig grad ved å øke bevisstheten til personer som tilhører nasjonale minoriteter om denne muligheten, gjennom å gi informasjon på andre språk enn norsk.

Ligestillings- og diskrimineringsombudet

Ligestillings- og diskrimineringsombudet har informasjon på nordsamisk og engelsk på sine hjemmesider. Som et tiltak i Handlingsplan mot rasisme og diskriminering på grunn av etnisitet og religion, vil det gjennomføres en informasjonskampanje om hvordan fremme klager om diskriminering på grunn av etnisitet og religion. Målet med kampanjen er å bidra til økt kunnskap om den enkeltes rettigheter.

DEL III Ytterligere tiltak for å gjennomføre rammekonvensjonen

Ministerkomiteens og Den rådgivende komiteens anbefalinger artikkel for artikkel er gjengitt i tekstbokser nedenfor. Øvrig tekst redegjør for norske myndigheters politikk og tiltak av relevans for den aktuelle artikkelen i rammekonvensjonen.

Artikkel 3

1. *Enhver person som tilhører en nasjonal minoritet, skal ha rett til fritt å velge å bli behandlet eller ikke å bli behandlet som sådan, og det skal ikke oppstå noen ulempe som følge av dette valg eller av utøvelsen av de rettigheter som er knyttet til dette valg.*
2. *Personer som tilhører nasjonale minoriteter, kan utøve rettighetene og nyte godt av frihetene som følger av de prinsipper som er nedfelt i denne Rammekonvensjon så vel individuelt som i fellesskap med andre.*

15. Rådgivende komité oppfordrer myndighetene til å ha dialog med Sametinget og andre samiske representanter om en anvendelse av rammekonvensjonen artikkel for artikkel, særlig i forhold til den ekstra beskyttelse konvensjonen kan gi når det gjelder materielle rettigheter, for eksempel språklige rettigheter, inkludert for de som bor utenfor forvaltningsområdet for samisk språk, slik at de kan opprettholde og utvikle sin kulturelle identitet.

Rapportering på samiske forhold under rammekonvensjonen

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har hatt kontakt med Sametinget om rapportering på samiske forhold under rammekonvensjonen. Sametingets plenum vedtok, i sak 29/17, om årsrapport fra Norges institusjon for menneskerettigheter, at "*Sametinget anser det nødvendig at Norges oppfølging av Europarådets rammekonvensjonen også inkluderer en overvåking av samenes rettigheter som minoritet i Norge.*" Sametinget bekreftet i desember 2019 at Sametinget ønsker at det rapporteres på samer og samiske forhold under rammekonvensjonen.

Artikkel 4

1. *Partene forplikter seg til å garantere for personer som tilhører nasjonale minoriteter retten til likhet for loven og til lik beskyttelse av loven. I denne forbindelse skal enhver diskriminering basert på tilhørighet til en nasjonal minoritet være forbudt.*
2. *Partene forplikter seg til der det er nødvendig å treffe egnede tiltak for å fremme full og effektiv likestilling mellom personer som tilhører en nasjonal minoritet og dem som tilhører majoriteten, på alle områder av det økonomiske, sosiale, politiske og kulturelle liv. I denne forbindelse skal de ta behørig hensyn til de særegne forhold som gjelder for de personer som tilhører nasjonale minoriteter.*
3. *De tiltak som treffes i samsvar med paragraf 2, skal ikke betraktes som diskriminerende handlinger.*

Diskrimineringsforbud i Grunnloven

I 2014 ble det vedtatt et nytt kapittel E om menneskerettigheter i Grunnloven, som blant annet innebærer grunnlovfesting av retten til likhet for loven og diskrimineringsforbud i Grunnloven § 98.

Bestemmelsen er ikke knyttet til spesifikke diskrimineringsgrunnlag og innebærer blant annet forbud mot diskriminering basert på tilhørighet til en nasjonal minoritet.

Domstolenes arbeid

Domstolene har i regi av Domstoladministrasjonen arbeidet for å sikre at dommere ikke skal la seg påvirke av faktorer som ikke har betydning for saken, eksempelvis religion og etnisitet. Gjennom refleksjon og dialog om dette i dommerseminarer økes bevisstheten om slike faktorer. I tillegg har Domstoladministrasjonen etablert et eget forum (Samisk forum) som gjennom arbeidet med det samiske bidrar til å øke den generelle kunnskapen og kompetansen knyttet til urfolk og andre etnisiteters rettsvern og kultur. Dette arbeidet har pågått over lengre tid, men har fått en tydeligere retning fra 2015.

22. Rådgivende komité oppfordrer myndighetene til å sikre at utfallet av reformen av Ligestillings- og diskrimineringsombudet styrker klageordningen på en effektiv måte, blant annet ved å øke bevisstheten hos personer som tilhører nasjonale minoriteter om dette instrumentet, ved å ha kvinner som en spesiell målgruppe, og ved å tilby informasjon på andre språk enn norsk. Representanter for nasjonale minoriteter bør konsulteres om reformen. Myndighetene bør også yte fri rettshjelp slik at ofre kan føre diskriminerings saker på etnisk grunnlag kan føres for rettslige og administrative organer.

23. Myndighetene bør iverksette tiltak for å sikre bedre koordinering mellom sentrale og lokale nivåer når det gjelder anvendelsen av ligestillingslovgivningen for personer som tilhører nasjonale minoriteter. Myndighetene bør også iverksette tiltak for å få økt lokal oppmerksomhet om disse forholdene. Det bør umiddelbart vedtas omfattende ligestillingslovgivning, og problemet med mulige sammensatte og kryssende former for diskriminering bør tas opp.

Ligestillings- og diskrimineringsombudet

Interesseorganisasjoner for nasjonale minoriteter og Sametinget var høringsinstanser i forbindelse med arbeidet med reformen av Ligestillings- og diskrimineringsombudet.

Ligestillings- og diskrimineringsombudet har informasjon på engelsk og nordsamisk på sine hjemmesider.

Tiltak i Handlingsplan mot rasisme og diskriminering på grunn av etnisitet og religion

Som et tiltak i Handlingsplan mot rasisme og diskriminering på grunn av etnisitet og religion, vil det gjennomføres en informasjonskampanje om hvordan fremme klager om diskriminering på grunn av etnisitet og religion til Diskrimineringsnemnda. Kampanjen kan bidra til økt kunnskap om den enkeltes rettigheter.

Ligestillings- og diskrimineringsloven

Ligestillings- og diskrimineringsloven tar særlig sikte på å bedre kvinners og minoriteters stilling, og det er i henhold til loven forbudt å diskriminere på grunn av etnisitet. Med etnisitet menes blant annet nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge og språk.

Ny felles ligestillings- og diskrimineringslov som omfatter alle diskrimineringsgrunnlag ble vedtatt av Stortinget i 2016. Loven forbyr også sammensatt og kryssende former for diskriminering. Aktivitets- og redegjørelsesplikten i Ligestillings- og diskrimineringsloven har blitt styrket fra 1. januar 2020.

Endringene innebærer blant annet at arbeidsgivere skal rette særlig oppmerksomhet mot sammensatt diskriminering.

Rettshjelpsutvalget

I oktober 2018 nedsatte regjeringen et utvalg som skal gjennomgå ordningen for fri rettshjelp. Utvalget skal foreta en bred gjennomgang av dagens regelverk og foreslå endringer i regelverket for å tilpasse ordningen til dagens behov. Det skal blant annet vurdere om det skal være egne bestemmelser om fri rettshjelp på likestillings- og diskrimineringsområdet. Utvalget skal avgi sin utredning i mai 2020.

27. Rådgivende komité oppfordrer myndighetene til å sikre at det blir viet økt oppmerksomhet fremover til innføring av tiltak som på en effektiv og hensiktsmessig måte retter seg mot behovene til personer som tilhører alle nasjonale minoriteter, og særlig kvinner, innenfor det bredere rammeverket av tiltak i kampen mot etnisk diskriminering. Disse tiltakene bør gjennomføres på en grundig måte av de ulike ansvarlige myndigheter og gis tilstrekkelige ressurser for å sikre effektiv tilgang til rettigheter til personer som tilhører nasjonale minoriteter.

28. Komiteen oppfordrer også sentrale og lokale myndigheter til å sikre at kunnskap om nasjonale minoriteter og kompetanse til å håndtere kulturelt mangfold forbedres i offentlig sektor, for eksempel gjennom opplæring. I denne prosessen må det sikres effektiv deltakelse fra personer som tilhører nasjonale minoriteter.

Selvstendig forbud mot sammensatt diskriminering

Likestillings- og diskrimineringsloven inneholder et selvstendig forbud mot sammensatt diskriminering.

Handlingsplan mot rasisme og diskriminering på grunn av etnisitet og religion

Offentlige tjenester er et eget innsatsområde i Handlingsplan mot rasisme og diskriminering på grunn av etnisitet og religion. Blant annet inneholder planen et tiltak om å styrke det tverrsektorielle samarbeidet for å sikre at tjenester er likeverdige og ikke diskriminerer etniske minoriteter.

Senter for samisk helseforskning

Senter for samisk helseforskning har gjennomført en folkehelseundersøkelse i Troms og Finnmark som omfatter både livskvalitet og psykisk helse. I denne er det inkludert noen spørsmål rettet til den kvenske/norskfinske befolkningen. Resultatene er ikke publisert ennå.

Handlingsplanen mot antisemittisme

I 2016 lanserte regjeringen en egen handlingsplan mot antisemittisme (2016–2020). Planen inneholder elleve konkrete og målrettede tiltak mot antisemittisme og formålet er at tiltakene samlet skal bidra til å redusere antisemittisme i Norge. Regjeringen har besluttet at handlingsplanen skal fornyes og videreføres etter 2020.

Informasjonstiltak mot antisemittisme

Det er siden 2015 blitt gitt tilskudd til Det Mosaiske Trossamfund (DMT) for å bidra til å motvirke antisemittisme.

Målet for informasjonstiltakene om jødedom og jøder i Norge er at personer som får informasjon gjennom tiltakene, opplever å ha fått økt bevissthet og kunnskap om jøder, jødedom og antisemittisme.

I 2020 blir DMT tildelt 3,8 mill. kroner til informasjonstiltak. DMT har blant annet utviklet en nettside med informasjon om jødedommen og jødisk liv i Norge. Videre er prosjektet "Jødiske veivisere" en del av informasjonstiltakene til DMT. Jødiske veivisere inngår også som et tiltak i regjeringens handlingsplan mot antisemittisme (2016–2020). Tiltaket går ut på at unge fra den jødiske minoriteten reiser rundt på skoler for å fortelle om jødisk liv og historie i Norge og hvordan det er å være minoritet i det norske samfunnet. Formålet er å motvirke fordommer og antisemittisme og å øke kunnskapen om jøder og jødisk historie i Norge.

Professorat til forebygging av antisemittisme og rasisme

I 2019 opprettet Menighetsfakultetet et professorat til forebygging av antisemittisme og rasisme, finansiert over statsbudsjettet.

Samiske veivisere

Fire unge samiske veivisere holder foredrag på skoler i hele landet i løpet av et skoleår. Samisk høgskole står ansvarlig for gjennomføringen av ordningen med samiske veivisere.

Formålet med Samiske veivisere er at de skal gi økt kunnskap om samer og samiske forhold blant unge i Norge. Det er et mål at tiltaket skal føre til dialog mellom samisk ungdom og andre ungdommer og bidra til å motvirke etnisk diskriminering.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet finansierer fullt ut ordningen med midler over statsbudsjettet.

I 2017 fikk Samisk høgskole tildelt 1 mill. kroner over statsbudsjettet til å utvikle nettsider med informasjon om samisk språk, kultur og samfunnsliv, spesielt rettet mot ungdom. Samisk høgskole fikk ansvaret for å drifte siden.

Kunnskap og arbeid med det samiske i justissektoren

Justis- og beredskapsdepartementet har i flere år stilt midler til disposisjon for politidistrikter som har kommuner innenfor forvaltningsområdet for samiske språk. Målsettingen er å motivere til økt kunnskap om samisk språk og kultur i politidistriktene med samisk befolkning. Fra 2017 fikk Finnmark politidistrikt et nasjonalt ansvar for å administrere ordningen.

Det er videre etablert en ressursgruppe med polititjenestemenn med samisk bakgrunn og/eller som behersker samisk språk. Gruppen skal veilede Politidirektoratet og politidistriktene i spørsmål som angår samisk språk og kultur i politiet.

Det er iverksatt et arbeid med å styrke samisk språk knyttet til behandling av saker hvor samiske barn har vært utsatt for vold eller overgrep. Statens barnehus Tromsø er i den forbindelse gitt et ansvar, og har tilsatt en samiskspråklig psykolog. Det er også tilgang på polititjenestemenn som kan ta tilrettelagte avhør på samisk i Finnmark. I 2018 ble det etablert en underavdeling av Statens barnehus Tromsø i Kirkenes. Se nærmere omtale av barnehus under artikkel 10 under.

Regjeringen har nå under utarbeidelse en ny handlingsplan mot vold i nære relasjoner med en egen del om vold og overgrep i samiske samfunn.

32. Rådgivende komité oppfordrer myndighetene til å identifisere alternative metoder for å samle inn disaggregerte, anonyme data om situasjonen til personer som tilhører nasjonale minoriteter, for å muliggjøre vedtak og gjennomføring av effektiv politikk for beskyttelse av nasjonale minoriteter.

Folkeregisterloven

§ 3-1 i folkeregisterloven angir hvilke opplysninger som kan registreres på hvert enkelt fødselsnummer. Samiske språk og tilknytning til Sametingets valgmanntall kan registreres. I forskrift til loven er det spesifisert at med samiske språk menes nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk. Samiske skrifttegn kan benyttes i registeret.

Utvikling av nettressurs

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet publiserte våren 2020 en nettressurs som skal samle tall, statistikk og forskning som omhandler aspekter ved levekår og likestilling av etniske og religiøse minoritetsgrupper.

Det vises for øvrig til tidligere svar vedrørende folkehelseundersøkelsen i Troms og Finnmark og spørsmål rettet til den kvenske/norskfinske befolkningen.

Artikkel 5

1. *Partene forplikter seg til å fremme de forutsetninger som er nødvendige for at personer som tilhører nasjonale minoriteter, kan bevare og utvikle sin kultur, samt bevare de grunnleggende bestanddelene av sin identitet, det vil si deres religion, språk, tradisjoner og kulturarv.*
2. *Uten at tiltak truffet i henhold til deres generelle integrasjonspolitikker derved berøres, skal Partene avstå fra politikk eller praksis som tar sikte på å assimilere personer som tilhører nasjonale minoriteter mot deres vilje, og beskytte disse personene mot enhver handling som tar sikte på slik assimilasjon.*

Årlig melding til Stortinget om samisk språk, kultur og samfunnsliv

Regjeringen ble våren 2018 enig med Sametinget om å samle de fleste av bevilgningene til Sametinget under ett budsjettkapittel og -post i statsbudsjettet. Som en del av denne enigheten har regjeringen også etablert en ordning hvor det hver vårsesjon skal legges fram en framoverskuende melding til Stortinget om samepolitikken. Meldingen skal omtale utviklingstrekk for samisk språk, kultur og samfunnsliv, og tjenestetilbudet til samiske innbyggere. Meldingen kan redegjøre for regjeringens mål i samepolitikken og hva den anser som de viktigste utfordringene framover. Sametingets vurderinger skal komme fram. Sametingets årsmelding er fast vedlegg til stortingsmeldingen. I 2019 var tema for meldingen språk. I 2020 vil temaet være digitalisering.

Norsk kulturråd - nasjonal koordinator for økt mangfold, inkludering og deltakelse i kultursektoren

Fra 2020 har Norsk kulturråd rollen som nasjonal koordinator for økt mangfold, inkludering og deltakelse i kultursektoren, og skal styrke sin innsats på feltet. Dette er ikke et avgrenset prosjekt, men et varig, permanent oppdrag. Målet er å utvikle en nasjonal og langsiktig innsats som skal mobilisere til målrettet handling i kulturinstitusjoner og kulturlivet generelt. 4,4 mill. kroner er øremerket dette arbeidet i 2020.

Romano Kher – Romsk kultur- og ressurscenter

I 2015 beklaget statsministeren den rasistiske ekskluderingspolitikken norske myndigheter førte overfor norske rom før, under og etter andre verdenskrig. Statsministeren lovet samtidig en kollektiv oppreisning. Representanter for rom har lenge hatt et ønske om et kulturhus hvor de kan samles. Romano Kher – Romsk kultur- og ressurscenter, som åpnet i 2018, er et resultat av den kollektive oppreisningen. Dialog med representanter for norske rom har vært viktig i utredningen av Romano Kher. Norske rom skal både delta i og kunne påvirke beslutningsprosesser som angår innhold og drift av senteret. Senteret er et sted hvor rom skaffer seg kunnskap og nye ferdigheter, og hvor romske barn får leke og lære. Romano Kher skal også være et møtested mellom rom og majoritetsbefolkningen. Flere med rombakgrunn arbeider ved senteret. Senteret huser også brobyggertjenesten for rom, som blant annet bistår rom i kontakt med det offentlige, og holder kurs og foredrag for offentlige etater.

Ny trossamfunnslov

Den norske kirke og andre tros- og livssynsamfunn mottar tilskudd fra det offentlige som et materielt grunnlag for tros- og livssynsfriheten. I forslaget til ny trossamfunnslov som skal behandles av Stortinget våren 2020 (Prop. 130L (2018-2019) Lov om tros- og livssynssamfunn) er tilskuddsordningene for Den norske kirke og andre tros- og livssynsamfunn foreslått videreført og i tråd med føringene i Grunnloven § 16 om å understøtte Den norske kirke som folkekirke, og alle tros- og livssynsamfunn på lik linje.

Informasjon om minoritetsspråk

Språkrådet arbeider for å bevare og fremme de nasjonale minoritetsspråkene kvensk, romanes og romani. Det er et mål i norsk språkpolitikk at vi skal ta vare på disse språkene. En av Språkrådets oppgaver er å bidra til å øke bruken av de nasjonale minoritetsspråkene og styrke deres status.

Et av mange tiltak for å unngå at en minoritet blir møtt med fordommer og hindringer når de vil bevare og bruke sitt språk i offentligheten, er å informere majoritetssamfunnet om minoritetsspråkenes eksistens og status, og om minoritetenes rett til å bruke sine språk. Språkrådet skriver jevnlig kronikker om disse temaene, både på sine egne nettsider og i media.

Byggeprosjekter

Stortinget vedtok i 2018 å igangsette et prosjekt for nybygg for det sørsamiske museet Saemien Sijte i 2019. Byggeprosjektet er i gjennomføringsfase og forventes å være ferdigstilt i andre halvår 2021. Målsettingen for prosjektet er at Saemien Sijte har funksjonelle lokaler og uteområder slik at museet kan forvalte, formidle, forske på og fornye sørsamisk identitet, språk og kulturarv, være arena og møtested, samt fungere som samisk forsknings- og formidlingsinstitusjon og gi publikum økt kunnskap og forståelse om sørsamisk historie, kultur og tilstedeværelse. Byggeprosjektet har en kostnadsramme på 126,2 mill. kroner (prisnivå juli 2020).

Gjennom Bååstede-prosjektet skal rundt 1600 samiske kulturhistoriske gjenstander flyttes fra Norsk Folkemuseum til seks samiske museer. Den samiske kulturarven har en viktig identitetsskapende funksjon i den samiske befolkningen og særlig blant barn og unge. Gjennom prosjektet vil samisk kulturarv bli tilgjengelig for forskning og formidling i et miljø hvor tradisjonene og kunnskapen som gjenstandene bærer i seg, fortsatt er levende.

Det samiske nasjonalteatret Beaivváš har behov for nye lokaler. Den norske regjeringen har i juni 2018 besluttet at samlokalisering av det samiske nasjonalteatret Beaivváš og Samisk videregående skole og reindriftsskole skal ligge til grunn for videre planlegging av nye lokaler for de to virksomhetene i Kautokeino. Det pågår utredning og prosjektavklaring for et slikt samlokalisert

alternativ på oppdrag fra Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet. Sametingets plenum har sluttet seg til prosjektet.

Ä'vv Skoltesamisk museum i Neiden åpnet for publikum i juni 2017. Museet inngår som en avdeling i det konsoliderte museet Tana og Varanger museumssiida. Museet mottar driftstilskudd fra Sametinget. Museet ble bygget med investeringstilskudd (42 mill. kroner) fra Kulturdepartementet, men hadde en lengre periode med reklamasjoner og endringer før det endelig kunne åpne for publikum. Museet er mottaksmuseum for østsamiske/skoltesamiske gjenstander som tilbakeføres gjennom Bååstede-prosjektet. Informasjonen i utstillingene i Ä'vv Skoltesamisk museum er tilgjengelig på skoltesamisk.

Kulturdepartementet ga i 2019-budsjettet et samlet tilsagn om 43 mill. kroner til Vadsø kommune, som har kjøpt det gamle NRK-bygget Lille-Marienlyst i Vadsø. Formålet er at Varanger museum skal disponere bygget slik at det kan fungere som et nasjonalt senter for kvensk/norskfinsk kultur.

Kulturdepartementet ga i 2019 et tilsagn om 90 mill. kroner til et nybygg ved Glomdalsmuseet i Elverum, som vil løse behovene for fellesmagasin for både Anno museum og Norsk Skogfinsk Museum og bidra til en profesjonalisering av begge museenes samlingsforvaltning og dokumentasjonsarbeid.

Virksomheter under Kulturdepartementet og kulturaktører som mottar statlig støtte

En kartlegging utført av Kulturdepartementet – Utredning om samisk kunst og kultur på arenaer i Norge (2018) – viser at alle virksomheter som ligger under Kulturdepartementet ivaretar samisk kunst og kultur i større eller mindre grad, mens det forekommer i mye mer varierende grad blant øvrige kulturinstitusjoner som mottar statlig støtte. Flere peker likevel på et potensial for økt samarbeid og kompetansedeling mellom samiske og norske kulturaktører og institusjoner.

Museer

Kulturdepartementet bevilger årlig faste driftstilskudd til en rekke museer som har en spesiell rolle i forvaltning og formidling av kulturarven til de nasjonale minoritetene og deres språk.

Skogfinsk kultur

Norsk Skogfinsk Museum er et konsolidert museum og fungerer som knutepunkt for skogfinsk kultur gjennom dokumentasjon og formidling av skogfinnenes særegne historie, kultur og tradisjoner. Museet forvalter store samlinger av bygninger, gjenstander og fotomateriale, blant annet Finnetunet, et finnetorp som består av bygninger og gjenstandssamlinger som viser byggeskikk, gårdsmiljø og levekår på 1900-tallet.

Jødisk kultur

Jødisk museum i Oslo og Jødisk museum i Trondheim dokumenterer og formidler kunnskap om jødisk liv og historie i Norge, og har som en del av sitt samfunnsoppdrag å arbeide mot antisemittiske holdninger i samfunnet. Begge museene arbeider blant annet med skoleklasser, og har stor utstillings- og arrangementsaktivitet. Jødisk kulturfestival i Trondheim arrangeres årlig i nært samarbeid med museet. Å videreføre den økte støtten til museene og Jødisk kulturfestival i Trondheim inngår som tiltak i regjeringens handlingsplan mot antisemittisme (2016-2020).

Romanifolkets/taternes kultur

Romaniavdelingen ved Glomdalsmuseet/Anno museum har siden 1997 hatt et nasjonalt ansvar for dokumentasjon av romanifolkets/taternes kultur og historie. I 2006 åpnet museet en bredt anlagt og helårlig utstilling i museets hovedbygning. I 2015 åpnet museet vandreutstillingen "Latjo drom, den

gode reisen – den vanskelige bosettingen". Utstillingen er rettet mot skolen, og tar for seg hvordan romanifolket/taterne på ulike måter har blitt, og fortsatt blir, utsatt for diskriminering.

Haugalandmuseet har i over ti år hatt fokus på romanifolkets kultur og de båtreisende, og har fått innsikt og kompetanse innenfor arbeidet med romanifolkets kulturarv og de vanskelige temaene knyttet til dette. Museet arbeider med undervisningsopplegg og foredrag til skoleelever om romanifolkets historie.

Kvensk/norskfinsk kultur

Vadsø museum – Ruija kvenmuseum, en avdeling av Varanger museum. Vadsø museum – Ruija kvenmuseum er ansvarsmuseum for kvensk/norskfinsk historie og kultur, og lokalmuseum for Vadsø-området.

Nord-Troms museum er et mangfoldsmuseum med hovedfokus på forvaltning og formidling av kvensk, norsk og samisk kulturhistorie. *Tørfoss kvengård* er museets hovedanlegg i Nordreisa kommune, og et minne om den kvenske innvandringen til Nord-Norge på 1700- og 1800-tallet. De eldste bevarte bygningene er fra begynnelsen av 1700-tallet, da gården ble etablert.

Sjøsamisk kultur

Nord-Troms museum forvalter og formidler også *Holmenes sjøsamiske gård* i Kåfjord kommune. Gården er fra 1850 og er et typisk eksempel på hvordan en sjøsamisk gård i Nord-Troms har sett ut.

Mangfoldsnettverket

Nettverket har som formål å styrke arbeidet med minoriteter og kulturelt mangfold i det norske museumslandskapet, gjennom å skape møteplasser, utveksle erfaringer og gjennomføre prosjekter. Mangfoldsnettverket gav i 2018 ut publikasjonen "Et inkluderende museum. Kulturelt mangfold i praksis". Artikkelsamlingen gir en oversikt og analyse av tiltak for inkludering av minoritetsgrupper ved ni ulike museer rundt om i Norge de siste ti årene.

Kulturmeldingen

I Meld. St. 8 (2018-2019) Kulturens kraft (Kulturmeldingen), understrekes behovet for bredde og mangfold i kunst- og kulturlivet: "Kunsten og kulturuttrykk til minoritetene representerer røyster og erfaringer som må vere med om vi skal vise heile breidda i kunst- og kulturlivet vårt». I Utredning om samisk kunst og kultur på arenaer i Norge (2018), utarbeidet som en del av arbeidet med meldingen, utredet Kulturdepartementet hvordan underliggende etater og kulturinstitusjoner som mottar statsstøtte arbeidet med samisk kunst og kultur. I meldingen ble det understreket at kunnskap og kompetanse på det samiske kunst- og kulturfeltet i kultursektoren var en forutsetning for å sikre samisk kunst og kultur fikk en representativ plass i norsk kulturliv. Som en oppfølging av kulturmeldingen har Kulturdepartementet lagt inn en formulering om kulturelt mangfold i tilskuddsbrev til institusjoner av en viss størrelse og til sine etater.

Kulturrådets arbeid med samisk kultur

Samiske kunstnere og kulturaktører kan søke Norsk kulturråds støtteordninger på lik linje med øvrige aktører i kulturlivet. Kulturrådet jobber også målrettet med kunnskapsutvikling om samisk kunst, kultur og språk gjennom møter, seminarer og tiltak, og gjennom tett dialog med Sametinget der man jobber med hvordan man kan samarbeide for å sammen løfte samisk språk og kultur.

I regi av Kulturrådet er blant annet følgende iverksatt i løpet av rapporteringsperioden:

- I Kulturrådets årskonferanse 2017 "Samisk vrede" ble søkelyset rettet mot samisk kunst og kultur og dens rolle i Norge.
- Mai 2018: Pansamisk kunstnerkonferanse i Inari om blant annet samisk immateriell kulturarv. Kulturrådet hadde innlegg og finansierte deltakelse fra UNESCO-sekretariatet på konferansen.
- Juli 2018: Seminar under Riddu Riđđu-festivalen om skoltesamisk kultur og historie. Innlegg fra Ávv Skoltesamisk museum i Neiden og samtale med skoltesamer fra henholdsvis norsk, finsk og russisk side av grensen.
- 2019: Oktober/november: Kulturrådet ledet en sesjon under en konferanse i Finland: Tvangsflytting og fokus på urfolks historie. Deltakere fra Grønland, Norge og Sverige
- 2019: Tredagers seminar om samisk immateriell kulturarv, med deltakere fra norsk, svensk og finsk side av grensen. Sametingene i alle tre land var representert. Seminaret var et samarbeid mellom Sametinget og Kulturrådet, og ble fasilitert av UNESCO-konsulenter.

Samisk idrett

Det gis årlig tilskudd til samisk idrett fra spillemidlene til idrettsformål. Formålet med tilskuddet er å opprettholde og videreutvikle de særegne samiske idrettsaktivitetene som er en del av tradisjonell samisk kultur. I tillegg er det en målsetting at midlene skal bidra til økt omfang av idrett og fysisk aktivitet i befolkningen. Tilskuddet skal primært benyttes til aktiviteter rettet mot barn (6-12 år) og ungdom (13-19 år). Tilskuddet utbetales til Sametinget som er ansvarlig for en videre fordeling av midlene. I 2017 ble Sametinget tildelt 750 000 kroner, og det ble tildelt 1,5 mill. kroner både i 2018 og 2019 1,5 mill kr årlig til samisk idrett over spillemidlene.

I tillegg har samisk idrett mulighet til å motta tilskudd fra spillemidlene til nødvendig infrastruktur gjennom eksisterende tilskuddsordninger til idrettsanlegg, blant annet kategorien Samiske anlegg. Dette er anlegg for idrett og aktiviteter som er del av samisk kultur, og ikke for ordinære idrettsaktiviteter som utøves i regi av samiske idrettsorganisasjoner. Samisk idrettsanlegg vil også ha en mulighet til å motta midler gjennom tilskuddsordningen til lokale lag og foreninger.

Kvensk institutt

Kulturdepartementet gir tilskudd til Kvensk institutt. Dette er et nasjonalt senter for kvensk språk og kultur. Senteret ligger i Børselv i Porsanger kommune. Instituttet ble offisielt åpnet i 2007. Nasjonale oppgaver er å etablere og drifte et kvensk språkråd samt å drive opplysningsarbeid om språk og kultur. Instituttets formål er å utvikle, dokumentere og formidle kunnskap og informasjon om kvensk språk og kultur, og fremme bruken av kvensk språk i samfunnet (se også Norges 7. periodiske rapportering). I 2017, 2018 og 2019 mottok Kvensk institutt henholdsvis 5,619, 5,740 og 6,675 mill. kroner fra Kulturdepartementet.

Kulturmiljømeldingen

Regjeringen har lagt frem Meld. St. 16 (2019 – 2020) Nye mål i kulturmiljøpolitikken. Meldingen beskriver Sametingets selvstendige rolle som forvaltningsmyndighet for samiske kulturmiljø i hele Norge. Sametinget har tilsvarende rolle og myndighet i kulturmiljøforvaltningen som fylkeskommunen har for ikke-samiske kulturmiljø i sine respektive fylker. Fra 2020 har Sametinget fått overført utvidet myndighet og oppgaver for samisk kulturmiljø på lik linje med det fylkeskommunene fikk for ikke-samiske kulturminner ved regionreformen. Meldingen viser også til konvensjonen om urfolk og stammefolk i selvstendige stater (ILO-konvensjon nr. 169) og eksempler på hvilke forpliktelser som følger av Norges tilslutning. Meldingen viser videre til

rammekonvensjonen om beskyttelse av nasjonale minoriteter og om forhold som konvensjonen forplikter statene å legge til rette for, når det gjelder minoriteters egenart. I meldingen vises det også til at regjeringen vil utarbeide ny kulturmiljølov.

Kulturminner

Fastsetting av fredningsgrensen til 1917

I behandlingen av Prop. 42 L (2017–2018) Endringer i kulturminneloven (fredningsgrensen for samiske kulturminner), sluttet Stortinget seg til forslaget om å endre den automatiske fredningsgrensen for samiske kulturminner. Grensen ble endret fra en flytende 100-årsgrense til fast årtallsgrense ved 1917. Formålet var blant annet å sørge for at tilfanget av fredete kulturminner som Sametinget har forvaltningsansvaret for ikke omfattet fysiske spor som ikke lenger er en naturlig del av samisk kultur og næringsutøvelse. 1917 er årstallet for det første samemøtet i Trondheim.

Overføring av myndighet og oppgaver på kulturminnefeltet

Som en konsekvens av regionreformen er også Sametinget overført betydelig myndighet fra Riksantikvaren fra 01.01.2020. Sametinget har myndighet tilsvarende regional kulturminnemyndighet i fylkeskommunene, men myndigheten er knyttet til forvaltningen av automatisk fredete, samiske kulturminner og gjelder for hele landet.

Bygningsregistreringsprosjektet 2011-2019

I 2011 startet et prosjekt med formål å registrere alle automatisk fredete, samiske bygninger. Dette gjelder alle bygninger oppført før 1917. Prosjektet var et samarbeid mellom Klima- og miljødepartementet, Riksantikvaren og Sametinget. Prosjektet ble formelt ferdigstilt i 2017, og etterarbeidet ble fullført i 2019. Registratorene har arbeidet seg fra innlandet i sør, til Troms og Finnmark i nord. Antallet automatisk fredete bygninger er nå 885. Det antas at det totale antallet automatisk fredete, samiske bygninger vil ende mellom 900 og 1000. Bygningene er registrert i den nasjonale kulturminnebasen Askeladden. Registeret vil være et viktig verktøy for videre forvaltning av bygningene.

Andre tiltak som er gjennomført i 5-årsperioden 2015-2020 som har betydning for samisk kulturarv

Sametinget har i perioden 2015-2020 mottatt 2 mill. kroner i statlig tilskudd (statsbudsjettet kap. 1429 post 70) gjennom Riksantikvarens bevaringsprogram for utvalgte arkeologiske kulturminner og kulturmiljø – BARK, til formidling, skjøtsel og tilrettelegging av automatisk fredete samiske kulturminner. Prosjektene omfatter skilting og ulike informasjonstiltak, kulturstier og andre tiltak og fasiliteter som skal gjøre kulturminnene bedre tilgjengelige for publikum. Universell utforming inngår så langt det er mulig. I programmet prioriteres formidlingsprosjekter som kulturelt og geografisk viser bredden av samisk kulturarv og historie, og som gjennom informasjonstiltak også søker å ivareta helheten innenfor de samiske språkene. De statlige tilskuddene utløser samtidig minst 50 prosent egenandel fra Sametinget og andre partnere til slike formål.

Sametinget har videre i samarbeid med Finnmark fylkeskommune og Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet/Tromsø museum, utarbeidet et forslag til et område i Varanger, kalt Varjjat Siida - et arktisk kulturlandskap, for innskriving på verdensarvlisten. Området omfatter flere arkeologiske lokaliteter, blant annet Mortensnes/Ceavccageađe, som viser spor etter bosetting, fangst, religionsutøvelse mv., fra steinalder til middelalder. Det ble i 2019 gjennomført befaringsprosperter fra ICOMOS som grunnlag for å gi Norge råd om Varjjat Siida som et mulig verdensarvområde. Etter en eventuell anbefaling fra Riksantikvaren vil Klima- og

miljødepartementet avgjøre om Varjjat Siida skal oppføres på den tentative listen over områder som Norge akter å nominere som verdensarv.

I Riksantikvarens arbeid med å etablere et landsomfattende register for kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA), skal landskap med kulturhistorie knyttet til samene og de nasjonale minoritetene ivaretas. KULA er et verktøy for kommuner og relevante sektorer slik at de kan ivareta viktige landskapsverdier i sin planlegging. Kulturhistorie knyttet til samene og de nasjonale minoritetene er ivaretatt i prosjektet gjennom kriterier for utvalg av landskap, og at Sametinget, i samarbeid med fylkeskommunen, utarbeider forslag til områder i de aktuelle fylkene. Rapporten for Troms ble ferdigstilt i 2018 og omfatter flere landskap som representerer samisk kulturhistorie og kvensk kulturhistorie.

I den tverrfaglige fellessatsingen Utvalgte kulturlandskap i jordbruket, som Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet står bak, samarbeider Riksantikvaren, Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet tett med fylkesmenn, fylkeskommuner, kommuner og grunneiere om forvaltning av jordbrukslandskap med store verdier knyttet til natur- og kulturarv. I denne satsingen ivaretas også jordbrukslandskap med samisk og skogfinsk natur- og kulturarv, gjennom tilrettelegging og tilskudd til drift, skjøtsel og investeringer.

Fredninger som omfatter kulturminner knyttet til de nasjonale minoritetene

Klima- og miljødepartementet har gitt Riksantikvaren i oppdrag å sikre en representativ fredningsliste innen 2020. Fredningslisten er en del av Riksantikvarens arbeid med å følge opp fredningsstrategien fra 2015 for kulturminneforvaltningen. Oppdraget viser tilbake til i St.meld. nr. 16 (2004-2005) Leve med kulturminner, der det står at den geografiske, sosiale, etniske, næringsmessige og tidsmessige bredden i de varige vernete kulturminnene og kulturmiljøene skal bli bedre, og et representativt utvalg skal være fredet innen 2020. Dette gjentas i St.meld. nr. 35 (2012-2013) Framtid med fotfeste.

Stortingsmeldingen var utgangspunktet for arbeidet med Riksantikvarens Fredningsstrategi mot 2020. Dette arbeidet avdekket blant annet at kulturminner knyttet til de nasjonale minoritetene var sterkt underrepresentert.

I fredningsstrategien har Riksantikvaren forpliktet seg til å følge opp de nasjonale målene ved å prioritere arbeidet med fredning av nasjonale minoriteters kulturminner frem mot 2020. Fraværet av kulturminner knyttet til de nasjonale minoritetene i porteføljen over fredete kulturminner i Norge har vært utgangspunktet for Minoritetsprosjektet, og som skal føre til at den manglende representativiteten når det gjelder denne kategorien kulturminner på fredningslisten blir rettet opp, og at dette som en viktig del av vår historie får sin rettmessige plass.

Minoritetsprosjektet organiseres med bred involvering av minoritetsgruppene, som selv spiller inn historier, perspektiver og prioriteringer og utvelgelse av objekter som ønskes å tas vare på. Minoritetsgruppene representeres ved organisasjonene. Det er også etablert samarbeid med regional kulturminneforvaltning, museumssektoren og lokalsamfunn. Det er etablert en arbeidsplan med fokus på én og én minoritetsgruppe.

Lengst er man kommet med den skogfinske minoriteten, hvor arbeidet avsluttes fra Riksantikvarens side i løpet av 2020. Arbeidet med den kvenske/norskfinske minoriteten er også kommet langt, og oppstart av jødiske kulturminner starter i 2020. Framdriften med arbeidet for de påfølgende minoritetsgruppene etableres etter dette, og bygger på viktige erfaringer fra de første delprosjektene.

Fredninger

De første fredningsvedtakene for kulturminner etter de nasjonale minoritetene kom i 2019:

- Abborhøgda (skogfinsk kulturminne)
- Orala (skogfinsk kulturminne)
- Gammelskolen i Sappen (kvensk/norskfinsk kulturminne)
- Tørfoss kvengård (kvensk/norskfinsk kulturminne)

36. Myndighetene bør sørge for at eksisterende støtte på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå til kulturaktiviteter for personer som tilhører nasjonale minoriteter, administreres på en slik måte at minoritetsinstitusjoner og prosjekter blir bærekraftige. Alle beslutninger på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå bør tas i nært samråd med minoritetsrepresentanter, slik at de tar hensyn til deres prioriteringer, for eksempel museumsprosjektet som skogfinnene har foreslått.

Kvensk språk og kvensk/norskfinsk kultur

Troms og Finnmark fylkeskommune forvalter midler over statsbudsjettet til kvensk språk og kultur. Det er satt av 10,5 mill. kroner på tilskuddsposten for 2020. Formålet med tilskuddsordningen er å bidra til revitalisering av kvensk språk og å fremme kvensk/norskfinsk kultur. Søknader som gjelder kvenske språktiltak og tiltak for barn og unge, blir prioritert over denne tilskuddsposten.

Tilskuddsordninger

Norsk kulturråd forvalter fra 2019 tre tilskuddsordninger som tidligere har ligget under Kommunal- og moderniseringsdepartementet. De tre tilskuddsordningene og deres formål er:

1. Prosjekttilskudd nasjonale minoriteter

Formålet med ordningen er bidra til å styrke nasjonale minoriteters språk, kultur og identitet. Det er et særlig mål å styrke språk og identitet hos barn og unge.

2. Driftstilskudd til organisasjoner for nasjonale minoriteter

Formålet med tilskuddsordningen er å styrke nasjonale minoriteters kultur, språk og egenorganisering. Det er et mål at nasjonale minoriteters egne organisasjoner kan fremme sine interesser overfor ulike myndigheter.

3. Den kollektive oppreisningen til romanifolket/taterne

Formålet med ordningen er bidra til å bevare, utvikle og synliggjøre romanifolket/taternes kultur, språk og historie.

Tilskuddsordningen til kvensk språk og kultur forvaltes fra 2020 av Troms og Finnmark fylkeskommune. Tilskuddsordningen skal bidra til revitalisering av kvensk språk og til å fremme kvensk/norskfinsk kultur, spesielt å fremme kvensk språk og kvensk/norskfinsk identitet hos barn og unge.

Det ble etablert en tilskuddsordning for romanifolket/taterne i 2019, ordningen forvaltes av Kulturrådet. Formålet med ordningen er å bevare, utvikle og synliggjøre romanifolket/taternes kultur, språk og historie. Romanifolket/taterne skal være involvert i arbeidet med ordningen.

Det er utarbeidet forskrifter til de tre tilskuddsordningene. Et utkast til forskrift har vært på bred høring og nasjonale minoriteter var invitert til å komme med innspill til forskriftene.

Språkrådet

Språkrådets aktive arbeid med minoritetsspråk foregår i fullt samarbeid med minoritetene selv, ofte med Språkrådet kun i en veiledende rolle. Språkrådet deltar som veileder/observatør på møter blant romani-/taterforeninger som skal lede hen mot revitalisering og standardisering av romani. Språkrådet har en tilsvarende rolle i møte med Romano Kher om standardisering av romanes. Arbeidet med kvenske stedsnavn blir alltid basert på data som er samla inn fra kvensktalende informanter, som husker hva som var de tradisjonelt brukte kvenske stedsnavnene.

Sametinget

Midler til samisk kultur og språk gis over statsbudsjettet i form av et rammetilskudd som forvaltes av Sametinget. Budsjetttrammen gir Sametinget handlingsrom til selv å prioritere økonomiske virkemidler mellom ulike tiltak.

41. Rådgivende komité oppfordrer myndighetene til å umiddelbart, på en tilstrekkelig måte og i nært samråd med minoritetsrepresentanter, behandle problemene som er identifisert i utvalgets tater/romaniutvalgets rapport. For dette formålet bør myndighetene gjennomføre effektive tiltak for å gjenoppbygge tillit, blant annet ved å øke bevisstheten om anerkjennelse av det offentliges ansvar, å utvide kunnskap om denne minoriteten og oppmuntre til dialog innenfor samfunnet, med myndighetene og med storsamfunnet.

42. Komiteen oppfordrer også myndighetene til å anerkjenne virkninger, overført mellom generasjoner, av tidligere tiders traumatiserende politikk når det gjelder assimilering, og til å forbedre forståelsen av diskriminerende mønstre som fortsatt påvirker taterne/romanifolket. Taternes/romanifolkets tilgang til eksisterende oppreisningsmekanismer som for eksempel Likestillings- og diskrimineringsombudet, og smidig forvaltning av Romanifolkets/taternes kulturfond som et middel til å fremme minoritetskulturen og språket, bør forbedres.

Stortingsmelding om nasjonale minoriteter

Regjeringen arbeider med en stortingsmelding om politikken for nasjonale minoriteter. Den skal etter planen legges fram i 2020. Meldingen vil blant annet beskrive hvordan regjeringen kan bidra til å styrke de nasjonale minoritetenes språk, kultur og situasjon i det norske samfunnet i tiden framover.

Den kollektive oppreisningen til romanifolket/taterne

Den kollektive oppreisningen til romanifolket/taterne forvaltes fra 2019 som en tilskuddsordning hos Kulturrådet. Romanifolket/taterne vil bli involvert i arbeidet med ordningen.

Likestillings- og diskrimineringsombudet

Likestillings- og diskrimineringsombudet har ingen myndighet til å tilkjenne oppreisning. Hvis det reises sak for Diskrimineringsnemnda og denne kommer til at det har funnet sted diskriminering, kan nemnda tilkjenne oppreisning i saker innenfor arbeidslivet.

Språkrådet

Språkrådet publiserer jevnlig informasjonsartikler og kronikker om minoritetsspråkene og minoritetens rett til å bruke dem, deriblant romani og romanes.

Se for øvrig omtale under artikkel 12 om arbeidet med nye læreplaner.

46. Rådgivende komité oppfordrer myndighetene til å gjøre en innsats for å sikre at den kulturelle identiteten til rom opprettholdes og utvikles ved å legge til rette for deres reisende livsstil, for eksempel med hensyn til adgang til campingplasser.

47. Når det gjelder romske barn, bør myndighetene øke innsatsen for å sikre at det – når det er mulig – blir etablert alternative tiltak i stedet for å plassere barn utenfor hjemmet, at familiene får tilstrekkelig støtte i prosessen, og at plassering utenfor hjemmet fortsatt skal være siste utvei. Når et barn blir plassert i fosterfamilie, bør myndighetene ha som mål å i størst mulig grad bevare barnets familiebånd og kulturelle identitet, blant annet gjennom rekruttering av fosterfamilier som tilhører respektive minoritet. Avslutningsvis bør det fremmes en bred forståelse av romsk kultur i barnevernstjenesten.

Vi viser til omtale av barnevernloven under Del II om tiltak for å følge opp hovedfunn.

Artikkel 6

1. *Partene skal fremme en ånd av toleranse og tverrkulturell dialog og treffe effektive tiltak for å fremme gjensidig respekt og forståelse og samarbeid mellom alle personer som bor på deres territorium, uansett disse personers etniske, kulturelle, språklige eller religiøse identitet, særlig på områdene utdanning, kultur og media.*
2. *Partene forplikter seg til å treffe egnede tiltak for å beskytte personer som kan utsettes for diskriminerende, fiendtlige eller voldelige handlinger, eller trusler om dette, som følge av deres etniske, kulturelle, språklige eller religiøse identitet.*

Tros- og livssynsdialog

Tros- og livssynsmessig mangfold kan innebære verdimeslige konflikter eller spenninger. Dialog er et viktig verktøy for å kunne leve med uenighet eller dempe eller forhindre konflikt tros- og livssynssamfunnene imellom, men også i samfunnet generelt. Over Barne- og familiedepartementets budsjett gis det driftstilskudd til Norges Kristne Råd (NKR) og Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL) som dialog- og paraplyorganisasjoner på tros- og livssynsfeltet. Det er et særtrekk ved den norske tros- og livssynsdialogen at den omfatter både religioner og sekulære livssyn. Organisasjonene bidrar til samarbeid på tvers av religioner og livssyn, og er dialogpartnere for myndighetene i spørsmål som berører tros- og livssynssamfunnene. Driftsstøtten knytter seg særlig til de oppgavene organisasjonene har som brobyggere overfor ulike tros- og livssynssamfunn, andre organisasjoner på tros- og livssynsfeltet, sivilsamfunnet og det offentlige.

Informasjons- og sikkerhetstiltak

Det Mosaiske Trossamfund i Oslo får midler over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett til sikkerhetstiltak ved synagogen. Jødisk museum i Trondheim har de siste årene fått midler til informasjons- og sikkerhetstiltak over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett. Synagogen i Trondheim holder til i samme bygg som museet. Eventuelle øvrige sikkerhetstiltak rundt jødiske institusjoner, ivaretas av politiet og politiets sikkerhetstjeneste, i kontakt med de jødiske samfunnene i Oslo og Trondheim.

Handlingsplan mot rasisme og diskriminering på grunn av etnisitet og religion

Regjeringen la i desember 2019 fram Handlingsplan mot rasisme og diskriminering på grunn av etnisitet og religion (2020-2023). Handlingsplanen viser til at rasisme og diskriminering på grunn av etnisitet og religion rammer mange ulike grupper i det norske samfunnet. Handlingsplanen inneholder totalt femti tiltak innenfor mange ulike områder i samfunnet: kunnskap og forskning,

møteplasser, debatt og demokrati, barn, unge og utdanning, arbeid, bolig, straffesakskjeden, offentlige tjenester og internasjonal innsats. Styrket dialog mellom ulike grupper er en viktig målsetting for planen. Som et tiltak i planen vil det blant annet utvikles ny kunnskap om rasisme og diskriminering rettet mot ulike grupper, inkludert samer og nasjonale minoriteter.

NRK

Forpliktelsene NRK har overfor nasjonale og språklige minoriteter omfatter et krav om at NRK skal tilby programmer for disse gruppene. Videre skal NRK formidle kunnskap om ulike minoritetsgrupper og om mangfoldet i det norske samfunnet.

Norsk kulturråd

Fra og med 2019 forvalter Norsk kulturråd tre tilskuddsordninger til nasjonale minoriteter. En av tilskuddsordningene er "Den kollektive oppreisningen til romanifolket/tatere". Kulturrådet ønsker å sikre en effektiv og reell deltagelse og er i gang med prosesser for å sikre involvering av romanifolket/tatere i arbeid som som omfatter dem. Det vil sette Kulturrådet i stand til å oppnå økt treffsikkerhet i beslutninger som fattes, og kan bidra til å fremme god samhandling mellom ulike aktører.

I 2019 har Kulturrådet hatt flere møtepunkter med organisasjoner/aktører fra nasjonale minoriteter. Fra 2020 har Kulturrådet som mål å ha årlige møter med alle organisasjonene som mottar driftstilskudd.

Det vises for øvrig til tidligere omtale av likestillings- og diskrimineringsloven under artikkel 4 og Romano Kher under artikkel 5 over.

53. Rådgivende komité oppfordrer myndighetene til å sikre umiddelbar gjennomføring av de tiltakene som er utviklet for å motvirke hatefulle ytringer, og å fremme toleranse og interkulturell dialog. Det gjelder særlig strategien for å forebygge og bekjempe hatefulle ytringer, og å fortsette å på det sterkeste fordømme nedsettende og intolerant språk i den offentlige diskursen. Tillitsbyggende tiltak mellom personer som tilhører nasjonale minoriteter og institusjonene og storsamfunnet, inkludert spredning av kunnskap og bevissthet om nasjonale minoriteter, bør være en integrert del av strategien.

Strategi mot hatefulle ytringer

Regjeringen lanserte i 2016 Strategi mot hatefulle ytringer (2016-2020). Strategien inneholder følgende innsatsområder: Møteplasser, Barn og unge, Rettssystemet, Arbeidslivet, Mediesektoren og Kunnskap og forskning. Strategien vil eksternevalueres i 2020. Strategien har blant annet som målsetting å skape arenaer for dialog, toleranse og bevissthet om konsekvensene av hatefulle ytringer gjennom å gjennomføre konferanser og dialogmøter om hatefulle ytringer og gjennom støtten til Stopp hatprat-kampanjen. Stopp hatprat-kampanjen er en del av den europeiske No Hate Speech Movement som ble startet av Europarådets ungdomsavdeling i 2013. Regjeringen styrker nå støtten til kampanjen ytterligere.

Strategien mot hatefulle ytringer er et nybrottsarbeid som også har lagt til rette for ny forskning om hatefulle ytringer.

Ny ytringsfrihetskommisjon

Regjeringen har vedtatt mandatet for en ny ytringsfrihetskommisjon. Kommisjonen skal foreta en helhetlig gjennomgang av ytringsfrihetens stilling i Norge, herunder vurdere tiltak som motvirker spredning av hatefulle og andre ulovlige ytringer i sosiale medier.

Dembra

Dembra (Demokratisk beredskap mot rasisme og antisemittisme) er et offentlig finansiert program som støtter skoler og lærerutdanninger i arbeidet med forebygging av gruppefiendtlighet og udemokratiske holdinger: fordommer, rasisme, antisemittisme, muslimfiendtlighet, hatprat og ekstremisme. I 2018 startet Dembra for lærerutdanning (Dembra LU), som er et samarbeid med seks lærerutdanningsinstitusjoner for å utvikle læringsressurser rettet mot lærerutdanningene og lærere i skolen. Dette er et ledd i oppfølging av regjeringens handlingsplan mot antisemittisme (2016–2020) og tilgrensende handlingsplaner og strategier. I tråd med fagfornyelsen får skolene gjennom Dembra innspill til hvordan de kan implementere arbeidet med verdier som menneskeverd og mangfold og tverrfaglige temaer.

Satsingen Dembra LU videreføres i to år fra 2020 med fem nye lærerutdanningsinstitusjoner. Høsten 2019 ble nettsidene for Dembra LU lansert. Dembra, som hittil har vært begrenset til ungdomsskoletrinnet og videregående skole, vil fra 2020 også omfatte grunnskolens barnetrinn. I tillegg til de øvrige freds- og menneskerettighetssentrene i landet, kommer Narvik fredssenter med i arbeidet med Dembra fra 2020. Dembra-ressursene skal oversettes til nordsamisk.

Dembra-ressursene er å finne på dembra.no. Undervisningsmaterieell og faktastoff om temaer som "gruppefiendtlighetens mekanismer", "rasisme og andre former for gruppefiendtlighet", "radikalisering og voldelig ekstremisme", "identitet, mangfold og tilhørighet" og "demokrati, medborgerskap og kritisk tenkning", er her åpent og fritt tilgjengelig til bruk i alle skoler og lærerutdanningsinstitusjoner.

Ytterligere anbefalinger til Norge fra ministerkomiteen, Resolusjon vedtatt 2. mai 2018

- fortsette arbeidet med å bekjempe hatefulle ytringer og å fremme toleranse og interkulturell dialog ved effektiv gjennomføring av den kommende strategien for å forebygge og bekjempe hatefulle ytringer, rette strategien mot å bygge tillit mellom nasjonale minoriteter og institusjoner og storsamfunnet, og fortsette å fordømme nedsettende og intolerant språk i offentlig diskurs på det sterkeste; prioritere gjennomføring av tiltak mot hatkriminalitet for å sikre mer effektiv registrering, etterforskning og påtale av påstått hatkriminalitet mot personer som tilhører nasjonale minoriteter; intensivere innsatsen for å øke allmennhetens tillit til politiet;

57. Rådgivende komité oppfordrer myndighetene til å sørge for at de tiltakene som er planlagt når det gjelder hatkriminalitet, gjennomføres på en effektiv måte for å sikre at hatkriminalitet mot personer som tilhører nasjonale minoriteter, registreres og etterforskes mer effektivt av politiet, og at angivelige gjerningspersoner blir behørig tiltalt.

58. Myndighetene bør intensivere innsatsen for å øke den allmenne tilliten til politiet både ved å i nært samråd med minoritetene forbedre politimyndighetenes kunnskap om dem, særlig om taterne/romanifolket og rom, og ved å straffe diskriminerende holdninger. Myndighetene bør treffe hensiktsmessige skritt for å øke bevisstheten om de tilgjengelige rettsmidlene, og bygge opp tillit blant personer som tilhører nasjonale minoriteter angående effektiviteten av slike rettsmidler.

Strategi mot hatefulle ytringer, handlingsplan mot antisemittisme og handlingsplan mot rasisme og diskriminering på grunn av etnisitet og religion

Regjeringen la i 2016 frem Strategi mot hatefulle ytringer (2016–2020) og Handlingsplan mot antisemittisme (2016–2020). Begge dokumentene inneholder tiltak for god etterforskningskvalitet i saker om hatkriminalitet i alle landets politidistrikter. Innenfor dette arbeidet har politiet utviklet en egen veileder om hvordan straffeloven kommer til anvendelse og om hvordan denne type saker skal registreres i politiets arbeidsregistre. Gode registreringsrutiner bidrar til bedre kvalitet på de etterfølgende etterforskningskrittene. Nøyaktig registrering gir samtidig lavere mørketall, bedre datafangst og bidrar til intern kvalitetssikring av statistikken for hatkriminalitet.

I tråd med handlingsplanen mot antisemittisme har politiet implementert en egen funksjon for registrering av hatkriminalitet med antisemittisk motiv. Regjeringens handlingsplan mot rasisme og diskriminering på grunn av etnisitet og religion (2020–2023) har også egne tiltak for god kompetanse om hatkriminalitet i politiet.

Felles for alle tiltakene er regjeringens mål om at hatefulle ytringer og hatkriminalitet prioriteres i alle politidistrikter og å øke tilliten til at politiet etterforsker denne type kriminalitet på linje med annen alvorlig integritetskrenkende kriminalitet. På denne måten vil flere velge å anmelde forholdet og tilfeller av skjult kriminalitet vil minske.

Den norske straffeloven

Straffeloven 2005, som erstattet straffeloven 1902, trådte i kraft 1. oktober 2015. Straffeloven 2005 viderefører det strafferettslige diskrimineringsvernet, med enkelte innskjerpelser. Diskriminerende og hatefulle ytringer rammes av straffeloven § 185. Med diskriminerende eller hatefull ytring menes det å true eller forhåne noen, eller fremme hat, forfølgelse eller ringeakt overfor noen på grunn av nærmere bestemte egenskaper, slik som hudfarge, nasjonal eller etnisk opprinnelse eller religion eller livssyn. I tillegg vil enkelte former for forskjellsbehandling på grunn av slike forhold kunne straffes som diskriminering etter straffeloven § 186. Ved avgjørelsen av om visse straffbare handlinger skal anses som grove, skal det videre legges særlig vekt på at handlingene er motivert av fornærmedes hudfarge, nasjonale eller etniske opprinnelse eller religion eller livssyn, se straffeloven §§ 264 (grove trusler), 272 (grov kroppskrenkelse), 274 (grov kroppsskade) og 352 (grovt skadeverk). Etter straffeloven § 77, som gjelder i alle straffesaker, er det i tillegg en skjerpene omstendighet ved straffutmålingen at lovbruddet har sin bakgrunn i forhold som nevnt, eller andre forhold som støtter an mot grupper med et særskilt behov for vern.

Riksadvokaten, Politidirektoratet og Politihøgskolen

Riksadvokaten har gjennom flere år løftet fram hatkriminalitet som en av de sakstypene som skal ha prioritet i alle landets politidistrikt, på linje med annen alvorlig kriminalitet. Gjennom en omfattende reform av politiet legges det til rette for å samle ressurser og skape sterkere fagmiljøer i politidistriktene. Samtidig styrkes rutineene for riktig prioritering og kvalitetssikring av straffesaker ved anmeldelse. Politidirektoratet har utarbeidet en veileder for politidistriktene, slik at straffeskjerpene momenter kan legges til grunn slik loven forutsetter for hatkriminalitet. Samtidig vil Politidirektoratet vurdere hvordan et nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet kan bygges opp for å være til støtte for alle politidistrikt. Politihøgskolen har et eget videreutdanningstilbud om forebygging og etterforskning av hatkriminalitet.

Artikkel 7

Partene skal sikre respekt for den rett enhver person som tilhører en nasjonal minoritet har til fritt til å delta i fredelige forsamlinger, frihet til forening med andre, ytringsfrihet samt tankefrihet, samvittighetsfrihet og religionsfrihet.

Retten til å delta i fredelige forsamlinger, frihet til forening med andre, ytringsfrihet og tankefrihet og religionsfrihet er vernet av Grunnloven (§§ 16, 100, 101). Rettighetene gjelder generelt, uavhengig av tilhørighet til en nasjonal minoritet. Tanke- og samvittighetsfrihet er ikke uttrykkelig nevnt i Grunnloven, men Stortinget forutsatte i forbindelse med vedtakelsen av det nye kapittel E om menneskerettigheter at tanke- og samvittighetsfriheten var godt vernet gjennom retten til religionsfrihet i § 16. I tillegg er den europeiske menneskerettskonvensjon og FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter, som begge beskytter alle rettighetene som nevnes i artikkel 7, inkorporert i menneskerettsloven. Bestemmelsene i konvensjoner som er inkorporert i menneskerettsloven, går ved motstrid foran bestemmelser i annen lovgivning.

Det vises for øvrig til omtale av at regjeringen har nedsatt en ny ytringsfrihetskommisjon under artikkel 6.

Artikkel 8

Partene forplikter seg til å anerkjenne at enhver person som tilhører en nasjonal minoritet, har rett til å gi uttrykk for sin religion eller overbevisning og til å opprette religiøse institusjoner, organisasjoner og foreninger.

Disse rettighetene er beskyttet av retten til religionsfrihet etter Grunnloven § 16.

Artikkel 9

- 1. Partene forplikter seg til å anerkjenne at retten til ytringsfrihet for enhver person som tilhører en nasjonal minoritet, omfatter frihet til å ha meninger og å motta og meddele opplysninger og idéer på minoritetsspråket, uten inngrep av offentlige myndigheter og uten hensyn til grenser. Partene skal innenfor rammen av sitt rettssystem sikre at personer som tilhører en nasjonal minoritet, ikke blir utsatt for diskriminering i sin adgang til mediene.*
- 2. Paragraf 1 skal ikke hindre Parter fra å kreve lisensiering av radio- og fjernsynsringkasting eller kinoforetak, uten diskriminering og basert på objektive kriterier.*
- 3. Partene skal ikke hindre personer som tilhører nasjonale minoriteter, i å skape og bruke trykte medier. Innenfor de rettslige rammer for radio- og fjernsynsringkasting, skal de så langt som mulig og under hensyn til bestemmelsene i avsnitt 1, sikre at personer som tilhører nasjonale minoriteter, gis mulighet til å skape og bruke sine egne medier.*
- 4. Innenfor rammen av sitt rettssystem skal Partene treffe egnede tiltak for å lette adgang til mediene for personer som tilhører nasjonale minoriteter og for å fremme toleranse og gi mulighet for kulturelt mangfold.*

Støtteordning til samiske aviser og samiskspråklige avissider

Medietilsynet forvalter en statlig støtteordning for samiske aviser og samiskspråklige avissider. Ordningen skal legge til rette for demokratisk debatt, meningsdannelse og språkutvikling i det

samiske samfunnet, og er regulert i egen forskrift. Samlet fordelte Medietilsynet nesten 34 mill. kroner til samiske aviser i 2019.

Regjeringen har foreslått å gjøre ordningen plattformnøytral, noe som kan gi bedre distribusjon, mer samisk innhold, flere aktører og økt mediemangfold også før sør- og lulesamisk. Det tas sikte på å sende forslaget på høring i løpet av våren 2020. Vi viser for øvrig til omtale av plattformnøytral tilskuddsordning for samiske aviser under rapporteringen på minoritetspråkpakten artikkel 11.1.ei om nordsamisk.

Kvensk avis

Kulturdepartementet gir tilskudd til Ruijan Kaiku ('Gjenklang fra Norge') som er en "nyhetsavis for kvener, norskfinner og finlendere i Norge", som ble grunnlagt i 1995.⁴ Ruijan Kaiku utgis både som papir- og nettavis og er en trespråklig avis som primært skriver på norsk, kvensk og finsk, men også på meänkieli og svensk. Avisa har abonnenter både i Norge, Sverige og Finland. I 2017, 2018 og 2019 mottok Ruijan Kaiku henholdsvis 1,176, 1,200 og 1,230 mill. kroner fra Kulturdepartementet. I tillegg mottok avisen i samme periode henholdsvis 750 000 kroner, 800 000 kroner og 805 000 kroner fra tilskuddsordningen til kvensk språk og kultur, som ble forvaltet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet til 2019.

Tilskudd til digitalisering av lokalradio

Guovdageainnu Lagasradio (Radio GLR) og Radio DSF er lokalradioer med sendinger på både norsk og nordsamisk som mottar tilskudd gjennom støtteordningen "Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier". I 2019 mottok de investeringstilskudd til digitalisering av lokalradio, prosjektmidler til lokale programproduksjoner, driftstilskudd til lokalradioer for etniske- og språklige minoritetsgrupper, og tilskudd til enkeltstående kompetansehevende tiltak.

Tilskuddsmidlene gitt gjennom ordningen utgjorde totalt nesten 20 mill. kroner i 2019.

NRK og NRK Sápmi

Med virkning fra 2018 ble det presisert i ny vedtektsbestemmelse at NRK skal bidra til å styrke de samiske språkene og samisk identitet og kultur. Bestemmelsen tydeliggjør at NRK skal tilby innhold på alle de tre samiske språkene. NRK viser til at virksomheten tilbyr et daglig medietilbud til den samiske befolkningen og bidrar til å synliggjøre det samiske samfunnet og kulturen for alle i Norge.

NRK Sápmi har en tredelt strategi: mer flerspråklig innhold, mer innhold mot yngre målgrupper og større saker og historier som i større grad angår alle samer og befolkningen ellers. I tillegg til tradisjonell TV har NRK økt satsingen på digitalt innhold på nett-TV, Facebook og Instagram for å nå ut til unge samer. I 2018 har NRK Sápmi styrket nyhets- og aktualitetstilbudet på nett og mobil med løpende nyheter og økt oppmerksomhet mot nasjonale samiske saker som har relevans langt utover lokalsamfunnet de har utgangspunktet i.

Grunnloven § 100 verner de aspekter ved ytringsfriheten som er nevnt i artikkel 9 nr. 1 første punktum.

63. Rådgivende komité oppfordrer myndighetene til å iverksette tiltak for å øke tilstedeværelsen av TV- og radiosendinger på kvensk språk betydelig, samt å sikre støtte til alle minoriteter for å øke

⁴ <https://www.ruijan-kaiku.no/omruijankaiku/>

tilstedeværelsen deres i kringkasting, trykte medier og nettmedier. Myndighetene bør også sørge for at nasjonale minoritetsprogrammer alminneliggjøres for å utvide kunnskapen og bevisstheten om nasjonale minoriteter blant allmennheten.

64. Den oppfordrer også myndighetene til å øke bevisstheten blant personer som tilhører nasjonale minoriteter om PFU-klageprosedyren, og å oppmuntre ulike medier til å ansette flere personer som tilhører nasjonale minoriteter.

Ruija radio

Avisen Ruijan Kaiku har startet radiosendinger og podcast på kvensk – Ruija radio. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har gitt tilskudd til etableringen.

NRK

Forpliktielsene NRK har overfor nasjonale og språklige minoriteter omfatter et krav om at NRK skal tilby program for disse gruppene. Videre skal NRK formidle kunnskap om ulike minoritetsgrupper og om mangfoldet i det norske samfunnet.

Det vises for øvrig til omtalen av nrk.no/kvensk/kvääni under Del II om tiltak for å følge opp hovedfunn.

Artikkel 10

1. *Partene forplikter seg til å anerkjenne at enhver person som tilhører en nasjonal minoritet, har rett til fritt og uhindret å bruke sitt minoritetsspråk privat og offentlig, i tale og skrift.*
2. *I områder som tradisjonelt eller i betydelig antall er bebodd av personer som tilhører nasjonale minoriteter, skal Partene, dersom disse personene anmoder om det og når en slik anmodning svarer til et reelt behov, søke så langt som mulig å legge forholdene til rette for bruk av minoritetsspråket i samkvem mellom disse personene og forvaltningsmyndighetene.*
3. *Partene forplikter seg til å garantere retten for enhver person som tilhører en nasjonal minoritet til straks å bli underrettet på et språk vedkommende forstår, om grunnene til at vedkommende er pågrepet og om innholdet i og grunnen til en eventuell siktelse mot ham eller henne, og til å forsvare seg på dette språket, om nødvendig med vederlagsfri bistand av en tolk.*

Samelovens språkregler

Samelovens språkregler gir bestemmelser om rett til svar på samisk for den som henvender seg til et lokalt offentlig organ i forvaltningsområdet for samisk språk. Den som henvender seg skriftlig til et regionalt offentlig organ i forvaltningsområdet, har rett til skriftlig svar på samisk. Samelovens språkregler gir også bestemmelser om rett til bruk av samisk for domstoler og politi og påtalemyndighet med embetskrets som helt eller delvis omfatter forvaltningsområdet. Forvaltningsområdet for samisk språk består av tolv kommuner i fylkene Troms og Finnmark, Nordland og Trøndelag.

Barnehus

Det er opprettet elleve barnehus i Norge. Statens barnehus er etablert for å sikre at barn og andre særlig sårbare grupper som kan ha vært utsatt for vold og seksuelle overgrep, og hvor forholdet er anmeldt til politiet, får god og koordinert oppfølging. Barnehusene tilrettelegger for avhør og medisinske undersøkelser, tilbyr behandling og oppfølging, og ivaretar koordinering av tverrfaglig og

tverretattlig samhandling. Statens barnehus Tromsø er tillagt en særskilt nasjonal oppgave overfor barn med samisk bakgrunn som utsettes for overgrep.

Rettsvesenet

Det følger av straffeprosessloven § 177 at den som pågripes, skal gis opplysning om det lovbruddet mistanken gjelder. Bestemmelsen må forstås slik at opplysningene skal gis på et språk vedkommende forstår, om nødvendig med bruk av tolk. Bestemmelsen suppleres av plikten etter § 175 til å nedtegne beslutningen, jf. også påtaleinstruksen § 9-1 om det samme, og påtaleinstruksen § 2-8 som slår fast at det offentlige har plikt til å sørge for oversettelse av visse beslutninger og dokumenter når siktede ikke forstår norsk, og for øvrig en plikt til å oversette sakens dokumenter i den grad det anses påkrevd for å ivareta siktedes interesser i saken.

Etter straffeprosessloven § 232 skal mistenkte gjøres kjent med hva saken gjelder før det foretas avhør. I praksis skjer dette ofte ved opplesning av en eventuell siktelse i saken. Også her suppleres rettigheten av påtaleinstruksen § 2-8 om det offentliges plikt til å sørge for oversettelse.

Straffeprosessloven § 230 om gjennomføringen av politiavhør forstås slik at tolk må benyttes i avhør der det er nødvendig. Straffeprosessutvalget, som i 2016 la fram et forslag til ny straffeprosesslov, har foreslått regler om gjennomføringen av avhør hvor det blant annet presiseres at enhver som ikke har tilstrekkelige ferdigheter i norsk, har rett til at det kommuniseres på et språk vedkommende behersker, om nødvendig med tolk. Justis- og beredskapsdepartementet arbeider med oppfølgingen av Straffeprosessutvalgets forslag.

Det følger av domstolloven § 135 at når noen som ikke kan norsk deltar i rettsforhandlinger, skal det brukes tolk.

Når det gjelder samisk språk, følger det av sameloven § 3-4 at for domstoler med embetskrets som helt eller delvis omfatter forvaltningsområdet for samisk språk, har enhver rett til å tale samisk i rettsmøter. For politi og påtalemyndighet med tjenestekrets som helt eller delvis omfatter forvaltningsområdet, følger det av samme bestemmelse at enhver har rett til å tale samisk i avhør på organets kontor.

Det ble i 2019 utarbeidet en veileder for domstolene som skal sikre at samiske saker behandles på en god måte, både når det gjelder saksbehandling og rettslige avgjørelser - «Samiske saker i domstolene – en veileder».

Forslag til ny, helhetlig språklov

Forslag til ny, helhetlig språklov ble sendt på høring i 2019. Formålet er å styrke norsk språk, slik at det blir sikret som et samfunnsbærende språk som skal kunne brukes på alle samfunnsområder og i alle deler av samfunnslivet i Norge. Formålet er også å sikre vern og status for de språkene som staten Norge har ansvar for (samiske språk, nasjonale minoritetsspråk og norsk tegnspråk). Etter lovforslaget får offentlige organ ansvar for å bruke, utvikle og styrke samiske språk, jf. reglene i kapittel 3 i sameloven. Offentlige organ får også ansvar for å verne og fremme kvensk, romani og romanes.

Det er foreslått å lovfeste samiske språk som urfolksspråk i Norge. Det slås fast at samisk og norsk er likeverdige språk i henhold til reglene i sameloven kap. 3.

Det er foreslått å lovfeste kvensk, romani og romanes som nasjonale minoritetsspråk i Norge. Det slås fast at som språklige og kulturelle uttrykk er kvensk, romani og romanes likeverdige med norsk.

Ny tolkelov

Kunnskapsdepartementet har hatt forslag til lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk mv.(tolkeloven) på høring, og departementet arbeider med å følge opp høringsinnspillene. Rettighetene til de nasjonale minoritetene og samene står omtalt i høringen pkt. 3.1.8, 3.1.9 og 5.1.2.6.

68. Rådgivende komité anbefaler at myndighetene utvikler og gjennomfører en omfattende plan for å revitalisere og fremme kvensk språk, blant annet ved å utvikle ytterligere språkveir og språksentre og ved å fremme voksenopplæring. Den oppfordrer også myndighetene til å øremerke tilstrekkelige ressurser til dette formålet og til å følge opp resultatene av slike tiltak regelmessig for å sikre at personer som tilhører den kvenske minoriteten, kan opprettholde og utvikle sin kulturelle identitet og bruke minoritetsspråket sitt aktivt i det offentlige rom.

69. Myndighetene bør støtte prosessen med standardisering av kvensk språk som tar hensyn til et bredt spekter av varianter, samtidig som man forsterker tilliten til at finsk fortsatt vil bli fremmet.

Målrettet plan for kvensk språk

Målrettet plan for kvensk språk ble lagt frem av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2017. Planen er utarbeidet i kontakt med kvenske miljøer og organisasjoner. Planen inneholder tiltak innen barnehage og grunnsopplæring, universitet og høgskole og opprettelse av kvenske språksentre.

Det vises for øvrig til mer utfyllende omtale av Målrettet plan for kvensk språk under svar på Ministerkomiteens anbefalinger som krever umiddelbare tiltak.

Kvensk institutt og Giellatekno

Kvensk institutt arbeider med kvensk språkteknologi. Arbeidet gjøres i samarbeid med Giellatekno ved Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har bevilget midler til arbeidet.

Kvensk i barnehagen

Utdanningsdirektoratet (Udir) har siden 2017 gitt støtte til flere prosjekter som skal bidra til å styrke kvensk språk i barnehagen. Prosjektene drives av Kvensk institutt. Udir har også gitt støtte til Norsk språkråd for utvikling av materiell til kvenske barn i barnehagen. Midlene har blitt brukt til videreutvikling av nettsiden kvensk.no i samarbeid med Kvensk institutt. Sidene inneholder sanger, rim og regler, digital ordliste med lyd, eventyr og lærerveiledning.

Utvikling av læremidler på kvensk

Fylkesmannen disponerer midler til utvikling av læremidler i kvensk. Det er utviklet en lærebokserie for 1. – 7. trinn i kvensk, en ordbok til denne lærebokserien og en kvensk grammatikk for 5. – 7. trinn.

Språkrådet, Kvensk institutt og Kvensk språkting

Språkrådet har fått i oppdrag å bidra til oppfølgingen av målrettet plan for kvensk språk. Dialogen mellom Språkrådet og Kvensk institutt er formalisert gjennom årlige samarbeidsmøter.

Standardisering/normering av kvensk språk foregår i et samarbeid mellom Kvensk Institutt og Kvensk språkting. Språkrådet bistår i dette arbeidet.

Språkkafeer

Sammen med Kvensk Institutt og Kvensk språkting arrangerte Språkrådet to språkkafeer i 2017, i henholdsvis Alta og Skibotn. Språkkaféer fungerer som møteplasser der innbyggerne i et lokalsamfunn både kan bruke kvensk, lære seg kvensk, og på andre måter sette søkelys på det kvenske språket.

Artikkel 11

1. *Partene forplikter seg til å anerkjenne at enhver person som tilhører en nasjonal minoritet, har rett til å bruke sitt etternavn (patronymikon) og fornavn på minoritetsspråket, samt rett til offisiell anerkjennelse av dem, på en måte som er fastsatt i deres rettssystem.*
2. *Partene forplikter seg til å anerkjenne at enhver person som tilhører en nasjonal minoritet, har rett til å fremvise skilt, inskripsjoner og annen informasjon av privat art som er synlig for allmennheten, på sitt minoritetsspråk.*
3. *I områder som tradisjonelt er bebodd av et betydelig antall personer som tilhører en nasjonal minoritet, skal Partene innenfor rammen av sitt rettssystem, herunder avtaler med andre stater der det er aktuelt, og under hensyn til sine særegne forhold, søke å fremvise tradisjonelle stedsnavn, gatenavn og andre topografiske angivelser beregnet på allmennheten, også på minoritetsspråket når det er tilstrekkelig etterspørsel etter slike angivelser.*

Folkeregisterloven

Folkeregisterloven bruker begrepet "navn", ikke "fornavn" og/eller "etternavn". Etter § 3-1-1 bokstav a i folkeregisterforskriften kan registreres "navn med originale skrifttegn før translitterering til det norske alfabet." Særskilte samiske skrifttegn kan altså benyttes i registeret. I forskrift til loven er det spesifisert at med samiske språk menes nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk.

Stadnamnlova

Stadnamnlova § 4 gir bestemmelser om at dersom ikke annet er fastsatt i loven, skal det ved fastsetting av skrivemåten av stedsnavn tas utgangspunkt i den nedarvede lokale uttalen. Skrivemåten skal følge gjeldende rettskrivingsprinsipp for norsk, samisk og kvensk.

71. Rådgivende komité oppfordrer myndighetene til å fortsette å sikre en effektiv gjennomføring av eksisterende lovverk om flerspråklige skilt for stedsnavn, samt å fremme annen offentlig bruk av flerspråklighet i kommunene. Den oppfordrer myndighetene til å konsultere nasjonale minoriteter når de bestemmer seg for gatenavn i områder som bebos av personer som tilhører nasjonale minoriteter.

Stadnamnlova

Kulturdepartementet forvalter lov om stadnamn (stedsnavnloven), som gir vern til samiske og kvenske stedsnavn i tråd med internasjonale avtaler og konvensjoner.

Stadnamnlova § 11 gir bestemmelser om at samiske og kvenske stedsnavn som blir brukt av folk som bor fast eller har næringsmessig tilknytning til stedet, skal til vanlig brukes av det offentlige for eksempel på kart, skilt og i register, sammen med eventuelt norsk navn.

Kommunen velger selv hva stedsnavnet skal være og har ansvar for å sende forslag til navn på høring blant innbyggerne. Organisasjoner eller enkeltpersoner med tilknytning til navnet kan klage på vedtaket.

En forskriftsendring i 2017 sikrer at samiske stedsnavn kan skrives også med lulesamisk og skoltesamisk rettskrivning, i tillegg til nordsamisk og sørsamisk.

En lovendring i 2019 sikrer at navn på reinbeitedistrikt skal ha vedtak om skrivemåte etter reglene i stedsnavnloven. Reinbeitedistrikter bærer tradisjonelle samiske stedsnavn og er navn på samiske «administrative» inndelinger av landskapet.

Lovendringen i 2019 sikrer også tydelig klageadgang til Fylkesmannen dersom kommuner ikke følger reglene om å bruke samiske og kvenske stedsnavn. Når statsorganer bryter loven, kan det klages til overordnet organ.

Til sammen har om lag 180 nye steder i Troms og Finnmark, Nordland og Trøndelag fått, eller er i ferd med å få, skilt med navn på samisk eller kvensk i 2019.

Kvensk stedsnavntjeneste i Språkrådet

Stadnamnlova sikrer bruk og videreføring av kvenske stedsnavn som viktige, nasjonale kulturminner.

Kvensk stedsnavntjeneste er det offentlige organet for rådgivning i og gjennomføring av kvenske navnesaker. Kvensk stedsnavntjeneste er underlagt Språkrådet, og tjenestens arbeid er et av Språkrådets viktigste arbeidsfelt ovenfor kvensk språk. Den kvenske stedsnavntjenesten jobber aktivt med å initiere og gjennomføre navnesaker. Dette arbeidet er fullstendig basert på data som hentes inn fra kvensktalende informanter som fortsatt husker hva som var de tradisjonelt brukte kvenske navnene i det gitte området. Språkrådet har også en tilskuddsordning for støtte til personer, organisasjoner og institusjoner som vil gjøre innsamlingsarbeid med kvenske stedsnavn.

Den norske og den kvenske stedsnavntjenesten er en del av Språkrådet, mens den samiske navnetjenesten er en del av Sametingets språkavdeling.

Artikkel 12

- 1. Partene skal, der det er aktuelt, treffe tiltak på utdannings- og forskningsområdet for å fremme kunnskap om så vel sine nasjonale minoriteters som majoritetens kultur, historie, språk og religion.*
- 2. I denne forbindelse, skal Partene blant annet sørge for tilfredsstillende muligheter for læreropplæring og tilgang til lærebøker, samt lette kontakten mellom elever og lærere fra ulike samfunn.*
- 3. Partene forplikter seg til å fremme like muligheter for tilgang til utdanning på alle nivåer for personer som tilhører nasjonale minoriteter.*

74. Rådgivende komité oppfordrer myndighetene til å vise fleksibilitet og benytte beste praksis, slik som fjernundervisning, slik at barn som tilhører minoritetene taterne/romanifolket og rom fortsatt kan få tilgang til kvalitetsopplæring mens de reiser.

75. Myndighetene bør også iverksette tiltak for å øke støtten til eksisterende god praksis når det gjelder utdanning av romske barn ved å tildele mer ressurser til mentorenes arbeid med sikte på å bedre koordineringen mellom skoler, kommunale veiledningstjenester og romske familier.

Ytterligere anbefalinger til Norge fra ministerkomiteen, Resolusjon vedtatt 2. mai 2018

- forbedre romske barns adgang til utdanning ved å tildele mer økonomiske ressurser for å sikre romlovenes arbeid med sikte på å forbedre koordinasjonen mellom skoler, kommunale veiledningstjenester og familier; ta del i en dialog med minoritetene tatere/romanifolk og rom for å vurdere fleksible og pragmatiske løsninger for å kunne gi undervisning og læring i språkene romani og romanes for de som er interessert;

Skolelosordningen for romelever

Skolelosordningen for romelever i Oslo kommune ble styrket med flere ansatte i 2019. Skolelosene (tidligere romlovene) arbeider for å styrke romelevers læringsutbytte, redusere fravær og øke antallet elever som fullfører grunnskoleopplæringen. Skolelosene bistår blant annet i koordineringen mellom skole, elev og hjem.

80. Rådgivende komité oppfordrer myndighetene til å samarbeide med nasjonale minoriteter for å sikre at læreplaner, lærebøker og annet undervisningsmateriale gjenspeiler historien og mangfoldet til samfunnet i Norge på en riktig måte slik at utdanningen gir bred kunnskap om minoriteter som en integrert del av det norske samfunn.

81. Myndighetene bør også målrette innsatsen for å sikre at de eksisterende læreplanene blir riktig implementert, og at det blir gitt opplæring til lærere for å øke kunnskap og undervisningen om nasjonale minoriteter og kulturelt mangfold, samt gi lærere kompetanse til å fremme inkludering og dialog i klasserommet.

Opplæring om urfolk og nasjonale minoriteter

I ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017) presiseres det at barnehagen skal bidra til at barn får kjennskap til de nasjonale minoritetene. Overordnet skal barnehagen synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt og bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet. Rammeplanen omtaler samiske barnehage tilbud spesielt. Sametinget og Kunnskapsdepartementet har konsultert om det nye innholdet i ny rammeplan for barnehagen. Rammeplanen understreker også at alle barnehagebarn skal bli kjent med at samene er Norges urfolk og få kjennskap til samisk kultur. *Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnskoleopplæringen* som vil gjelde fra 1. august 2020, fastslår at de nasjonale minoritetene har bidratt til å forme den norske kulturarven og at opplæringen skal gi kunnskap om disse folkegruppene. Den nye overordnede delen av læreplanverket ble fastsatt i 2017 og fra og med skoleåret 2020 vil den gjelde felles for den norske og den samiske skolen. I den overordnede delen slås det videre fast at den samiske kulturarven er en del av kulturarven i Norge, og at de samiske språkene er likeverdige med det norske språket. I overordnet del omtales også de nasjonale minoritetene; jøder, kvener/norskfinner, skogfinner, rom og romanifolket/tatere, som fem folkegrupper med århundrelang tilknytning til Norge. Det presiseres at de har status som nasjonale minoriteter i tråd med våre internasjonale forpliktelser, at de har bidratt til å forme den norske kulturarven, og at opplæringen skal gi kunnskap om disse folkegruppene.

Elevene skal lære om samene og de nasjonale minoritetene i flere fag, og de inngår i ulike læreplaner både som kompetansemål i fag og i de andre tekstene om faget. I samfunnsfag er det for eksempel kompetansemål om samer og de nasjonale minoritetene med god progresjon på alle trinn

det er angitt mål etter. Det er også eksplisitt innhold om samer/urfolk/nasjonale minoriteter i andre fag som norsk, naturfag, KRLE, mat og helse, kunst og håndverk.

Regjeringen nedsatte et eget Opplæringsutvalg for å se på regelverket for grunnskolen og videregående opplæring. Rapporten (NOU 2019: 33) ble levert til Kunnskapsdepartementet 1. desember 2019. Her omtales blant annet regelverk for samiske elever og elever med bakgrunn fra nasjonale minoriteter.

Læreplan i samfunnsfag i grunnskolen

I *Læreplan i samfunnsfag i grunnskolen* er det et mål for opplæringen at elevene skal kunne utforske hovedtrekkene ved de nasjonale minoritetenes historie i Norge og presentere rettighetene disse folkegruppene har i Norge i dag. Læreplanen vektlegger videre at elevene skal kunne gjøre rede for for forskning av de nasjonale minoritetene og uretten de har vært utsatt for og reflektere over hvilke konsekvenser det har hatt og har på individ- og samfunnsnivå.

Forskrifter om rammeplaner for grunnskolelærerutdanning

I forskrifter om rammeplaner for grunnskolelærerutdanning (2017) heter det at utdanningen skal kvalifisere studentene til å ivareta opplæring om samiske forhold, herunder kjennskap til den statusen urfolk har internasjonalt, og samiske elevers rett til opplæring i tråd med opplæringsloven og gjeldende læreplanverk. Dette er ytterligere presisert i nasjonale retningslinjer for utdanningene.

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017) omtaler nasjonale minoriteter spesifikt under fagområdet Nærmiljø og samfunn. Barnehagen skal bidra til at barna får kjennskap til de nasjonale minoritetene. Overordnet skal barnehagen synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt og bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet.

Personalet i barnehagen skal synliggjøre språklig og kulturelt mangfold, støtte barnas ulike kulturelle uttrykk og identiteter og fremme mangfold i kommunikasjon, språk og andre uttrykksformer.

Samiske barnehager skal fremme barnas samiskspråklige kompetanse, styrke barnas samiske identitet og videreføre samiske verdier, samisk kultur og tradisjonskunnskap. Samiske barnehager skal bidra til å bevare og videreutvikle den samiske kulturarven og synliggjøre samisk språk, kultur, levemåter og verdier i vår tid. Barnehagen skal bidra til at barna kan bli kjent med mangfoldet i egen og andres kultur, og at barna kan utvikle respekt og fellesskapsfølelse for hele det samiske mangfoldet. Samiske barnehager skal ta i bruk tradisjonelle lærings- og arbeidsmetoder, på barnas premisser i vår tid.

I samiske barnehager er samisk hovedspråk, og det er en forutsetning at personalet behersker samisk språk og har kunnskap om samisk kultur. Rammeplanens føringer for samiske barnehager gjelder tilsvarende for samiske avdelinger i andre barnehager.

I andre barnehager med samiske barn skal de samiske barna få støtte til å bevare og utvikle sitt språk, sin kunnskap og sin kultur uavhengig av hvor i landet de bor. Innholdet i barnehagetilbudet til samiske barn utenfor samiske distrikt skal tilpasses barnas samiske bakgrunn. Dette innebærer at samiske barn og foreldre har rett til å forvente at personalet har kjennskap til, og legger vekt på, at også den samiske kulturen skal være en del av barnehagens innhold. Det skal legges til rette for at barna også kan få møte samisk språk.

I alle barnehager skal personalet bidra til at barna blir kjent med at samene er Norges urfolk og får kjennskap til samisk kultur.

Informasjonsheftet "Våre nasjonale minoriteter"

I 2014 utga Utdanningsdirektoratet informasjonsheftet "Våre nasjonale minoriteter." Målgruppen er ansatte i barnehager og skoler.

I forbindelse med nye læreplaner i skolen vil Utdanningsdirektoratet revidere informasjonsheftet og annet informasjonsmateriell om nasjonale minoriteter.

Artikkel 13

1. *Innenfor rammen av sitt utdanningssystem skal Partene anerkjenne at personer som tilhører en nasjonal minoritet, har rett til å opprette og drive sine egne private utdannings- og opplæringsinstitusjoner.*
2. *Utøvelsen av denne rettigheten skal ikke medføre noen økonomisk forpliktelse for Partene.*

Opplæringsloven

Det følger av opplæringsloven § 2-12 at alle private grunnskoler må ha godkjenning av Kunnskapsdepartementet, og at slik godkjenning skal gis til skoler som oppfyller lovens krav. Personer hørende til nasjonale minoriteter har samme rett som andre til å søke slik godkjenning. Godkjenning av privat grunnskole etter opplæringsloven gir ikke rett til statstilskudd.

Friskoleloven

Friskoleloven åpner for at det etter søknad kan godkjennes frittstående skoler (grunnskoler og videregående skoler) på ett av de grunnlagene (formålene) som følger av loven. Godkjenningsordningen skiller ikke mellom kristne skoler og skoler som driver på grunnlag av andre religioner eller livssyn. Det følger av friskoleloven at friskoler skal være åpne for alle som fyller vilkårene for inntak. Opplæringen i friskoler skal etter loven blant annet ta sikte på å utvikle respekt for menneskerettighetene og grunnleggende friheter. I tillegg skal opplæringen forberede eleven til et "ansvarlig liv i et fritt samfunn i en ånd av forståelse, fred, toleranse og likestilling mellom kjønnene", (friskoleloven § 1-1 Formål). Personer tilhørende nasjonale minoriteter har samme adgang som andre til å søke om godkjenning av friskole, eventuelt søke inntak som elever ved friskoler.

Artikkel 14

1. *Partene forplikter seg til å anerkjenne at enhver person som tilhører en nasjonal minoritet, har rett til å lære sitt minoritetsspråk.*
2. *I områder som tradisjonelt eller i betydelig antall er bebodd av personer som tilhører nasjonale minoriteter, skal Partene, dersom det er tilstrekkelig etterspørsel, så langt som mulig og innenfor rammen av sitt utdanningssystem, søke å sikre at personer som tilhører disse minoritetene, har tilfredsstillende muligheter for å lære minoritetsspråket eller motta undervisning på dette språket.*
3. *Paragraf 2 i denne artikkel skal gjennomføres uten at læring av eller undervisning på det offisielle språket derved berøres.*

Sør- og lulesamisk barnehage- og grunnskolelærerutdanning

Fra 2018 tilbyr Nord universitet sør- og lulesamisk grunnskolelærerutdanning. I 2020 planlegger universitetet å starte sør- og lulesamisk barnehagelærerutdanning.

Krav om kompetanse i fjernundervisningsdidaktikk

I forskrifter om rammeplaner for samiske grunnskolelærerutdanninger (2017) er det krav om at alle kandidater skal ha kompetanse i fjernundervisningsdidaktikk.

86. Rådgivende komité oppfordrer myndighetene til å intensivere innsatsen for å utvikle undervisning og læring på kvensk språk ved å sikre fortsatt finansiering av tidlig opplæring, blant annet språkveir. De skal også tilby undervisnings- og læringsmuligheter i og på kvensk i grunnskoleutdanningen på en bredere og mer systematisk måte, også utenfor de tradisjonelle geografiske områdene, for å ta hensyn til trender med flytting til bysentre. I tillegg bør myndighetene øke innsatsen for å øke antallet studenter i kvensk i høyere utdanning ved hjelp av økonomiske insentiver.

87. Myndighetene bør også innføre tiltak for å forbedre læreropplæringen for det kvenske språket som en del av den bredere ordningen for å revitalisere språket.

88. Rådgivende komité oppfordrer myndighetene til å engasjere seg i dialog med taterne/romanifolket og rom for å vurdere fleksible og pragmatiske løsninger for å tilby undervisning på og læring i språkene romani og romanes for de som er interessert i å få slik opplæring.

Opplæring i kvensk eller finsk

Opplæringslovens § 2-7 gir bestemmelser om at elever med kvensk/norskfinsk bakgrunn i Troms og Finnmark har rett til opplæring i kvensk eller finsk dersom det er minst tre elever som ønsker det. Fra høsten 2019 tilbyr Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet lærerutdanningstilbud i kvensk.

Styrking av kvenske barnehagetilbud

Fra 2017 har Utdanningsdirektoratet tildelt midler for å styrke kvenske barnehagetilbud. Utdanningsdirektoratet har gitt støtte til flere prosjekter som skal bidra til å styrke kvensk språk i barnehagen. Prosjekter som språkbad/språkveir i barnehagen drives av Kvensk institutt.

Utvikling av standardspråk for romani og romanes

Språkrådet deltar i en rådgivende rolle i både romanifolket/taternes og roms arbeid med å utvikle standardspråk (dvs. normerte skriftspråk) for henholdsvis romani og romanes. Et normert skriftspråk vil være en viktig faktor i undervisning på disse to språkene.

Artikkel 15

Partene skal skape de forutsetninger som er nødvendige for at personer som tilhører nasjonale minoriteter, sikres effektiv deltakelse i det kulturelle, sosiale og økonomiske liv og i offentlige anliggender, særlig de som berører dem.

Overordnet om involvering

Nasjonale minoriteters organisasjoner deltar i det årlige Kontaktforum mellom nasjonale minoriteter og sentrale myndigheter. I tillegg tar departementer og direktorater initiativ til dialogmøter med nasjonale minoriteter når det er aktuelt, og minoritetene kan spille inn til offentlige høringer på lik linje med andre. Fra 2019 har Kommunal- og moderniseringsdepartementet valgt å ha faste årlige møter med de nasjonale minoritetenes organisasjoner i tillegg til fellesmøtene i Kontaktforum.

Konsultasjonsordningen mellom statlige myndigheter og Sametinget skal sikre at Sametinget og samene får ta del i beslutningsprosesser i saker som kan få betydning for dem (Prosedyrer for konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget, 2005). Statlige myndigheter kan også ha en plikt til å konsultere med andre samiske interesser i tillegg til Sametinget. Det gjelder særlig i saker som direkte berører samiske næringer, slik som reindriften.

Regjeringen sendte i november 2019 på høring et forslag om å lovfeste reglene om konsultasjoner i et nytt kapittel i sameloven. Det foreslås å lovfeste at Sametinget og andre som er representative for samiske interesser har konsultasjonsrett i saker som vil kunne påvirke samiske interesser direkte. Plikten til å konsultere er foreslått å gjelde for statlige organer, kommuner og fylkeskommuner. Konsultasjonene skal gjennomføres i god tro og med formål om å oppnå enighet om foreslåtte tiltak.

Flere departementer involverer og har dialog med Sametinget, også utover det som strengt tatt følger av konsultasjonsforpliktelsene. Vi vil her nevne eksempler fra Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementets arbeid.

Kunnskapsdepartementets involvering av Sametinget

Kunnskapsdepartementet konsulterer Sametinget i alle saker som berører samiske interesser, som melding til Stortinget, lovarbeid, fastsettelse av rammeplan for barnehagen og læreplaner for grunnopplæringen, fastsettelsen av rammeplan for utdanning, utforming av tildelingsbrev mv. Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet har jevnlig samarbeidsmøter med Sametinget. I tillegg kommer dialogmøter om særlige saker for å involvere Sametinget på et tidlig tidspunkt.

Kulturdepartementets involvering av Sametinget

I perioden som gjelder denne rapporteringen har Kulturdepartementet hatt tett dialog med Sametinget om utforming av tekst som gjelder samiske forhold som skal inngå i stortingsmeldinger utarbeidet i departementet, blant annet Kulturmeldingen, Meld. St. 8 (2018–2019) *Kulturens kraft. Kulturpolitikk for framtida*, og kommende språkmelding og kunstnermelding.

Brukerråd i kommunale helse- og omsorgstjenester og i spesialisthelsetjenesten

Det er vanlig å etablere brukerråd både i kommunale helse- og omsorgstjenester og i spesialisthelsetjenesten som skal ivareta brukernes stemme. Dette kan også inkludere nasjonale minoriteter der hvor disse bor.

Handlingsplan mot rasisme og diskriminering på grunn av etnisitet og religion

I arbeidet med Handlingsplan mot rasisme og diskriminering på grunn av etnisitet og religion, har det vært dialog med sivilt samfunn, blant annet gjennom en større innspillskonferanse og gjennom en bredt sammensatt referansegruppe. Referansegruppa vil bidra i oppfølgingen av handlingsplanen. Sametinget har blitt konsultert.

Norsk kulturråd

Kulturrådets målsetning når det gjelder den kollektive oppreisningen til romanifolket/taterne er å oppfylle forpliktelsene som følger av rammekonvensjonen gjennom effektiv og reell deltakelse fra

romanifolket/taterne. Det vil sette Kulturrådet i stand til å oppnå økt treffsikkerhet i beslutninger som fattes, og kan bidra til å fremme god samhandling mellom ulike aktører. Kulturrådet er i gang med prosesser for å sikre involvering av romanifolk/tatere i arbeid som omfatter dem.

Kulturrådet har hatt flere møtepunkter med organisasjoner/aktører fra nasjonale minoriteter. Etter at Kulturrådet i 2019 overtok ansvaret for forvaltningen av tre ulike ordninger til nasjonale minoriteter har de hatt møter med enkeltorganisasjoner og fellesmøter med organisasjoner for nasjonale minoriteter. Kulturrådet har videre deltatt på kontaktforum for nasjonale minoriteter de siste seks årene.

92. Rådgivende komité oppfordrer på nytt myndighetene til å øke mulighetene og forbedre mekanismene for personer som tilhører nasjonale minoriteter til å delta i beslutningsprosesser, særlig når tiltak som retter seg mot dem planlegges og gjennomføres. Tilsvarende bør rekrutteringen til administrasjon og politi fremmes, for å sende en klar melding om at mangfold som en integrert del av samfunnet er verdsatt over hele Norge.

Konsultasjonsordningen mellom statlige myndigheter og Sametinget

Se omtale av Konsultasjonsordningen mellom statlige myndigheter og Sametinget ovenfor.

NOU 2016: 18 Hjertespråket

Som et ledd i oppfølgingen av NOU 2016: 18 Hjertespråket er det igangsatt et arbeid for å etablere et forum for nettverkssamlinger på tvers av justissektoren slik at politiet, kriminalomsorgen og domstolene lettere kan utveksle kunnskap og erfaringer knyttet til rekruttering av samisktalende ansatte, og kompetanseheving når det gjelder samisk språk og kultur i de ulike etatene.

94. Rådgivende komité anbefaler at myndighetene styrker sin innsats for å lette adgangen til personer som tilhører minoritetene taterne/romanifolket og rom til sysselsetting og lærlingordninger, samt å redusere ulikheter som spesielt rom opplever i tilgangen til bolig, blant annet ved å utføre forskning for å vurdere situasjonen.

Melding til Stortinget om den boligsosiale politikken

Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil i forbindelse med arbeidet med en melding til Stortinget om den boligsosiale politikken som skal legges fram høsten 2020, undersøke eventuelt omfang av diskriminering på boligmarkedet.

Arbeidsmarkedspolitikken

Arbeidsmarkedspolitikken er universelt innrettet og har som mål at flest mulig skal kunne delta i arbeidslivet. Gjennom ulike prioriteringer og satsinger legges det til rette for at utsatte grupper kan få bistand til å komme i arbeid. Arbeids- og velferdsforvaltningen har et bredt spekter av virkemidler som kan benyttes for å styrke den enkeltes muligheter til å komme over i arbeid. Arbeidsmarkedstiltakene tildeles av de lokale NAV-kontorene etter en vurdering av den enkeltes behov og arbeidsevne, og ses i lys av situasjonen på arbeidsmarkedet. Det finnes imidlertid ikke spesielle nasjonale arbeidsmarkedspolitiske programmer eller tiltak som sådan rettet mot gruppene som konvensjonen omfatter.

Artikkel 17

1. *Partene forplikter seg til ikke å foreta inngrep i den retten personer som tilhører nasjonale minoriteter, har til å opprette og opprettholde fri og fredelig kontakt over landegrensene*

med personer som har lovlig opphold i andre stater, særlig dem som deler deres etniske, kulturelle, språklige eller religiøse identitet, eller en felles kulturarv.

2. *Partene forplikter seg til ikke å foreta inngrep i den rettighet personer som tilhører nasjonale minoriteter har til å delta i ikke-statlige organisasjoners virksomhet, både på nasjonalt og internasjonalt nivå.*

Kvenske organisasjoner

Kvenske organisasjoner samarbeider med tilsvarende organisasjoner i Sverige og Finland. Samarbeidet er finansiert av organisasjonenes driftstilskudd.

Urfolks deltagelse i FN

Det etter planen skal gjennomføres forhandlinger om å styrke urfolks deltagelse i FN i den 75. generalforsamlingen i tråd med RES/71/321. Norge vil delta aktivt i disse.

Det vises for øvrig til det som er skrevet under artikkel 18 under.

Artikkel 18

1. *Partene skal, der det er nødvendig, søke å inngå bilaterale og multilaterale avtaler med andre stater, særlig nabostater, for å sikre beskyttelsen av personer som tilhører de berørte nasjonale minoriteter.*
2. *Der det er relevant, skal Partene treffe tiltak for å oppmuntre til samarbeid over grensene.*

(anbefaling til artikkel 17 og 18)

96. Rådgivende komité oppfordrer myndighetene til å arbeide for å styrke gode relasjoner i regionen ved å fremme effektiv deltakelse av personer som tilhører nasjonale minoriteter i utviklingen og gjennomføringen av relevante samarbeidsavtaler og ved å støtte grenseoverskridende tiltak mellom nasjonale minoriteter.

Nordisk samisk samarbeid

Myndighetene i Norge samarbeider med myndighetene i Sverige og Finland om samiske spørsmål på administrativt nivå i Nordisk embetsmannsorgan for samiske spørsmål, hvor det avholdes årlige møter. Sametinget deltar også i embetsmannsorganet. Sametingspresidentene og ministrene med ansvar for samiske saker har hatt et fast samarbeid siden 2000 og møtes regelmessig for gjensidig orientering og for å drøfte og behandle samiske spørsmål av felles interesse.

I Norge er ansvaret for utformingen av innholdet i flere av de samepolitiske saksområdene lagt til Sametinget. Sametinget har sammen med sametingene i Sverige og Finland opprettet et felles samarbeidsorgan, Samisk parlamentarisk råd. Rådet er et sentralt organ i det nordiske samarbeidet om samiske spørsmål.

Vi viser for øvrig til omtale av Sámi Giellagáldu under rapporteringen på minoritetsspråkpakten artikkel 7.1. i om nordsamisk.

Norsk-russisk kultursamarbeid

Det bilaterale norsk-russiske kultursamarbeidet i nordområdene er blant annet basert på treårige samarbeidsprogrammer, der det kulturfaglige fokuset skifter med programperiodene. I inneværende

periode, 2019-2021 er urfolkskultur et av fokusområdene. Fire urfolksaktører har mottatt treårige tilskudd til oppfølging av programmet. Midlene skal gå til utvikling av profesjonelt samarbeid gjennom etablering og styrking av arenaer og møteplasser for kultursamarbeid. For 2020 er kulturdepartements bidrag fordelt slik:

Midt-Troms museum kr 600 000

Riddu Riđđu -festivalen kr 190 000

Samerådet kr 150 000

Samisk påskefestival kr 100 000

Internasjonalt Samisk Filminstitutt (ISFI)

Kulturdepartementet har i løpet av de siste årene styrket driftssituasjonen for Internasjonalt Samisk Filminstitutt (ISFI). ISFI skal styrke samisk film i hele Sápmi, og samtidig operere innen et globalt nettverk av filmarbeidere innen urfolksfilm. I 2018 utviklet og lanserte ISFI strømmetjenesten Sapmifilm.com, under Indigenous Film Conference i Kautokeino. Tjenesten tilbys i første omgang til et publikum i Norge, Sverige og Finland. Katalogen består av samiske kort-, dokumentar- og animasjonsfilmer. Sapmifilm.com tilbyr den samiske befolkning filmer på eget morsmål og har i tillegg som målsetning å styrke kunnskapen om samisk kultur, språk og historie. Ambisjonen er at katalogen på sikt også skal inneholde filmer om andre urfolk og at katalogen tilbys globalt.

Tilskuddet til ISFI har i rapporteringsperioden 2017-2019 utgjort henholdsvis 4,540, 5,140 og 5,765 mill. kroner.

Tildelinger til nasjonale minoriteter og urfolk fra Norsk kulturråd og Norsk kulturfond

Samisk

Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
<p>Norsk kulturråd - Kreativ næring Kulturrådet har tre tilskuddsordninger som retter seg direkte mot kulturell og kreativ næring, en mot virksomheter, en mot bransjebyggende aktører, og en mot institusjonsfeltet. Midlene skal bidra til langsiktig styrking av økonomien for den kulturelle og kreative næringen i Norge.</p>			
2017	Audioland AS	Regional bransjeutvikling - Arctic song lab	300 000
2018	Dáiddadállu/ Kautokeino kunstnerkollektiv	Regional bransjeutvikling - Synliggjøring av samiske kunstnere gjennom film på sosiale medier	690 000
2018	Berit Kirsten Sara	Næringsutvikling - Heilå; Merkevareprosess, markedsstrategi og visuell profil	200 000
2019	Sámi Dáiddacehpiid Searvi/ Samisk kunstnerforbund (SDS)	Regional bransjeutvikling - Sámi Dáiddafestivála - Samisk kunstfestival	200 000
2019	Utenfor allfarvei forlag AS	Regional bransjeutvikling - Nettverksbygging og kompetanseheving i nordnorsk forlagsbransje: Økt kvalitet = økt omsetning?	450 000
2019	Sahkkon AS	Næringsutvikling -Internasjonal lansering	200 000
<p>Norsk kulturfond - Kulturvern Formål: Formålet med ordninga er å stimulere til prosjektbasert arbeid med innsamling, dokumentasjon, bevaring og formidling av materiale som utgjør grunnlaget for auka kunnskap om historie, kunst, kulturar og samfunnsliv i Noreg fram til i dag.</p>			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2016	Fortellerhuset	Lakseeventyr	150 000
2016	Stiftelsen Saemien Sijte	Lars Dunfjeld 1916-2016	95 000
2016	Riddoduottarmuseat	Digitalisering av samisk film- og lydmateriale	70 000
2016	Cálliidlágádus AS	Byggeskikk i Sápmi	35 000
2016	Gollegompa Ardis Ronte Eriksen	Dokumentere bygging av tradisjonell pulk	25 000
2016	FX Produksjoner AS Film og TV	Dacca og reinsdyrene (arbeidstittel)	200 000
2016	Norsk folkemuseum	Bååstede - tilbakeføring av samisk kulturarv	500 000
2016	Halvari media	100 samiske portretter. Samisk identitet 2016	200 000
2016	Orkana forlag AS	Cathrine Baglo: Samer på ville veger	50 000
2016	Able magic AS	Formidlingstiltak for barn - Tidsreise Sápmi	350 000
2017	RiddoDuottarMuseat	Elvebåter i Porsanger	140 000
2017	Norsk folkeminnelag	Fabler, overtro og drømmer; Isak Mikal Sabas (1875 -1921) samling samiske folkeminner	80 000
2017	FormidlingskraftAS	Fornorskningens pris	100 000

2017	Siivet AS	Jakten på Laila	150 000
2017	Orkana forlag AS	Caroline Serck-Hanssen: Helgen i grenseland	40 000
2017	Stiftelsen Lásságámmi	Registrering/digitalisering – Valkeapääs fotosamling (negativer)	100 000
2017	RiddoDuottarMuseat	Goadit - Flyttbare hjem	250 000
2017	Johs. H. Giæver A/S	Havnes og Annie Giæver - historien bak fotografiene	130 000
2018	Davvi álbmogiid guovddás OS / Senter for nordlige folk AS	Portretter fra Kåfjord. Historier om fornorskningen.	100 000
2018	Forlaget Press AS	Marthe Tolnes Fjellestad - Sophus Tromholt: Portfolio	75 000
2018	Govas film og mediaproduksjon AS	Tradisjonelle fangstmetoder på laks	95 000
2018	Siivet AS	Šaamšik - Oldemors lue	300 000
2018	Forbundet kysten	Den samiske nordlandsbåten	60 000
2018	Stiftelsen Saemien Sijte	Beavnardahke	400 000
2018	Samisk kulturforening i Sør-Varanger	Bevaring av kulturarv gjennom formidling av gamle duodji-teknikker brukt i Sør-Varanger.	150 000
2018	Sámi Lávdí – Sami associationm of performing arts	Samisk Scenekunstinstitutt (arb tittel)	180 000
2019	RiddoDuottarMuseat	Tradisjonshåndverk – Håndsagingstradisjon i Porsanger	45 000
2019	Spartacus forlag AS	Isak Saba - Optegnelser. Cállosat. Isak Sabas folkeminnesamling	25 000
2019	Orkana forlag AS	Lars Hætta og Anders Pedersen Bær - Erindringer	45 000
2019	Finnmark folkebibliotek	Vi er også her! Oppfølging av glemte grupper-prosjektet	180 000
2019	Utenfor allfarvei AS	Torgrim Halvari - Same. 100 mennesker i Sápmi	50 000
2019	Sámi Lávdí – Sami associationm of performing arts	Samisk Scenekunstinstitutt del II	300 000
2019	Asta Mitkija Balto	Dokumentarfilm: Into the Land of Ice and Fire	200 000
2019	Stiftelsen Lásságámmi	Registrering av Nils-Aslak Valkeapääs billedkunst	85 000
2019	Orkana forlag AS	Johan Borgos - Samer ved storhavet	30 000
2019	Komafest AS	Komafest: Remixed	70 000

Norsk kulturfond – Litteraturformidling

Tilskuddsordningen for litteraturformidling skal bidra til at en stor bredde av litteratur primært på norsk eller samisk blir profesjonelt formidlet til det allmenne publikum.

Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2016	Sør-Trøndelag fylkeskommune	Tråante 2017 på biblioteket (en arrangementsrekke i tilknytning til Tråante; feiringen av 100-årsjubiléet for samenes første landsmøte)	30 000
2016	Sámi Girječálliid Searvi	Prosjektmidler til Tråante 2017 (arrangementsrekke i Sápmi og i Trondheim)	40 000
2016	Finnmark fylkeskommune	Finnmark internasjonale litteraturfestival 2016	125 000
2016	Stiftelsen Ordkalotten Tromsø internasjonale litteraturfestival	Ordkalotten Tromsø Internasjonale litteraturfestival 2016	300 000

2017	Stiftelsen Ordkalotten Tromsø internasjonale litteraturfestival	Ordkalotten Tromsø Internasjonale litteraturfestival 2017	300 000
2017	Finnmark fylkeskommune	Finnmark internasjonale litteraturfestival: Finnlitt 2018	175 000
2018	Stiftelsen Ordkalotten Tromsø internasjonale litteraturfestival	Ordkalotten Tromsø Internasjonale litteraturfestival 2018	300 000
2019	Stiftelsen Ordkalotten Tromsø internasjonale litteraturfestival	Ordkalotten Tromsø Internasjonale litteraturfestival 2019	300 000
2019	Synnøve Persen	Samisk litteraturprogram - 2019 (litteraturprogrammet på Samisk kunstnerforbunds kunstfestival i.f.m. organisasjonens 40-årsjubileum)	20 000
2019	Sámi Girječálliid Searvi	Samisk forfatterforening 40 år	30 000
2019	Narvik bibliotek	Samisk litteratur på tur (et biblioteksamarbeid i Nordland som sender samiskspråklige forfattere på turnéer til bibliotek i fylket)	100 000

Norsk kulturfond - Tverrfaglige tiltak

Formål: Stimulere til nytenkning, innovasjon og utforskning gjennom tverrfaglig samarbeid på tvers av kunst- og kulturfeltene, og sektorens samhandling med samfunnet for øvrig.

Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2016	Márkumeannu Searvi - festival	Arrangementstøtte - Joikerevolusjon: Márkomeannu 2016	80 000
2016	Davvi Álbmogiid guoddás os/ Senter for nordlige folk AS	Prosjektstøtte - Idar Kristiansen, jubileumsutstilling	90 000
2016	Lebesby kommune	Arrangementstøtte - Skábma 2016 - mørketidfestival for samisk og sirkumpolar samisk samtidskultur	103 000
2016	Stiftelsen Deanu ja Várjjat museasiida / Tana og Varanger museumssiida	Prosjektstøtte - Elleve samiske tidsbilder - 11 sámi áigegova	250 000
2016	Kunsthall Trondheim AS	Arrangementstøtte - "Framtid og tradisjonell kunnskap" (tema urfolk)	135 000
2017	Márkumeannu Searvi	Arrangementstøtte - Márkumeannu Searvi - Fra Tråante til Márkomeannu	116 000
2017	Lebesby kommune, Kultur	Arrangementstøtte - Skábma 2017 - mørketidfestival for samisk og sirkumpolar samisk samtidskultur	164 000
2017	Stiftelsen Deanu ja Várjjat museasiida /Tana og Varanger museumssiida -	Arrangementstøtte - Åpning av Á'vv Skoltesamisk museum, Neiden 2017	200 000
2017	Museene i Sør-Trøndelag AS	Arrangementstøtte - Museene i Sør-Trøndelag AS - «Juoigat – en vandring i samisk musikk»	200 000
2018	Lebesby kommune, Kultur	Arrangementstøtte - Skábma 2018 - mørketidfestival for samisk og sirkumpolar samisk samtidskultur	200 000
2018	Márkumeannu Searvi	Arrangementstøtte - Dáidda (Kunst) anno 2018	120 000
2018	Stiftelsen Sámi Dáiddaguovddáš	Arrangementstøtte - Samisk pedagogisk metode for kunst- og kulturformidling - 2018-2020	900 000
2019	Sámi dáiddačehpiid searvii	Sámi dáiddafestivála - Samisk kunstfestival 2019	90 000

Norsk kulturfond - Scenekunst (dans og teater)

Formål: Bidra til å styrke faglig utvikling og kompetanseutveksling i det profesjonelle scenekunstheltet.

Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2016	Rohdeaass produksjoner	Fri scenekunst-prosjekt - Tjijtjie (Mamma)	350 000
2016	Simone Grøtte	Fri scenekunst-prosjekt - Glemte	700 000
2016	Hætta production	Gjestespill – Vidas extremas	100 000
2016	Leug AS	Gjestespill – Leahkit på TanZeit	47 000
2016	Leug AS	Gjestespill – Leahkit og Veggdans	64 000
2016	Sámi Lávdí – Sami association of performing arts	Scenekunstfaglige tiltak og publikasjoner - Sápmi-India - philosophy of the arts	75 000
2017	Haugen produksjoner	Fri scenekunst-prosjekt - Digging into my magnificent trash bin I'm searching for my life	800 000
2017	Simone Grøtte	Fri scenekunst-prosjekt - Å klore seg fast	750 000
2018	Draug produksjoner – Stina Ravdna Lorås	Fri scenekunst-prosjekt - Don't pull me out	200 000
2018	Mårkomeannu Searvi	Fri scenekunst-prosjekt - Mårkomeannu 2018	400 000
2018	Stiftelsen Ferske scener	Forprosjekt scenekunst - Blodklubben 2018	100 000
2018	Ibrahim Fazlic Produksjoner	Forprosjekt scenekunst - En muslimsk negerjoik på svensk i Norge	100 000
2018	Sámi Lávdí – Sami association of performing arts	Gjestespill – PopUp Sápmi – Stamsund Teaterfestival - Stamsund	32 000
2018	Ida Løken Valkeapää - Sentralen	Gjestespill – Odysseen. Everything is a remix!	50 000
2019	Ada-da produksjoner Ada Einmo Jürgensen	Fri scenekunst-prosjekt - Sinsitnine - oss i mellom	465 000
2019	Ferske scene	Fri scenekunst-prosjekt - Lyden av snø	900 000
2019	Ramona Salo Myrseth/Catharina Skår Liisa	Fri scenekunst-prosjekt - Den samiske halvtimen	200 000
2019	Siri Brock Johansen	Forprosjekt scenekunst - Håndtak 2019	100 000
2019	Anna-Katri Helander	Forprosjekt scenekunst - Máttaráhkáide 2019	38 000
2019	Kathrine Olsen Nedrejord	Forprosjekt scenekunst - Lappjævel 2019	100 000
2019	Scenekunstverket AS	Forprosjekt scenekunst – Alle våre brev (om fornorskingspolitikk på 1800- og 1900-tallet, mot kvener og samer i Norge).	100 000
2019	Sámi Lávdí – Sami association of performing arts	Scenekunstfaglige tiltak og publikasjoner - Dialogseminar samisk scenekunst	100 000
2019	Elle Sofe AS	Scenekunstfaglige tiltak og publikasjoner - Sámi dance artist gathering - 2019 og 2020	150 000
2019	Klemetspele	Historiske spel - Klemetspelet. Ett landskap - to folk	163 880

Norsk kulturfond - Aspirantordningen

Formål: Etnisk, kulturell og språklig bakgrunn kan utgjøre et hinder for rekruttering til kunst- og kulturelle yrker. Ordningen skal motvirke slik strukturell diskriminering gjennom å sikre økt tilgang til arbeid i kunst- og kultursektoren for kvalifiserte søkere.

Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
---------	----------	----------	-----------

2017	Kunstnerforbundet AS	Engasjement i en ettårig periode av aspirant med samisk bakgrunn som en sentral deltaker i Kunstnerforbundets pågående moderniseringsprosess.	400 000
<p>Norsk kulturfond – Gjesteoppholdsstøtte <i>Formål: Ordningen skal gi kunst- og kulturarenaer i Norge mulighet til å invitere kuratorer, programskapere, frittstående arrangører eller kunstnere til samarbeid om programutvikling og kunstproduksjon. Formålet er å styrke arenaenes muligheter for utvikling av innhold og kompetanse på programmeringsarbeid og programutvikling.</i></p>			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2016	Havferd AS	Arctic Calling Act I Gjesteopphold for blant andre kuratoren Hilde Methi, som blant annet etablerte Samisk kunstfestival i 2008 og som i en årrekke har tematisert det samiske og arktiske i sin kuratorvirksomhet.	400 000
2018	Norwegian crafts AS	Joar Nango - Norwegian Crafts 2019. <i>Gjesteopphold med den samiske kunstneren Joar Nango. Del av Norwegian Crafts satsing på duodji, samisk kunsthåndverk, i relasjon til kunsthåndverk og samfunnet for øvrig.</i>	130 000
2018	Artic culture Lab	4 gjestekuratorer fra Arktis - Arctic Culture Lab 2019. <i>Gjesteopphold i regi av aktør som samarbeider med en rekke kvenske og samiske institusjoner. Gjestekuratorene skal diskutere og utforske nye kunstneriske tilnærminger og formidlingskonsepter gjennom tematisering av nåtidige utfordringer i kystsamfunnene i Arktis. I prosjektperioden skal gjestekunstnerne også øke sin kompetanse på kvensk og samisk kultur.</i>	150 000
<p>Norsk kulturfond – Rom for kunst <i>Formål: Ordningen skal bidra til at det profesjonelle prosjektbaserte kunst- og kulturfeltet i hele landet innen billedkunst, scenekunst, musikk, litteratur, tverrkunstneriske uttrykk og det frie kulturvernet har tilrettelagt og hensiktsmessig infrastruktur for produksjon, formidling og faglig utvikling.</i></p>			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2016	Samovarteateret AS	Samovarteaterets Scene; Øst-Finnmark. Oppgradering av lokaler for teater som hyppig programmerer med samiske utøvere og tematiserer det samiske.	230 000
2017	Vadsø Jazzklubb/Varangerfestivalen	Kooperativet Kulturscene - Flytting av virksomhet og oppgradering av nytt kultursted. Oppgradering av lokaler for konsertarrangør som hyppig programmerer med samiske musikalske utøvere.	300 000

2018	Pikene på broen AS	Terminal B / Pikene på Broen - Oppgradering visnings- og formidlingsrom. Oppgradering av visnings- og formidlingsrom for aktør som ofte tematiserer det samiske i sitt program. Visningsrommene vil også brukes til turnerende prosjekter i regi av Samisk senter for samtidskunst, som også er en samarbeidspartner med Pikene på broen.	700 000
2019	Dáiddadállu / Kautokeino kunstnerkollektiv	Dáiddadállu - Skisse- og forprosjekt. Forprosjekt for nye lokaler til Dáiddadállu, et tverrfaglig samisk kunstnerkollektiv i Kautokeino.	350 000
2019	Vadsø kunstforening (Samisk og kvensak)	VADSØ KUNSTFORENING - ARENA FOR KUNST - GALLERI ØRTANGEN. Oppgraderinger av gallerirom for aktør som i sitt program for 2020--2023 særlig tematiserer samisk og kvensk identitet	200 000
2019	Vadsø Jazzklubb/ Varangerfestivalen	Kooperativet Kulturscene Vårbrudd - Oppusing backstagelokaler. Oppgradering av lokaler for konsertarrangør som hyppig programmerer med samiske musikalske utøvere	250 000

Norsk kulturfond – Musikk

Formål: Tilskuddsordninger som skal stimulere til å skape ny musikk og til innspilling og publisering av musikk, samt til arrangør-, konsert- og turnévirksomhet over hele landet innen alle musikkjangre.

Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2016	Stiftelsen samisk musikkfestival i Kautokeino	Samisk Musikkfestival i Kautokeino	60 000
2016	Hilde Merete Methi	Dark Ecology	200 000
2016	Vadsø jazzklubb/Varangerfestivalen	Vesissari - Musikkteater 2015-2016	100 000
2016	Alta Motettkor	Johan Sara jr. - verk for kor m/kammerorkester	145 000
2016	Márkomeannu Searvi	Márkomeannu	200 000
2017	Marja Helena Fjellheim Mortensson	Sørsamisk tradisjonsmusikk fra Hedmark	60 000
2017	Kirkerådet	Nordsamisk koralbok (for Salbmagirji I og Salbmagirji II)	240 000
2017	Norsk Jazzforlag Hilde Hefte	Ánnásuolo - Ánnásuolo	90 000
2017	Hilde Merete Methi	Marja Mortensson - Aarehgijre - Early Spring	90 000
2017	Rieban BM Haglund Musikkproduksjon	Issát Sámmol - Biggevuopmi Cuorvu	90 000
2017	Hilde Merete Methi	Living Earth - en serie konserter, performances & workshop	300 000
2017	Liisa Kristiina Tuomaala	BU Komponeringsprosjekt MOKTA 2017	111 000
2017	Juoigoiid Searvi	Seminar om samisk tradmusikk; joiken – 2018	37 000
2017	Márkomeannu Searvi	Márkomeannu	400 000
2017	Riddu Riđđu Festivála AS	Riddu Riđđu Festivála	2 500 000
2017	Riddu Riđđu Festivála AS	Riddu Riđđu Festivála	2 336 568
2017	Márkomeannu Searvi	Márkomeannu	250 000
2018	Frostworld - Aggie Peterson	Nyskrevne vuggeviser for barn i midnattsol	100000
2018	Hilde Fjeringøy	Sørsamisk joik. Tradisjonsmusikk fra Nordland.	105000

2018	Konserter på Ysteriet Kro og Scene - 2018	Rune Paulsen Intraact	60 000
2018	Tynset Jazzklubb - Vår 2019	Tynset Jazzklubb	50 000
2018	Konsertserien TransformFOLK	Transform	150 000
2018	Studio Spornes - 2019, 2020 og 2021	Studio Spornes AS	200 000
2018	Vokal Nord	Vokal Nord 2018	3 500 000
2018	Marja Helena Fjellheim Mortensson	Marja Mortensson - November 2018-2019	150 000
2018	Vokal Nord	Vokal Nord - 2019	3 650 000
2018	Tiger Safari AS	Ondt Blod - Natur	90000
2018	Marja Helena Mortensson	Marja Mortensson, Daniel Herskedal - Johkegaske, 2018	88 000
2018	Márkomeannu Searvi	Márkomeannu	400 000
2018	Riddu Ridðu Festivála AS	Riddu Ridðu Festivála	2 500 000
2019	Vadsø Jazzklubb - 2019-2020	Vadsø Jazzklubb / Varangerfestivalen	275 000
2019	Sortland jazz- og viseklubb - Vår 2019	Sortland jazz- og viseklubb	40 000
2019	Studenthuset City Scene 2018 - 01.01.2019-31.12.2019	Studenthuset City Scene AS	75 000
2019	Blårøllinger - vår 2019 - 01.02.2019 - 31.08.2019	Konsertforeninga	75 000
2019	Musikk på Myken - 2019	Skolen seng og duppe AS	60 000
2019	Hilmarscena i Trøndelag - 2020	Stiftinga Hilmar Alexandersen	600 000
2019	Folk på fredag - 2020-2021	Ryfylkemuseet	173 000
2019	Minimusikk - 2020	Barnefestivalen AS	100 000
2019	Bodø domkirkes musikkråd - 27. mars - 2. april	Bodø kirkelig fellesråd	100 000
2019	Vokal Nord	Vokal Nord - 2020	3 700 000
2019	Marja Helena Fjellheim Mortensson	Marja Mortensson - 01.01.2020 - 31.12.2021	130 000
2019	Stiftelsen Nordnorsk jazzsenter AS	SNNE – Det store nordnorske ensemblet 2020	400 000
2019	All things live Norway	Mari Boine - høst 2019	140 000
2019	Harald Skullerud	ASSU - Vår 2020 Høst 2019	65 000
2019	Eivind Fadnes	ISÁK - Vår 2019	108 000
2019	John-Kåre Hansen	Ánnásuolo - 2019	68 000
2019	Georg Buljo	Camilla Granlien & Georg Buljo - Børli Ballader	90000
2019	Kirkelig kulturverksted AS	Moenje - Klarvær	90000
2019	Grappa Musikkforlag AS	Vassvik - Gákti	90000
2019	Johan Sara jr.	Johan Sara jr - Electronic yoik	90000
2019	Marja Helena Mortensson	Marja Mortensson, Daniel Herskedal - Raajroe 2020	230 000
2019	Odd Halvdan Jakobsen	Alexander Årøen Pedersen - Arctic Moods	75 000
2019	Nordnorsk Opera og Symfoniorkester	Frode Fjellheim - Nordnorske eventyr: Muitalus-Stallo og Luttak	160 000
2019	Riddu Ridðu Festivála AS	Riddu Ridðu Festivála	2 675 000
2019	Márkomeannu Searvi	Márkomeannu	400 000

Jødisk

Norsk kulturråd - Drift- og prosjekttilskudd til nasjonale minoriteter Formål: Blant annet å formidle kunnskap om situasjonen for minoritetsgruppen og å styrke de nasjonale minoritetenes kultur og språk.			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2019	Det Jødiske samfunn i Trondheim	Prosjekttilskudd - Jødisk liv i det moderne, multikulturelle Norge	90 000
2019	Jødisk kulturfestival Trondheim	Prosjekttilskudd - Tjuvstart og familieforestilling.	130 000
2019	Jødisk museum i Oslo	Prosjekttilskudd - Jødisk kultur - tradisjon og fornyelse.	130 000
2019	Det Mosaiske Trossamfund	Driftstilskudd	1 153 000
Norsk kulturfond - Tverrfaglige tiltak Formål: Stimulere til nytenkning, innovasjon og utforskning gjennom tverrfaglig samarbeid på tvers av kunst- og kulturfeltene, og sektorens samhandling med samfunnet for øvrig.			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2017	Stiftelsen Jødisk museum i Oslo	Jødiske Kulturdager 2017	170 000
Norsk kulturfond - Kulturvern Formål: Formålet med ordningen er å stimulere til prosjektbasert arbeid med innsamling, dokumentasjon, bevaring og formidling av materiale som utgjør grunnlaget for økt kunnskap om historie, kunst, kulturer og samfunnsliv i Norge fram til i dag.			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2019	Forlaget Press AS	Oscar Mendelsohn - Jødenes historie i Norge (jubileumsutgave)	105 000
2019	Gründer film & Coexista AS	Den forsvunne Cheiderboka (arbeidstittel)	250 000
Norsk kulturråd - Museumsprogrammene Formål: Museumsprogrammene skal stimulere til museenes utvikling gjennom prioritering, åpenhet, dialog og refleksjon. De skal videre bidra til kompetanseheving, samordning og samarbeid, og utvikling av verktøy og metodikk.			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2015	Helgeland museum med Jødisk museum i Oslo som samarbeidspartner	Grønsvik – mellom varm og kald krig. Formidling av 2. verdenskrig og menneskeverd i det 20. århundre	200 000
2016	Helgeland museum med Jødisk museum i Oslo som samarbeidspartner	Grønsvik – mellom varm og kald krig. Formidling av 2.verdenskrig og menneskeverd i det 20. århundre	100 000
2015	Vestfoldmuseene med Jødisk museum i Oslo som samarbeidspartner	Det angår også deg – fokus på holocausts nedslag i Vestfold	250 000

2016	Vestfoldmuseene med Jødisk museum i Oslo som samarbeidspartner	Det angår også deg – fokus på holocausts nedslag i Vestfold	450 000
2015	Valdresmusea i samarbeid med Holocaustsenteret	Manifest – nasjonalistiske røster i Noreg og Sverige	100 000
2016	Valdresmusea i samarbeid med Holocaustsenteret	Manifest – nasjonalistiske røster i Noreg og Sverige	200 000
2017	Valdresmusea i samarbeid med Holocaustsenteret	Manifest – nasjonalistiske røster i Noreg og Sverige	300 000

Norsk kulturfond - Scenekunst (dans og teater)

Formål: Bidra til å styrke faglig utvikling og kompetanseutveksling i det profesjonelle scenekunstheltet.

Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2018	Beate Esthersdatter Myrvold	Forprosjekt scenekunst – Dans på knust glass - flukt og tilhørighet; en familiehistorie. En multikunstnerisk forestilling med en forteller, en danser, skuespiller og sanger, et piano, en cello og en fiolin	50 000
2019	Stiftelsen Julebygdspelet	Det store Julespelet	88 880
2019	Operasjon Oleander	Historiske spel - Operasjon Oleander - 2. episode "Muldvarpen"	70 000

Norsk kulturfond – Musikk

Formål: Tilskuddsordninger som skal stimulere til å skape ny musikk og til innspilling og publisering av musikk, samt til arrangør-, konsert- og turnévirksomhet over hele landet innen alle musikkjangre.

Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2019	Jødisk kulturfestival Trondheim	Komponist Henning Sommerro - Lea, 2020	150 000

Kvener

Norsk kulturråd - Drift- og prosjekttilskudd til nasjonale minoriteter Formål: Blant annet å formidle kunnskap om situasjonen for minoritetsgruppen og å styrke de nasjonale minoritetenes kultur og språk.			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2019	Nord-Troms museum	Våre tradisjoner lever - seminar om kvensk immateriell kulturarv.	70 000
2019	Kvenlandsforbundet	Kvensk teater - på kvensk.	70 000
2019	Norske kveners forbund	Ungdomsprosjekt innen organisasjonen	40 000
2019	Kvenlandsforbundet	Nettverk for kvensfinsk folkemusikk.	70 000
2019	Astrid Serine Hoel	Merenneidon helmet - Havfruas perler. Forestilling for barn som fremmer kvensk identitet og tilhørighet.	80 000
2019	Idut AS	Utgivelse av kvensk roman "Johannes" av Alf Nilsen-Børsskog.	150 000
2019	Kvenlandsforbundet	Driftstilskudd	550 000
2019	Norske kveners forbund	Driftstilskudd	1 890 000
2019	Norsk-finsk forbund	Driftstilskudd	440 000
Norsk kulturfond – Gjesteoppholdsstøtte Formål: Ordningen skal gi kunst- og kulturarenaer i Norge mulighet til å invitere kuratorer, programskapere, frittstående arrangører eller kunstnere til samarbeid om programutvikling og kunstproduksjon. Formålet er å styrke arenaenes muligheter for utvikling av innhold og kompetanse på programmeringsarbeid og programutvikling.			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2018	Artic Culture Lab	Fire gjestekuratorer fra Arktis - Arctic Culture Lab 2019. <i>Gjesteopphold i regi av aktør som samarbeider med en rekke kvenske og samiske institusjoner. Gjestekuratorene skal diskutere og utforske nye kunstneriske tilnærminger og formidlingskonsepter gjennom tematisering av nåtidige utfordringer i kystsamfunnene i Arktis. I prosjektperioden skal gjestekunstnerne også øke sin kompetanse på kvensk og samisk kultur.</i>	150 000
Norsk kulturfond – Litteraturformidling Tilskuddsordningen for litteraturformidling skal bidra til at en stor bredde av litteratur primært på norsk eller samisk blir profesjonelt formidlet til det allmenne publikum.			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2016	Finnmark fylkeskommune	Finnmark internasjonale litteraturfestival 2016 (Festivalprogrammet inkluderte norsk, samisk og kvensk litteratur)	125 000

2017	Finnmark fylkesbibliotek	Finnmark internasjonale litteraturfestival: Finnlitt 2018 (Festivalprogrammet inkluderte norsk, samisk og kvensk litteratur)	175 000
<p>Norsk kulturfond - Tverrfaglige tiltak <i>Formål: Stimulere til nytenkning, innovasjon og utforskning gjennom tverrfaglig samarbeid på tvers av kunst- og kulturfeltene, og sektorens samhandling med samfunnet for øvrig.</i></p>			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2016	Halti Kvenkultursenter	Arrangementstøtte - Paaskiviikko 2016 – Kvenske kulturdager i Nord-Troms (kvensk språk, kultur og historie)	250 000
2017	Halti Kvenkultursenter	Arrangementstøtte - Paaskiviikko 2017 – Kvenske kulturdager i Nord-Troms (kvensk språk, kultur og historie)	250 000
2018	Halti Kvenkultursenter	Arrangementstøtte - Paaskiviikko 2018 – Kvenske kulturdager i Nord-Troms (kvensk språk, kultur og historie)	250 000
2019	Halti Kvenkultursenter	Arrangementstøtte - Paaskiviikko 2019 – Kvenske kulturdager i Nord-Troms (kvensk språk, kultur og historie)	250 000
2019	Halti Kvenkultursenter	Arrangementstøtte - Paaskiviikko 2020 – Kvenske kulturdager i Nord-Troms (kvensk språk, kultur og historie)	275 000
<p>Norsk kulturråd - Museumsprogrammene <i>Formål: Museumsprogrammene skal stimulere til museenes utvikling gjennom prioritering, åpenhet, dialog og refleksjon. De skal videre bidra til kompetanseheving, samordning og samarbeid, og utvikling av verktøy og metodikk.</i></p>			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2015	Oslo Museum i samarbeid med Varangermuseet	Minoriteter og inkludering (i regi av Mangfoldsnettverket) – formidling av kvensk levende kultur og kompleksiteten i det multikulturelle Varanger.	300 000
2016	Oslo Museum i samarbeid med Varangermuseet	Minoriteter og inkludering (i regi av Mangfoldsnettverket) – formidling av kvensk levende kultur og kompleksiteten i det multikulturelle Varanger.	300 000
<p>Norsk kulturfond - Scenekunst (dans og teater) <i>Formål: Bidra til å styrke faglig utvikling og kompetanseutveksling i det profesjonelle scenekunstheltet.</i></p>			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2019	Kultnett	Fri scenekunst-prosjekt - Elmines brev	165 000
2019	Scenekunstverket AS	Forprosjekt scenekunst – Alle våre brev (om fornorskingspolitikk på 1800- og 1900-tallet, mot kvener og samer i Norge).	100 000

Norsk kulturfond - Kulturvern

Formål: Formålet med ordninga er å stimulere til prosjektbasert arbeid med innsamling, dokumentasjon, bevaring og formidling av materiale som utgjer grunnlaget for auka kunnskap om historie, kunst, kulturarv og samfunnsliv i Noreg fram til i dag.

Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2016	Finnmark fylkesbibliotek	Synliggjøring av glemte grupper	300 000
2016	Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet	Kvensk kulturarv til barn og unge	50 000
2016	Norsk kveners forbund/ Ruijan kveenilitto	Ung vinkling - kvensk arv	120 000
2017	Siivet AS	Viimeinen viimeisen	150 000
2017	Johs. H. Giæver A/S	Havnes og Annie Giæver - historien bak fotografiene.	130 000
2018	Siivet AS	Kvenske historier.	150 000
2018	Siivet AS	Ung i naturen - med de gamles kunnskaper.	160 000
2019	Ruijan kvænit lemmijokilaiset RK-L	Kurs i staking og vedlikehold av elvebåt.	20 000
2019	RiddoDuottarMuseat	”Met olema ja tulema olemhaan” - «Vi er og kommer til å bli» Kväänit Porsangissa – Kvener i Porsanger.	60 000
2019	Finnmark fylkesbibliotek	Vi er også her! Oppfølging av glemte grupper-prosjektet.	180 000
2019	Siivet AS	De kappet vingene våre og ba oss fly.	150 000

Skogfinner

Norsk kulturråd - Drift- og prosjekttilskudd til nasjonale minoriteter Formål: Blant annet å formidle kunnskap om situasjonen for minoritetsgruppene og å styrke de nasjonale minoritetenes kultur og språk.			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2019	Kunstbanken Hedmark kunstsenter	Slash & Burn - det flerkulturelle Hedmark. Samarbeid med Norsk skogmuseum og Norsk skogfinsk museum for å løfte fram den skogfinske kulturen i egen region.	70 000
2019	HL-senteret	Bevare kultur- og kunnskapsgrunnlag for skogfinsk identitet for nye generasjoner og videreføre immateriell skogfinsk kulturarv gjennom utvikling av audiovisuelle lærings- og opplevelsesressurser.	100 000
2019	Norsk skogfinsk museum	Bokmanus til 200-års markering for Carl Axel Gottlund i 2021.	100 000
2019	TMM Produksjon AS	Fremmed Blod (tidl. Finnkjerringa). Dokumentarfilm som skal fortelle historien om det skogfinske folket.	100 000
2019	Norsk skogfinsk museum	Grenseoverskridende språk- og kulturprosjekt. Formidle kunnskap om skogfinner, kvener, tornedalinger og deres slektninger i Nordvest-Russland.	100 000
2019	Det Primitive Teater	Spillet om innvandrerne. Oppsetting av utespill under Finnskogdagene for 26. gang.	35 000
2019	Skogfinske interesser i Norge	Driftstilskudd	170 000
Norsk kulturfond - Scenekunst (dans og teater) Formål: Bidra til å styrke faglig utvikling og kompetanseutveksling i det profesjonelle scenekunstheltet			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2019	Røsslyng teaterlag	Historiske spel - Veresspelet "Grensefolk"	100 000
2019	Det primitive teater	Historiske spel - Spillet om innvandrerne	88 880
Norsk kulturfond - Kulturvern Formål: Formålet med ordningen er å stimulere til prosjektbasert arbeid med innsamling, dokumentasjon, bevaring og formidling av materiale som utgjør grunnlaget for økt kunnskap om historie, kunst, kulturer og samfunnsliv i Norge fram til i dag.			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2016	Stiftelsen norsk skogfinsk museum	Finnskogen botaniske hage	500 000
2019	Åsnes kommune	Kultur på tur - Teaterturné med bokbuss gjennom Finnskogen.	60 000

Romanifolket/taterne

Norsk kulturråd - Den kollektive oppreisningen til romanifolket/taterne Formål: Blant annet å bidra til å utvikle og synliggjøre romanifolket/taternes kultur, språk og historie.			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2019	Taterne / romanifolkets menneskerettighetsforening	Språkprosjekt	100 000
2019	Audun Midling-Jenssen	Lage melodi og noter til John Ljosdals tekster	60 000
2019	Elias Akselsen	Glemte taterviser	230 000
2019	Glomdalsmuseet og romanifolket/taterne	Grundsetmarten og tidsreisen	100 000
2019	Gunel Cedsal	En mors hemmeligheter	200 000
2019	Hilmar Bussi Karlsen-Rosenborg	Den magiske veien 2020	99 000
2019	Landsorganisasjonen for Romanifolket	Romanivillaen i Tysvær	150 000
2019	Landsorganisasjonen for Romanifolket	Årosdagene	60 000
2019	Lillan Støen	Politikken overfor romanifolket/taterne 1986 2020	350 000
2019	Nedre Eiker kommune	Taternes arkeologi - et forprosjekt	100 000
2019	Odd Marinius Smerud	Støtte til bokprosjekt "jævla taterunge"	18 000
2019	Retro Music	Karl den eldre og Karl den yngre	133 000
2019	Richard Kaashagen Johansen	Taterliv - bilder og fortellinger om et folk i bevegelse og forandring	400 000
2019	Stiftelsen Tater Millas Venner	Tater Millas hus	150 000
2019	StoriesToTell, Tor Segelcke	De reisende - veien videre	500 000
2019	Taternes Landsforening	Taternes julekonsert	80 000
2019	Taternes Landsforening	Arendalsuka	50 000
2019	Taternes Landsforening	Romanifolket/taternes bunad	150 000
2019	Taternes Landsforening	Ungdomssamlinger	80 000
2019	Taternes Landsforening	Informasjonshefte	95 000
2019	Veiledningstjenesten til romanifolket/taterne	Selvhjelpskurs for gjeldsofre	85 000
Norsk kulturråd - Drift- og prosjekttilskudd til nasjonale minoriteter Formål: Blant annet å formidle kunnskap om situasjonen for minoritetsgruppen og å styrke de nasjonale minoritetenes kultur og språk.			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2017	Skøyerstaten teater	Fri scenekunst-prosjekt - Se min ild (tidl. Je ska tala)	200 000
2019	Landsorganisasjonen for Romanifolket	Gjerstadholmen - minnesmerke over båtreisende.	60 000
2019	Ammilo AS	Dokumentasjon og formidling av romani. Språkprosjekt.	155 000
2019	Taternes landsforening	Taternes julekonsert.	60 000

2019	Skøyerstaten teater	Se min ild - musikalsk teaterforestilling om Tater-Milla.	50 000
2019	Landsorganisasjonen for Romanifolket	Kulturmønstring - språkmønstring.	60 000
2019	Taternes landsforening	Driftstilskudd	480 000
2019	Landsorganisasjonen for Romanifolket	Driftstilskudd	420 000
<p>Norsk kulturfond - Kulturvern <i>Formål: Formålet med ordningen er å stimulere til prosjektbasert arbeid med innsamling, dokumentasjon, bevaring og formidling av materiale som utgjør grunnlaget for økt kunnskap om historie, kunst, kulturer og samfunnsliv i Norge fram til i dag.</i></p>			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2017	Fotodama AS	Forprosjekt: De reisende i 2018	100 000
2018	Skøyerstaten teater	Je ska tala (arbeidstittel)	50 000
2018	Linda Mariana Aleksandersen	Forprosjekt på språkapp for romani	60 000
2018	Linda Mariana Aleksandersen	Kulturmønstring / treff for romanifolket 2018.	60 000
2019	Linda Mariana Aleksandersen	Språkapp for romani	45 000
2019	May-Lill Ljosdal	Innsamling, kartlegging og transkribering av John Ljosdals verk og historie	100 000
<p>Norsk kulturråd - Museumsprogrammene <i>Formål: Museumsprogrammene skal stimulere til museenes utvikling gjennom prioritering, åpenhet, dialog og refleksjon. De skal videre bidra til kompetanseheving, samordning og samarbeid, og utvikling av verktøy og metodikk.</i></p>			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2015	Anno Museum i samarbeid med Taternes Landsforening og Landsorganisasjonen for romanifolket	Fornyng og formidling av utstillingen "Latjo drom"	80 000
2016	Anno Museum i samarbeid med Taternes Landsforening og Landsorganisasjonen for romanifolket	Fornyng og formidling av utstillingen "Latjo drom"	400 000
<p>Norsk kulturfond - Aspirantordningen <i>Formål: Etnisk, kulturell og språklig bakgrunn kan utgjøre et hinder for rekruttering til kunst- og kulturelle yrker. Ordningen skal motvirke slik strukturell diskriminering gjennom å sikre økt tilgang til arbeid i kunst- og kultursektoren for kvalifiserte søkere.</i></p>			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2017	Anno museum, avdeling Glomdalsmuseet	En aspirant i forbindelse med museets faglige satsing på romanifolket/taterne.	400 000

Rom

Norsk kulturråd - Drift- og prosjekttilskudd til nasjonale minoriteter Formål: Blant annet å formidle kunnskap om situasjonen for minoritetsgruppen og å styrke de nasjonale minoritetenes kultur og språk.			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2019	Kulturforeningen Yagori i Oslo	Sigøynermusikkfestivalen Yagori (språk)	270 000
2019	Kirkens Bymisjon/Romano Kher/Romsk kultur og ressurscenter	Romane Chabenata - romsk kokeprogram på YouTube (språk)	120 000
2019	Kirkens Bymisjon/Romano Kher/Romsk kultur og ressurscenter	Barneblikk. Legge til rette for at norske barn med rombakgrunn kan få uttrykke og utforske hva det betyr for dem å være rom i dag (språk).	80 000
Norsk kulturfond – Litteraturformidling Tilskuddsordningen for litteraturformidling skal bidra til at en stor bredde av litteratur primært på norsk eller samisk blir profesjonelt formidlet til det allmenne publikum.			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2019	Mikajela Nilsen	Alladin som lydbok på romanes (eventyret om Aladdin formidlet til romanestående barn)	30 000
Norsk kulturfond – Musikk Formål: Tilskuddsordninger som skal stimulere til å skape ny musikk og til innspilling og publisering av musikk, samt til arrangør-, konsert- og turnévirksomhet over hele landet innen alle musikkjangre.			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2015	Kulturforeningen Iagori	Sigøynermusikkfestival Yagori	250 000
2016	Kulturforeningen Iagori	Sigøynermusikkfestival Yagori	250 000
2017	Kulturforeningen Iagori	Sigøynermusikkfestival Yagori	250 000
2018	Kulturforeningen Iagori	Sigøynermusikkfestival Yagori	200 000
2019	Kulturforeningen Iagori	Sigøynermusikkfestival Yagori	200 000
Norsk kulturfond - Kulturvern Formål: Formålet med ordningen er å stimulere til prosjektbasert arbeid med innsamling, dokumentasjon, bevaring og formidling av materiale som utgjør grunnlaget for økt kunnskap om historie, kunst, kulturer og samfunnsliv i Norge fram til i dag.			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2016	Lowri press produksjoner	Norske rom - bevaring og formidling	150 000
2018	Fotograf Gorm K. Gaare	Romske minner - intervjuer med tidsvitner fra roms traumatiske norske historie	215 000
2018	Inger Solveig Sigfridson	Romsk historie og tradisjoner i Skandinavia.	55 000

Tilskudd til nasjonale minoriteter fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Kommunal- og moderniseringsdepartementet forvaltet tilskuddsordningen til nasjonale minoriteter fram til 2019 og en midlertidig tilskuddsordning til romanifolket/taterne i 2017 og 2018. Fra 2019 er ordningene forvaltet av Kulturrådet. I tillegg forvaltet departementet tilskuddsordningen til kvensk språk og kvensk/norskfinsk kultur til og med 2019. Forvaltningen av ordningen er flyttet til Troms og Finnmark fylkeskomme, og midlene for 2020 er foreløpig ikke fordelt. Under er en oversikt over tilskudd gitt til de ulike minoritetene over de ulike ordningene.

Det bevilges årlig om lag 1 milliard kroner til samiske formål i statsbudsjettet. Av dette gis ca. 500 mill. kroner som grunnbevilgning til Sametinget. Sametinget forvalter blant annet tilskudd til samiske formål gjennom ulike tiltak og tilskuddsordninger.

Romanifolket/taterne

Drifts- og prosjekttilskudd til nasjonale minoriteter			
<i>Formål: Blant annet å formidle kunnskap om situasjonen for minoritetsgruppene og å styrke de nasjonale minoritetenes kultur og språk.</i>			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2016	Taternes landsforening	Driftstilskudd	520 000
2016	Landsorganisasjonen for romanifolket	Driftstilskudd	400 000
2016	Romanifolkets kystkultur	Driftstilskudd	200 000
2017	Taternes landsforening	Driftstilskudd	460 000
2017	Landsorganisasjonen for romanifolket	Driftstilskudd	410 000
2017	Oslo byarkiv	Innsamling og digitalisering av foto	150 000
2017	Skøyerstaten teater	Teaterforestilling om Tater-Milla	150 000
2018	Taternes landsforening	Driftstilskudd	470 000
2018	Landsorganisasjonen for romanifolket	Driftstilskudd	410 000
Midlertidig tilskuddsordning til romanifolket/taterne			
<i>Formål: Å bidra til å gjenreise, utvikle og synliggjøre romanifolket/taternes kultur, språk og historie.</i>			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2017	Kristiansand kommune	Musikkprosjekt	175 000
2017	Laila Danielsen	Bokprosjekt	60 000
2017	Foreningen GIA	Konserter	98 000
2017	Retro Music	Konserter	160 000
2017	Grammofon AS	CD-utgivelse	100 000
2017	Grammofon AS	CD-utgivelse	100 000
2017	Skøyerstaten teater	Teaterforestilling om Tater-Milla	500 000
2017	Taternes landsforening	Seminar om nasjonale minoriteter	103 000
2017	Taternes landsforening	Seminar om romanispråk	43 000
2017	Anno museum	Seminar om Glomdalsmuseet som møteplass	367 000
2017	Den norske Helsingforskomité	Undervisning i menneskerettigheter, minoritetsrettigheter og politisk påvirkning	400 000
2017	Meteoritt AS	Kortfilm	209 000

2018	Meteoritt AS	Filmprosjekt	410 000
2018	Taternes landsforening	Seminar om romanispråk	50 000
2018	Romano Kettanipa	Kulturfestival	65 000
2018	Arken kulturhus/Z-forlag	Bokutgivelse	35 000
2018	Taternes landsforening	Bokutgivelse	40 000
2018	Landsorganisasjonen for romanifolket	Kurs i trådsløyd	90 000
2018	Retro Music	Foredrag, skuespill og konsert	150 000
2018	Hilmar Bussi Karlsen Rosenberg	Konsertturné	300 000
2018	Anno museum	Formidling, fornying og dokumentasjon	500 000
2018	Skøyerstaten teater	Teaterforestilling om Tater-Milla	175 000
2018	Elias Akselsen	Turné	150 000
2018	Kristiansand kulturrullator	Musikkprosjekt	180 000
2018	Romano Kettanipa	Foredragsaftnen om nasjonale minoriteter	75 000
2018	Anno museum	Romanifolket/taterne på Gammelmartn`	160 000
2018	Ludvik M. Karlsen	CD-utgivelse	80 000
2018	Våler kommune	Restaureringsarbeid på Tater Millas hus	240 000
2018	Tater Millas venner	Tater Millas hus – julemarked og innkjøp av inventar	300 000

Rom

Drifts- og prosjekttilskudd til nasjonale minoriteter			
<i>Formål: Blant annet å formidle kunnskap om situasjonen for minoritetsgruppen og å styrke de nasjonale minoritetenes kultur og språk.</i>			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2016	Romani kultura	CD-utgivelse	90 000
2016	Romani kultura	Markering av 8. april	100 000
2016	Kulturforeningen lagori	Den internasjonale sigøynerfestivalen	470 000
2016	Senter for studier av holocaust og livssynsminoriteter	Bokprosjekt om rom	150 000
2016	Fotograf Gorm K. Gaare	Film om diskriminering av rom	150 000
2017	Fotograf Gorm K. Gaare	Multimediautstilling om rom	100 000
2017	Kulturforeningen lagori	Den internasjonale sigøynerfestivalen	450 000
2017	Senter for studier av holocaust og livssynsminoriteter	Bokprosjekt om rom	150 000
2017	Fotograf Gorm K. Gaare	Utstilling om rom	44 000
2017	Maria Rosvoll	Bokprosjekt	180 000
2017	Lowri Rees	Prosjekt for bevaring og formidling	70 000
2017	Sjuvliano Kerr	Øversettelse av barnebok til romanes	50 000
2018	Fotograf Gorm K. Gaare	Dokumentarfilm	150 000
2018	Kulturforeningen lagori	Den internasjonale sigøynerfestivalen	460 000
2018	Romsk kultur- og ressurscenter	Lydbok på romanes	50 000

Jøder

Drifts- og prosjekttilskudd til nasjonale minoriteter			
<i>Formål: Blant annet å formidle kunnskap om situasjonen for minoritetsgruppen og å styrke de nasjonale minoritetenes kultur og språk.</i>			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2016	Det Mosaiske Trossamfund	Driftstilskudd	1 120 000
2016	Jødisk museum i Oslo	Jiddisch-kurs	90 000
2016	Jødisk museum i Trondheim	Nettside om jøder i nord	300 000
2016	Forlaget Press	Bokprosjekt om jødernes historie i Norge	250 000
2017	Det Mosaiske Trossamfund	Driftstilskudd	1 120 000
2017	Jødisk museum i Oslo	Musikkprosjekt	150 000
2017	Jødisk museum i Trondheim	Nettside om jøder i nord	350 000
2018	Det Mosaiske Trossamfund	Driftstilskudd	1 130 000
2018	Jødisk museum i Oslo	Jødisk dans og toner	150 000
2018	Jødisk museum i Trondheim	Utstilling om holocaust i Trondheim og det nordenfjelske	400 000
2018	Det jødiske samfunn i Trondheim	Jødisk liv i det moderne, multikulturelle Norge	100 000
2018	Medlitt AS	Teaterforestilling om jødene i Tromsø	130 000
2018	Forlaget Press	Bokprosjekt om jødernes historie i Norge	238 000

Skogfinner

Drifts- og prosjekttilskudd til nasjonale minoriteter			
<i>Formål: Blant annet å formidle kunnskap om situasjonen for minoritetsgruppen og å styrke de nasjonale minoritetenes kultur og språk.</i>			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2016	Skogfinske interesser i Norge	Driftstilskudd	300 000
2016	Det primitive teater	Spillet om innvandrerne	45 000
2016	Grue kommune	Lokal læreplan om skogfinsk historie	50 000
2017	Skogfinske interesser i Norge	Driftstilskudd	320 000
2017	Sinikka Langeland	Konsertturné	100 000
2017	Atelier Austmarka	Skulpturprosjekt	50 000
2017	Det primitive teater	Spillet om innvandrerne	45 000
2018	Skogfinske interesser i Norge	Driftstilskudd	340 000
2018	Scene Midt AS	Dokumentarfilm	100 000
2018	Det primitive teater	Spillet om innvandrerne	45 000
2018	Atelier Austmarka	Arrangement i forbindelse med skulpturplassering	40 000

Kvener/norskfinner

Drifts- og prosjekttilskudd til nasjonale minoriteter

Formål: Blant annet å formidle kunnskap om situasjonen for minoritetsgruppen og å styrke de nasjonale minoritetenes kultur og språk.

Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2016	Norske Kveners Forbund	Driftstilskudd	1 720 000
2016	Kvenlandsforbundet	Driftstilskudd	355 000
2016	Norsk-finsk forbund	Driftstilskudd	400 000
2017	Norske Kveners Forbund	Driftstilskudd	1 800 000
2017	Kvenlandsforbundet	Driftstilskudd	530 000
2017	Norsk-finsk forbund	Driftstilskudd	420 000
2018	Norske Kveners Forbund	Driftstilskudd	1 850 000
2018	Kvenlandsforbundet	Driftstilskudd	540 000
2018	Norsk-finsk forbund	Driftstilskudd	430 000

Tilskudd til kvensk språk og kvensk/norskfinsk kultur

Formål: Tilskuddsordningen skal bidra til revitalisering av kvensk språk og til å fremme kvensk/norskfinsk kultur, spesielt å fremme kvensk språk og kvensk og norskfinsk identitet hos barn og unge.

Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2016	Halti kvenkultursenter	Drift	700 000
2016	Storfjord språksenter	Drift	700 000
2016	Ruijan Kaiku	Drift	750 000
2016	Halti kvenkultursenter	Familieleir	85 000
2016	Halti kvenkultursenter	Kvensk formidlingsutvikling	100 000
2016	Porsanger menighet	Lettleste bøker på kvensk	80 000
2016	Norske Kveners Forbund	Ungdomstiltak	260 000
2016	Kvenlandsforbundet	Kvenskfinsk folkemusikk	70 000
2016	Tana kvenforening	Språkopplæring	5 000
2016	Siivet AS	Animasjonsfilm for barn	250 000
2016	Modhi Rohkee	Dataspillet Ruija	180 000
2016	Alta kvenforening	Språk- og kulturkvelder	20 000
2016	Troms fylkeskommune	Handlingsplan for kvensk språk i Troms	300 000
2016	Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Kvensk salmeprosjekt	50 000
2016	Kvensk institutt	Videreutvikling av kvensk språkverktøy	750 000
2016	Grom AS	Læremiddel for kvensk språk i barnehager	400 000
2017	Halti kvenkultursenter	Drift	720 000
2017	Storfjord språksenter	Drift	720 000
2017	Ruijan Kaiku	Drift	750 000
2017	Siivet AS	To filmprosjekter for barn	250 000
2017	Varanger museum	Formidlingsprosjekt for barn og unge	100 000
2017	Senter for nordlige folk	Nettside for og om kvener	250 000
2017	Kvensk institutt	Kvensk språkreir	450 000
2017	Kvensk institutt	Kvensk språkteknologi	700 000

2017	Norske Kveners Forbund	Kvenske loser	250 000
2017	Halti kvenkultursenter	Dokumentasjonsarbeid om kvensk kulturarv og barnelitteratur på kvensk	348 000
2017	Alta kvenforening	Språk- og kulturprosjekt	12 000
2017	Vadsø barneskole	Norskfinske aktiviteter	100 000
2017	Modhi Rohkee	Kvensk dataspill	180 000
2017	Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Kvensk salmeprosjekt	50 000
2017	Porsanger menighet	Lettleste bøker på kvensk	50 000
2017	Norske kvener, Lakselv	Språkprosjekt	50 000
2017	Kvenlandsforbundet	Kvenskfinsk folkemusikkfestival	40 000
2017	ITU Kvensk teatertrupp	Kyläpeli – friluftsspill om kvensk kulturarv	90 000
2017	KultNett AS	Kvensk barneteater	27 000
2017	Norske Kveners Forbund	Jubileumsseminar	105 000
2017	Adalia film AS	Mitt yrke – filmprosjekt	90 000
2018	Halti kvenkultursenter	Drift	750 000
2018	Storfjord språksenter	Drift	750 000
2018	Ruijan Kaiku	Drift	800 000
2018	Halti kvenkultursenter	Kielaalto – kvensk språkbølge	300 000
2018	Kvænangen kommune	Etablering av kvensk språksenter i Kvænangen	560 000
2018	Vadsø museum	Etablering av kvensk språksenter i Vadsø	1 000 000
2018	Porsanger kommune	Etablering av kvensk språksenter i Porsanger	1 000 000
2018	Porsanger kirkekontor	Lettleste bøker på kvensk	50 000
2018	Alta kvenforening	Visualisering av kvensk språk og kultur i Alta	30 000
2018	Norske Kveners Forbund	Barne- og ungdomsarbeid og språkprosjekter	300 000
2018	Kvensk institutt	Læremidler for kvensk språkveir	800 000
2018	Varanger museum	Konferanse: Ti år med kvensk språkting	60 000
2018	Siivet AS	Barnebok	135 000
2018	Siivet AS	Filmopptak – kvenske historier	100 000
2018	KultNett AS	Teaterforestilling for barn	37 000
2018	ITU Kvensk teatertrupp	Friluftsspel: Kyläpeli 2018	100 000
2018	Norske kvener, Lakselv	Revitalisering av språk og kultur	30 000
2018	Finnmark fylkeskommune	Strategi for kvenske/norskfinske forhold i Finnmark	100 000
2018	Finnmark fylkesbibliotek	Kvensk litteratur på litteraturfestival	50 000
2018	Langfjord samfunnshus	Kvensk aften	10 000
2019	Halti kvenkultursenter	Drift	775 000
2019	Storfjord språksenter	Drift	775 000
2019	Kvænangen språksenter	Drift	775 000
2019	Porsanger språksenter	Drift	452 000
2019	Vadsø språksenter	Drift	415 000
2019	Ruija Kaiku	Drift	805 000
2019	Nordavis/Ruijan Kaiku	Forprosjekt: Kvenske radiosendinger	90 000
2019	Kvensk institutt	Kvensk språk teknologi	700 000
2019	Kvensk institutt	Brettspillet New Amigos! på kvensk	700 000
2019	Siivet AS	E-bok: Karine ja kandonu loru	250 000
2019	Sana-arkku	Lærebok i kvensk	300 000
2019	Norske kvener, Lakselv	Prosjekt om kvenske husflidstradisjoner og møteplass	50 000
2019	Kvenlandsforbundet	Sommerleir	50 000
2019	Kvenlandsforbundet	Nettverk for kvenskfinsk folkemusikk	50 000
2019	Kristin Mellem	Forprosjekt: Musikkforestilling	150 000

2019	Nordreisa kvenskfinsk forening	Revitalisering av reisakvensk	60 000
2019	Lise Brekmoe	Kvensk dukketeater	60 000
2019	Skallelv bygdelag	Minifestival	70 000
2019	ITU Kvensk teatertrupp	Kyläpeli 2019	200 000
2019	Fenris film	Filmprosjekt: Iså og Aftenstjernen	300 000
2019	Varanger museum	Kvenuka – formidling av kvensk kultur	100 000
2019	Porsanger kirkekontor	Lettleste bøker på kvensk	80 000
2019	Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Kvensk salmeprosjekt	320 000
2019	Norske Kveners Forbund	Ungdomsprosjekt - Kveeninouret	200 000
2019	Norske Kveners Forbund	Kvendraktkurs	70 000
2019	RiddoDuottarMuseat	Utstilling om kvener i Porsanger	90 000
2019	Kummeneje Mellem	Fotoprojekt: Kven er kven?	40 000
2019	Orkana forlag	Utgi Samuel Paulaharjus storverk om kvensk kultur og historie i Norge	320 000
2019	4H Finnmark	Ta vare på arven gjennom 4H	30 000
2019	Astrid Serine Hoel	Forestilling: Havfruas perler	200 000
2019	Finnmark fylkeskommune	Kvensk/norskfinsk tradisjonskunnskap i møte med en ny tid	400 000
2019	Langfjord samfunnshus	Kvensk innslag under langfjorddagan	47 000
2019	Skrål og skrammel	Lurveleven – kvensk barneteater	200 000
2019	Grom AS	Kvensk språkverktøy for barnehager	530 000
2019	OsloMet	Kvenske sanger og regler i sangappen TRALL	105 000
2019	Idut AS	Utgivelse av kvensk roman	143 000
2019	Nord-Troms museum	Rollespill om fornorskning i Nord-Troms	60 000

**DEN EUROPEISKE PAKT OM
REGIONS- ELLER MINORITETSSPRÅK**

ÅTTENDE PERIODISKE RAPPORT

NORGE

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

2020

Forord

Europarådets ministerråd vedtok den europeiske pakt om regions- eller minoritetsspråk (minoritetsspråkpakten) i 1992. Norge ratifiserte minoritetsspråkpakten i 1993, og den trådte i kraft i 1998. Dette er Norges åttende periodiske rapport om gjennomføringen av minoritetsspråkpakten i Norge.

De nasjonale minoriteters organisasjoner, samiske organisasjoner og Sametinget ble informert om rapporteringen tidlig i prosessen. Organisasjonene og Sametinget ble samtidig orientert om muligheten til å sende "skyggerapporter" til Europarådet. For å lette involveringen av berørte grupper ved utarbeidelse av Norges åttende periodiske rapport er utkast til rapport som vanlig utarbeidet på norsk, og oversatt til engelsk før oversendelse til Europarådet. Det er et grunnleggende prinsipp i rammekonvensjonen om beskyttelse av nasjonale minoriteter å inkludere berørte grupper i arbeidet med saker som berører dem. Det har derfor vært naturlig å inkludere organisasjoner med basis i en nasjonal minoritet ved utarbeidelse av rapporten. Utkast til rapport ble sendt på høring xx.xx slik at de aktuelle organisasjonene har fått mulighet til å komme med innspill.

I Norge har Kulturdepartementet et overordnet ansvar for en helhetlig språkpolitikk og dermed også et overordnet ansvar for urfolks- og minoritetsspråk. Forvaltningsansvaret for minoritetsspråkpakten er imidlertid organisert som en del av det same- og minoritetspolitiske ansvarsområdet, under Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Det er dermed sistnevnte departement som har hovedansvaret for gjennomføringen av minoritetsspråkpakten. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har utarbeidet den åttende periodiske rapporten i samarbeid med andre berørte departementer.

Dokumenter knyttet til alle Norges periodiske rapporteringer om minoritetsspråkpakten ligger på Kommunal- og moderniseringsdepartementets nettsider:

<https://www.regjeringen.no/no/tema/urfolk-og-minoriteter/nasjonale-minoriteter/midtspalte/minoritetssprakpakta/id86936/>

I rapporten rapporteres det språk-for-språk. Rapporteringen på det enkelte språk følger oppsettet i minoritetsspråkpakten, artikkel-for-artikkel. Anbefalingene fra Ministerkomiteen og Ekspertkomiteen er besvart under det aktuelle språk anbefalingen gjelder. I rapporten er det lagt opp til at informasjon gitt i tidligere rapporteringer i minst mulig grad skal gjentas. Hovedfokuset i rapporten er lovendringer, politikktutvikling og tiltak som er iverksatt siden forrige rapportering.

For ytterligere informasjon om arbeidet med oppfølging og rapportering på minoritetsspråkpakten, vennligst ta kontakt med:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Same- og minoritetspolitisk avdeling
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Tel.: (+ 47) 22 24 71 75
E-post: postmottak@kmd.dep.no

Innledende del

Regions- eller minoritetsspråk i Norge

Minoritetsspråkpakten gjelder for disse minoritetsspråkene i Norge:

- nordsamisk (del II og III)
- lulesamisk (del II)
- sørsamisk (del II)
- kvensk (del II)
- romanes (del II, som ikke-territorielt språk, jf. art. 7.5)
- romani (del II, som ikke-territorielt språk, jf. art. 7.5)

I forbindelse med syvende periodiske rapportering hadde norske myndigheter dialog med Europarådets organer om hvilke språk som er omfattet av minoritetsspråkpakten for Norges del. Rapporten her legger til grunn samme forståelse av virkeområdet for minoritetsspråkpakten som vi gav i våre tilbakemeldinger i den syvende rapporteringsrunden.

Norge vil videre fortsette å anvende minoritetsspråkpaktens del II på kvensk. Norske myndigheter er kjent med at en del av brukerne av det tradisjonelle språket, benytter andre navn på sitt språk, som "gammelfinsk", "vår finsk", "kvenfinsk", og "finsk". Tiltakene for "kvensk" i rapporten her omfatter alle varianter av det tradisjonelle språket, uavhengig av hva språket blir benevnt som av språkbrukerne.

Når det gjelder moderne finsk, slik det snakkes og skrives av majoriteten i Finland, viser vi til vurderinger oversendt i forbindelse med tidligere rapporteringer til Europarådet. Moderne finsk, forstått som majoritetsspråket i Finland, anses ikke å være omfattet av minoritetsspråkpakten i Norge.

I våre tilbakemeldinger i den sjuende rapporteringsrunden orienterte vi om at norske myndigheter ville undersøke muligheten av å utvide anvendelsesområdet for del III i pakten til flere språk enn nordsamisk. Kommunal- og moderniseringsdepartementet er i gang med en slik undersøkelse for lulesamisk, sørsamisk og kvensk, ment som et faglig kunnskapsgrunnlag for å kunne vurdere spørsmålet om Norge også bør inkludere disse språk i forpliktelser (undertakings) i minoritetsspråkpakten del III. Når rapporten er ferdigstilt, vil den bli sendt på en bred offentlig høring.

Tiltak for å informere om rettigheter og plikter etter minoritetsspråkpakten

Europarådet ber om informasjon om hvilke tiltak som har blitt gjort for å informere myndighetene (inkludert regionale og/eller lokale myndigheter), organisasjoner og personer som er berørt om rettigheter og plikter som følger av pakten, slik det kreves i artikkel 6.

Europarådets merknader og anbefalinger etter forrige rapporteringssyklus har blitt formidlet gjennom følgende kanaler:

- Presentasjon av anbefalingene fra Europarådet på Kontaktforum for nasjonale minoriteter i 2018.
- Publisering av dokumentene på engelsk og norsk på regjeringen.no¹
- På nasjonalt nivå blir politikk, tiltak og midler over statsbudsjettet vedrørende minoritetsspråken kort referert til i regjeringens budsjettforslag.
- Mange av tiltakene som nevnes i denne rapporten, blir gjennomført på regionalt og lokalt nivå. Det vises til redegjørelsen for de enkelte tiltakene.

¹ <https://www.regjeringen.no/no/tema/urfolk-og-minoriteter/nasjonale-minoriteter/midtpalte/rapporteringer-pa-rammekonvensjonen/id458136/>

Språkspesifikk del

Nordsamisk

Del II

Mål og prinsipper tilstrebet i samsvar med artikkel 2, paragraf 1

Artikkel 7

Mål og prinsipper

Vi gjør oppmerksom på at flere av tiltakene som det rapporteres på under artikkel 7 for nordsamisk også gjelder andre språk. Når det er mest hensiktsmessig blir tiltakene omtalt samlet her. For å unngå gjentakelse er det krysreferert fra omtalen av andre språk lengre nede til denne delen av rapporten.

Artikkel 7.1.(a, b, c, d, e, f, g, h, i)

7.1.a:

Bevilgninger til museer og kulturarenaer

Kulturdepartementet bevilger årlig betydelige driftstilskudd til en rekke museer rundt om i landet som har en spesiell rolle i forvaltning og formidling av samisk kulturarv og språk, bl.a. Varanger museum (samisk kultur) og Nord-Troms Museum (samisk kultur). En rekke andre museer har i senere tid hatt temporære utstillinger rettet mot formidling av samisk kultur og språk.

Kulturdepartementet har gjort store investeringer for å sette i gang og gjennomføre bygging av samiske kulturarenaer i Sápmi.

Det samiske nasjonalteatret *Beaivváš* ligger i Kautokeino. Alle teatrets produksjoner er på samisk, og teatret har en målsetting om å ivareta og bruke alle de samiske språkene i sin virksomhet. I tillegg simultan-tekstes de fleste av teatrets forestillinger til norsk og engelsk. *Beaivváš* har behov for nye lokaler. Regjeringen besluttet i juni 2018 at samlokalisering av teatret og Samisk videregående skole og reindriftsskole skal ligge til grunn for videre planlegging av nye lokaler for de to virksomhetene i Kautokeino. Det pågår utredning og prosjektavklaring for et slikt samlokalisert alternativ på oppdrag fra Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet. Sametingets plenum har sluttet seg til prosjektet.

Stedsnavnloven

Kulturdepartementet forvalter lov om stadnamn (stedsnavnloven), som gir vern til samiske og kvenske stedsnavn i tråd med internasjonale avtaler og konvensjoner. Stedsnavnloven sikrer bruk og videreføring av samiske og kvenske stedsnavn som viktige, nasjonale kulturminner gjennom synliggjøring av dem i det offentlige rom.

Stedsnavnloven § 11 gir bestemmelser om at samiske og kvenske stedsnavn, som blir brukt av folk som bor fast eller har næringsmessig tilknytning til stedet, skal til vanlig brukes av det offentlige f.eks. på kart, skilt og i register sammen med eventuelt norsk navn.

En lovendring i 2019 sikrer at navn på reinbeitedistrikt skal ha vedtak om skrivemåte etter reglene i stedsnavnloven. Reinbeitedistrikter bærer tradisjonelle samiske stedsnavn og er navn på samiske «administrative» inndelinger av landskapet.

Lovendringen i 2019 sikrer også tydelig klageadgang til Fylkesmannen dersom kommuner ikke følger reglene om å bruke samiske og kvenske stedsnavn. Når statsorganer bryter loven, skal det klages til overordnet organ.

Vegskilting

Når det gjelder vegskilting har om lag 180 nye steder i Nord-Norge fått eller er i ferd med å få skilt med navn på samisk eller kvensk fra 2019. Flertallet av stedene har tidligere bare hatt norske navn, og har fått eller får nye skilt der også stedets samiske navn er med. Alle de tre offisielle samiske språkene (nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk) er representert. Videre er det 50 nye kvenske navn. Spesielt i Nord-Troms og i Sør-Varanger er det nå svært mange steder som er skiltet både på norsk, nordsamisk og kvensk.

Nasjonalbibliotekets arbeid

Nasjonalbiblioteket arbeider løpende med innhenting, katalogisering, digitalisering, presentasjon og publisering av samisk og kvensk materiale, samt referansespørsmål og problemstillinger knyttet til dette. En utfordring for digitalisering av samiske publikasjoner i Nasjonalbiblioteket har vært mangelen på velfungerende programmer for automatisk bokstavgjenkjenning. Språkbanken i Nasjonalbiblioteket har derfor utviklet programmer for bokstavgjenkjenning for nordsamisk og lulesamisk som tas i bruk i Nasjonalbibliotekets digitaliseringsvirksomhet (2019). Programmene vil også bli gjort fritt tilgjengelige for andre brukere.

Nasjonalbiblioteket har siden 1992 hatt ansvar for Samisk bibliografi i Norge som inneholder oversikt over samiske og samisk-relevante utgivelse: bøker, småtrykk, periodika, offentlige publikasjoner, lydbøker og artikler i bøker og tidsskrift. Utgivelsene inkluderer både samiske titler og litteratur som berører samisk kultur skrevet på andre språk enn samisk. Siden 2017 har Nasjonalbiblioteket hatt ansvar for en felles samisk bibliografi for Norge, Sverige, Finland og Russland.

Nasjonalbiblioteket har et godt etablert samarbeid med Sametinget og andre samiske institusjoner i Sápmi (Norge, Finland, Russland og Sverige) om utvikling av klassifikasjonssystemet Løøv, utarbeidet spesielt for Samisk bibliografi ved daværende Universitetet i Tromsø. Løøv et system skreddersydd for samiske forhold og tema.

Nasjonalbiblioteket og Sametinget har også et nettverksbasert samarbeid. Fylkesbibliotek og folkebibliotek som jobber spesielt med samisk har også etablert nettverkssamarbeid.

I 2017 var det markering av 100-årsjubileet for samenes første landsmøte i 1917. Jubileet var en nasjonal markering i all hovedsak i forbindelse med Samefolkets dag 6. februar 2017. Jubileet markerte og formidlet kunnskap om samene, samisk kultur og historie i et 100-årsperspektiv.

Jubileumsåret 2017 (Tråante) ble markert ved en rekke tiltak for samiske språk, bl.a. tre monterutstillinger på Nasjonalbiblioteket med samisk materiale, artikkel i *Aftenposten historie*, samt plakattstilling. På samefolkets dag 6. februar i jubileumsåret lanserte Nasjonalbiblioteket felles

Samisk bibliografi for Norge, Sverige, Finland og Russland. I tillegg ble en plakatutstilling om samiske forhold i anledning jubileumsåret 2017 tilbudt alle folkebibliotek i landet.

Nasjonalbiblioteket holdt i 2018 et Arkivseminar om samisk materiale i samarbeid med Samisk Hus og i forbindelse med Urfolksspråkåret 2019 arrangerte Nasjonalbiblioteket et Fagseminar om samiske språk og samisk kultur.

Norsk filminstitutt

Norsk filminstitutt forvalter tilskudd til filmformidling etter Forskrift om tilskudd til filmformidling, fastsatt 12. oktober 2016. Blant annet kan Norsk filminstitutt gi tilskudd til versjonering (såkalt dubbing) av barnefilm til norsk og samisk.

Internasjonalt samisk filmsenter (ISFI)

Internasjonalt samisk filmsenter (ISFI) mottar tilskudd over statsbudsjettet til drift av ISFI og tilskudd til samiske audiovisuelle produksjoner. Tilskuddet skal tilrettelegge for samisk film og annen samisk audiovisuell produksjon.

Utredning av offisielt navn på Kongeriket Norge

Kommunal- og moderniseringsdepartementet arbeider med en utredning av offisielt navn på Kongeriket Norge på nord-, sør- og lulesamisk språk.

7.1.b:

Kommunereform

Regjeringen har gjennomført en kommunereform, som har redusert antall kommuner. Hensikten er å ha større og sterkere kommuner som kan gi bedre tjenester og utvikle næringsliv og lokalsamfunn. I arbeidet med kommunereformen har regjeringen vært opptatt av å ta vare på samiske språk, og la til grunn at samiske språkbrukere ikke skulle komme dårligere ut som følge av endringer av kommunegrensene.

For både å ivareta behovene til samiske språkbrukere og sikre en hensiktsmessig kommunestruktur, har regjeringen vektlagt samisk bosetting.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet konsulterte med Sametinget i tråd med Prosedyrer for konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget om forslag til endringer i kommunestrukturen som berørte samiske interesser. Det ble avholdt politiske konsultasjoner i saken i mars 2017. Sametinget ble gitt mulighet til å uttale seg om sammenslåinger basert på kommunenes egne vedtak, fylkesmennes tilrådninger og departementets vurderinger. Der hvor det var uenighet, ble Sametingets syn gjengitt under det enkelte forslag til sammenslåing.

7.1.c:

Oppfølging av NOU 2016:18 Hjertespråket

Som beskrevet i forrige rapport til Europarådet i 2017, leverte et offentlig utvalg rapporten NOU 2016:18 Hjertespråket til Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2016. Rapporten inneholder en rekke forslag til lovendringer for å styrke samiske språkrettigheter, og andre forslag til tiltak for å fremme styrking av de tre samiske språkene, nord-, lule- og sørsamisk i Norge. En oppsummering av hovedtrekkene i rapporten ble gitt i forrige rapport. Kommunal- og

moderniseringsdepartementet arbeider nå med oppfølging av utvalgets forslag. Oppfølgingen skjer i samarbeid med andre departementer og i tett dialog med Sametinget.

7.1.d:

Urfolksspråkåret

I forbindelse med FNs internasjonale år for urfolksspråk støttet regjeringen Sametinget med 2 mill. kroner. Norge var partner for urfolksspråkåret.

Justissektoren og kriminalomsorgen

Som et ledd i oppfølgingen av utredningen NOU 2016:18 Hjertespråket er det oppstilt et mål om at kriminalomsorgen, politiet og domstolene på sikt har informasjon på sine nettsteder på de tre samiske språkene nordsamisk, sørsamisk og lulesamisk. Det er også et mål at flere sentrale skjemaer til bruk for publikum i deres samhandling med justissektoren oversettes til de tre samiske språkene. [Svaret er også delvis relevant under artikkel 10 første ledd bokstav b.]

Det er igangsatt et samarbeid mellom Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet, Domstoladministrasjonen og Justis- og beredskapsdepartementet med siktemål å videreutvikle juridisk terminologi på nordsamisk samt utvikle juridisk terminologi på sør- og lulesamisk.

Styrking av språk- og kulturkompetansen både i politiet og i kriminalomsorgen er viktige faktorer som skal heve samisk deltakelse og samisk språks utbredelse i etatene. Som et ledd i arbeidet med å legge til rette for samisk språk i kriminalomsorgen er all generell informasjon knyttet til kriminalomsorgen på nettsiden kriminalomsorgen.no oversatt til nordsamisk. I utlysningsteksten til opptak til fengselsutdanningen oppfordres særlig personer med samisk tilhørighet å søke.

Tromsø fengsel og Vadsø fengsel er særlig tilrettelagt for samiske innsatte. Informasjon knyttet til fengslene og straffegjennomføringen er oversatt til nordsamisk, og begge fengslene er særlig tilrettelagt for nordsamisk språk.

I 2018 innledet kriminalomsorgen et samarbeidsprosjekt med Samisk nasjonal kompetansetjeneste – psykisk helsevern og rus, Universitetssykehuset i Tromsø, Tromsø kommune og organisasjonene Way-back og Barn av rusmisbrukere. Målet for samarbeidet har vært å bedre helsetilbudet, tilgjengeligheten og tilbakeføringsarbeidet gjennom å gjøre behandlingstilbudet for samiske innsatte likeverdig, og gi et tilbud som er språk- og kulturtilpasset. Videokonferanse er et av tiltakene som er innført, noe som har bidratt til mer tilgjengelig helsehjelp og bedre samhandling om hjelp til samiske innsatte.

Politiet innførte i 2019 et nytt saksbehandlings- og arkivsystem. Systemet er tilrettelagt slik at alle brukere kan benytte brevmalen på både nord- og sørsamisk. Systemet dekker virksomhetsområdene ledelse, styring og støttefag (f.eks. HR - HMS) i tillegg til forvaltningssaker. Tilretteleggingen av samiske brevmalen er et første steg på veien til at politiet selv kan tilrettelegge ytterligere for saksbehandlingsstøtte på samisk innenfor de nevnte saksbehandlingsprosessene.

7.1.e:

Sametingets ansvar

Sametinget mottar midler for å kunne ivareta sine oppgaver overfor hele den samiske befolkningen. Sametinget skal "arbeide for vern og videre utvikling av samiske språk i Norge" jf. Lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) § 3-12. I 2019 mottok Sametinget 497 mill. kroner. Sametinget velger selv hvordan midlene fordeles.

7.1.f:

Samisk i skolen

Tabellen under viser antall elever som i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020 hadde samisk som første- og andrespråk i grunnskole og videregående opplæring:

Skoleår	Språk	Førstespråk	Andrespråk
Grunnskole			
2018- 2019	Nordsamisk	892	1276
	Sørsamisk	26	85
	Lulesamisk	34	81
2019- 2020	Nordsamisk	893	1293
	Sørsamisk	28	85
	Lulesamisk	33	77
Videregående opplæring			
2018- 2019	Nordsamisk	200	248
	Sørsamisk	5	11
	Lulesamisk	-	14
2019- 2020	Nordsamisk	174	243
	Sørsamisk	4	6
	Lulesamisk	-	15

I forvaltningsområdet for samisk språk har alle elever i grunnskolealder rett til opplæring i samisk. Kommunene i forvaltningsområdet kan vedta at alle elever i kommunen skal ha opplæring i samisk.

Utvikling av samiske læremidler

Sametinget har ansvar for utvikling av samiske læremidler innenfor budsjettrammen satt av Stortinget som bevilgende myndighet. Nye læreplaner gjelder fra skolestart høsten 2020. Derfor vil det være behov for oppdatering og utvikling av mange læremidler. I statsbudsjettet for 2020 er det bevilget 15 mill. kroner til oversetting, tilpasning og utvikling av digitale læremidler på samiske språk. Et viktig tiltak i Digitaliseringsstrategien for grunnopplæringen er den femårige satsingen *Den teknologiske skolesekken* som blant annet skal gi kunnskap om og forståelse for teknologi, algoritmisk tenkning og programmering og tilgang til gode digitale læremidler. Satsingen inneholder åtte ulike tiltak for blant annet utstyr til programmering og kjø og utvikling av digitale læremidler. Både i 2018 og i 2019 har Utdanningsdirektoratet lyst ut midler til utvikling av digitale læremidler til fagfornyelsen gjennom denne satsingen, og det er gitt støtte til utvikling av samiske læremiddel i duodji og musikk.

7.1.g:

Voksenopplæring

Kommunene har ansvar for å legge til rette for voksenopplæring, også i regions- og minoritetsspråk. Både studieforbund (paraplyorganisasjon med opplæring for voksne som hovedformål) og kommunene kan sette i gang tilbud dersom det kommer ønske om dette.

7.1.h:

Studier i og på samisk

Samisk høgskole tilbyr studier på nordsamisk innenfor en rekke fagområder, og tilbyr studier i nordsamisk.

Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet tilbyr studier i nordsamisk opp til masternivå. Nord universitet (som har 9 studiesteder i Trøndelag og Nordland) tilbyr studier i sørsamisk og lulesamisk opp til masternivå.

7.1.i:

Sámi Giellagáldu – Nordisk fag- og ressurscenter for samiske språk

Sámi Giellagáldu har som målsetting å styrke og utvikle de samiske språkene over landegrensene, og sikre at språkene utvikles likt på tvers av landegrensene. Sámi Giellagáldu ble etablert av sametingene i Norge, Sverige og Finland i 2013. I august 2018 etablerte Nordiska ämbetsmannsorganet for samiska frågor (NÄS) en arbeidsgruppe bestående av representanter oppnevnt fra hvert av sametingene og departementene i Finland, Sverige og Norge, for å utrede mulighetene for en ny og permanent organisasjonsmodell for Sámi Giellagáldu. Arbeidsgruppen avleverte sin rapport 8. mai 2019. De tre sametingene har nå avgjort hvilken organisasjonsmodell de ønsker, og signalisert at den vil være etablert i løpet av 2020.

Samarbeid på tvers av landegrensene

NRK Sápmi samarbeider med finske YLE Sápmi og svenske SVT Sápmi / SR Sameradien om felles nordiske nyhets- og aktualitetssendinger, Buorri lđit Sápmi på DAB-nettet og Oddasat på tv. Sammen med SVT og YLE gjennomførte NRK Sápmi i 2018 et nordisk samarbeidsmøte.

Målet med møtet var å styrke samarbeidet mellom de nordiske kringkasterne.

Artikkel 7.2

Ikke aktuell.

Artikkel 7.3

Lærer- og barnehagelærerutdanninger

I Norge er det forskriftsfestet i rammeplaner for skolerettede lærerutdanninger at utdanningen skal kvalifisere til å ivareta opplæring om samiske forhold, herunder kjennskap til den statusen urfolk har internasjonalt, og samiske barn og ungdoms rett til opplæring i tråd med opplæringsloven og gjeldende læreplanverk. Barnehagelærerutdanningen skal fremme forståelse for samisk kultur, og vektlegge urfolks status og rettigheter, både nasjonalt og internasjonalt.

Vedtektene til Norsk rikskringkasting (NRK) er presisert

Med virkning fra 2018 ble det presisert i ny vedtektsbestemmelse at NRK skal bidra til å styrke de samiske språkene og samisk identitet og kultur. Bestemmelsen tydeliggjør at NRK skal tilby innhold på alle de tre samiske språkene.

NRK tilbyr et daglig medietilbud til den samiske befolkningen og bidrar til å synliggjøre det samiske samfunnet og kulturen for alle i Norge. NRK Sápmi har som mål å bidra til at hele den samiske befolkningen får tilstrekkelig informasjon til å være aktivt med i det samiske samfunnet, og å være en fellesarena for alle samer, uavhengig av om de forstår og snakker samisk. NRK viser til at

oppdraget i økende grad blir løst gjennom flerspråklig innhold og publisering. NRK Sápmi publiserer på de tre samiske språkene nord-, sør- og lulesamisk og på norsk.

NRK har forpliktelser overfor nasjonale og språklige minoriteter

Forpliktelsene NRK har overfor nasjonale og språklige minoriteter omfatter et krav om at NRK skal tilby programmer for disse gruppene. Videre skal NRK formidle kunnskap om ulike minoritetsgrupper og om mangfoldet i det norske samfunnet.

Artikkel 7.4

Konsultasjonsprosedyrene mellom statlige myndigheter og Sametinget

Sametinget konsulteres i henhold til konsultasjonsprosedyrene mellom statlige myndigheter og Sametinget om lovendringer og tiltak som berører det nordsamiske språket.

Se for øvrig omtale av forslag om å lovfeste reglene om konsultasjoner i Norges femte periodiske rapport om gjennomføringen av Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter under artikkel 15, som oversendes samtidig som denne rapporten.

Kunnskapsdepartementet har gjennomført konsultasjoner med Sametinget, blant annet om nye læreplaner (fagfornyelsen). I tillegg avholdes det jevnlig dialogmøter og samarbeidsmøter mellom Sametinget, Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet.

Kulturdepartementet har konsultert Sametinget om forslag til ny, helhetlig språklov. I konsultasjonene var det enighet om omtalen av gjeldende politikk, gjeldende rett for samiske språk og forslag til paragrafer.

Forslag til ny, helhetlig språklov

Forslag til ny, helhetlig språklov ble sendt på høring i 2019. Formålet er å styrke norsk språk, slik at det blir sikret som et samfunnsbærende språk som skal kunne brukes på alle samfunnsområder og i alle deler av samfunnslivet i Norge. Formålet er også å sikre vern og status for de språkene som staten Norge har ansvar for (samiske språk, nasjonale minoritetsspråk og norsk tegnspråk). Etter lovforslaget får offentlige organ ansvar for å bruke, utvikle og styrke samiske språk, jf. reglene i kapittel 3 i sameloven. Offentlige organ får også ansvar for å verne og fremme kvensk, romani og romanes.

Det er foreslått å lovfeste samiske språk som urfolksspråk i Norge. Det slås fast at samisk og norsk er likeverdige språk. De er likestilte i henhold til reglene i sameloven kap. 3.

Det er foreslått å lovfeste kvensk, romani og romanes som nasjonale minoritetsspråk i Norge. Det slås fast at som språklige og kulturelle uttrykk er kvensk, romani og romanes likeverdige med norsk.

Artikkel 7.5

Ikke aktuell.

Del III

Tiltak for å fremme bruken av regions- eller minoritetsspråk i offentlig virksomhet i samsvar med de forpliktelser som er inngått i henhold til art. 2, paragraf 2

Artikkel 8

Utdannelse

Artikkel 8.1 (a, b, c, d, e, f, g, h, i)

8.1.a:

Samisk barnehagelærerutdanning

Ved å forskriftsfeste egen rammeplan for samisk barnehagelærerutdanning, er det i Norge lagt til rette for et samiskspråklig barnehagetilbud. Samisk barnehagelærerutdanning har samisk som undervisningsspråk og er likeverdig med den norske barnehagelærerutdanningen. Kandidatene skal beherske både norsk og samisk, men det kan gis fritak frå norskkravet for utenlandske studenter som velger finsk, svensk eller russisk som del av studiet. Det tilbys nordsamisk barnehagelærerutdanning ved Samisk høgskole.

8.1.b:

Samisk grunnskolelærerutdanning

Ved å forskriftsfeste en egen rammeplan for samisk grunnskolelærerutdanning, er det lagt til rette for at samiske elever kan få undervisning på eget språk.

8.1.c:

Svar blir lagt inn senere.

8.1.d:

Svar blir lagt inn senere.

8.1.e:

Samiske utdanninger

Det skal nå forskriftsfestes egne retningslinjer for samisk sykepleierutdanning. Utdanningen er likeverdig med norsk sykepleierutdanning. Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet og Samisk høgskole vil tilby utdanningen fra januar 2021.

Det er forskriftsfestet egne rammeplaner for samisk barnehagelærerutdanning og samiske grunnskolelærerutdanninger. Utdanningene er likeverdige med tilsvarende norske utdanninger, og har samisk som hovedspråk. Utdanningene kan tas av studenter fra hele det samiske området, også fra Finland, Sverige og Russland. I dag tilbyr Samisk høgskole nordsamiske lærerutdanninger.

Samisk høgskole og Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet tilbyr språkstudier i nordsamisk. Språkstudiene kan inngå som valgfag i grunnskolelærerutdanning, i en lektorutdanning for trinn 8–13, eller i en gradsutdanning som suppleres med praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) for å gi undervisningskompetanse.

8.1.f:

Svar blir lagt inn senere.

8.1.g:

Se rapportering på artikkel 12 i Norges femte periodiske rapport om gjennomføringen av Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter.

8.1.h:

Se svar under bokstavene a) og b).

8.1.i:

Riksrevisjonens undersøkelse av samiske elevers rett til opplæring

Riksrevisjonen har foretatt en undersøkelse av samiske elevers rett til opplæring i og på nord-, lule- og sørsamisk (Dokument 3:5 (2019-2020)). Målet med undersøkelsen har vært å vurdere om samiske elever får et godt og likeverdig opplæringstilbud i og på samisk, og hvordan statlige virkemidler er innrettet for å sikre et slikt tilbud. Undersøkelsen omfatter perioden 2015–2018. Riksrevisjonen peker blant annet på at mangel på samiske læremidler svekker opplæringstilbudet, og at svakheter i organisering og gjennomføring av fjernundervisningen fører til ulikheter i opplæringstilbudet til elevene. Kunnskapsdepartementet vil følge opp rapporten.

Artikkel 8.2

Det vises til omtale av utdannings- og undervisningstilbud som allerede er nevnt.

Artikkel 9

Domsmyndigheter

Artikkel 9.1 (a (i-iv), b (i-iii), d)

9.1.a(i-iv):

Veileder om samiske saker for domstolene

Det ble i 2019 utarbeidet en veileder for domstolene som skal sikre at samiske saker behandles på en god måte, både når det gjelder saksbehandling og rettslige avgjørelser - «Samiske saker i domstolene – en veileder».

Rett til bruk av samisk i rettsvesenet

Sameloven § 3-4 første ledd nr. 1 gir enhver rett til å inngi prosesskriv med bilag, skriftlige bevis eller andre skriftlige henvendelser på samisk. Etter § 3-4 første ledd nr. 3 har enhver rett til å tale samisk i rettsmøter. Disse rettighetene er begrenset til domstoler med embetskrets som helt eller delvis omfatter forvaltningsområdet for samisk språk, jf. sameloven § 3-1 første ledd.

Seminar i samerett

Domstoladministrasjonen og Forum for den samiske dimensjonen i rettsvesenet arrangerte i 2017 et seminar i samerett i anledning 100-årsjubileet for det første landsmøtet for samer, med innlegg om samerett og internasjonal urfolksrett fra domstolenes, advokatenes og politiets perspektiv. Vi viser for øvrig til forrige rapportering med omtale om Forum for den samiske dimensjonen i rettsvesenet.

9.1.b(i-iii):

Det vises til svaret under artikkel 9.1.a.

9.1.d:

Det vises til svaret under artikkel 9.1.a.

Artikkel 9.2.a

Artikkel 9.3

Ny rammeplan for barnehagen

Ny rammeplan for barnehagen er oversatt til nordsamisk, samt sør- og lulesamisk.

Nordsamisk oversettelse av Finnmarksloven

Finnmarksloven, som regulerer rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark og blant annet sikrer samiske rettigheter, er gratis tilgjengelig i uoffisiell nordsamisk oversettelse på Lovdata.no. Oversettelsen er à jour per 1. januar 2017.

Samisk i justissektoren

I utredningen NOU 2016:18 Hjertespråket vises det blant annet til retten til å bruke og få informasjon på et språk man forstår, herunder i domstolene, og til statenes ansvar for å legge til rette for bruk av samisk språk i forvaltningsområdet for samisk språk. Utredningen foreslår en tydeliggjøring av disse rettighetene i lovverket. Utredningen følges opp i et samarbeid mellom berørte departementer. Justis- og beredskapsdepartementet har blant annet igangsatt et arbeid med å etablere et forum for nettverkssamlinger på tvers av hele justissektoren, slik at etatene lettere kan utveksle kunnskap og erfaringer knyttet til den samiske dimensjonen.

Utvikling av juridisk terminologi

Det er en forutsetning for at det skal benyttes samisk i rettsvesenet at det finnes juridisk terminologi på samisk. Det er igangsatt et samarbeid mellom Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet, Domstoladministrasjonen og Justis- og beredskapsdepartementet med siktemål å videreutvikle juridisk terminologi på nordsamisk samt utvikle juridisk terminologi på sør- og lulesamisk.

Artikkel 10

Administrative myndigheter og offentlige tjenester

Artikkel 10.1 (a, b, c)

10.1.a:

Skattemeldingen

Skattemeldingen (tidligere selvangivelsen) kan leveres elektronisk på nordsamisk. Språkvalg her og for mange andre formål, registreres i kontakt- og reservasjonsregisteret som ligger under Difi.

Veiledning hos Arbeids- og velferdsetaten NAV

NAV har ansvaret for organisering og finansiering av arbeidsmarkedstiltak, trygdeytelser og sosialhjelp. Alle har rett til å få vurdert om de trenger språktolk i en veiledningssamtale med NAV.

Brukermedvirkning og respekt for enkeltindividet er sentralt i NAV, og er nedfelt i lov om arbeids- og velferdsforvaltningen (NAV-loven) §§ 1, 6 og 15. Forvaltningens informasjons- og veiledningsplikt og

prinsippet om likeverdige offentlige tjenester er formulert i forvaltningsloven §§ 11 og 17, – merk også § 11 E om forbud mot bruk av barn som tolk.

Brukere som ønsker å snakke med samisktalende veileder, kan bestille en samtale på www.nav.no/samiskveileder (gjelder nordsamisk). Fra februar til september 2019 var det 20-30 henvendelser på samisk.

NAV har i dag fem skjemaer på samisk: Barnetrygd – ordinær og utvidet, alderspensjon – søknad og endring og kontantstøtte.

Forvaltningsområdet for samisk språk

Det bevilges midler over statsbudsjettet til Sametinget for gjennomføring av samelovens språkregler. Det er 12 kommuner i forvaltningsområdet for samisk språk, herunder syv i nordsamisk område. Sametinget fordeler midler til kommunene hvert år. Regjeringen har foreslått å innlemme Tjeldsund kommune i forvaltningsområdet. Forslaget har vært på høring og er nå til behandling i Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

10.1.b:

Strategi mot hatefulle ytringer

Regjeringens strategi mot hatefulle ytringer for perioden 2016-2020 er oversatt til nordsamisk.

Brosjyre om beredskap i krisesituasjoner

Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap har gitt ut en brosjyre om hvordan befolkningen kan bedre sin egen beredskap for krisesituasjoner. Brosjyren er oversatt til nordsamisk.

Pass og ID-kort

Dagens norske pass har ikke nordsamisk tekst. Dette endres med de nye passene og nasjonale ID-kortene som etter planen skal lanseres høsten 2020. På forsiden av de nye passene vil «Kongeriket Norge» stå både på bokmål, nynorsk, nordsamisk og engelsk. Tilsvarende vil kortformen «Norge» stå på nordsamisk på personaliasiden. De nye nasjonale ID-kortene vil ha all ledetekst på bokmål, nynorsk, nordsamisk og engelsk.

NAV

NAV har en egen kanalstrategi, det vil si en strategi om hvordan brukere skal motta informasjon og få kontakt med NAV. Det er ønskelig at de fleste får den informasjon og veiledning de har behov for på internett. Arbeids- og velferdsdirektoratet erfarer at de samiske sidene på nav.no er veldig lite brukt. I 2019 var faktaarket om foreldrepenger på nordsamisk det mest leste på nav.no med 165 besøkende.

På nav.no er det per i dag åtte faktaark og to artikler på nordsamisk, i tillegg kommer siden der man kan bestille en samtale med en samisk veileder.

NAV gjennomfører årlige personbrugerundersøkelser. Fra 2018 har det vært mulig å besvare personbrugerundersøkelsen på samisk. I brukerundersøkelsen 2019 var det færre enn 10 av omtrent 10 000 respondenter som valgte å svare på samisk.

I tråd med digitaliseringen har NAV redusert antall brosjyrer på papir på alle språk, og slikt materiale finnes ikke lenger på samisk.

Øvrig

Vi viser for øvrig til svar på Artikkel 10, avsnitt 1, Bokstav a (iii) Forvaltningsmyndigheter og offentlige tjenester. Vi viser også til tidligere rapporteringer om dokumenter som er oversatt til nordsamisk innen justissektoren, samferdselssektoren og finanssektoren.

10.1.c:

Kommunikasjon med NAV

God kommunikasjon og gjensidig forståelse av utfordringer og muligheter er viktig for å sikre godt samarbeid mellom befolkningen og veilederen på NAV-kontoret. Samer har samme rett som andre grupper til å motta tolketjenester, og NAV vil sørge for at dette blir anskaffet når det er nødvendig.

Nytt saksbehandlings- og arkivsystem i politiet

Politiet innførte i 2019 et nytt saksbehandlings- og arkivsystem. Systemet er tilrettelagt slik at alle brukere kan benytte brevmaler på nordsamisk, samt sørsamisk. Systemet dekker virksomhetsområdene ledelse, styring og støttefag, i tillegg til forvaltningssaker. Tilretteleggingen av samiske brevmaler er et første steg på veien til at politiet selv kan tilrettelegge ytterligere for saksbehandlingsstøtte på samisk innenfor de nevnte saksbehandlingsprosessene.

[Artikkel 10.2 \(a, b, c, d, e, f, g\)](#)

10.2(a, b, c, d, e, f):

Sameloven og NOU 2016:18 Hjertespråket

Sameloven gir den som henvender seg på samisk til lokale offentlige organ i forvaltningsområdet for samisk språk, rett til svar på samisk. Dette gjelder både skriftlige og muntlige henvendelser. Videre har den som henvender seg skriftlig til regionale offentlige organ i forvaltningsområdet for samisk språk rett til skriftlig svar på samisk. Lover og forskrifter av særlig interesse for hele eller deler av den samiske befolkning, skal oversettes til samisk. Kunngjøringer fra offentlige organ som særlig retter seg mot hele eller deler av befolkningen i forvaltningsområdet, skal skje både på samisk og norsk. Skjema til bruk overfor et lokalt eller regionalt offentlig organ i forvaltningsområdet skal foreligge både på samisk og norsk.

Samisk språkutvalg har i sin rapport fremmet forslag om å oppdatere bestemmelsene i sameloven. Departementene følger opp disse forslagene. Se for øvrig omtale om NOU 2016:18 Hjertespråket ellers i rapporten.

10.2.g:

Se omtale av stedsnavnloven og vegskilting under 7.1.a.

[Artikkel 10.3.b](#)

Tilbud på nordsamisk hos NAV

NAV har tilbud på nordsamisk, men slike tjenester blir lite brukt, se artikkel 10.1.a(iii). Det er utfordrende for NAV å rekruttere medarbeidere med samisk språkkompetanse, og det kan være vanskelig å opprettholde kompetansen i organisasjonen når denne ikke blir brukt.

[Artikkel 10.4.a](#)

Ny tolkelov

Forslag til ny tolkelov var på høring i 2019. Her er det foreslått å innføre en plikt for offentlige organer til å bruke tolk i visse situasjoner. For samiskspråklige følger rett til å bruke språket sitt av sameloven. Sameloven gir rettigheter til å bruke samisk språk i møte med offentlige organer, i hovedsak innen forvaltningsområdet for samisk språk. Dette innebærer også rett til tolk, uavhengig av norskkunnskaper. Rettighetene til de nasjonale minoritetene og samene står omtalt i høringen pkt. 3.1.8, 3.1.9 og 5.1.2.6.

Artikkel 10.5

Folkeregisterloven

Folkeregisterloven bruker begrepet "navn", ikke "fornavn" og/eller "etternavn". Etter § 3-1-1 bokstav a i folkeregisterforskriften kan det registreres "navn med originale skrifttegn før translitterering til det norske alfabet." Særskilte samiske skrifttegn kan altså benyttes i registeret.

Fra 22. oktober 2019 kan personer som snakker ett eller flere samiske språk registrere dette i Folkeregisteret i Skatteetatens nye registreringsløsning. Formålet med å la personer registrere seg som brukere av samisk, er å kunne studere språkutviklingen og gjøre tiltak som fremmer samisk kultur og språk gjennom å tilby datagrunnlag fra Folkeregisteret.

Artikkel 11

Media

Artikkel 11.1 (aiii, bi, cii, ei, fii, g)

11.1.iiiii:

Vi viser til omtale av NRKs vedtekter under artikkel 7.3.

11.1.bi:

Tilskudd til digitalisering av lokalradio

Guovdageainnu Lagasradio (Radio GLR) og Radio DSF er lokalradioer med sendinger på både norsk og nordsamisk som mottar tilskudd gjennom støtteordningen "Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier". I 2019 mottok de investeringstilskudd til digitalisering av lokalradio, prosjektmidler til lokale programproduksjoner, driftstilskudd til lokalradioer for etniske- og språklige minoritetsgrupper, og tilskudd til enkeltstående kompetansehevende tiltak.

Tilskuddsmidlene gitt gjennom ordningen utgjorde totalt nesten 20 mill. kroner i 2019.

11.1.cii:

Vi viser til omtalen av at vedtektene til NRK er presisert under artikkel 7.3 om nordsamisk.

11.1.ei:

Plattformnøytral tilskuddsordning for samiske aviser

Støtteordningen for samiske aviser og samisk språklige avissider skal legge til rette for demokratisk debatt, meningsdanning og språkutvikling i det samiske samfunnet, og er regulert i egen forskrift. Med samisk avis menes etter forskriften avis som har den samiske befolkningen som

hovedmålgruppe. Med andre ord kan også norskspråklige aviser som har denne målgruppen få støtte. Ordningen åpner kun for at det gis tilskudd til samiske aviser som gis ut på papir.

Samlet fordelte Medietilsynet nesten 34 mill. kroner i 2019. De samiske dagsavisene Avvir (nordsamisk) og Sagat (hovedsakelig på bokmål) fikk henholdsvis 18,81 og 13, mill. kroner. Lokalavisen Snåsningen fikk 625 968 kroner for innstikk på sørsamisk, og lokalavisen Nordsalten fikk 725 427 kroner for innstikk på lulesamisk.

Mediemangfoldsutvalget mente at tilskuddsordningen i dag i liten grad gir de samiske aviser incentiv til å satse på digitale forretningsmodeller, og foreslo derfor å gjøre tilskuddet til samiske medier plattformnøytralt, slik at ordningen i større grad vil kunne stimulere til innovasjon og mer effektiv distribusjon. Regjeringen har foreslått lovendringer som vil gjøre ordningen plattformnøytral, noe som kan gi bedre distribusjon, mer samisk innhold, flere aktører og økt mediemangfold også før sør- og lulesamisk. Det tas sikte på å sende forslaget på høring i løpet av våren 2020.

11.1.fii:

Vi viser til omtale under artikkel 11.1.bi.

11.1.g:

Ingen innspill.

Artikkel 11.2

Ytringsfrihet, pressefrihet og informasjonsfrihet

Regjeringens mediepolitikk har som mål å legge til rette for ytringsfrihet, pressefrihet og informasjonsfrihet. Det er derfor ikke lagt særskilte begrensninger på mottak eller videresending av kringkastingssendinger eller publisering av journalistikk eller samfunnsdebatt på nordsamisk eller andre minoritetsspråk.

Artikkel 12

Kulturaktiviteter og kulturanlegg

Artikkel 12.1 (a, d, e, f, g, h)

12.1.a:

Vi viser til omtale av Norsk filminstitutt og Nasjonalbibliotekets arbeid under artikkel 7.1.a og omtale av blant annet museer og samisk idrett under artikkel 5 i Norges femte periodiske rapport om gjennomføringen av Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter.

12.1.d:

Vi viser til omtale av Kulturmeldingen og Norsk kulturråd (Kulturrådet) arbeid under artikkel 5 i Norges femte periodiske rapport om gjennomføringen av Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter.

12.1.e:

Det stilles i dag ikke krav til virksomhetene om at de skal ha personell til rådighet som fullt mestrer nordsamisk eller andre regions- eller minoritetsspråk.

12.1.f:

Vi viser til omtale av Internasjonalt samisk filmsenter (ISFI) under artikkel 7.1.a.

12.1.g:

Vi viser til omtale av Nasjonalbibliotekets arbeid under artikkel 7.1.a.

12.1.h:

Divvun

Divvun er en enhet ved Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet som lager ulike språkverktøy for de samiske språkene, i samarbeid med Giellatekno ved samme universitet. Divvun utvikler og drifter blant annet retteprogrammer, stavekontroller og tastaturer for ulike dataplattformer. I 2020 lanserte Divvun en ny grammatikkontroll for nordsamisk. Bevilgningen til Divvun ble økt med 950 000 kroner i 2020 for utvikle samisk taleteknologi til sør- og lulesamisk. Taleteknologi gjør det mulig å få lest opp tekst fra nettsider.

Vi viser for øvrig til omtalen av Sámi Giellagáldu under artikkel 7.1.i.

Artikkel 12.2

Vi viser til omtale av driftstilskudd til museer under artikkel 7.1.a og omtale av det samiske nasjonalteatret Beaivváš under artikkel 5 i Norges femte periodiske rapport om gjennomføringen av Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter.

Artikkel 12.3

Bokmessen i Frankfurt

I oktober 2019 var Norge gjesteland under bokmessen i Frankfurt. Prosjektet er Norges største utenrikskulturelle satsingen i moderne tid med hundrevis av aktiviteter i det tyskspråklige området i hele 2019. Under bokmessen hadde Museum Angewandte Kunst et prosjekt de kaller "House of Norway" med vektlegging av kulturutveksling mellom Norge og Tyskland, og med en innovativ og tverrfaglig presentasjon av norsk og samisk kunst og kultur. Det samiske nasjonalteatret Beaivváš framførte 24 forestillinger av stykket "Johan Turi" på nordsamisk, med teksting på engelsk og tysk. Prosjektet omfattet videre visning av samiske samtidskunstnere som Jørn Are Keskitalo, Britta Marakatt-Labba, Máret Anne Sara og Joar Nango, noe som ga innsikt i samisk kunst, arkitektur og kultur.

På hovedscenene (to scener på Norges gjestepaviljong) ble særlig tema som natur og miljø, pol- og nordområdene, samisk litteratur og kultur, ytringsfrihet, feminisme og likestilling, moderne familieliv, mangfold og identitet i et Europa i endring mv belyst. Samisk litteratur, poesi og musikk ble presentert og debattert. Det samiske ble belyst i flere av de 115 programpostene.

Artikkel 13

Det økonomiske og sosiale liv

Artikkel 13.2 (c,e)

13.2.c:

Tiltak ved Finnmarkssykehuset

Utenfor de samiske kjerneområdene må man benytte tolk i helse- og omsorgstjenesten. Helse Nord Regionalt Helseforetak (RHF) startet et tolkeprosjekt for nordsamisk ved Finnmarksykehuset i 2013. Dette har resultert i at det i dag er ansatt tolker i turnus i Helse Nord RHF kl 08.00–kl 22.00 alle dager. Det er i tillegg avsatt midler til å utdanne tolker.

Det er innført kompetansetillegg ved Finnmarksykehuset for enkelte yrkesgrupper som har kunnskap om samisk språk og kultur. Samisk nasjonal kompetansetjeneste innen psykisk helse og rus (SANKS) har utarbeidet et kurs i samisk språk og kulturforståelse som tilbys ansatte ved Finnmarksykehuset. I 2019 ble det utviklet som et e-læringskurs som er obligatorisk for alle ansatte i Finnmarksykehuset.

Samiske spesialisthelsetjenester - Sàmi klinihkka

I 2020 ble samiske spesialisthelsetjenester samlet i en egen klinikk - Sàmi klinihkka. Denne inneholder samisk spesialistlegesenter med noen stedlige leger og noen ambulerende til og fra andre sykehus i Finnmark, SANKS, samt tilbud innen psykisk helsevern og rus for den samiske befolkningen i Norge. Det er under utvikling et geriatrisk team som skal ambulere til de samiske forvaltningskommunene og et samisk felles lærings- og mestringstilbud for somatikk og psykisk helsevern og rus. Opprettelse av Sami Klinihkka vil kunne styrke forbedringsarbeidet med helsetjenestetilbudet til den samiske befolkningen.

13.2.e:

Artikkel 14

Grenseoverskridende kontakter

Artikkel 14.b

Vi viser til omtale av norsk-russisk kultursamarbeid under artikkel 18 i Norges femte periodiske rapport om gjennomføringen av Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter.

Vi viser for øvrig til det som ble rapportert under artikkel 12.1.h.

Oppfølging av anbefalinger fra Ministerkomiteen og Ekspertkomiteen

Anbefalinger fra Ministerkomiteen

3. Fremmer tjenester på alle samiske språk på sykehus og sykehjem

Tolkeprosjekt

Enkelte samer har vansker med å kommunisere med helsetjenesten på grunn av språklige og kulturelle utfordringer. ("Samer snakker ikke om sykdom" er tittelen på en doktorgradsavhandling). Derfor iverksatte Helse Nord et samisk tolkeprosjekt i 2013. Dette har resultert i at det er ansatt tolker i turnus i Helse Nord RHF kl 08.00–22.00 alle dager. Alle fastleger og pasienter kan forhåndsbestille tolk. Aktuelle kommuner, samisk elderåd og andre brukerorganisasjoner er besøkt for å informere om tilbudet. Utenfor de samiske kjerneområdene vil det bli benyttet tolk. Tolk i Helse Nord kan også benyttes ved andre sykehus i landet.

Anbefalinger om umiddelbare tiltak fra Ekspertkomiteen for nordsamisk språk

a. Sikre at sosiale omsorgsinstitusjoner som sykehus og aldershjem tilbyr tjenester på nordsamisk.

Samisk i helse- og omsorgstjenesten

For tjenester i institusjoner i Nordland og Troms og Finnmark er det etablert en tolketjeneste gjennom Helse Nord RHF. Helse- og omsorgstjenestene vil så langt det er mulig ta i bruk tolk ved behov. Helsedirektoratet har utarbeidet veiledningsmaterieil til bruk i eldreinstitusjoner hvor det er samiske beboere. Det er også utarbeidet frasehåndbøker for de mest benyttede ord og uttrykk for omsorgsarbeidere på nord-, sør- og lulesamisk.

b. Sikre at alle offentlige registre støtter samiske tegn.

Modernisert folkeregister

I Modernisert folkeregister som fullt ut tas i bruk i 2020, kan samiske skrifttegn brukes.

Samiskspråklige brukere opplever forandringer knyttet til tegnsett mye oftere enn norskspråklige brukere. På samisk finnes det en rekke tegn som skiller seg fra tegnene i norsk språk. Dette gjelder tegnene Áá Čč Đđ Nŋ Šš ƦƦ Žž (nordsamisk) Áá, Nŋ (lulesamisk), ĩĩ og Öö (sørsamisk).

Støtte for samiske tegn

Mange offentlige virksomheter har systemer som baserer seg på et tegnsett uten støtte for samiske tegn. På sikt vil dette forandre seg fordi myndighetene våren 2011 stilte krav til at alle offentlige virksomheter ved større omlegginger, nyetablering eller videreutvikling av fagsystemer, skal bruke et system som heter UTF-8. Dette systemet støtter de samiske tegnene. Kravet inngikk i en revisjon av forskrift om IT-standarder. Forskriften gjelder alle statlige og kommunale virksomheter underlagt forvaltningsloven.

Stortingsmelding om samisk språk og digitalisering

Kommunal- og moderniseringsdepartementet arbeider med en melding til Stortinget om samisk språk, kultur og samfunnsliv hvor muligheter og utfordringer knyttet til samisk språk og digitalisering vil løftes særskilt. Regjeringen tar sikte på å legge fram meldingen i juni 2020.

Ytterligere anbefalinger fra Ekspertkomiteen for nordsamisk språk

c. Bedre tilgjengeligheten av oversettelse og tolking fra og til nordsamisk for språkbrukere ved kontakt med myndigheter og offentlige tjenester, ved å fremme og støtte opplæring og rekruttering av oversettere og tolker.

Tolkeprosjekt

Samer kan oppleve vansker med å kommunisere med helse- og omsorgstjenesten på grunn av språklige og kulturelle utfordringer (Samer snakker ikke om sykdom er tittelen på en doktorgradsavhandling). Derfor iverksatte Helse Nord et samisk tolkeprosjekt i 2013. Dette har resultert i at det er ansatt tolker på nordsamisk i turnus i Helse Nord RHF fra kl 08.00 – 22.00 alle dager. Alle fastleger og pasienter kan forhåndsbestille tolk. Aktuelle kommuner, samisk eldreråd og andre brukerorganisasjoner er besøkt for å informere om tilbudet.

Lulesamisk

Del II

Mål og prinsipper tilstrebet i samsvar med artikkel 2, paragraf 1

Artikkel 7

Mål og prinsipper

Artikkel 7.1.(a, b, c, d, e, f, g, h, i)

7.1.a:

Vi viser til omtalen under samme artikkel for nordsamisk.

7.1.b:

Vi viser til omtalen under samme artikkel for nordsamisk.

7.1.c:

Vi viser til omtalen under samme artikkel for nordsamisk.

7.1.d:

Vi viser til omtalen under samme artikkel for nordsamisk.

7.1.e:

Vi viser til omtalen under samme artikkel for nordsamisk.

7.1.f:

Lulesamiske utdanninger

Nord universitet tilbyr lulesamiske grunnskolelærerutdanninger og utvikler lulesamiske barnehagelærerutdanninger.

Nord universitet tilbyr bachelorgrad i lulesamisk. Nord universitet fikk i budsjettet for 2020 5 mill. kroner. lagt inn i rammen for å utvikle fagmiljøene i lulesamisk og sørsamisk.

Nord universitet har utviklet lulesamisk grunnskolelærerutdanning og barnehagelærerutdanning og samarbeider tett med regionale myndigheter om rekruttering til utdanningene. De lulesamiske lærerutdanningene har norsk som undervisningsspråk, men gir kompetanse i lulesamisk. Lulesamisk lærerutdanning vil gi barn i distriktet bedre muligheter for språkopplæring i morsmålet. Det vil også bidra til at språket holdes levende.

Vi viser for øvrig til omtalen under samme artikkel for nordsamisk.

7.1.g:

Vi viser til omtalen under samme artikkel for nordsamisk.

7.1.h:

Sør- og lulesamiske grunnskole- og barnehagelærerutdanninger

Det er forskriftsfestet egne rammeplaner for samisk barnehagelærerutdanning og samiske grunnskolelærerutdanninger. Utdanningene er likeverdige med tilsvarende norske utdanninger. I 2018 etablerte Nord universitet sør- og lulesamiske grunnskolelærerutdanninger. Fra høsten 2020 planlegger Nord universitet å starte opp en sør- og lulesamisk barnehagelærerutdanning. Nord universitet tilbyr også språkstudier i sørsamisk og lulesamisk. Språkstudiene kan inngå i en gradsutdanning som suppleres med praktisk-pedagogisk utdanning (PPU).

I statsbudsjettet for 2020 fikk Nord universitet 5 mill. kroner til kompetanseheving i sør- og lulesamisk for å støtte opp under lærerutdanningstilbudet.

7.1.i:

Vi viser til omtalen under samme artikkel for nordsamisk.

Artikkel 7.2

Ikke aktuell.

Artikkel 7.3

Vi viser til omtalen under samme artikkel for nordsamisk.

Artikkel 7.4

Konsultasjoner med Sametinget

Sametinget konsulteres i henhold til konsultasjonsprosedyrene mellom statlige myndigheter og Sametinget om lovendringer og tiltak som berører det lulesamiske.

Vi viser for øvrig til omtalen av forslag til ny, helhetlig språklov under samme artikkel for nordsamisk.

Artikkel 7.5

Ikke aktuell.

Oppfølging av anbefalinger fra Ministerkomiteen og Ekspertkomiteen

Anbefalinger fra Ministerkomiteen

2. Beskytter og fremmer lulesamisk og sørsamisk i utdanning og media

Vedtektene til NRK er presisert

Med virkning fra 2018 ble det presisert i ny vedtektsbestemmelse at NRK skal bidra til å styrke de samiske språkene og samisk identitet og kultur. Bestemmelsen tydeliggjør at NRK skal tilby innhold på alle de tre samiske språkene.

NRK tilbyr et daglig medietilbud til den samiske befolkningen og bidrar til å synliggjøre det samiske samfunnet og kulturen for alle i Norge. NRK Sápmi har som mål å bidra til at hele den samiske befolkningen får tilstrekkelig informasjon til å være aktivt med i det samiske samfunnet, og å være en fellesarena for alle samer, uavhengig av om de forstår og snakker samisk. NRK viser til at oppdraget i økende grad blir løst gjennom flerspråklig innhold og publisering. NRK Sápmi publiserer på de tre samiske språkene nord-, sør- og lulesamisk og på norsk.

3. Fremmer tjenester på alle samiske språk på sykehus og sykehjem

Vi viser til omtale av anbefalingen under behandlingen av nordsamisk over.

Anbefalinger om umiddelbare tiltak fra Ekspertkomiteen for lulesamisk

a. Sørge for former og midler for undervisning og studier av lulesamisk på alle passende nivåer, herunder ved fjernundervisning, og med tilstrekkelig kapasitet og tilgjengelighet, herunder lærerutdanning og undervisningsmateriell, i det minste på førskole- og grunnskolenivå.

Grunnskolelærerutdanning i lulesamisk

Høsten 2018 etablerte Nord universitet grunnskolelærerutdanning i lulesamisk. Utdanningen har få studenter, men Nord universitet jobber systematisk og godt med rekruttering – i samarbeid med Sametinget og Fylkesmannen i Nordland. Nord universitet arbeider i tillegg med å forberede arbeidsplassbaserte barnehagelærerutdanninger i lulesamisk med oppstart i 2020.

b. Oppmuntre til bruk av lulesamisk, muntlig og skriftlig, i utdanning, i media og i kulturaktiviteter.

Oppfølging av handlingsplan for samiske språk

Handlingsplan for samiske språk, som ble lagt frem i 2009, hadde spesielle tiltak for sør- og lulesamisk. Handlingsplanperioden ble avsluttet i 2017. Fra og med statsbudsjettet for 2018 ble midlene til oppfølgingen av tiltakene for sørsamisk og lulesamisk i handlingsplanen overført til Sametinget. NOU 2016:18 Hjertespråket inneholder bl.a. forslag til en rekke tiltak for å styrke lulesamisk og sørsamisk. Regjeringen følger opp utvalgets rapport i dialog og konsultasjoner med Sametinget.

Vi viser til omtalen av at vedtektene til NRK er presisert under artikkel 7.3 om nordsamisk.

c. Sikre at sosiale omsorgsinstitusjoner som sykehus og aldershjem tilbyr tjenester på lulesamisk.

Helse- og omsorgstjenestene

Det er ikke tilgjengelig personell til å yte helse- og omsorgstjenester på samisk i hele landet. Helse- og omsorgstjenestene vil så langt det er mulig ta i bruk tolk ved behov. Helsedirektoratet har utarbeidet veiledningsmateriell til bruk i eldreinstitusjoner hvor det er samiske beboere. Det er også utarbeidet frasehåndbøker for de mest benyttede ord og uttrykk for omsorgsarbeidere på de tre samiske språkene. Samisk nasjonalt kompetansetjeneste innen psyisk helse og rus (SANKS) har utarbeidet et e-læringsprogram som tilbys ansatte i helse- og omsorgstjenestene. Flere tjenestesteder tilbyr kompetansetillegg for fagpersoner som har kompetanse innen samisk språk og kultur.

Ytterligere anbefalinger fra Ekspertkomiteen for lulesamisk

d. Iverksette besluttsom handling for å øke bevisstheten om lulesamisk som minoritetsspråk i Norge og legge til rette for at språket blir anerkjent i utdanning, lærerutdanning og media som et uttrykk for kulturell rikdom.

Forslag til ny, helhetlig språklov

Kulturdepartementet sendte i 2019 på høring et forslag til overordnet språklov, som gir anerkjennelse til alle samiske språk. Etter lovforslaget får offentlige organ ansvar for å bruke, utvikle og styrke samiske språk, herunder lulesamisk jf. reglene i kapittel 3 i sameloven.

Vi viser for øvrig til svar under artikkel 7.1.g og 7.1.h om lulesamisk og omtalen av at vedtektene til NRK er presisert under artikkel 7.3 om nordsamisk.

e. Sørge for muligheter som setter de som ikke snakker lulesamisk, også voksne, i stand til å lære det.

Svar blir lagt inn senere.

f. Sikre at eksisterende eller nye administrative inndelinger ikke utgjør et hinder for å fremme lulesamisk.

Endret kommunestruktur

1. januar 2020 ble Tysfjord kommune delt. Kommunen var en lulesamisk språkforvaltningskommune. Halve kommunen ble slått sammen med Hamarøy kommune, som ble en del av det lulesamiske forvaltningsområdet for samisk språk fra 1. januar 2020. Den andre delen av Tysfjord kommune ble innlemmet i Narvik kommune. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har vært i dialog med Narvik kommune, Sametinget og lokale samiske interesser om hvordan Narvik kommune skal ivareta de lulesamiske språkbrukerne som ble med over til Narvik. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har gitt egne midler til Narvik kommune for å sørge for ivaretagelse av disse språkbrukerne for 2020.

g. Tilby lulesamisk som fag for voksenopplæringen og etterutdanningen.

Svar blir lagt inn senere.

h. Sikre undervisning i lulesamisk historie og kultur.

Nye læreplaner

Nye læreplaner vil gjelde forskoleåret som starter høsten 2020. Elevene skal lære om samene og de nasjonale minoritetene i flere fag, og temaet inngår i ulike læreplaner både som kompetansemål i fag og i de andre tekstene "Om faget." I samfunnsfag er det for eksempel kompetansemål om temaet samer og de nasjonale minoritetene på alle trinn det er angitt mål etter. Læreplanene inneholder også kunnskap om samer, urfolk og nasjonale minoriteter i andre fag som norsk, naturfag, KRLE (kristendom, religion, livssyn og etikk), mat og helse og kunst og håndverk.

i. Utvide undervisningen på eller i lulesamisk på alle passende utdanningsnivåer innenfor andre territorier enn de hvor lulesamisk tradisjonelt brukes.

Svar blir lagt inn senere.

j. Videreføre innsatsen for å bruke, eller vedta ytterligere, stedsnavn på lulesamisk, i samarbeid med språkbrukerne.

Samiske stedsnavn

Samiske stedsnavn saksbehandles av navnetjenesten, som ligger under Sametinget. Sametinget oppnevner også navnekonsulenter for sørsamiske, lulesamiske og nordsamiske stedsnavn. Navnekonsulentene skal gi språklig veiledning og råd om skrivemåten av stedsnavn.

Stedsnavnloven gjør det mulig å vedta og bruke samiske stedsnavn med lulesamisk skrivemåte.

k. Sikre at alle offentlige registre støtter samiske tegn.

Vi viser til svar på tilsvarende anbefaling for nordsamisk.

I. Bedre tilbudet av radio- og tv-programmer og trykt medieproduksjon på lulesamisk.

Vi viser til omtalen av at vedtektene til NRK er presisert under artikkel 7.3 om nordsamisk.

Sørsamisk

Del II

Mål og prinsipper tilstrebet i samsvar med artikkel 2, paragraf 1

Artikkel 7

Mål og prinsipper

Artikkel 7.1.(a, b, c, d, e, f, g, h, i)

7.1.a:

Det sørsamiske museet Saemien Sijte

Kulturdepartementet har foretatt store investeringer for bygging av samiske kulturarenaer i Sápmi. Stortinget vedtok i 2018 å igangsette et prosjekt for nybygg for det sørsamiske museet Saemien Sijte i 2019. Byggeprosjektet er i gjennomføringsfase og forventes å være ferdigstilt i andre halvår 2021. Målsettingen for prosjektet er at Saemien Sijte har funksjonelle lokaler og uteområder slik at museet kan forvalte, formidle, forske på og fornye sørsamisk identitet, språk og kulturarv, være arena og møtested, samt fungere som samisk forsknings- og formidlingsinstitusjon og gi publikum økt kunnskap og forståelse om sørsamisk historie, kultur og tilstedeværelse. Byggeprosjektet har en kostnadsramme på 126,2 mill. kroner (prisnivå juli 2020).

Vi viser til omtalen under samme artikkel for nordsamisk.

7.1.b:

Vi viser til omtalen under samme artikkel for nordsamisk.

7.1.c:

Vi viser til omtalen under samme artikkel for nordsamisk.

7.1.d:

Nye kommuner i forvaltningsområdet for samisk språk

Siden forrige rapportering er to sørsamiske kommuner innlemmet i forvaltningsområdet for samisk språk; Hattfjelldal i 2017 og Røros i 2018. Dette innebærer at flere bestemmelser i samelovens språkregler får anvendelse i kommunene, og kommunene blir tildelt midler fra Sametinget for å oppfylle disse forpliktelsene.

Vi viser for øvrig til omtalen under samme artikkel for nordsamisk.

7.1.e:

Vi viser til omtalen under samme artikkel for nordsamisk.

7.1.f:

Sørsamiske utdanninger

Nord universitet tilbyr sørsamisk grunnskolelærerutdanning og utvikler sørsamisk barnehagelærerutdanning og samarbeider tett med regionale myndigheter om rekruttering til utdanningene.

Nord universitet arbeider med å utvikle språkstudier i sørsamisk. I budsjettet for 2020 fikk Nord universitet 5 mill. kroner lagt inn i rammen for å utvikle fagmiljøene i lulesamisk og sørsamisk.

De sørsamiske lærerutdanningene har norsk som undervisningsspråk, men gir kompetanse i sørsamisk. Sørsamisk lærerutdanning vil gi barn i distriktet bedre muligheter for språkopplæring i morsmålet. Det vil også bidra til at det sørsamiske språket holdes levende.

Vi viser for øvrig til omtalen under samme artikkel for nordsamisk.

7.1.g:

Vi viser til omtalen under samme artikkel for nordsamisk.

7.1.h:

Vi viser til omtalen under samme artikkel for lulesamisk.

7.1.i:

Vi viser til omtalen under samme artikkel for nordsamisk.

[Artikkel 7.2](#)

Ikke aktuell.

[Artikkel 7.3](#)

Vi viser til omtalen under samme artikkel for nordsamisk.

[Artikkel 7.4](#)

Konsultasjoner med Sametinget

Sametinget konsulteres i henhold til konsultasjonsprosedyrene mellom statlige myndigheter og Sametinget om lovendringer og tiltak som berører det sørsamiske.

Vi viser for øvrig til omtalen av forslag til ny, helhetlig språklov under samme artikkel for nordsamisk.

[Artikkel 7.5](#)

Ikke aktuell.

Oppfølging av anbefalinger fra Ministerkomiteen og Ekspertkomiteen

Anbefalinger fra Ministerkomiteen

2. Beskytter og fremmer lulesamisk og sørsamisk i utdanning og media
--

Vi viser til omtale av anbefalingen under behandlingen av lulesamisk over.

3. Fremmer tjenester på alle samiske språk på sykehus og sykehjem

Vi viser til omtale av anbefalingen under behandlingen av nordsamisk over.

Anbefalinger om umiddelbare tiltak fra Ekspertkomiteen for sørsamisk

a. Skaffe former og midler for undervisning og studier av sørsamisk på alle passende nivåer, herunder ved fjernundervisning, og med tilstrekkelig kapasitet og tilgjengelighet, herunder lærerutdanning og undervisningsmateriell, i det minste på førskole- og grunnskolenivå.

Grunnskolelærerutdanning i sørsamisk

Høsten 2018 etablerte Nord universitet grunnskolelærerutdanning i sørsamisk. Utdanningene har få studenter, men Nord universitet jobber systematisk og godt med rekruttering – i samarbeid med Sametinget og Fylkesmannen i Nordland. Nord universitet arbeider i tillegg med å forberede arbeidsplassbaserte barnehagelærerutdanninger i sørsamisk med oppstart i 2020.

b. Oppmuntre til bruk av muntlig og skriftlig sørsamisk i utdanning, i media og i kulturaktiviteter.

Saemien Sijte

Stortinget vedtok i desember 2018 igangsetting av et byggeprosjektet om nybygg for det sørsamiske museet Saemien Sijte i 2019. Se omtalen under artikkel 7.1.a.

Vi viser for øvrig til svar på tilsvarende anbefaling for lulesamisk og for øvrig omtalen av at vedtektene til NRK er presisert under artikkel 7.3 om nordsamisk.

c. Sikre at sosiale omsorgsinstitusjoner som sykehus og aldershjem tilbyr tjenester på sørsamisk.

Vi viser til svar på tilsvarende anbefaling for lulesamisk.

Ytterligere anbefalinger fra Ekspertkomiteen for sørsamisk

d. Iverksette besluttsom handling for å øke bevisstheten om sørsamisk som minoritetsspråk i Norge og legge til rette for at språket blir anerkjent i utdanning, lærerutdanning og media som et uttrykk for kulturell rikdom.

Forslag til ny, helhetlig språklov

Kulturdepartementet sendte i 2019 på høring et forslag til overordnet språklov, som gir anerkjennelse til alle samiske språk. Etter lovforslaget får offentlige organ ansvar for å bruke, utvikle og styrke samiske språk, herunder sørsamisk jf. reglene i kapittel 3 i sameloven.

Vi viser for øvrig til svar på tilsvarende anbefaling for lulesamisk og generell omtale av forslag til ny, helhetlig språklov tidligere i rapporten.

e. Skaffe muligheter som setter de som ikke snakker sørsamisk, også voksne, i stand til å lære det.

Svar blir lagt inn senere.

f. Sikre at eksisterende eller nye administrative inndelinger ikke utgjør et hinder for å fremme sørsamisk.

Sammenslåing av Sør- og Nord-Trøndelag fylker

Sør- og Nord-Trøndelag fylker ble slått sammen 1. januar 2018. Store deler av de sørsamiske områdene er med sammenslåingen samlet i ett fylke. Sammenslåingen av fylkene har styrket samordningen av satsingen på sørsamisk språk.

g. Tilby sørsamisk som fag i voksenopplæringen og etterutdanningen.

Svar blir lagt inn senere.

h. Sikre undervisning i sørsamisk historie og kultur.

Vi viser til svar på tilsvarende anbefaling for lulesamisk.

i. Utvide undervisningen på eller i sørsamisk på alle passende utdanningsnivåer innenfor andre territorier enn de hvor sørsamisk tradisjonelt brukes.

Vi viser til omtalen under artikkel 7.1.h for lulesamisk.

j. Videreføre innsatsen for å bruke, eller vedta ytterligere, stedsnavn på sørsamisk, i samarbeid med språkbrukerne.

Samiske stedsnavn

Samiske stedsnavn saksbehandles av navnetjenesten, som ligger under Sametinget. Sametinget oppnevner også navnekonsulenter for sørsamiske, lulesamiske og nordsamiske stedsnavn. Navnekonsulentene skal gi språklig veiledning og råd om skrivemåten av stedsnavn.

Stedsnavnloven gjør det mulig å vedta og bruke samiske stedsnavn med sørsamisk skrivemåte.

k. Bedre tilbudet av radio- og tv-programmer og trykt medieproduksjon på sørsamisk.

Vi viser til omtalen av at vedtektene til NRK er presisert under artikkel 7.3 om nordsamisk.

Kvensk

Del II

Mål og prinsipper tilstrebet i samsvar med artikkel 2, paragraf 1

Artikkel 7

Mål og prinsipper

Artikkel 7.1.(a, b, c, d, e, f, g, h, i)

7.1.a:

Språkrådets arbeid

Språkrådet arbeider for å synliggjøre og styrke kvensk språk.

Gjennom sitt arbeid med kvenske stedsnavn har Språkrådet promotert og synliggjort den kvenske stedsnavnrikdommen i det offentlige. Språkrådet produserte i 2018 også tre korte filmer om kvenske stedsnavn gjennom prosjektet Meän paikat – meän *muistot* («Våre steder – våre minner»). Språkrådet har også presentert kulturelle innslag framført på minoritetsspråk ved offentlige arrangementer. Språkrådet har et årlig arrangement kalt språkdagen, der blant annet kvensk/norskfinsk kultur og kvensk språk har blitt løftet frem.

Språkrådets medlemmer har også ved gitte anledninger selv brukt kvensk språk i skriftlig eller muntlig form, og på den måten aktivt gått inn for å synliggjøre minoritetsspråket og løfte det opp i funksjonell anseelse i samfunnet.

Tilskuddsordninger i Norsk kulturråd og Norsk kulturfond

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har opprettet en tilskuddsordning for nasjonale minoriteter. Ordningen forvaltes av Kulturrådet. Det kan søkes om tilskudd til rene språkprosjekter. Andre prosjekter vil likevel ofte også ha en språkdimensjon i seg. Videre kan det søkes om driftstilskudd til organisasjoner for nasjonale minoriteter. Disse organisasjonenes formål vil ofte omfatte å styrke den nasjonale minoritetens kultur, språk og egenorganisering.

Norsk kulturfond forvalter mange tilskuddsordninger rettet mot kunst- og kulturfeltet. Flere av prosjektene som er tildelt midler innen bl.a. litteratur, kulturvern, scenekunst og musikk har en sterk språkdimensjon (se vedlagt oversikt over tildelinger).

Bevilgninger til museer

Kulturdepartementet bevilger årlig betydelige driftstilskudd til en rekke museer rundt om i landet som har en spesiell rolle i forvaltning og formidling av kulturarven til de nasjonale minoritetene og deres språk, bl.a. Varanger museum og Nord-Troms museum når det gjelder det kvenske/norskfinske. En rekke andre museer har i senere tid hatt temporære utstillinger som formidler minoritetenes kultur.

Utredning av offisielt navn på Norge

Kommunal- og moderniseringsdepartementet arbeider med en utredning av offisielt navn på Kongeriket Norge på kvensk språk.

Vi vises for øvrig til omtale av samiske og kvenske stedsnavn under artikkel 10.2.g om nordsamisk.

7.1.b:

Troms- og Finnmark fylke

Kvensk snakkes tradisjonelt i Nord-Troms og Finnmark. Fra 1. januar 2020 er fylkene slått sammen til ett fylke, Troms og Finnmark fylke. Troms og Finnmark fylke har fått ansvar for fordeling av midler over statsbudsjettet for kvensk språk og kvensk/norskfinsk kultur.

Kvensk språkpris

Språkrådet opprettet i 2017 Kvensk språkpris / Kväänin kielipalkinto, en pris som går til personer, institusjoner eller organisasjoner som har gjort en betydelig innsats for å fremme kvensk språk skriftlig eller muntlig eller i annen form. Prisen deles ut annethvert år, og gikk til språkforskeren Eira Söderholm og lærebokforfatteren Agnes Eriksen i 2017, og til journalisten Liisa Koivulehto i 2019.

Tilskudd til Kvensk institutt

Kulturdepartementet gir tilskudd til Kvensk institutt (Kainun institutti). Dette er et nasjonalt senter for kvensk språk og kultur. Instituttets nasjonale oppgaver er å etablere og drifte et kvensk språkråd samt å drive opplysningsarbeid om språk og kultur. Instituttets formål er å utvikle, dokumentere og formidle kunnskaper og informasjon om kvensk språk og kultur og fremme bruken av kvensk språk i samfunnet (se også Norges 7. periodiske rapportering).

I 2017, 2018 og 2019 mottok Kvensk institutt hhv. 5,619, 5,740 og 6,675 mill. kroner fra Kulturdepartementet.

Tilskudd til Ruijan Kaiku

Kulturdepartementet gir tilskudd til Ruijan Kaiku ('Gjenklang fra Norge') som er en "nyhetsavis for kvener, norskfinner og finlendere i Norge", som ble grunnlagt i 1995.² Ruijan Kaiku er en trespråklig avis som primært skriver på norsk, kvensk og finsk, men også på meänkieli og svensk. Avisen har abonnenter både i Norge, Sverige og Finland. I 2017, 2018, 2019 og 2020 mottok Ruijan Kaiku hhv. 1,176, 1,200, 1,230 og 1,265 mill. kroner fra Kulturdepartementet. Avisen mottok i tillegg i 2017, 2018 og 2019 henholdsvis 750 000 kroner, 800 000 kroner og 805 000 kroner fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet over tilskuddsordningen til kvensk språk og kultur. I 2020 ble det gitt 830 000 kroner i tilskudd fra Troms og Finnmark fylkeskommune, som forvalter tilskuddsordningen til kvensk språk og kultur fra 2020.

7.1.c:

Målrettet plan 2017-2021 – videre innsats for kvensk språk

Kommunal- og moderniseringsdepartementet la i 2017 fram Målrettet plan 2017-2021 – videre innsats for kvensk språk. Planen har en virkningstid på 5 år. Den målrettete planen ble utarbeidet i kontakt med kvenske språkmiljø og kvenske språkbrukeres organisasjoner. Tiltakene i planen omfatter barnehage og skole, utdanning og forskning og bruk av kvensk språk i det offentlige rom.

7.1.d:

Utvikling av kvensk språkteknologi

² <https://www.ruijan-kaiku.no/omruijankaiku/>

Kvensk institutt samarbeider med Giellatekno for å utvikle kvensk språkteknologi. Det er blant annet laget kvenske analyseprogram, interaktive opplæringsmidler, retteprogram, kvensk korpus og digital ordbok. Kvensk institutt og samarbeidspartnerne har i første omgang basert sitt arbeid på porsangerdialekten. Imidlertid jobber språkteknologiteamet med å utvide de språkteknologiske verktøyene med flere dialektvarianter.

Arbeidet har vært finansiert bl.a. gjennom midler fra tilskuddsordningen til kvensk språk og kultur over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett. Kvensk språkteknologi vil gjøre det enklere å bruke skriftlig kvensk både i privat og offentlig virksomhet.

7.1.e:

Møter med nasjonale minoritetsorganisasjoner

Kommunal- og moderniseringsdepartementet arrangerer årlige møter med representanter for de forskjellige nasjonale minoritetsorganisasjonene .

Kommunal- og moderniseringsdepartementet arrangerer årlige Kontaktforum hvor representanter for de nasjonale minoritetenes organisasjoner deltar. For å få med flere unge deltakere i forumet er det satt av ekstra plasser til personer under 30 år. Det er også gitt tilskudd til å etablere en fellesorganisasjon for nasjonale minoriteter. Etter ønske fra organisasjonene reiste departementet i 2019 ut for å ha møter med hver enkelt organisasjon på deres hjemmebane. Det blir lagt opp til å ha årlige møter med minoritetene enkeltvis også framover. Det er også etablert et ungdomspanel med representanter fra alle de nasjonale minoritetene, for å få innspill til arbeidet med stortingsmeldingen om nasjonale minoriteter.

Språkrådets arbeid

Språkrådet har fått i oppdrag å bidra til oppfølgingen av Målrettet plan 2017-2021 – videre innsats for kvensk språk. Dialogen mellom Språkrådet og Kvensk institutt er formalisert gjennom årlige samarbeidsmøter. Språkrådet bistår i arbeidet med kvensk språknormering.

7.1.f:

Rett til opplæring i kvensk

I 2019 ble det foretatt en endring i opplæringsloven slik at elever med kvensk/norskfinsk bakgrunn har rett til opplæring i kvensk dersom det er minst tre elever som ber om det. Retten gjelder ved grunnskoler i Troms og Finnmark. Tidligere har rett til opplæring i kvensk vært innfortolket og praktisert, avledet av at det siden 1996 har vært en tilsvarende rett til opplæring i finsk. Fra 2019 er altså retten til kvensk uttrykkelig omtalt i loven.

7.1.g:

Kvenske språksentre

Kommunal- og moderniseringsdepartementet bevilger midler til fem kvenske språksentre i kommuner i Troms og Finnmark. Språksentrene tilbyr bl.a. kurs i kvensk språk og er viktige møtesteder for bruk av kvensk.

Kvensk i grunnskolen

Tilbud om kvensk i grunnskolen vil gi kvenske barn bedre muligheter for språkopplæring på morsmålet. Det vil også bidra til at språket revitaliseres og holdes levende.

Språkkaféer

Sammen med Kvensk Institutt og Kvensk språkting arrangerte Språkrådet to språkkaféer i 2017, i Alta og Skibotn. Språkkaféer fungerer som møteplasser der innbyggerne i et lokalsamfunn både kan bruke kvensk, lære seg kvensk, og på andre måter sette søkelys på det kvenske språket.

7.1.h:

Støtte til forskningsprosjekt

I forbindelse med oppstart av regjeringens arbeid med Målrettet plan 2017-2021 – videre innsats for kvensk språk tildelte Norges forskningsråd i 2016 6 mill. kroner til prosjektet "Intangiblization, Materializations and Mobilities of Kven Heritage; Contemporary Articulations in Fields of Family, Museums and Culture Industry". Prosjektet er treårig og planlagt avsluttet i løpet av 2020. Prosjektet undersøker hvordan kulturarv oppstår når folk vender tilbake til ideer om fortiden, og til steder som symboliserer fortiden.

Studier i kvensk

Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet tilbyr kvenske årsstudier, og bachelor og master i kvensk. Kunnskapsdepartementet har støttet utvikling av kvensk som valgfag i grunnskolelærerutdanningen. Studiet kan også tas som videreutdanning for lærere. Det er også gitt støtte til rekruttering. Det er innført en ordning slik at de som tar kvensk i lærerutdanning får slettet deler av studielånet som de har mottatt av Statens lånekasse.

Kvensk stedsnavntjeneste i Språkrådet

Språkrådet har en egen seksjon for stedsnavnarbeid, og innenfor denne igjen finnes det en egen kvensk stedsnavntjeneste.

Kvensk stedsnavntjeneste er et av Språkrådets viktigste arbeidsfelt når det gjelder kvensk språk. Dette arbeidet er fullstendig basert på data hentet inn fra kvenstalande informanter som fortsatt husker hva som var de tradisjonelt brukte kvenske navnene i det gitte området. Språkrådet disponerer i den forbindelse en tilskuddsordning for å kunne tilby støtte til personer, organisasjoner og institusjoner som vil gjøre innsamlingsarbeid med kvenske stedsnavn.

Tilskudd til kvenske språktiltak

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har gitt tilskudd til etablering og drift av kvenske språk- og kultursentre, i tillegg til en rekke språktiltak for kvensk, se vedlegg 1.

7.1.i:

Samarbeid

Kommunal- og moderniseringsdepartementet er kjent med at Norske kveners forbund og Kvenlandsforbundet har kontakt med tilsvarende organisasjoner i Sverige og Finland. Aktiviteten dekkes av tilskudd fra staten.

Språkrådet har tatt initiativ til et tettere samarbeid om de nasjonale minoritetsspråkene i Norge og Sverige. Det har vært møter mellom de ansvarlige for minoritetsspråk i Norges og Sveriges respektive språkråd, bl.a. har Sveriges språkråds ansvarlige for meänkieli vært på besøk hos Språkrådet i Norge.

Artikkel 7.2

Tiltak for å styrke kvensk språk

Det er satt i gang positive særtiltak for å utvikle og styrke kvensk språk. Etablering av kvenske språk- og kultursentre, kvenske tilbud i barnehagen, kvensk opplæring i skolen og arbeidet med utvikling av kvensk ved Kvensk institutt bidrar til å fremme likeverdighet mellom kvensk og andre språk i regionen.

Artikkel 7.3

Språkrådet

Språkrådet jobber for å spre informasjon om minoritetsspråkene og deres situasjon til majoritetsbefolkningen. Språkrådet utgir tidsskriftet Språknytt hvert kvartal, og publiserer jevnlig kronikker på sine nettsider, og i dagspressen, med informasjon om minoritetsspråkene. I 2019 kom det et eget nummer av Språknytt dedikert til kvensk språk. I nummeret var også språkrådsdirektørens faste leder i bladet skrevet på kvensk (med påfølgende norsk oversettelse). Språkrådet publiserer også jevnlig kronikker på sine nettsider, og i dagspressen, med informasjon om minoritetsspråkene.

Utdanningsdirektoratets arbeid

I 2014 utga Utdanningsdirektoratet informasjonsheftet "Våre nasjonale minoriteter." Målgruppen er ansatte i barnehager og skoler. I forbindelse med nye læreplaner i grunnskolen vil direktoratet vurdere en revidering av informasjonsheftet og annet informasjonsmaterieell om nasjonale minoriteter. I overordnet del av læreplanverket for grunnopplæringen omtales de nasjonale minoritetene. Det presiseres at de har status som nasjonale minoriteter i tråd med våre internasjonale forpliktelser, at de har bidratt til å forme den norske kulturarven, og at opplæringen skal gi kunnskap om disse folkegruppene. Elevene skal lære om de nasjonale minoriteter i flere fag, og de inngår i ulike læreplaner både som kompetansemål i fag og i de andre tekstene "Om faget." I samfunnsfag er det for eksempel kompetansemål om de nasjonale minoritetene med god progresjon på alle trinn det er angitt mål etter. Læreplanene inneholder også kunnskap om nasjonale minoriteter i andre fag som norsk, naturfag, KRLE, mat og helse, og kunst og håndverk. Fra 2017 har Utdanningsdirektoratet tildelt midler for å styrke kvenske barnehagetilbud.

NRK Kvääni

I 2017 la NRK om tilbudet til den kvenske/norskfinske minoriteten. NRK laget da nettsiden nrk.no/kvensk/kvaani som har innhold for og om den kvenske/norskfinske minoriteten. På nettsiden kan brukerne lese og høre kvensk språk og bli oppdatert på hva som rører seg i det kvenske/norskfinske miljøet i Norge. "Publikum skal også gjennom å bruke nettstedet bli inspirert til å lære mer om kulturen, samt til å lære språket", heter det i NRKs målsetting om tilbudet. NRK Kvääni hadde totalt 132 000 sidevisinger i perioden fra 1. januar til 2. desember 2018, og 29 av sakene hadde flere enn 1 000 visinger. NRK opplyser at rundt hver tredje leser oppholder seg i Oslo, og deretter er Troms og Finnmark de fylkene de fleste leserne kommer fra. Redaksjonen jobber ifølge NRK med å tilby flere lyd-/taleopptak.

I 2018 utviklet NRK Kvääni nye korte videoer rettet mot barn og ungdom hvor man lærer ord og fraser på kvensk. NRK håper med dette at det kan "inspirere både barn, unge og voksne til å starte med å lære seg kvensk og ta det kvenske uttryddingstruede språket i bruk."

Artikkel 7.4

Kommunal- og moderniseringsdepartementet avholder jevnlig møter med representanter for kvenske språkbrukere.

Vi viser for øvrig til omtalen av forslag til ny, helhetlig språklov under samme artikkel for nordsamisk.

Artikkel 7.5

Ikke aktuell.

Oppfølging av anbefalinger fra Ministerkomiteen og Ekspertkomiteen

Anbefalinger fra Ministerkomiteen

1. Gjennomfører en strukturert politikk for kvensk/finsk, der man prioriterer tilbud om undervisning og en styrket tilstedeværelse i kringkastingsmediene

Når det gjelder bruken av betegnelse "kvensk" og "finsk" viser vi til generell omtale ovenfor, under Innledende del, Regions- eller minoritetsspråk i Norge . Alle tiltak rettet mot kvensk gjelder det tradisjonelle språket, uavhengig av hvilket navn språkbrukeren setter på språket sitt.

Målrettet plan 2017-2021 – videre innsats for kvensk språk

Kommunal- og moderniseringsdepartementet la i 2017 fram Målrettet plan 2017-2021 – videre innsats for kvensk språk. Planen er utviklet i kontakt med kvenske/norskfinske miljøer og organisasjoner, departementer og statlige myndigheter med ansvar for kvensk språk. Planen inneholder bl.a. tiltak for opplæring i kvensk i barnehage og skole, forskning og bruk av kvensk språk i det offentlige rom. NRK har opprettet en egen internettside for kvenske nyheter – NRK Kvääni. Den kvenske avisen Ruijan Kaiku har i 2019 hatt ukentlige radiosendinger på kvensk. Prosjektet er finansiert av Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Vi viser for øvrig til omtale av NRK Kvääni under artikkel 7.3 over.

Anbefalinger om umiddelbare tiltak fra Ekspertkomiteen for kvensk

a. Vedta og gjennomføre nasjonale og regionale handlingsplaner for kvensk.

Målrettet plan 2017-2021 – videre innsats for kvensk språk

Kommunal- og moderniseringsdepartementet la i 2017 frem Målrettet plan 2017-2021 – videre innsats for kvensk språk. Planen er utviklet i kontakt med kvenske/norskfinske miljøer og organisasjoner, departementer og statlige myndigheter med ansvar for kvensk språk.

Handlingsplan for kvensk

Troms fylkeskommune la i 2017 frem en handlingsplan for kvensk. Handlingsplanperioden er 2017–2020. Troms og Finnmark fylker er slått sammen fra 1. januar 2020. Den nye fylkeskommunen har fra samme dato overtatt forvaltningen av midler til kvensk språk og kvensk/norskfinsk kultur over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

b. Treffe passende tiltak for å gjeninnføre kvensk i kringkasting.

Vi viser til svar om satsingen til NRK under artikkel 7.3 for kvensk.

c. Bedre situasjonen for kvensk i grunnskoleutdanning og videregående utdanning og bedre tilbudet om kvenske språkreir i førskolen.

Fornyhet læreplan

Det er fastsatt fornyet *Læreplan i kvensk eller finsk som andrespråk* for grunnskole og videregående opplæring. Den vil gjelde fra 1. august 2020.

Kvenske barnehagetilbud

Utdanningsdirektoratet tildeler tilskuddsmidler for å styrke kvenske barnehagetilbud. Kvensk språkreir er et samarbeid mellom Norske kveners forbund, Porsanger Kommune, Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet og Kvensk institutt. Språkreir er en pedagogisk måte å arbeide på for barn fra språklige minoriteter. Språket læres i praksis ved at det brukes i alle situasjoner. Målet er at språkretet skal styrke barnets tilknytning til lokal kultur, historie og identitet. Tilbudet om kvensk språkreir har vært knyttet til barnehager i Porsanger. Prosjektet er imidlertid utvidet med å gi barnehagebarn i flere kommuner kvensk "språkduj".

Vi viser for øvrig til det som allerede er skrevet om rett til opplæring i kvensk i grunnskolen under artikkel 7.1.f om kvensk og Målrettet plan 2017-2021 – videre innsats for kvensk språk under artikkel 7.1.c.

[Ytterligere anbefalinger fra Ekspertkomiteen for kvensk](#)

d. Iverksette besluttsom handling for å øke bevisstheten om kvensk som minoritetspråk i Norge.

Kvenske/norskfinske organisasjoner arbeider for å øke bevisstheten omkring kvensk språk i Norge. Aktiviteten dekkes av tilskudd fra staten. De kvenske språksentrene, som er opprettet i til sammen fem kommuner i Troms og Finnmark gjør et viktig arbeid for bevisstheten rundt kvensk språk. Språksentrene får driftstilskudd fra staten.

e. Sikre at eksisterende eller nye administrative inndelinger ikke utgjør et hinder for å fremme kvensk.

Troms og Finnmark fylker ble slått sammen fra 1. januar 2020. Det nye fylket omfatter hele det tradisjonelle kvenske området i Norge. Midler til kvensk språk og kultur forvaltes fra denne dato av den nye fylkeskommunen.

f. Bedre framskaffelsen av muligheter som setter de som ikke snakker kvensk, også voksne, i stand til å lære det.

Svar blir lagt inn senere.

g. Fremme studier og forskning i kvensk ved universiteter eller tilsvarende institusjoner.

Studier i kvensk

Målrettet plan 2017-2021 – videre innsats for kvensk språk omfatter tiltak for å styrke lærernes kompetanse i kvensk språk. Kunnskapsdepartementet har gitt 750 000 kroner i støtte til arbeidet ved Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet, med å utvikle et kvensk tilbud i lærerutdanning. Via Utdanningsdirektoratet fikk fylkesmannen i Troms og fylkesmannen i Finnmark i 2018 500 000 kroner i støtte til tiltak for å rekruttere studenter til kvensk lærerutdanning. Fra 2019 er det innført en ordning for sletting av studielån for de som tar 60 studiepoeng kvensk som del av lærerutdanning.

Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet tilbyr årsstudium (60 studiepoeng) i kvensk språk, grammatikk og kultur, en bachelor-grad der der studentene kan velge kvensk, og en studieretning innen masterprogrammet i språk og litteratur, med 80 studiepoeng i kvensk. I 2019 lyste universitetet ut et kvensktilbud i grunnskolelærerutdanning, men på grunn av manglende søkning, har de i stedet satset på å tilby studiet som videreutdanning.

Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet har satset på å utvikle materiale for fleksibel læring, og har i samarbeid med Norske Kveners Forbund etablert en mentorordning for studenter som studerer kvensk språk. Målet er at studenter som studerer kvensk blir tryggere i å bruke språket, blant annet i undervisningssammenheng.

h. Styrke mekanismen for samråd med de kvensktalende slik at man kan ta i betraktning de behov og ønsker som uttrykkes av de kvensktalende.

Kontaktforum mellom nasjonale minoriteter og sentrale myndigheter

Det avholdes årlige Kontaktforum mellom nasjonale minoriteter og sentrale myndigheter. På forumet blir saker av felles interesse for minoritetene tatt opp, og representantene fra de ulike nasjonale minoritetene kan også diskutere ulike saker seg imellom. I tillegg til møtene i kontaktforum har Kommunal- og moderniseringsdepartementet ulike møter gjennom året både med organisasjonene enkeltvis, organisasjonene innenfor en av minoritetene eller alle organisasjonene samlet.

Romanes

Del II

Mål og prinsipper tilstrebet i samsvar med artikkel 2, paragraf 1

Artikkel 7

Mål og prinsipper

Romanes er anerkjent som et ikke-territoriant språk under minoritetsspråkpakten. Ifølge artikkel 7.5 forplikter partene seg til å anvende, med tilbørlige endringer (*mutatis mutandis*), prinsippene nedfelt i artikkel 7.1-7.4 på ikke-territoriale språk, med de mulige begrensninger som følger av artikkel 7.5, 2. setning.

Artikkel 7.1.(a, b, c, d, e, f, g, h, i), jf. artikkel 7.5

7.1.a:

Romanes ble anerkjent som minoritetsspråk i Norge i 2005.

7.1.b:

Norske rom bor i ulike deler av landet, de fleste på det sentrale østlandet. De fleste rom har romanes som førstespråk.

7.1.c og d:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har opprettet en tilskuddsordning for nasjonale minoriteter. Ordningen forvaltes av Kulturrådet. Det kan søkes om tilskudd til prosjekter som har som mål å styrke nasjonale minoriteters språk. Det har blitt gitt tilskudd til oversettelse av bøker og materiell på romanes over denne ordningen. Det kan også søkes om driftstilskudd til organisasjoner for nasjonale minoriteter. Formålet er blant annet å styrke nasjonale minoriteters kultur, språk og egenorganisering.

7.1.e:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet arrangerer årlige Kontaktforum hvor representanter for de nasjonale minoritetenes organisasjoner deltar. For å få med flere unge deltakere i forumet er det satt av ekstra plasser til personer under 30 år. Det er også gitt tilskudd til å etablere en fellesorganisasjon for nasjonale minoriteter. Etter ønske fra organisasjonene reiste departementet i 2019 ut for å ha møter med hver enkelt organisasjon på deres hjemmebane. Det blir lagt opp til å ha årlige møter med minoritetene enkeltvis også framover. Det er også etablert et ungdomspanel med representanter fra alle de nasjonale minoritetene, for å få innspill til arbeidet med stortingsmeldingen om nasjonale minoriteter.

7.1.f:

Norske rom har ikke et standardisert skriftspråk. Det ikke gjennomført tiltak for undervisning eller studier av romanes.

7.1.g:

Vi viser til omtale under artikkel 7.1.f (for romanes).

7.1.h:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet ga 50 000 kroner i tilskudd til oversettelse av en barnebok til romanes i 2017 og 50 000 kroner til å gi ut en lydbok på romanes i 2018.

Vi viser for øvrig til omtale under artikkel 7.1.f (for romanes).

7.1.i:

Vi viser til omtale under artikkel 7.1.f (for romanes).

Artikkel 7.2, jf. artikkel 7.5

Kulturdepartementet sendte i 2019 forslag til ny, helhetlig språklov på høring. I lovforslaget gis romanes status som nasjonalt minoritetsspråk i Norge. Lovforslaget pålegger offentlige organer ansvar for å verne og fremme romanes.

Artikkel 7.3, jf. artikkel 7.5

Språkrådet

Språkrådet arbeider for å synliggjøre og styrke romanes. Språkrådet jobber for å spre informasjon om minoritetsspråkene og deres situasjon til majoritetsbefolkningen. Språkrådet utgir tidsskriftet Språknytt hvert kvartal, og publiserer jevnlig kronikker på sine nettsider, og i dagspressen, med informasjon om minoritetsspråkene.

Artikkel 7.4, jf. artikkel 7.5

Vi viser til omtale under artikkel 7.1.e (for romanes).

Vi viser for øvrig til omtalen av forslag til ny, helhetlig språklov under samme artikkel for nordsamisk.

Artikkel 7.5

Vi viser til svar under artikkel 7.1-7.4 over.

Oppfølging av anbefalinger fra Ministerkomiteen og Ekspertkomiteen

Anbefalinger fra Ministerkomiteen

4. Utarbeider en strategi og treffer proaktive tiltak for å fremme romani og romanes, i samarbeid med språkbrukerne

Språkrådets arbeid

Språkrådet arbeider for å synliggjøre og styrke romani og romanes. Språkrådet har de siste årene deltatt i en rådgivende rolle på en serie fellesmøter mellom organisasjoner for tatere/romanifolk, der revitalisering og normering av romani har vært hovedtema. Språkrådet har også hatt samme rolle på en serie møter med romorganisasjonen Romano Kher, der normeringsarbeid for romanes har vært hovedtema. Begge disse møterekkenene er planlagt å forsette framover, og Språkrådet vil fortsatt tilby sin kompetanse til å rådggi i revitaliserings- og normeringsarbeid på disse møtene.

5. Sørger for undervisning og studier av romani og romanes på alle passende nivåer

Vi viser til det som er rapportert på for romanes i denne delen av rapporten.

Anbefalinger om umiddelbare tiltak fra Ekspertkomiteen for romanes

a. Skaffe informasjon om situasjonen for romanes som eget språk.

Romano Kher

Romano Kher – Romsk kultur- og ressurscenter, som er et resultat av statens kollektive oppreisning til norske rom, ble etablert i 2018. Senteret har etablert et samarbeid med Språkrådet om romanes.

Språkrådets arbeid

Bedre dokumentasjon av romanes som språk har vært et delmål for Språkrådets arbeid med romanes, og Språkrådet håper at igangsetting av et slikt arbeid vil kunne komme som et resultat av møtene med Romano Kher.

b. Treffe proaktive tiltak for å fremme romanes, i samarbeid med språkbrukerne.

Romano Kher har oversatt bøker og publikasjoner fra norsk til romanes, i samarbeid med romske språkbrukere.

c. Oppmuntre til bruk av romanes, muntlig og skriftlig, i utdanning, i media og i kulturaktiviteter og -anlegg.

Nettbasert TV-kanal med nyheter for og med rom

Romano Kher står bak "Nevimos Norvego" ("Nyheter Norge"), en nettbasert TV-kanal med nyheter for og med rom. Facebooksiden "Nevimos Norvego" er kanalens plattform. Kanalen formidler nyheter og debatter. Formidlingen skjer på både romanes og norsk.

NRKs forpliktelser

Forpliktelsene NRK har overfor nasjonale og språklige minoriteter omfatter et krav om at NRK skal tilby programmer for disse gruppene. Videre skal NRK formidle kunnskap om ulike minoritetsgrupper og om mangfoldet i det norske samfunnet.

d. Fjerne enhver uberettiget forskjell, utelukkelse, begrensning eller fortrinn i sammenheng med bruk av romanes.

Vi viser til omtale av forslag til helhetlig språklov under artikkel 7.2 for romanes.

e. Inkludere respekt, forståelse og toleranse for romanes blant målene for utdanning, lærerutdanning og media.

Kunnskap om nasjonale minoriteter

I overordnet del av læreplanverket for grunnopplæringen omtales de nasjonale minoritetene. Det presiseres at de har status som nasjonale minoriteter i tråd med våre internasjonale forpliktelser, og at de har bidratt til å forme den norske kulturarven, og at opplæringen skal gi kunnskap om disse folkegruppene. Elevene skal lære om de nasjonale minoriteter i flere fag, og de inngår i ulike læreplaner både som kompetansemål i fag og i de andre tekstene "Om faget." I samfunnsfag er det for eksempel kompetansemål om de nasjonale minoritetene med god progresjon på alle trinn det er angitt mål etter. Det er også eksplisitt innhold om nasjonale minoriteter i andre fag som norsk, naturfag, KRLE, mat og helse og kunst og håndverk.

Dembra

Dembra (Demokratisk beredskap mot rasisme og antisemittisme) er et offentlig finansiert program som støtter skoler og lærerutdanninger i arbeidet med forebygging av gruppefiendtlighet og udemokratiske holdinger. Vi viser til nærmere omtale av Dembra i Norges femte periodiske rapport om gjennomføringen av Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter under artikkel 6.

Vi viser for øvrig til omtalen av forpliktelsene NRK har overfor nasjonale og språklige minoriteter under anbefaling c. for romanes.

Ytterligere anbefalinger fra Ekspertkomiteen for romanes

f. Legge til rette for anerkjennelse av romanes og iverksette besluttsom handling for å øke bevisstheten om romani som et uttrykk for kulturell rikdom.

Vi viser til omtale av forslag til helhetlig språklov under artikkel 7.2 for romanes og omtalen av forpliktelsene NRK har overfor nasjonale og språklige minoriteter under anbefaling c. for romanes.

g. Oppmuntre til forskning på og undervisning i romanes på universitetsnivå.

Vi viser til omtale under artikkel 7.1.f (for romanes).

h. Fremme tverrnasjonale utvekslinger til beste for romanes på de felter som er omfattet av denne pakt

Vi viser til omtale under artikkel 7.1.f (for romanes).

i. Styrke mekanismen for samråd med de romanestalende slik at man kan ta i betraktning de behov og ønsker som uttrykkes av de romanitalende.

Vi viser til omtale under artikkel 7.1.e (for romanes).

Romani

Del II

Mål og prinsipper tilstrebet i samsvar med artikkel 2, paragraf 1

Artikkel 7

Mål og prinsipper

Romani er anerkjent som et ikke-territorialt språk under minoritetsspråkpakten. Ifølge artikkel 7.5 forplikter partene seg til å anvende, med tilbørlige endringer (*mutatis mutandis*), prinsippene nedfelt i artikkel 7.1-7.4 på ikke-territoriale språk, med de mulige begrensninger som følger av artikkel 7.5, 2. setning.

Artikkel 7.1.(a, b, c, d, e, f, g, h, i), jf. artikkel 7.5

7.1.a:

Romani ble anerkjent som minoritetsspråk i Norge i 2005.

7.1.b:

Romanifolket/taterne bor i ulike deler av landet, og romani er i bruk blant en del av folkegruppen der de bor.

7.1.c:

Det ble etablert en tilskuddsordning for romanifolket/taterne i 2019 som blir forvaltet av Kulturrådet. Over tilskuddsordningen blir det gitt tilskudd til språk- og kulturprosjekter for romanifolket/taterne, og folkegruppen skal være involvert i arbeidet med tilskuddsordningen. I 2017 og 2018 eble det gitt tilskudd til språkprosjekter for romani over en midlertidig tilskuddordning som ble forvaltet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

7.1.d:

Språkrådet arrangerte et seminar om romanispråk, -kultur og -musikk i 2017. Språkrådet deltar også i et samarbeid med romanifolket/taternes organisasjoner om revitalisering av språket.

7.1.e:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet arrangerer årlige Kontaktforum hvor representanter for de nasjonale minoritetenes organisasjoner deltar. For å få med flere unge deltakere i forumet er det satt av ekstra plasser til personer under 30 år. Det er også gitt tilskudd til å etablere en fellesorganisasjon for nasjonale minoriteter. Etter ønske fra organisasjonene reiste departementet i 2019 ut for å ha møter med hver enkelt organisasjon på deres hjemmebane. Det blir lagt opp til å ha årlige møter med minoritetene enkeltvis også framover. Det er også etablert et ungdomspanel med representanter fra alle de nasjonale minoritetene, for å få innspill til arbeidet med stortingsmeldingen om nasjonale minoriteter.

7.1.f:

Det er skrevet en doktoravhandling om historien til språket romani. Det ikke gjennomført tiltak for undervisning eller studier av romani.

7.1.g:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har opprettet en tilskuddsordning for nasjonale minoriteter. Ordningen forvaltes av Kulturrådet. Det kan søkes om tilskudd til prosjekter som har som mål å styrke nasjonale minoriteteters språk. Det har blitt gitt tilskudd til språkprosjekter på romani over denne ordningen. Det kan også søkes om driftstilskudd til organisasjoner for nasjoanle minoriteter. Formålet er blant annet å styrke nasjonale minoriteteters kultur, språk og egenorganisering.

Vi viser for øvrig til omtale under artikkel 7.1.c for romani.

7.1.h:

Doktoravhandling om romani

Det er skrevet en doktoravhandling om historien til språket romani i 2016.

Tilskudd til språkprosjekter

Kommunal- og moderniseringsdepartementet ga i 2017 og 2018 totalt 100 000 kroner i tilskudd til å arrangere seminarer om romani. I tillegg er det gitt tilskudd til å utvikle en romani-app, som skal bidra til språklæring. Over tilskuddsordningen til romanifolket/taterne, som er forvaltet av Kulturrådet, ble det i 2019 gitt 100 000 kroner i tilskudd til et romani-språkprosjekt.

7.1.i:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet kjenner til at det har det har vært et samarbeid mellom norske romanifolk/tatere og representanter fra Sverige i et språkprosjekt som er finansiert over en tilskuddsordning som departementet forvaltet.

Artikkel 7.2, jf. artikkel 7.5

Kulturdepartementet sendte i 2019 forslag til ny, helhetlig språklov på høring. I lovforslaget gis romani status som nasjonalt minoritetsspråk i Norge. Lovforslaget pålegger offentlige organer ansvar for verne og fremme romani.

Artikkel 7.3, jf. artikkel 7.5

Språkrådets arbeid

Språkrådet arbeider for å synliggjøre og styrke romani. Språkrådet har jobbet for å spre informasjon om minoritetsspråkene og deres situasjon til majoritetsbefolkningen. Språkrådet utgir tidsskrevet Språknytt hvert kvartal. I et nummer av Språknytt i 2018 hadde en av de ledende forskerne på romani, Sergej Munkvold, en artikkel med populærvitenskapelig informasjon om romani. Språkrådet publiserer også jevnlig kronikker på sine nettsider, og i dagspressen, med informasjon om minoritetsspråkene.

NRKs forpliktelser

Forpliktelsene NRK har overfor nasjonale og språklige minoriteter omfatter et krav om at NRK skal tilby programmer for disse gruppene. Videre skal NRK formidle kunnskap om ulike minoritetsgrupper og om mangfoldet i det norske samfunnet.

Artikkel 7.4, jf. artikkel 7.5

Vi viser til omtale under artikkel 7.1.e for romani.

Vi viser for øvrig til omtalen av forslag til ny, helhetlig språklov under samme artikkel for nordsamisk.

Artikkel 7.5

Vi viser til svar under artikkel 7.1-7.4 over.

Oppfølging av anbefalinger fra Ministerkomiteen og Ekspertkomiteen

Anbefalinger fra Ministerkomiteen

4. Utarbeider er strategi og treffer proaktive tiltak for å fremme romani og romanes, i samarbeid med språkbrukerne

Vi viser til omtale av anbefalingen under behandlingen av romanes over.

5. Sørger for undervisning og studier av romani og romanes på alle passende nivåer

Vi viser til det som er rapportert på for romani i denne delen av rapporten.

Anbefalinger om umiddelbare tiltak fra Ekspertkomiteen for romani

a. Treffe proaktive tiltak for å fremme romani, i samarbeid med språkbrukerne.

Det er opprettet en tilskuddsordning, forvaltet av Kulturrådet, som skal bidra til å utvikle og synliggjøre romanifolket/taternes kultur, språk og historie.

Vi viser for øvrig til omtalen av forpliktelsene NRK har overfor nasjonale og språklige minoriteter under artikkel 7.3 for romani.

b. Oppmuntre til bruk av muntlig og skriftlig romani i utdanning, i media og i kulturaktiviteter og -anlegg.

Det er opprettet en tilskuddsordning, forvaltet av Kulturrådet, som skal bidra til å utvikle og synliggjøre romanifolket/taternes kultur, språk og historie.

Vi viser for øvrig til svar på anbefaling "a" rett over og ellers til omtalen av forpliktelsene NRK har overfor nasjonale og språklige minoriteter under artikkel 7.3 for romani.

c. Fjerne enhver uberettiget forskjell, utelukkelse, begrensning eller fortrinn i sammenheng med bruk av romani.

Vi viser til omtalen av forpliktelsene NRK har overfor nasjonale og språklige minoriteter under artikkel 7.3 for romani.

d. Inkludere respekt, forståelse og toleranse for romani blant målene for utdanning, lærerutdanning og media.

Kunnskap om nasjonale minoriteter

I overordnet del av læreplanverket for grunnopplæringen omtales de nasjonale minoritetene. Det presiseres at de har status som nasjonale minoriteter i tråd med våre internasjonale forpliktelser, og at de har bidratt til å forme den norske kulturarven, og at opplæringen skal gi kunnskap om disse folkegruppene. Elevene skal lære om de nasjonale minoriteter i flere fag, og de inngår i ulike

læreplaner både som kompetansemål i fag og i de andre tekstene "Om faget." I samfunnsfag er det for eksempel kompetansemål om de nasjonale minoritetene med god progresjon på alle trinn det er angitt mål etter. Det er også eksplisitt innhold om nasjonale minoriteter i andre fag som norsk, naturfag, KRL, mat og helse og kunst og håndverk.

Vi viser for øvrig til omtalen av forpliktelsene NRK har overfor nasjonale og språklige minoriteter under artikkel 7.3 for romani.

Ytterligere anbefalinger fra Ekspertkomiteen for romani

e. Legge til rette for anerkjennelse av romani og iverksette besluttsom handling for å øke bevisstheten om romani som et uttrykk for kulturell rikdom.

Vi viser til omtale av forslag til helhetlig språklov under artikkel 7.2 for romani og omtalen av forpliktelsene NRK har overfor nasjonale og språklige minoriteter under artikkel 7.3 for romani.

f. Videreføre innsatsen for å oppmuntre til forskning på og undervisning i romani på universitetsnivå.

g. Fremme tverrnasjonale utvekslinger til beste for romani på de felter som er omfattet av denne pakt

h. Styrke mekanismen for samråd med de romanitalende slik at man kan ta i betraktning de behov og ønsker som uttrykkes av de romanitalende.

Vedlegg

Vedlegg 1

Tilskudd til kvenske språktiltak

	Mottaker	Prosjekt	Beløp
2017	Halti kvenkultursenter	Driftsmidler	720 000
	Storfjord språksenter	Driftsmidler	720 000
	Ruijan Kaiku	Drift av kvensk avis	750 000
	Kvensk institutt	Kvensk språkreir i barnehage	450 000
	Kvensk institutt	Kvensk språkteknologi	700 000
	Halti kvenkultursenter	Dokumentasjonsarbeid om kvensk kulturarv og barnelitteratur på kvensk	200 000
	Alta kvenforening	Språk- og kulturprosjekt	12 000
	Modhi Rohkee	Kvensk dataspill	180 000
	Nordhålogaland bispedømmeråd	Kvenske salmeprosjekt	50 000
	Porsanger menighet	Lettleste bøker på kvensk	50 000
2018	Halti kvenkultursenter	Driftsmidler	750 000
	Storfjord språksenter	Driftsmidler	750 000
	Ruijan Kaiku	Drift av kvensk avis	800 000
	Porsanger kommune	Etablering av språksenter	1 000 000
	Kvænangen kommune	Etablering av språksenter	560 000
	Vadsø museum	Etablering av språksenter	1 000 000
	Halti kvenkultursenter	Kielaalto - kvensk språkbølge	300 000
	Alta kvenforening	Vitalisering av kvensk språk og kultur	30 000
	Norske Kveners Forbund	Kvenske språktiltak	100 000
	Kvensk institutt	Læremidler for kvenske språkreir	800 000
	Norske kvener Lakselv	Revitalisering av språk og kultur	30 000
	Finnmark fylkesbibliotek	Kvensk litteratur	50 000
2019	Halti kvenkultursenter	Driftsstøtte	775 000

	Storfjord språksenter	Driftsstøtte	775 000
	Kvænangen språksenter	Driftsstøtte	775 000
	Porsanger språksenter	Driftsstøtte	452 000
	Vadsø språksenter	Driftsstøtte	415 000
	Ruijan Kaiku	Drift av kvensk avis	800 000
	Nordavis/Ruijan Kaiku	Forprosjekt: Kvenske radiosendinger	90 000
	Kvensk institutt	Kvensk språkteknologi	700 000
	Kvensk institutt	Brettspill på kvensk	700 000
	Siivet AS	Kvensk E-bok	250 000
	Sana-arkku	Lærebok i kvensk	300 000
	Nordreisa kvensk-finsk forening	Revitalisering av reisakvensk	60 000
	Porsanger kirkekontor	Lettleste bøker på kvensk	80 000
	Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Kvensk salmeprosjekt	320 000
	Grom AS	Kvensk språkverktøy for barnehager	530 000
	OsloMet	Kvenske sanger og regler i sang-app	105 000
	Iđut AS	Utgivelse av kvensk roman	143 000

Vedlegg 2

Tildelinger til språktiltak for nasjonale minoriteter fra Norsk kulturråd og Norsk kulturfond

Norsk kulturfond forvalter mange tilskuddsordninger rettet mot kunst- og kulturfeltet. I rapporteringsperioden er samiske kunstnere og kulturaktører tildelt midler innen bl.a. litteratur, kulturvern, scenekunst og musikk. I samisk kunst- og kulturvirksomhet finner man ofte en tett kobling mellom språk, kunst, håndverk og kulturarv, og det er derfor verken hensiktsmessig eller mulig å skille ut rene språkprosjekter blant de tildelte midlene. Vi nøyer oss derfor med å vise til omtale av tilskuddene til samiske formål under vedlegg til rapporten på rammekonvensjonen.

Kvensk

Norsk kulturråd - Drift- og prosjekttilskudd til nasjonale minoriteter			
<i>Formål: Bl.a. å formidle kunnska om situasjonen for minoritetsgruppen og å styrke de nasjonal minoritetenes kultur og språk.</i>			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp NOK
2019	Nord-Troms museum	Våre tradisjoner lever - seminar om kvensk immateriell kulturarv	70 000
2019	Kvenlandsforbundet	Kvensk teater - på kvensk	70 000
2019	Norske kveners forbund	Ungdomsprosjekt innen organisasjonen	40 000
2019	Kvenlandsforbundet	Nettverk for kvensfinsk folkemusikk	70 000
2019	Astrid Serine Hoel	Merenneidon helmet - Havfruas perler. Forestilling for barn som fremmer kvensk identitet og tilhørighet	80 000
2019	Idut AS	Utgivelse av kvensk roman "Johannes" av Alf Nilsen-Børsskog	150 000
2019	Kvenlandsforbundet	Driftstilskudd for utvikling av organisasjoner	550 000
2019	Norske kveners forbund	Driftstilskudd for utvikling av organisasjoner	1 890 000
2019	Norsk Finsk forbund	Driftstilskudd for utvikling av organisasjoner	440 000
Norsk kulturfond – Litteraturformidling			
<i>Formål: Bidra til at en stor bredde av litteratur primært på norsk eller samisk blir profesjonelt formidlet til det allmenne publikum.</i>			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp
2016	Finnmark fylkeskommune	Finnmark internasjonale litteraturfestival 2016 (Festivalprogrammet inkluderte norsk, samisk og kvensk litteratur)	125 000
2017	Finnmark fylkesbibliotek	Finnmark internasjonale litteraturfestival: Finnlitt 2018 (Festivalprogrammet inkluderte norsk, samisk og kvensk litteratur)	175 000
Norsk kulturfond - Tverrfaglige tiltak			
<i>Formål: Stimulere til nytenkning, innovasjon og utforskning gjennom tverrfaglig samarbeid på tvers av kunst- og kulturfeltene, og sektorens samhandling med samfunnet for øvrig.</i>			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp

2017	Halti Kvenkultursenter	Arrangementstøtte til Paaskiviikko – Kvenske kulturdager i Nord-Troms (kvensk språk, kultur og historie)	250 000
2018	Halti Kvenkultursenter	Arrangementstøtte til Paaskiviikko – Kvenske kulturdager i Nord-Troms (kvensk språk, kultur og historie)	250 000
2019	Halti Kvenkultursenter	Arrangementstøtte til Paaskiviikko – Kvenske kulturdager i Nord-Troms (kvensk språk, kultur og historie)	250 000
2020	Halti Kvenkultursenter	Arrangementstøtte til Paaskiviikko – Kvenske kulturdager i Nord-Troms (kvensk språk, kultur og historie)	250 000

Romani

<p>Norsk kulturråd - Den kollektive oppreisningen til romanifolket/taterne <i>Formål: Bidra til å synliggjøre og utvikle denne gruppens kultur, språk og historie.</i></p>			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp
2019	Taterne /Romanifolkets menneskerettighetsforening	Språkprosjekt	100 000
<p>Norsk kulturråd - Drift- og prosjekttilskudd til nasjonale minoriteter <i>Formål: Bl.a. å formidle kunnskap om situasjonen for minoritetsgruppen og å styrke de nasjonale minoritetenes kultur og språk.</i></p>			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp
2019	Landsorganisasjonen for Romanifolket	Gjerstadholmen - minnesmerke over båtreisende.	60 000
2019	Ammilo AS.	Dokumentasjon og formidling av romani. Språkprosjekt	155 000
2019	Taternes landsforening.	Taternes julekonsert.	60 000
2019	Skøyerstaten teater.	Se min ild - musikalsk teaterforestilling om Tater-Milla.	50 000
2019	Landsorganisasjonen for Romanifolket	Kulturmonstring - språkmonstring.	60 000
2019	Taternes landsforening	Driftstilskudd for utvikling av organisasjoner	480 000
2019	Landsorganisasjonen for Romanifolket	Driftstilskudd for utvikling av organisasjoner	420 000
<p>Norsk kulturfond - Kulturvern <i>Formål: Formålet med ordninga er å stimulere til prosjektbasert arbeid med innsamling, dokumentasjon, bevaring og formidling av materiale som utgjør grunnlaget for auka kunnskap om historie, kunst, kulturar og samfunnsliv i Norge fram til i dag.</i></p>			
Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp

2018	Linda Mariana Aleksandersen	Forprosjekt på språkapp for romani	60 000
2019	Linda Mariana Aleksandersen	Språkapp for romani	45 000
2019	May-Lill Ljosdal	Innsamling, kartlegging og transkribering av John Ljosdals verk og historie	10 000

Romanes

Norsk kulturråd - Drift- og prosjekttilskudd til nasjonale minoriteter

Formål: Bl.a. å formidle kunnskap om situasjonen for minoritetsgruppen og å styrke de nasjonale minoritetenes kultur og språk.

Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp
2019	Kulturforeningen Yagori i Oslo	Sigøynermusikkfestivalen Yagori (språk)	270 000
2019	Kirkens Bymisjon/Romano Kher/Romsk kultur og ressurscenter	Romane Chabenata - romsk kokeprogram på YouTube (språk)	120 000
2019	Kirkens Bymisjon/Romano Kher/Romsk kultur og ressurscenter	Barneblikk. Legge til rette for at norske barn med rombakgrunn kan få uttrykke og utforske hva det betyr for dem å være rom i dag (språk)	80 000

Norsk kulturfond – Litteraturformidling

Formål: Bidra til at en stor bredde av litteratur primært på norsk eller samisk blir profesjonelt formidlet til det allmenne publikum.

Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp
2019	Mikajela Nilsen	Alladin som lydbok på romanes (eventyret om Aladdin formidlet til romanestalende barn)	30 000

Norsk kulturfond – Musikk

Formål: Tilskuddsordninger som skal stimulere til å skape ny musikk og til innspilling og publisering av musikk, samt til arrangør-, konsert- og turnévirksomhet over hele landet innen alle musikkjangre.

Årstall	Mottaker	Prosjekt	Beløp
2015	Kulturforeningen lagori	Sigøynermusikkfestival Yagori	250 000
2016	Kulturforeningen lagori	Sigøynermusikkfestival Yagori	250 000
2017	Kulturforeningen lagori	Sigøynermusikkfestival Yagori	250 000
2018	Kulturforeningen lagori	Sigøynermusikkfestival Yagori	200 000
2019	Kulturforeningen lagori	Sigøynermusikkfestival Yagori	200 000

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
60/20	Formannskap	07.09.2020

Delegerte saker Formannskap mai-august 2020

Henvisning til lovverk:

Kommunedirektørens innstilling:

Tatt til orientering.

Saksopplysninger:

Delegerte vedtak

Seleksjon: Utvalg: 15 - Delegert Formannskap, Utvalgssaksår: 2020

Utvalg Løpenr Saksnr Type Dato Tittel Status Saksbehandler

FS-DEL 4428/2020 20/20 DS 17.06.2020 Svar på søknad om bevilling 16.07.2020 J Greta Larsen

Vedtak

1. Djupvik Camp & Maskin AS (Artic bar/bistro) gis tillatelse til utvidet skjenketid inne på pub av skjenking av øl, vin og brennevin på torsdag 16.07.2020.
2. Djupvik Camp & Maskin gis tillatelse til skjenking av øl og vin også utenfor sitt lokale i Djupvik fram til kl.02.00, det forutsettes inngjerdet område og vakthold.
3. Skjenketid innvilges som omsøkt fra kl. 12.00 til kl.02.00.
4. Som skjenkestyrer godkjennes Jens Aleksander Butter Simonsen, mens ambulerende bevilling på industrikai pågår, ellers er Jim Wiik godkjent skjenkestyrer.
5. Som stedfortreder er Jens Aleksander Butter Simonsen godkjent, når ambulerende bevilling er ferdig.

6. Bevillingshaveren har et formelt og lovfestet ansvar for at skjenkingen foregår etter de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og kommunale bestemmelser.

FS-DEL 4471/2020 21/20 DS 17.06.2020 Svar på søknad om ambulerende bevilling
16.07.20 J Greta Larsen

Vedtak

1. Djupvik Camp & Maskin AS (Artic bar/bistro) gis tillatelse til ambulerende bevilling med skjenking av øl og vin på torsdag 16.07.2020 ved industrikai på Djupvik industriområde, det forutsettes av Folkehelseinstituttets anbefalinger følges i forhold til arrangementer.
2. Skjenketid innvilges som omsøkt fra kl. 18.00 til ca. kl.23.30.
3. Som skjenkestyrer godkjennes Jim Wiik.
4. Som stedfortreder godkjennes Jens Ivar Simonsen.
5. Bevillingshaveren har et formelt og lovfestet ansvar for at skjenkingen foregår etter de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og kommunale bestemmelser.

FS-DEL 4782/2020 22/20 DS 17.06.2020 Byggetillatelse for tilbygg på bolig, gnr 22, bnr 77 -
Kåfjorddalsveien 426 J John Johansen

Ole-Bjørn Fossbakk

VEDTAK:

Tillatelse:

Med hjemmel i plan- og bygningsloven (pbl.) §§ 20-1, og 21-4 godkjennes søknad om byggetillatelse for oppføring av tilbygg til enebolig på gnr 22, bnr 77.

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte tegninger, situasjonskart og godkjente søknader om ansvarsretter.

FS-DEL 4991/2020 24/20 DS 23.06.2020 Svar - Søknad om riving J John Johansen
Bjarne Solberg

Vedtak:

Med hjemmel i plan- og bygningsloven 2008 (pbl 2008) §§ 20-2, 20-4 og 21-4 godkjennes søknad om rivning av bygg registrert som fritidsbolig, med bygningsnummer 192098955, på gnr 25, bnr 12.

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte situasjonskart.

I byggesøknader etter pbl 2008, §§ 20-2, 20-4 er det tiltakshaver som er ansvarlig for at tiltaket utføres i tråd med plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter og bestemmelser.

FS-DEL 4994/2020 25/20 DS 23.06.2020 Svar - Søknad om tillatelse til tiltak oppføring av
garasje J John Johansen
Bjarne Solberg

Vedtak:

Med hjemmel i plan- og bygningsloven 2008 (pbl 2008) §§ 20-2, 20-4 og 21-4 godkjennes søknad om rivning av bygg registrert som fritidsbolig, med bygningsnummer 192098955, på gnr 25, bnr 12. Det vises for øvrig til søknadens vedlagte situasjonskart.

I byggesøknader etter pbl 2008, §§ 20-2, 20-4 er det tiltakshaver som er ansvarlig for at tiltaket utføres i tråd med plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter og bestemmelser.

FS-DEL 5081/2020 26/20 DS 24.06.2020 Ferdigattest - Festivalscene Samuelsberg J John
Johansen

Riddu Riddu

Vedtak:

Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 21-10 gis ferdigattesten i henhold til ferdigmelding fra ansvarlig søker på rehabilitering og utvidelse av festivalscenen på gnr 35, bnr 108, fnr 1.

Saksutredning / Begrunnelse for vedtaket

I innsendte sluttokumentasjonen er det bekreftet av ansvarlig kontrollerende for utførelsen at sluttkontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf Byggesaksforskriften § 8-1.

FS-DEL 5109/2020 27/20 DS 25.06.2020 Tillatelse til tiltak uten ansvarsrett - Tilbygg til bolig på gnr 19, bnr 147 J John Johansen

Beate Berg

Vedtak:

Med hjemmel i plan- og bygningsloven (pbl.) §§ 20-2, 20-4 og 21-4 godkjennes søknad om byggetillatelse for oppføring av tilbygg til bolig på gnr 19, bnr 147. Tilbygget er på ett plan med overbygd inngangsparti. Bruksarealet (BRA) for bygget er beregnet til 38m².

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte tegninger og situasjonskart.

I byggesøknader etter pbl. §§ 20-2, 20-4 er det tiltakshaver som er ansvarlig for at tiltaket utføres i tråd med plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter og bestemmelser.

FS-DEL 5128/2020 28/20 DS 30.06.2020 Svar - Søknad om oppføring av bolig J Bendik Fanghol

Jørn Ove Johansen

VEDTAK:

Tillatelse:

Med hjemmel i plan- og bygningsloven 2008 (pbl 2008) §§ 20-1, og 21-4 godkjennes søknad om byggetillatelse 22.06.2020 for oppføring/anlegging av Enebolig på to plan, med oppgitt bruksareal (BRA) på 150 kvadratmeter, med tilhørende avløpsanlegg på gnr. 1, bnr. 130.

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte tegninger, situasjonskart og godkjente søknader om ansvarsretter.

FS-DEL 5163/2020 29/20 DS 26.06.2020 Tillatelse til oppføring av flytebrygge J John Johansen

Oddvar E. Pedersen

VEDTAK:

Tillatelse:

Med hjemmel i plan- og bygningsloven (pbl.) §§ 20-1, og 21-4 godkjennes søknad om byggetillatelse for etablering av flytebrygge med totallengde på inntil 40m. Tilhørende nødvendig fundamentering for landfeste, mindre bygg for redskap, landgang og fortøyningsanordninger tillates.

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte tegninger, situasjonskart og godkjent ansvarsrett.

FS-DEL 5202/2020 30/20 DS 26.06.2020 Ferdigattest for bolig på eiendommen gnr. 29 bnr. 113 J Kåre Å. Pedersen

Johannes Olsen

Vedtak:

Med hjemmel i Plan- og bygningslovens § 21-10 gis ferdigattest i henhold til ferdigmelding fra ansvarlig søker på oppføring av bolig på eiendommen gnr. 29 bnr. 113 i Manndalen.

Saksframstilling/Begrunnelse for vedtaket:

I innsendte sluttdokumentasjon er det bekreftet av ansvarlig kontrollerende for utførelsen at sluttkontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest jf. Byggesaksforskriften § 8-1.

Tilleggsopplysninger:

Ansvarlig søker har tidligere redegjort for avvik av boligens plassering i forhold til det som var omsøkt.

FS-DEL 5259/2020 31/20 DS 30.06.2020 Byggetillatelse for dagsturhytte på gnr 2, bnr 8, fnr 1 J John Johansen

Kåfjord kommune

Vedtak:**Tillatelse:**

Med hjemmel i plan- og bygningsloven (pbl.) §§ 20-2, 20-4 og 21-4 godkjennes søknad om byggetillatelse for oppføring av åpen dagsturhytte med bruksareal (BRA) på 17,5m². Hytta skal plasseres på en høyde like sør for Storelva ca. 220-230m nordøst for Dalberget i Djupvik, på gnr 2, bnr 8, fnr. 1.

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte tegninger og situasjonskart.

I byggesøknader etter pbl. §§ 20-2, 20-4 er det tiltakshaver som er ansvarlig for at tiltaket utføres i tråd med plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter og bestemmelser.

FS-DEL 5330/2020 32/20 DS 01.07.2020 Ferdigattest for fritidsbolig på gnr 1, bnr 120 J John Johansen

Roger Isaksen

Vedtak:

Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 21-10 gis ferdigattesten i henhold til ferdigmelding fra ansvarlig søker på oppføring av fritidsbolig på gnr 1, bnr 120.

Saksutredning / Begrunnelse for vedtaket

I innsendte sluttdokumentasjonen er det bekreftet at sluttkontrollen ikke har avdekket feil eller mangler som hindrer ferdigattest, jf Byggesaksforskriften § 8-1.

FS-DEL 5744/2020 33/20 DS 17.07.2020 Svar på søknad om utvidet skjenkeområde Lørdag 18.07.20 J Greta Larsen

Vedtak

1. Djupvik Camp & Maskin gis tillatelse til skjenking av øl og vin på lørdag 18.07.2020 også utenfor sitt lokale i Djupvik fram til kl.02.00, det forutsettes inngjerdet område og vakthold.
2. Skjenketid innvilges som omsøkt fra kl. 12.00 til kl.02.00.
3. Som skjenkestyrer er Jim R. Wiik godkjent.
4. Som stedfortreder er Jens Aleksander Butter Simonsen godkjent.
5. Bevillingshaveren har et formelt og lovfestet ansvar for at skjenkingen foregår etter de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og kommunale bestemmelser.

FS-DEL 6104/2020 34/20 DS 14.08.2020 Byggetillatelse for garasje/uthus J John Johansen

Marita Jensen

VEDTAK:

Med hjemmel i plan- og bygningsloven (pbl.) §§ 20-1, og 21-4 godkjennes søknad om byggetillatelse for oppføring av garasje/uthus på to plan. 2. etasje skal benyttes som aktivitetsrom. Bebygd areal (BYA) er oppgitt til 69,25m², og bruksareal (BRA) er oppgitt til 103,38m².

Det vises for øvrig til søknadens vedlagte tegninger og situasjonskart.

FS-DEL 6158/2020 35/20 DS 18.08.2020 Byggetillatelse for oppføring av hytte i Vallas J John Johansen

Malene Stensrud Nilsen/ Ole-Morten Nilsen

VEDTAK:

Tillatelse:

Med hjemmel i plan- og bygningsloven (pbl.) §§ 20-1, og 21-4 godkjennes søknad om byggetillatelse for oppføring av hytte i Vállas på gnr 31, bnr 63. Bygget er på 2 plan med bruksareal (BRA) beregnet til 63m², og bebyggd areal (BYA) beregnet til 48m².

Det vises videre til søknadens vedlagte tegninger og situasjonskart.

FS-DEL 6205/2020 36/20 DS 20.08.2020 Vedtak - Søknad ledsagerbevis – xxxx xxx Greta Larsen

Vedtak

1. xxx xxx innvilges ledsagerbevis for 1 ledsager, gjeldende fra 20.08.2020 til 21.08.2025.
2. Det bes om ny søknad før ledsagerbeviset går ut, hvis det fortsatt er behov for dette.

Vurdering:

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
13/20	Samepolitisk utvalg	19.06.2020
61/20	Formannskap	07.09.2020

Flerspråklige adressenavn

Henvising til lovverk:

Vedlegg

- 1 Kommunestyresak 25/16 - Prinsipper
- 2 Kommunestyresak 69/17 - Adressenavn
- 3 Kommunestyresak 82/19 - Adressenavn

Saksprotokoll i Samepolitisk utvalg- 19.06.2020

Behandling:

Lisa-Katrine Mo (Ap) fremmet følgende forslag til vedtak:

Samepolitisk utvalg ser utfordringer ved at befolkningen ikke får mulighet til å bruke veiadressenavn på flere språk. Stedsnavn eksisterer og er entydige navn selv om de er på flere språk. Vi har en plikt til å ivareta og synliggjøre slike navn.

Samepolitisk utvalg viser til vedtak i sak 25/16 – Prinsipper veiadresseprosjekt - i Kåfjord kommunestyre som sier at Kåfjord kommune starter prosessen for å få endret lovverket ovenfor Sametinget og KMD slik at det skal være anledning å skilte på flere språk. Samepolitisk utvalg ber om at saka følges opp slik at det blir mulig å bruke veinavn på flere språk i Kåfjord kommune.

Lisa-Katrine Mo sitt forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Samepolitisk utvalg ser utfordringer ved at befolkningen ikke får mulighet til å bruke flerspråklige veiadressenavn på flere språk. Stedsnavn eksisterer og er entydige navn selv om de er på flere språk. Vi har en plikt til å ivareta og synliggjøre slike navn.

Samepolitisk utvalg viser til vedtak i sak 25/16 – Prinsipper veiadresseprosjekt - i Kåfjord kommunestyre som sier at Kåfjord kommune starter prosessen for å få endret lovverket ovenfor Sametinget og KMD slik at det skal være anledning å skilte på flere språk. Samepolitisk utvalg ber om at saka følges opp slik at det blir mulig å bruke veinavn på flere språk i Kåfjord kommune.

Kommunedirektørens innstilling:

Saksopplysninger:

Samepolitisk utvalg vedtok å i utvalgsmøtet 24.02.2020 å ta opp saken om flerspråklig adressenavn.

Kåfjord kommunestyre har bla. gjort følgende vedtak i saka:

K.sak 25/16, møte 16.06.2016:

1. Navnløse veier og parseller tildeles et adressenavn på et språk.
2. Valget av adressenavn følger navneskikken på stedet, og fastsettes på det språk som beskriver stedet best.
3. Det foretas ingen prosentvis fordeling mellom språk som brukes, men både samisk, norsk og kvensk adressenavn skal brukes.
4. Kåfjord kommune starter prosessen for å få endret lovverket ovenfor sametinget og KMD slik at det skal være anledning å skilte på flere språk.

K.sak 69/17, møte 07.12.2017:

1. Veiadressenavn på norsk skal endres fra veg(-en) til vei(-en).
2. Beboere langs de enkelte veier vil kunne bestemme selv hvilken av parallellnavnene de vil benytte (...) (Videre i punktet - Endringer/tillegg på adressernavn og parseller)
3. Veiadressenavn i Kåfjord kommune: (...) (Videre i punktet - opplisting av adressenavn)

K.sak 82/19, møte 03.12.2019

1. Veiadressenavn endres som endelig tilrådning fra stedsnavntjenestene (Se vedlegg).
2. Hvor det tidligere er vedtatt doble adressenavn, vil det navnet som er oppsatt først bli brukt inntil kartverket åpner databasene sine for doble adressenavn.
(...) Videre i vedtaket opplisting av adresser, tillegg av ett adressenavn og endring av parseller.

Saksbehandler i saka informerte om følgende i saksfremlegg knytta til sak 82/19: Doble adressenavn er i dag ikke mulig å føre inn i matrikkelen, men vil bli lagt inn så snart kartverket endrer databasene sine så det blir mulig. Inntil det skjer trenger rådmannen føring på hvilket navn som skal føres inn i matrikkelen i første omgang.

Hovedparten av adressenavnene ble på norsk, noen på samisk og kvensk og noen adressenavn fikk en språkblandet form.

I mars 2020 informerte Kåfjord kommune at de av innbyggerne som ønsker det kan få bygde og grendenavn som adressetilleggsnavn som en del av den offisielle bosteds- og postadressen. Det er mulig å velge mellom samisk, norsk, kvensk eller en kombinasjoner av disse. Det poengteres i informasjonen at da det inntil videre kun er mulig med ett adressenavn, som må være på ett språk, er adressetilleggsnavn den eneste måten å få med samiske, norske og kvenske navn som en del av adressen.

Vurdering:

Saka legges frem uten vurdering og innstilling.

**GÁIVUONA SUOHKAN
KÅFJORD KOMMUNE
KAIVUONON KOMUUNI
Rådmannen**

Språkkonsulent Inger Marie Åsli

Mearrádus diedihuvvo / Melding om vedtak

Du čuijuhus/Deres ref:	Min čuij./Vår ref 2015/680-100	Arkiivačoavdda/Arkivkode Q10	Beaivi/Dato 06.07.2016
-------------------------------	--	--	----------------------------------

Særutskrift - Prinsipper veiadresseprosjekt

Vedlagt følger vedtak i sak 25/16, som ble behandlet i Kåfjord kommunestyre 16.06.2016.

Dearvvuodaiguin/Med hilsen

Silje-Renate Pedersen
sekretær
Tlf.: 77 71 92 05

Intern kopi:
John Johansen
Kåre Å. Pedersen
Gunn Andersen
Einar Pedersen

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2015/680-100

Poastačujuhus/Postadresse:
Postboks 74, 9148 Olderdalen

Fitnančujuhus/Besøksadresse:
Øverveien 2, 9146 Olderdalen

Telefovdna/Telefon Sentralbord:
77 71 92 00

Bánkokontu/Bankkonto:
4785 07 00024

E-poasta/E-post:
postmottak@kafjord.kommune.no

Interneahtta/Internett:
www.kafjord.kommune.no

Organisašuvdnar/Org.nr:
940 363 586

GÁIVUONA SUOHKAN KÅFJORD KOMMUNE

Arkivsaknr: 2015/680 -99
Arkiv: Q10
Saksbehandler: Mikkel Arne Kristiansen
Dato: 25.04.2016

Særutskrift

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
8/16	Samepolitisk utvalg	02.05.2016
30/16	Formannskap	09.05.2016
25/16	Kåfjord kommunestyre	16.06.2016

Prinsipper veiadresseprosjekt

Henvisning til lovverk:
- Matrikkelforskriften, sameloven

Saksprotokoll i Kåfjord kommunestyre- 16.06.2016

Behandling:

Forslag til vedtak fra Samarbeidsgruppa SP, Krf, MDG, MSN bygdeliste og Kåfjord Arbeiderparti:

1. Navnløse veier og parseller tildeles et adressenavn på et språk.
2. Valget av adressenavn følger navneskikken på stedet, og fastsettes på det språk som beskriver stedet best.
3. Det foretas ingen prosentvis fordeling mellom språk som brukes, men både samisk, norsk og kvensk adressenavn skal brukes.
4. Kåfjord kommune starter prosessen for å få endret lovverket ovenfor sametinget og KMD slik at det skal være anledning å skilte på flere språk.

Formannskapets vedtak falt.

Forslag fra samarbeidsgruppa ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Navnløse veier og parseller tildeles et adressenavn på et språk.
2. Valget av adressenavn følger navneskikken på stedet, og fastsettes på det språk som beskriver stedet best.
3. Det foretas ingen prosentvis fordeling mellom språk som brukes, men både samisk, norsk og kvensk adressenavn skal brukes.
4. Kåfjord kommune starter prosessen for å få endret lovverket ovenfor sametinget og KMD slik at det skal være anledning å skilte på flere språk.

Saksprotokoll i Formannskap- 09.05.2016

Behandling:

Samepolitisk utvalgs vedtak med siste punkt som pkt. 4, ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Der hvor det historisk forefinnes navn på tre språk, skiltes veier og parseller på de tre språkene med rekkefølge; samisk, norsk, kvensk.
2. Hvor bare to språk forefinnes skiltes det på to språk. Eks. samisk – norsk; samisk – kvensk; norsk – kvensk.
3. Eksisterende veinavn revideres med henblikk på flerspråklig skilting.
4. Stedsnavn eksisterer og er entydige navn selv om de er på flere språk. Vi har en plikt til å ivareta og synliggjøre slike navn.

Saksprotokoll i Samepolitisk utvalg- 02.05.2016

Behandling:

Samepolitisk utvalg stemte ned rådmannens innstilling, og Reidar Breivik (Ap) fremmet følgende forslag:

1. Der hvor det historisk forefinnes navn på tre språk, skiltes veier og parseller på de tre språkene med rekkefølge; samisk, norsk, kvensk.
2. Hvor bare to språk forefinnes skiltes det på to språk. Eks. samisk – norsk; samisk – kvensk; norsk – kvensk.
3. Eksisterende veinavn revideres med henblikk på flerspråklig skilting.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Samepolitisk utvalg slutter seg enstemmig til kommentaren nedenfor for å belyse utvalgsmedlemmenes tanker om stedsnavn og skilting:

- Stedsnavn eksisterer og er entydige navn selv om de er på flere språk. Vi har en plikt til å ivareta og synliggjøre slike navn.

Vedtak:

1. Der hvor det historisk forefinnes navn på tre språk, skiltes veier og parseller på de tre språkene med rekkefølge; samisk, norsk, kvensk.
2. Hvor bare to språk forefinnes skiltes det på to språk. Eks. samisk – norsk; samisk – kvensk; norsk – kvensk.
3. Eksisterende veinavn revideres med henblikk på flerspråklig skilting.

Samepolitisk utvalg slutter seg enstemmig til kommentaren nedenfor for å belyse utvalgsmedlemmenes tanker om stedsnavn og skilting:

- Stedsnavn eksisterer og er entydige navn selv om de er på flere språk. Vi har en plikt til å ivareta og synliggjøre slike navn.

Rådmannens innstilling

Vi ber at en av følgende tre innstillinger blir vurdert:

- 1) Alle nye veier og parseller uten adressenavn skal tildeles adressenavn og skiltes på to språk, samisk og norsk.
- 2) Veier og parseller som har tilknyttede samiske eller kvenske navn (f.eks. stedsnavn) skal tildeles adressenavn og skiltes på to språk, samisk eller kvensk og norsk. Resterende veier og parseller blir skiltet på et språk; norsk.
- 3) Navnløse veier og parseller tildeles et adressenavn på et språk, med følgende fordeling mellom samisk, norsk og kvensk: X/Y/Z

Saksopplysninger

Forslag til adresseveinavn ble sendt ut for alle navnløse veier og parseller (*vei* vil bli brukt som samlebegrep i resten av skrivet) i Kåfjord i desember 2015. Dette forslaget hadde et navn per vei, og hadde en fordeling mellom samiske, norske og kvenske veinavn. Denne forslagslisten skapte veldig stort engasjement blant befolkningen; mangfoldige innsigelser og underskriftskampanjer ble sendt inn; og saken ble skrevet hyppig om i media. Det store flertallet av disse innsigelsene/ytringene gikk på valg av språk, og meningene gikk i alle retninger. Eksempel på disse er: ønske om flere samiske navn, ønske om flere kvenske navn, ønske om færre ikke-norske navn etc.

Beslutningen om at veinavn skal skiltes på ett språk ble tatt med hjemmel i matrikkelforskriften § 51, hvor det står at adressenavn skal være *entydig innenfor kommunen*. At dette betyr at kun ett språk kan brukes per veinavn, er en tolkning av begrepet entydig, men er ikke en tolkning alle stiller seg bak.

Kommunal og moderniseringsdepartementet har i et brev til Kåfjord kommune uttalt at entydighet tolkes som et språk per adressenavn, men flere konsulenter (blant andre: Aud Kirsti Pedersen, Kartverket) har uttalt sin uenighet i denne tolkningen og mener at den blant annet strider med stednavnsloven.

I en epost fra Sametingrådet uttaler de at Samisk språkutvalg har sett på dette på problemstillingen i forhold til matrikkel- og stedsnavnsloven med tilhørende forskrifter. Det forventes at utvalget kommer med et forslag til endring i en rapport som leveres i august 2016. Sametingsrådet mener at det skal være mulig å bruke flerspråklig adressenavn, og saken vil bli fulgt opp i forbindelse med høring om lov- og forskriftsendringer.

Bygda Vassdalen i Narvik kommune er skiltet med flerspråklig adressenavn. Deres erfaring er at dette har blitt gjennomført uproblematisk med tanke på post og nødetater.

Flere andre land med lignende problemstilling skiltes konsekvent i tospråklige områder med to språk, f.eks. Finland, Spania, Canada mfl., og det er ikke tekniske årsaker til at dette ikke kan gjennomføres også her i Norge.

Vurdering

For å ivareta innbyggernes interesser og bestemmelser i sameloven § 1-5, ser vi det som nødvendig at den politiske ledelse i kommunen tar stilling til tospråklig eller enspråklig adressenavn. Hvis dette prosjektet skal komme i mål, må det ligge klare retningslinjer i grunn for hvordan det flerspråklige i kommunen skal forvaltes.

Med tanke på den store uenigheten i lokalsamfunnet, er vår vurdering at en tospråks-løsning med samisk og norske adressenavn vil tilfredsstillere flertallet i kommunen, slik at innbyggerne selv kan velge om de skal bruke adressenavn på det ene eller det andre språket. Dette alternativet vil også tilfredsstillere kravet for offentlig virksomhet i forvaltningsområdet for samisk språk, som likestiller bruk av samisk og norsk språk. Ved å gå for flerspråklig adressenavn vil kommunen konsekvent gå imot departementet sin tolkning av matrikkelforskriften § 51, og øke presset for en klarere tolkning av begrepet *entydighet*. En annen løsning er å forlange en nytolkning / lovendring før man etablerer nye flerspråklige veinavn, men det vil bety at prosjektet ikke kommer i mål før fristen (utgangen av 2016). Eksempelet fra Narvik kommune viser at det lar seg gjennomføre, selv med dagens matrikkelforskrift, ved blant annet registrering av flerspråklige navn som ett navn i Matrikkelen.

Alternativt er å velge modellen man i utgangspunktet har gått for, med ett språk per adressenavn. Men det må også her avklares retningslinjer i fordelingen blant de ulike språkene for at en endelig adresseliste kan ferdigstilles (adresseforslag i desember 2015 var: 70 % norsk, 20 % samisk og 10 % kvensk). Denne løsningen vil etter saksbehandlers vurdering skape splid, ettersom at mange vil havne på en adresse med et språk de ikke identifiserer seg med (noe som kommer tydelig fram i innsendte innsigelser.)

**GÁIVUONA SUOHKAN
KÅFJORD KOMMUNE
KAIVUONON KOMUUNI
Rådmannen**

Saksbehandler Jon Frantzen

Mearrádus diedihuvvo / Melding om vedtak

Du čujuhus/Deres ref:	Min čuj./Vår ref 2015/680-109	Arkiivačoavdda/Arkivkode Q10	Beaivi/Dato 12.12.2017
------------------------------	---	--	----------------------------------

SÆRUTSKRIFT: Veiadressenavn desember 2017

Vedlagt følger vedtaket i denne saken, som ble behandlet i kommunestyret 07.12.17.

Dearvvuodaiguin/Med hilsen

Greta Larsen
Avdelingsleder Service/IT
Tlf.: 777 19 201/ 91573468

Intern kopi:
Torgeir Kuld
Gunn Andersen
Einar Pedersen

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2015/680/ 109

Poastačujuhus/Postadresse:
Postboks 74, 9148 Olderdalen

Fitnančujuhus/Besøksadresse:
Øverveien 2, 9146 Olderdalen

Telefovdna/Telefon Sentralbord:
77 71 92 00

Båŋkokontu/Bankkonto:
4785 07 00024

E-poasta/E-post:
postmottak@kafjord.kommune.no

Interneahtta/Internett:
www.kafjord.kommune.no

Organisašuvdnar/Org.nr:
940 363 586

Særutskrift

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
69/17	Kåfjord kommunestyre	07.12.2017

Veadressenavn desember 2017

Henvising til lovverk:

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2009-06-26-864?q=matrikkel>

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1990-05-18-11?q=stedsnavnloven>

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-05-23-638?q=stadnamn%20forskrift>

Vedlegg

- 1 adressenavn arbeidsgruppenotat
- 2 Stedsnavn - stautus i SSR
- 3 SÆRUTSKRIFT: Saksfremlegg vegadresser
- 4 adressenavn politisk møteprotokoll

Saksprotokoll i Kåfjord kommunestyre- 07.12.2017

Behandling:

Tilleggsforslag fra kommunestyret:

Pkt.2.

Beboere langs de enkelte veier vil kunne bestemme selv hvilken av parallellnavnene de vil benytte.

Parsell 1105 – Slås sammen med 1104 – (Olderdalsveien)

Parsell 1118 – Stasjonsveien med adressetilleggsnavn: Vallåsbakken.

Parsell 1130 – Gambukta.

Parsell 1131 – Hammerneset.

Parsell 1112 – Svennhaugen får det samiske tilleggsnavnet.

Parsell 1102 – Båen får det samiske tilleggsnavnet.

Ny parsell ved sommervoll får veinavnet Lovftåt.

Even Steinlien MSNBL kom med følgende endring:

Parsell 1107-1109 - Kjerringdalsveien

Votering:

Arbeidsgruppas forslag med endringer ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Pkt.2.

Beboere langs de enkelte veier vil kunne bestemme selv hvilken av parallellnavnene de vil benytte.

Parsell 1105 – Slås sammen med 1104 – (Olderdalsveien)

Parsell 1118 – Stasjonsveien med adressetilleggsnavn: Vallásbakken.

Parsell 1130 – Gambukta.

Parsell 1131 – Hammerneset.

Parsell 1112 – Svennhaugen får det samiske tilleggsnavnet.

Parsell 1102 – Båen får det samiske tilleggsnavnet.

Ny parsell ved sommervoll får veinavnet Lovftát.

Parsell 1107-1109 - Kjerringdalsveien

Rådmannens innstilling:

1. Veiadressenavn på norsk skal endres fra veg(-en) til vei(-en).
2. Kommunestyrets vedtak i sak 25/16 Prinsipper veiadresse punkt 1. «Navnløse veier og parseller tildeles et adressenavn på et språk.» endres til «Navnløse veier og parseller kan tildeles et adressenavn på inntil to språk.»
3. Veiadressenavn i Kåfjord kommune:

Veiparsell ID	Start	Slutt	Navneforslag (kvenske, norske og/eller samiske navn)
1100	Kommunegrense Storfjord	Bru E6 Manndalselva	Nordnesveien/Nuorašbálggis
1101 - 1125	Bru E6 Manndalselva	Skardalstunnelen	Skardalsveien/ Skárfvátbálggis
1102	Skardalstunnelen	Isfjelltunnelen	Båen
1103	Isfjelltunnelen	Kryss E6, Trollvik nord	Pertukenttætie/ Pertengveien
1104 - 1138	Bru Kåfjordbergan	Bru Nomedalselva	Olderdalsveien****(kvensknavn parallell)*****
			Ysteby**
1105	Bru Kåfjordbergan	Bru Vikelva	Seidigentie
1106	Bru Vikelva	Kommunegrense Nordreisa	Lyngenfjordveien
1107 – 1109	Kryss E6, Samuelsberg	Vaddja Bru	Kjerringdalveien /Áhkavátbálggis
	Start Gáiskeriidi området	Slutt Gáiskeriidi området	Gáiskeriidi**
	fossenområdet	Bru fossen	Fossen**
Ny/Egen parsell	Kryss fossen	Kryss Steinmoen	Biedebakken
1108 - 1139	Kryss Steinmoen	Veiens ende Manndalen Ø	Olmáivátbálggis/Manndalsvegen
1109	Utgår – slås sammen med 1107		
1110	Banol bru	Sætra	Vallás
1111	Kryss fylkesvei 333, Birtavarre	Veiens ende gamle E6 S	Isfjellveien
1112	Kryss Birtavarre sentrum	Veiens ende gamle E6 N	Svennhaugen

1113	Bru Nomedalselva	Kryss E6 Trollvik nord	Langnesveien/Áibanašebálggis
1114	Kryss gamle E6, Bakkemo	Veiens ende nord	Bakkemo
1115	Kryss Bakkemo	Veiens ende i Bjørkholt boligfelt	Bjørkholt
1117	Holmen bru sør	Holmen bru nord	Holmen
1118	Vallasbakken	Siskkit Boršu	Vallásbakken
1119	Snuplass fylkesvei 333, Kåfjorddalen	Veiens ende Guolaš V, Sinaidmohkki	Guolašveien
1120	Kryss Guolaš	Veiens ende Guolaš Ø,Huortnaš	Haltintie***/ Háldebálggis
1121	Kryss fylkesvei 331, Moen	Veiens ende boligfelt	Moen
1122	Kryss kommunal vei, Vatne	Veiens ende boligfelt	Vatneveien
1123	Kryss E6, Trollvik sør	Kryss E6, Trollvik nord	Trollvikveien/ Ruollalotbálggis
1124	Kryss E6, Nomedalsneset	Veiens ende boligfelt	Numedalsveien
1125	Utgår – slås sammen med 1101		
1126	Kryss Kirkeveien	Veiens ende boligfelt, Soleng	Soleng
1127	Kryss E6, Soleng	Snuplass gravlund	Kirkeveien/Girkubálggis
1128	Kryss E6, Gropa	Veiens ende boligfelt	Gropa
1129	Kryss E6, Nordmanvik	Veiens ende hyttefelt	Viika
1130	Kryss Spåkenesveien	Kryss E6, kirkestua	Lyngsalpeveien (Gambuktveien)*****
1131	Hammarneset boligfelt	Kryss E6, bygdehuset	Hammarneset (Asbjørg Gamst vei)*****
1132	Kommunegrense Nordreisa, Spåkenesveien	Kryss E6, Spåkenes	Spåkenesveien/ Spoahkannjárgbálggis
1133	Kryss E6, Dalbakken	Veiens ende gravlund	Storhaugveien
1134	Kryss kommunal vei, Vatne	Veiens ende boligfelt	Bakvannet/ Jávri duohki
1135	Kryss E6, indre Nordnes	Veiens ende hyttefelt	Indre Nordnes
1136	Kryss E6, Samuelsberg	Veiens ende, Yttergård	Samuelsbergveien
1137	Kryss Birtavarre sentrum	Snuplass fylkesvei 333, Kåfjorddalen	Kåfjorddalsveien/ Gáivuonvátbálggis
1138	Utgår – slås sammen med 1104		
1139	Utgår – slås sammen med 1108		
** forslag på Adressetilleggsnavn *** rett skrivemåte blir redigert og samordnet med navnekonsulenttjenesten **** kan legges til et parallellnavn ***** opp til vurdering			

Saksopplysninger:

02.10.2017 & 01.11.2017 møttes Politisk arbeidsgruppe for navnevalg til veiadresser og utarbeidet ett arbeidsnotat til kommunestyret.

Formannskapet vedtok 08.06.2017 at det skulle opprettes en politisk arbeidsgruppe for å oppnå politisk enighet om navnevalg.

16.06.2016 vedtok kommunen prinsipper for adresseveinavn.

Forslag til adresseveinavn ble sendt ut for alle navnløse veier og parseller (*vei* vil bli brukt som samlebegrep i resten av skrivet) i Kåfjord i desember 2015. Dette forslaget hadde et navn per vei, og hadde en fordeling mellom samiske, norske og kvenske veinavn. Denne forslagslisten skapte veldig stort engasjement blant befolkningen; mangfoldige innsigelser og underskriftskampanjer ble sendt inn; og saken ble skrevet hyppig om i media. Det store flertallet av disse innsigelsene/ytringene gikk på valg av språk, og meningene gikk i alle retninger. Eksempel på disse er: ønske om flere samiske navn, ønske om flere kvenske navn, ønske om færre ikke-norske navn etc.

Vurdering: (les vedlegg for vurdering)

Viser til vedlagt politisk arbeidsnotat.

Den politiske arbeidsgruppen, bestående av 1 politiker fra hvert parti, har laget et arbeidsnotat til kommunestyret etter formannskapets utvalgssak 40/17 datert 08.06.2017. Notatet består av tema som arbeidsgruppen diskuterte og la til grunn for navnevalget de gjorde.

Administrasjonen har lagt ved arbeidsgruppens navnevalg som punkt. 3 for vedtaket. I tillegg til andre punkter som ble diskutert i de politiske møtene.

Den administrative vurderingen ligger i saksbehandlingen og det vises det for øvrig til sak 2015/680-106.

Veien videre:

Etter vedtak av navn skal:

1. Kommunen sender navneforslag(ene) til stedsnavntjenesten til uttalelse
2. Stedsnavntjenesten vurderer behovet for å reise formell navnesak
3. Kommunestyret gjør vedtak om skrivemåte
4. Registrering av nye adressenavn
5. Klage
 - a. Hvem kan klage
 - i. ett offentlig organ og andre øvrige myndigheter
 - ii. eieren eller festeren i saker som gjeld navn på eget gårdsbruk eller eiendom
 - iii. en lokal organisasjon med særlig tilknytting til et stedsnavn
 - iv. stedsnavnkonsulentene når det gjeld stedsnavn i deres område
 - b. Hva kan klages på
 - i. skrivemåten

Saksbehandler Jon Frantzen

Mearrádus diedihuvvo / Melding om vedtak

Du čujuhus/Deres ref:	Min čuj./Vår ref	Arkiivačoavdda/Arkivkode	Beaivi/Dato
	2015/680-220	Q10	04.12.2019

Særutskrift: Adressenavn og skrivemåte- Endelig behandling

Vedlagt følger vedtaket i denne saken, som ble behandlet i kommunestyret 03.12.2019.
Det kan bli noen små endringer i tekst, siden møteprotokollen ikke er godkjent enda.

Dearvvuodaiguin/Med hilsen

Greta Larsen
Avdelingsleder Service/IT
Tlf.: 777 19 201/ 91573468

*Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga /
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2015/680-220

Intern kopi:
Gunn Andersen
Einar Pedersen
Bernt Eirik Isaksen Lyngstad

Poastačujuhus/Postadresse:
Postboks 74, 9148 Olderdalen

Fitnančujuhus/Besøksadresse:
Øverveien 2, 9146 Olderdalen

Telefovdna/Telefon Sentralbord:
77 71 92 00

Bánkokontu/Bankkonto:
4785 07 00024

E-poasta/E-post:
postmottak@kafjord.kommune.no

Interneahtta/Internett:
www.kafjord.kommune.no

Organisašuvdnanr/Org.nr:
940 363 586

Særutskrift

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
82/19	Kåfjord kommunestyre	03.12.2019

Adressenavn og skrivemåte- Endelig behandling

Henviſning til lovverk:

Vedlegg

- 1 Endringer i fra stedsnavntjenestene
- 2 Kart- Nesseveien
- 3 Kart- Utvidelse Garver Hansens veg
- 4 Kart- utvidelse Samuelsbergveien

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2009-06-26-864?q=matrikkel>

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1990-05-18-11?q=stedsnavnloven>

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-05-23-638?q=stadnamn%20forskrift>

Saksprotokoll i Kåfjord kommunestyre- 03.12.2019

Behandling:

Einar Eriksen Krf: Skal være vei og ikke veg.

Tania Lopez ble innvilget permisjon fra kl.17.19. og fratradte møtet.

Kjerringdalsveien, skal ha det samiske navnet også, ikke bare norsk navn.

Votering:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

- Olmmáiváhbálggis/Manndalsvegen
- Langnesveien/Áibanášebálggis
- Haltiantie/ Hálddibálggis
- Trollvikveien/ Ruollaluohbálggis
- Kirkeveien/ Girkobálggis
- Spåkenesveien/ Spoahkannjårbálggis
- Bakvannet/ Jávríduohki
- Kåfjorddalsveien/ Gáivuonváhbálggis

1. av 5 Garver Hansen veg utvides til å gå over Manndalselva og opp til skredvoll på gamle E6
2. av 5 Samuelsbergveien utvides til å også dekke bebyggelsen på Yttergård, og videre til bom langs gamle E6- Yttergård.
3. av 5 Nesseveien blir navn på parsell fra kryss- Kåfjorddalsveien- forbi kryss Einebakkvegen, og videre til veiens ende.

Vedtak:

Adressenavn, Kåfjord kommune

1. av 5 Veiadressenavn endres som endelig tilrådning fra stedsnavntjenestene (Se vedlegg).
2. av 5 Hvor det tidligere er vedtatt doble adressenavn, vil det navnet som er oppsatt først bli brukt inntil kartverket åpner databasene sine for doble adressenavn.
 - Nordnesveien/Nuorašbálggis
 - Skardalsveien/ Skárfvábálggis
 - Perttukenttätie/ Pertengveien
 - Olderdalsveien/ Talosvankantie
 - Olmmáivábálggis/Manndalsveien
 - Langnesveien/Áibanášebálggis
 - Haltiantie/ Hálddibálggis
 - Trollvikveien/ Ruollaluohbálggis
 - Kirkeveien/ Girkobálggis
 - Spåkenesveien/ Spoahkannjábálggis
 - Bakvannet/ Jávríduohki
 - Kåfjorddalsveien/ Gáivuonvábálggis
3. av 5 Garver Hansen veg utvides til å gå over Manndalselva og opp til skredvoll på gamle E6
4. av 5 Samuelsbergveien utvides til å også dekke bebyggelsen på Yttergård, og videre til bom langs gamle E6- Yttergård.
5. av 5 Nesseveien blir navn på parsell fra kryss- Kåfjorddalsveien- forbi kryss Einebakkvegen, og videre til veiens ende.

Rådmannens innstilling

Adressenavn, Kåfjord kommune

1. av 5 Veiadressenavn endres som endelig tilråding fra stedsnavntjenestene (Se vedlegg).
2. av 5 Hvor det tidligere er vedtatt doble adressenavn, vil det navnet som er oppsatt først bli brukt inntil kartverket åpner databasene sine for doble adressenavn.
 - Nordnesveien/Nuorašbálggis
 - Skardalsveien/ Skárfváhbálggis
 - Perttukenttätie/ Pertengveien
 - Olderdalsveien/ Talosvankantie
 - Oimmáiváhbálggis/Mannaldsvegen
 - Langnesveien/Áibanášebálggis
 - Haltiantie/ Hálddibálggis
 - Trollvikveien/ Ruollaluohbálggis
 - Kirkeveien/ Girkobálggis
 - Spåkenesveien/ Spoahkannjårbálggis
 - Bakvannet/ Jávríduohki
 - Kåfjorddalsveien/ Gáivuonváhbálggis
3. av 5 Garver Hansen veg utvides til å gå over Mannaldselva og opp til skredvoll på gamle E6
4. av 5 Samuelsbergveien utvides til å også dekke bebyggelsen på Yttergård, og videre til bom langs gamle E6- Yttergård.
5. av 5 Nesseveien blir navn på parsell fra kryss- Kåfjorddalsveien- forbi kryss Einebakkvegen, og videre til veiens ende.

Saksopplysninger

Da allerede saken er tidligere vedtatt, er eneste relevante vedlegg en liste med sammendrag i fra stedsnavntjenestene som viser endringer i hovedsakelig staving.

16.06.2016 vedtok kommunen prinsipper for adresseveinavn.

Forslag til adresseveinavn ble sendt ut for alle navnløse veier og parseller (*vei* vil bli brukt som samlebegrep i resten av skrive) i Kåfjord i desember 2015. Dette forslaget hadde et navn per vei, og hadde en fordeling mellom samiske, norske og kvenske veinavn. Denne forslagslisten skapte veldig stort engasjement blant befolkningen; mangfoldige innsigelser og underskriftskampanjer ble sendt inn; og saken ble skrevet hyppig om i media. Det store flertallet av disse innsigelsene/ytringene gikk på valg av språk, og meningene gikk i alle retninger. Eksempel på disse er: ønske om flere samiske navn, ønske om flere kvenske navn, ønske om færre ikke-norske navn etc.

Formannskapet vedtok 08.06.2017 at det skulle opprettes en politisk arbeidsgruppe for å oppnå politisk enighet om navnevalg.

02.10.2017 & 01.11.2017 møttes Politisk arbeidsgruppe for navnevalg til veiadresser og utarbeidet ett arbeidsnotat til kommunestyret.

Adresseveinavn ble vedtatt i kommunestyre 07.12.2017, noen endringer etter klage ble behandlet av kommunestyret 16.05.2018.

Navnesak ble etablert og sendt til Samisk, Norsk og Kvensk stedsnavntjeneste. Foreløpig tilrådning ble mottatt fra stedsnavntjenestene høsten 2018, og sendt på ordinær høring januar 2019. Sommer 2019 ble saka sendt videre til stedsnavntjenestene for endelig tilrådning på skriveform. Kåfjord kommune mottok endelig tilrådning 30 september 2019, så ble saka sendt til Statens Kartverk for vedtak på skrivemåten for naturnavn og andre primærnavn.

Adressering av allerede godkjente vegger er startet, og vil bli prioritert.

Vurdering

Adressenavn hvor stedsnavntjenestene ikke hadde noen endringer på allerede vedtatte navn er fjernet i fra dette saksfremlegget, og adressering har allerede begynt med dem.

Adressenavn hvor stedsnavntjenestene kom med korreksjon på staving og/eller bestemt form- er ført opp som punkt 1 for godkjenning av kommunestyret.

Doble adressenavn er i dag ikke mulig å føre i matrikkelen, men vil bli lagt inn så snart kartverket endrer databasene sine så det blir mulig. Inntil det skjer, trenger rådmannen føring på hvilket navn som skal føres i matrikkelen i første omgang. Punkt 2 for godkjenning i kommunestyret.

Nordnesveien- da det har blitt flere endringer langs Nordnesveien pga ny tunell, skredvoll og oppsatte bommer. Det være mere hensiktsmessig at enten Garver Hansens veg blir utvidet opp til sørside av skredvoll. Alternativt kan Samuelsbergveien utvides ned til Manndalsbrua.

Da det er plassert en bom på Nordnesodden og yttergård, vil det være uhensiktsmessig at bebyggelsen ved Yttergård skal ha adresse Nordnesveien. Samuelsbergveien bør derfor utvides til bommen ved Yttergård.

Nesseveien- Veistrekket ble glemt i den opprinnelige saken. Da Nesseveien allerede er brukt i flere kart, inkludert gamle ØK i fra 70-tallet, ringte vi til beboerne i området. Beboerne mener at veien har hatt navnet Nesseveien så langt tilbake i tid dem kunne huske. Nesseveien ble ført på skjemaet som ble sendt til stedsnavntjenesten og godkjent.

Veien videre

Adressering er allerede godt i gang hvor varsel allerede har blitt sendt ut til Gambukta, Hammarneset, Storhaugveien og Lyngenfjordveien. Flere varsler vil ha blitt sendt ut innen dere leser dette. Da matrikkelen er stengt 13. desember- til starten av januar vil de adressene som det blir sendt ut varsel til etter 1 desember ikke bli aktivert før januar da det er krav om to uker varsel før endringer i matrikkelen. Såfremt det ikke dukker opp noe uforutsett, er adresseringa fullført i god tid før påske.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
62/20	Formannskap	07.09.2020

Søknad om støtte til skoletur for 9. klasse ved Manddalen skole

Henvising til lovverk:

Vedlegg

- 1 Budsjetten til klassetur Paris
- 2 søknad om støtte til skoletur

Kommunedirektørens innstilling:

Saken legges frem uten innstilling

Saksopplysninger:

14 elever 1 lærer og 2 foresatte søker om støtte på kroner 14.000,- til skoletur den 21.09 – 28.09.2020.

Turen går til Paris der målet er å besøke ulike museum, slottet i Versailles, dagstur til Somme m.m.

I søknaden opplyses det at på grunn av koronasituasjonen har ikke klassen kunnet samle inn så mye penger som ønsket. Derfor bes det om ekstra støtte på kroner 1 000,- pr. elev.

Det er lagt ved budsjettoversikt.

Søknaden har vært forelagt oppvekstavdelingen for behandling. Oppvekst har ikke avsatt midler til slike formål, og må dermed avslå søknaden. Søknaden oversendes formannskapet for behandling.

Vurdering:

Budsjett klassesetur Paris

KOSTNADER

Fly / overnatting 17 pers	115515
Opphold/mat	30000
Aktiviteter	60000
Transport Metro hele uka	5000
Transport flyplass t/r	7000
Ekstra flybilletter	7500
Buffer	0

6795 x 17stk

1 voksen Tromsø-Paris t/r
+ 1 ungdom Paris-Tromsø

SUM KOSTNADER	225015
----------------------	---------------

FINANSIERING

Bank saldo	175000
Tilskudd fra Manndalen skole	10500
Loddsalg frem til sommeren	15000
Dugnad Lerøy	10000
Tilskudd fra Kåfjord kommune.	14000

750 x 14 stk

500 x 14 stk

SUM FINANSIERING	224500
-------------------------	---------------

Kåfjord kommune

v/oppvekstetaten

9146 Olderdalen

9.kl v/Mannndalen skole

9144 Samuelsenberg

Søknad om støtte til skoletur til Paris 21.09- 28.09. 20

Søker med dette om støtte, 14.000 kr til skoletur 21.09- 28.09. 20 til Paris.

Der skal vi blant annet besøke ulike museum, slottet i Versailles, dagstur til Somme, og evt Normandie

Vi er 14 elever og 3 voksne (en lærer og to foresatte) som drar på tur.

Budsjett for klasseturen er vedlagt søknaden.

På grunn av koronasituasjonen pr. dags dato, har ikke klassen kunnet samle inn så mye som ønskelig. Derfor bes det om ekstra støtte fra kommunen, dvs 1000 kr. pr. elev.

Pengene bes overføres til kontonr: 1214 7655280

Håper på positivt svar.

Mannndalen 17.06.20

Vennlig hilsen

Katrine I. Lyngstad- klassekontakt

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
26/20	Utvalg for oppvekst og omsorg	04.06.2020
63/20	Formannskap	07.09.2020

Tillegg til sak 21/20 - Undersøkelse av konsekvenser ved at bassenget stenger ut 2020

Henvising til lovverk:

Saksprotokoll i Utvalg for oppvekst og omsorg- 04.06.2020

Behandling:

I utvalgsmøtet den 28.05.20 er det orientert om at kommunen på grunn av manglende økonomiske ressurser, ser seg nødt for å stenge svømmebassenget ut kalenderåret 2020. Utvalget ønsker utredning i saken til neste møte som er 04.06.20. Det er avtalt at dette saksframlegget på grunn av kort frist deles på sharepoint-gruppa og at kommunedirektøren skal komme med innstilling i saken i dette dokumentet. Utvalget ba også om en uttalelse fra kommuneoverlegen om smittevern og svømming i forbindelse med Covid-19 utbruddet.

Utvalget foreslår et alternativt forslag til kommunedirektørens innstilling:

1. Utvalget ser det som svært viktig at elever får svømming høsten 2020
2. Utvalget foreslår at det regnes på kostander ved å holde bassenget åpent holde bassenget åpent for skolesvømming i oktober, november og desember.
3. Utvalget foreslår at det regnes på kostander ved å holde ordinær åpning av bassenget i oktober, november og desember.
4. Saken sendes over til Formannskapet for å se om det er mulig å finne midler fra Formannskapets reserver til å holde bassenget åpent.

Kommunedirektørens innstilling blir nedstemt. Utvalgets forslag til alternativet vedtak blir enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Utvalget ser det som svært viktig at elever får svømming høsten 2020
2. Utvalget foreslår at det regnes på kostander ved å holde bassenget åpent holde bassenget åpent for skolesvømming i oktober, november og desember.
3. Utvalget foreslår at det regnes på kostander ved å holde ordinær åpning av bassenget i oktober, november og desember.
4. Saken sendes over til Formannskapet for å se om det er mulig å finne midler fra Formannskapets reserver til å holde bassenget åpent.

Kommunedirektørens innstilling:

1. På grunn av Covid-19 pandemien har kommunens svømmebasseng vært stengt fra 13.mars. Helsemyndighetene åpner for skolesvømming fra 1. juni. Med bakgrunn i dette vil det ikke være mulig for alle elever å oppnå sine kompetansemål i svømming dette skoleåret.
2. Kommunen skal ha som mål at de berørte elevene får muligheten til å nå kompetansemål i siste halvdel skoleåret 2020/21. Kommunedirektøren planlegger for dette.
3. På grunn av kommunens økonomiske situasjon vil svømmebassenget holdes stengt ut 2020. Elever som ikke oppnår kompetansemål med bakgrunn i Covid-19 våren 2020 og stenging av bassenget høst 2020, prioriteres våren 2021.

Saksopplysninger:

Bakgrunn for saken:

I utvalgsmøtet den 28.05.20 er det orientert om at kommunen på grunn av manglende økonomiske ressurser, ser seg nødt for å stenge svømmebassenget ut kalenderåret 2020. Skolene er hørt i hvilke konsekvenser dette vil få for dem. Skolene har tidligere vært kritisk til at svømmetilbudet til elevene har vært for dårlig og en stenging vil gi et enda dårligere tilbud til elever i Kåfjord. Utvalget ønsker utredning i saken til neste møte som er 04.06.20. Det er avtalt at dette tillegget til saksframlegg på grunn av kort frist deles på sharepoint-gruppa og at kommunedirektøren skal komme med innstilling i saken i dette dokumentet. Utvalget ber også om en uttalelse fra kommuneoverlegen om smittevern og svømming i forbindelse med Covid19 utbruddet.

Opplæringsloven om svømming:

Det er skoleeier, dvs. kommunen som har ansvar for opplæringen i alle fag. Dette ansvaret er beskrevet i forskrift til opplæringsloven Opplæringsloven § 13-10.

Kompetansemål i svømming dersom bassenget holdes stengt ut 2020.

Dersom bassenget blir stengt ut skoleåret meldes at det ikke vil være mulig å innfri kompetansemål for alle elever. Elever som ikke har nådd sine kompetansemål våren 2020 skal prioriteres våren 2021. Kompetansemål i svømming er:

- *Kompetansemål 2. trinn: leike og utføre grunnleggjande øvingar med tilvenning til vatn, som å dykke, flyte, gli, skape framdrift, hoppe uti og orientere seg i vatn*
- *Kompetansemål for 4. trinn: Vere symjedyktig ved å falle uti på djupt vatn, symje 100 meter på magen, og undervegs dykke ned og hente ein gjenstand med hendene, stoppe og kvile i 3 minutt (imens flyte på magen, orientere seg, rulle over, flyte på rygg), så symje 100 meter på rygg og ta seg opp på land*
- *Kompetansemål 7.trinn: utføre grunnleggjande teknikkar i symjing på magen, på ryggen og under vatn*
- *Kompetansemål 10.trinn: utføre varierte symjeteknikkar og kunne symje ein lengre distanse basert på eiga målsetjing og forstå og gjennomføre livberging i, på og ved vatn ute i naturen.*

Ferdighetsprøve i svømming i 4. klassetrinn

Fra skoleåret 2017/18 ble det obligatorisk å gjennomføre en ferdighetsprøve i svømming for elever på 1.- 4. årstrinn. Ferdighetsprøven tar utgangspunkt i kompetansemålene i læreplanen for kroppsøving og skal gjennomføres som en del av opplæringen i løpet av 1.- 4. årstrinn. Ferdighetsprøven i svømming er hjemlet i nytt tredje ledd i forskrift til opplæringslova og friskolelova § 2-4. En stenging av bassenget vil forhindre muligheten for elever i Kåfjord å ta denne ferdighetsprøven i 4. klassetrinn i 2020. På grunn av Covid-19 utbruddet har ikke alle elever i 4. klasse fått tatt denne ferdighetsprøven våren 2020. Disse elevene skal få denne muligheten våren 2021.

Smittevern v/Kommuneoverlegen:

Helsemyndighetene åpner for organisert svømming

og skolesvømming fra 1. juni, dette betyr at skolen kan organisere dette fra høsten under gitte kriterier.

Kortfattet oppsummering har jeg klippet ut fra FHIs sider, se link:

<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/rad-og-informasjon-til-andre-sektorer-ogyrkesgrupper/idrett-og-organiserte-fritidsaktiviteter/>

Siden viser også til generell veileder i smittevern for idrett:

<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/smittevern-for-idrett-covid-19>

Grunnpilarene i samfunnet nå er i hovedsak:

- Syke personer skal holde seg hjemme
- God håndhygiene
- Redusert kontakt mellom personer.

Dersom svømmebassenget blir stengt ut 2020 vil skolene ha tilbud om basseng to måneder i 2020

Svømmebassenget har vært stengt fra 12.mars 2020 på grunn av Covid-19 utbrudd. Ved stenging ut skoleåret betyr det at det kun har vært to måneder med åpent basseng dette skoleåret. Skolene har ikke i forkant av Corona-stengingen og drift-stenging planlagt for kun to måneders svømmeopplæring. Dette gjelder alle tre skolene. Manddalen skole har også tidligere år hatt problemer med å få gjennomført all svømming på grunn av vegarbeid

Vurdering:

Ikke alle elever vil oppnå sine kompetansemål i svømming dersom svømmebassenget stenger ut skoleåret 2020. Disse elevene skal prioriteres i 2020.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
64/20	Formannskap	07.09.2020

Dispensasjon for oppføring av hurtigladestasjon

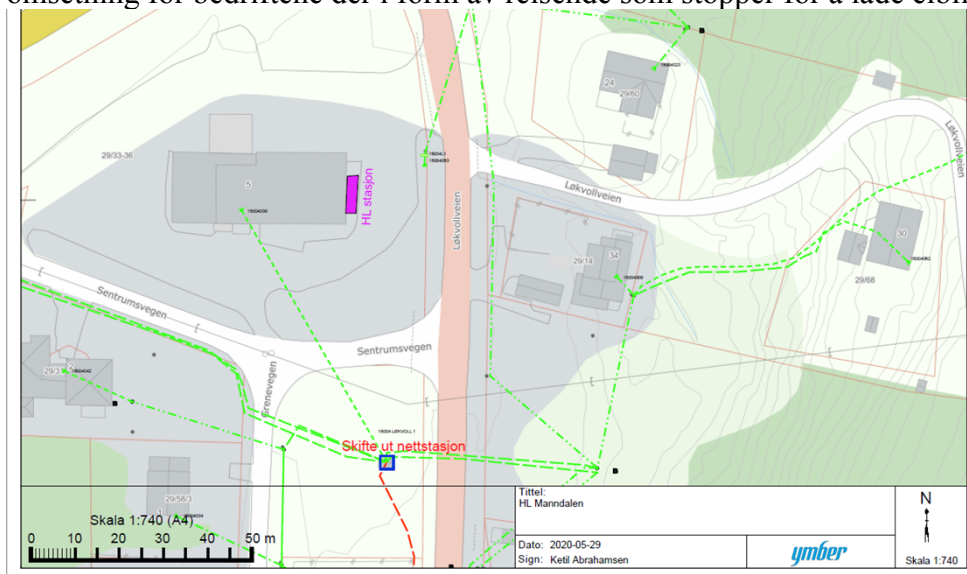
Henvising til lovverk:

Kommunedirektørens innstilling:

1. Kåfjord kommune viser til reglene i plan- og bygningsloven kapittel 19 og gir dispensasjon for oppføring av hurtigladestasjon på omsøkt plassering på gbnr. 29/33-36.

Saksopplysninger:

Ymber ønsker å i samarbeid med Løkvoll motell og auto-senter AS å opprette en hurtigladestasjon for elbiler på Løkvoll. Tiltaket er tenkt oppført på det som i dag er regulert til kollektivholdeplass. Tiltaket vil være et positivt tilskudd til Løkvoll sentrum, som kan gi økt omsetning for bedriftene der i form av reisende som stopper for å lade elbilene sine.

Vurdering:

Planstatus

Tiltaket er omfattet av områdereguleringsplan for Manddalen-Løkvoll. Tiltaket er tenkt plassert på SKH – Kollektivholdeplass, i tilknytning til den eksisterende bensinstasjonen på Løkvoll. Denne befinner seg på felt BV – Bensinstasjon/vegserviceanlegg. Hadde tiltaket kunne vært plassert på felt BV, hadde det vært i tråd med reguleringsplanen. Da tiltaket vil bli plassert på grensen mellom felt SKH og BV, vurderes det til i praksis å fungere som en utvidelse av felt BV.

Kulturminner

Tiltaket er ikke omfattet av spesielle hensyn i forbindelse med kulturminner.

Naturmangfold

Tiltaket er ikke omfattet av spesielle hensyn i forbindelse med naturmangfold.

Reindrift

Tiltaket er ikke omfattet av spesielle hensyn i forbindelse med reindrift.

Naturfare

Tiltaket befinner seg i aktsomhetsområde for kvikkleire. Tiltaket befinner seg på et flatt område, og er av så lite omfang og utstrekning at det vurderes til å ikke være omfattet av fare for kvikkleireskred.

Tiltakets omfang

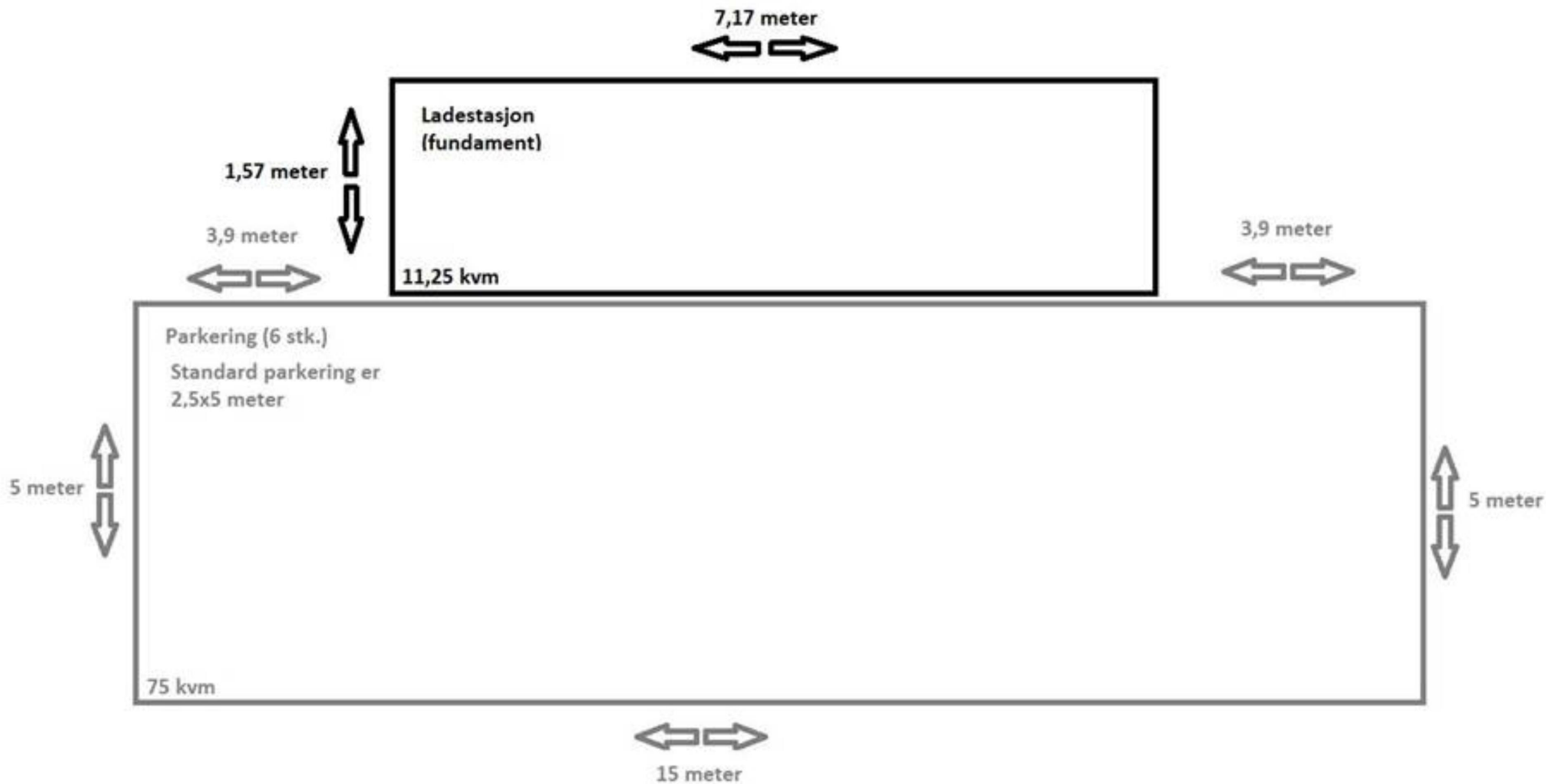
Tiltaket vil, inkludert oppstillingsplasser for elbilene, være 7 meter i dybde og 15 meter i bredde. Arealet til kollektivholdeplass vurderes til å være stort nok til å kunne avse dette arealet og fremdeles opprettholde sin tiltenkte funksjon. Selve ladestasjonen vil stikke rundt 1,6 meter ut fra bensinstasjonsbygget. Den resterende dybden er oppstillingsplasser. Tiltaket vil derfor oppleves mindre enn den oppgitte størrelsen i praksis.

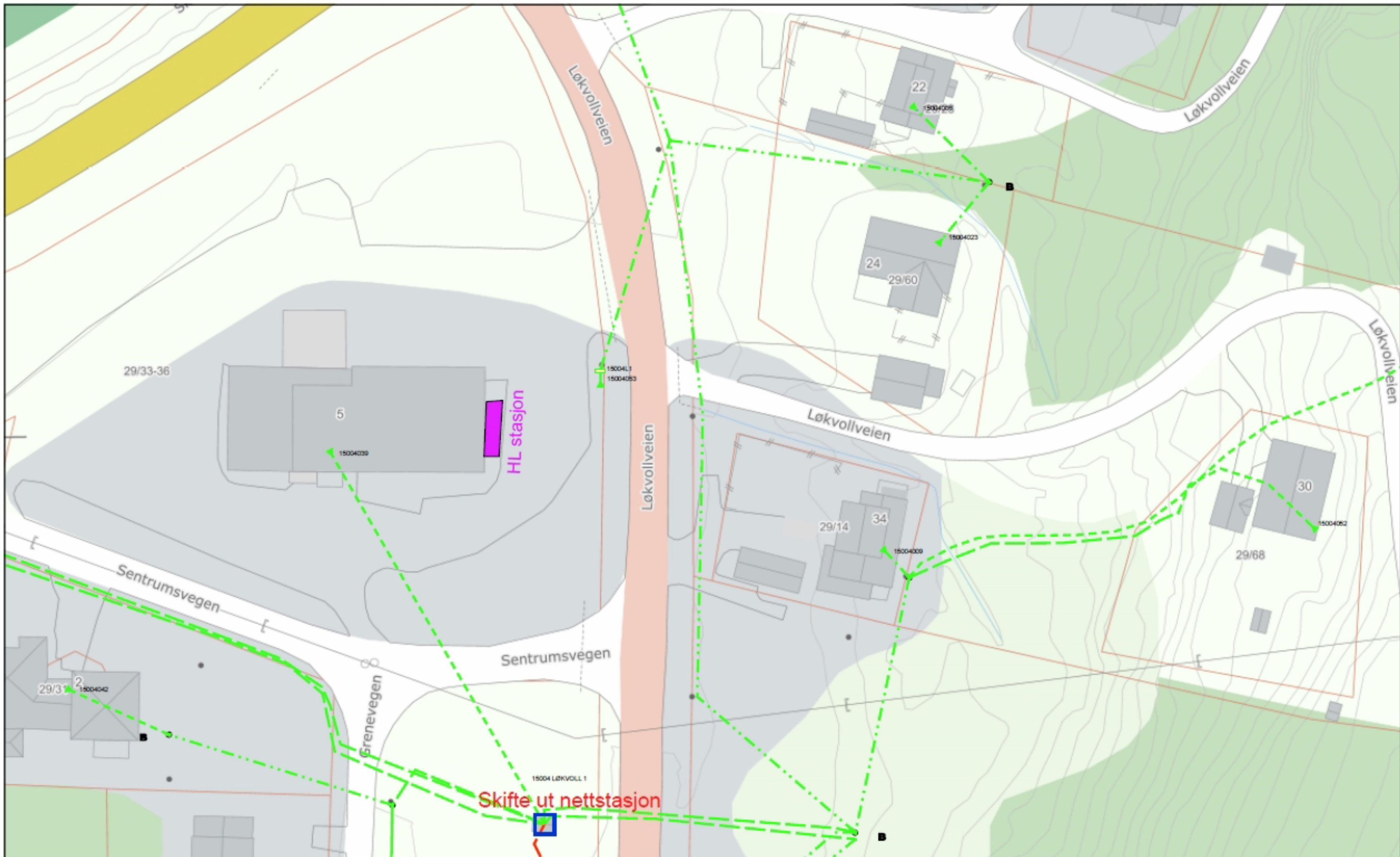
PBL kapittel 19

Kapittel 19 i plan- og bygningsloven om dispensasjon viser i § 19-2 til at dispensasjon ikke skal gis, dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.

Da tiltaket bygges i grensen mellom felt BV – Bensinstasjon/vegserviceanlegg og felt SKH – kollektivholdeplass er det ikke i tråd med reguleringsplanen. Det vurderes allikevel til ikke å tilsidesette hensynet bak arealformålet det dispenseres fra vesentlig, da det er i tråd med det tilgrensende arealformål.

Å få etablert en hurtigladestasjon for elbiler på Løkvoll vil være svært positivt for bedriftene på Løkvoll som vil kunne oppleve økt omsetning, da ladestasjonen vil tiltrekke seg reisende i elbiler i tillegg til de eksisterende bensinstasjonkundene. Etter en samlet vurdering er fordelene ved å gi dispensasjon til oppføring av hurtigladestasjon på Løkvoll klart større enn ulempene.

Tittel:
HL Manndalen

Dato: 2020-05-29
Sign: Ketil Abrahamsen

N

Skala 1:740

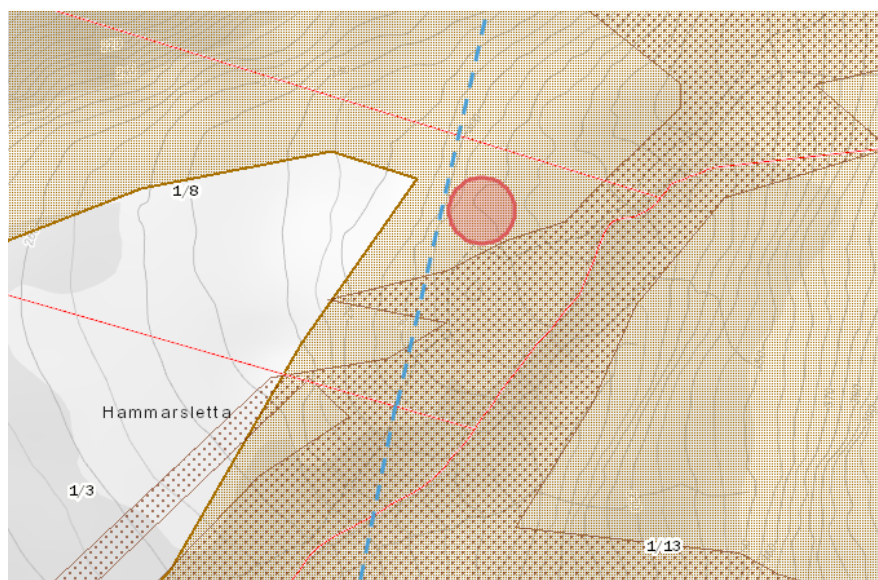

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
65/20	Formannskap	07.09.2020

Dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for oppføring av gapahuk

Henvising til lovverk:

Figur 1 Skredfare i brunt, trekklei for tamrein i stiplet blått og tiltenkt plassering i rød sirkel.

Kommunedirektørens innstilling:

1. Kåfjord kommune viser til reglene i plan- og bygningsloven kapittel 19 og gir dispensasjon for oppføring av én gapahuk på omsøkt plassering på gbnr. 1/8.
2. Søker fritas fra byggesaksgebyr for gapahuken jf. K-sak 60/17.

Saksopplysninger:

YKIL har fått finansiering til å bygge to gapahuker i 2020. De søker derfor dispensasjon for å sette opp to gapahuker i Djupvik. Da en av de omsøkte gapahukene er omfattet av skredfare og er i nærheten av en trekklei for tamrein, har administrasjonens vurdering av denne søknaden vært på høring til de berørte myndighetene og reinbeitedistriktet. Den andre gapahuken er tenkt

oppført i nærheten av en lysløype vest for kirkegården i Djupvik. Denne plasseringen er vurdert til å ikke kreve høring. De to gapahukene vil derfor bli behandlet som separate saker.

Det omsøkte tiltaket vil kunne brukes hele året og vil derfor være et godt bidrag til å få flere ut på tur og dermed bidra til å styrke folkehelsen. I tillegg vil tiltaket bidra å styrke trivsel og samhold i ytre Kåfjord da de vil ha funksjon av en samlingsplass.

Saken har vært på høring i fire uker og det kom ingen merknader til høringen. Kåfjord kommune vurderer derfor tiltaket til å kunne tillates på den aktuelle plasseringen, da NVE ikke kom med noen merknader til skredfare og reinbeitedistriktet ikke kom med noen merknader med hensyn til trekkleien.

Vurdering:

Planstatus

Tiltaket er omfattet av kommuneplanens arealdel og befinner seg i arealformål LNFR.

Bestemmelsene til kommuneplanens arealdel sier om dispensasjoner i LNFR-områder følgende:

Oppføring av midlertidig bebyggelse (gapahuk, gamme, lavvo, etc.) kan tillates såfremt den er åpen og tilgjengelig for allmenheten.

-Midlertidige konstruksjoner kan oppføres uten søknad. Konstruksjonen skal bestå av biologisk nedbrytbart materiale og enkelt demonteres etter endt bruk. Støpt grunnmur eller annen fundamentering tillates ikke.

-Permanente konstruksjoner kan oppføres der dispensasjon er gitt fra LNF formålet

Tiltaket skal være permanent og må fundamenteres. Det faller derfor ikke inn under bestemmelsen om midlertidig bebyggelse. Tiltaket er allikevel i all hovedsak i tråd med bestemmelsen, da det skal lages stort sett av biologisk nedbrytbart materiale og skal være åpent og tilgjengelig for allmenheten. Tiltaket er altså i strid med bestemmelsen, men tilsesetter ikke hensynet bak den vesentlig. Ei heller lovens formålsbestemmelse.

Kulturminner

Tiltaket er ikke omfattet av spesielle hensyn i forbindelse med kulturminner.

Naturmangfold

Tiltaket er ikke omfattet av spesielle hensyn i forbindelse med naturmangfold.

Reindrift

Gapahuken befinner seg i reinbeitedistrikt 36, Cohkolat ja Biertavárri. Plasseringen befinner seg innenfor avmerket område for sommerbeite. Gapahuken befinner seg på en avmerket trekkleie for tamrein. Det kom ingen merknader fra reinbeitedistriktet til høringen.

Naturfare

Gapahuken sin plassering er innenfor NGI sitt kart for aktsomhetsområde for snø- og steinskred. Det vil ikke være mulig å flytte plasseringen ut av aktsomhetsområde for snø- og steinskred. På grunn av plasseringen saken vært på høring til fagmyndighet, NVE, for uttalelse.

Kvikkleire

Gapahuken sin plassering er utenfor aktsomhetsområdet for kvikkleire.

Landbruk

Gapahukenes plassering er i henholdsvis uproduktiv lauvskog og åpen fastmark. Det vurderes til å ikke ha noen negativ påvirkning på landbruket.

PBL kap. 19

Kapittel 19 i plan- og bygningsloven om dispensasjon viser i § 19-2 til at dispensasjon ikke skal gis, dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.

Samlet vurdering

Den omsøkte plasseringen befinner seg i tregrensen rundt 300 m.o.h. med fantastisk utsikt mot Lyngsalpene. Tiltaket vil derfor fungere som et turmål for store deler av befolkningen og tilreisende til Kåfjord. Arealformålet i området er LNFR. Tiltaket bidrar til friluftsinteressene i området og er ikke til vesentlig ulempe for landbruk-, reindrift- eller naturhensyn.. Tiltaket er i strid med bestemmelsene i kommuneplanens arealdel, men tilsidesetter allikevel ikke hensynet bak bestemmelsene det dispenseres fra eller lovens formål vesentlig jf. PBL § 1-8(1) og §19-2(2). Tiltakets plassering er omfattet av en avmerket trekklei for tamrein og jord- og snøskredfare ifølge aktsomhetskartet. Plasseringen har vært på høring og det kom ingen merknader til hverken reindrifts- eller naturfarehensyn. Etter en samlet vurdering vil fordelene ved en dispensasjon være klart større enn ulempene jf. PBL § 19-2(2).

Grunneieravtale om gapahuk og områdene rundt

mellom YKIL og G.nr1 Br.nr3

Ytre Kåfjord Idrettslag (YKIL) skal sette opp en gapahuk til allmenn bruk i et område med tursti om sommeren og skiløype- og akebakke om vinteren. Dette er en avtale mellom YKIL som byggherre og eiendom 1 / 3 Djupvik. Det er allerede gjort en muntlig avtale mellom leder for idrettslaget Knut Olav Rønsen og representanter for eiendommen representert. Det er foretatt befaring.

Viktige punkter i avtalen:

1. Avtalen gjelder for 10 år, med mulighet for fornyelse etter avtale med grunneier.
2. Plassering av gapahuken skal være som avtalt og tegnet inn i kart
3. Det tilrettelegges for fast bål plass foran gapahuken. Bruk av ild foregår på brukerens ansvar og etter retningslinjer for bruk av ild i utmark
4. Det skal ikke sages ned friske trær for å bruke som brensel uten nærmere avtale med grunneier
5. Gapahuken og området rundt skal holdes ryddig. Det kan ryddes småkratt i umiddelbar tilknytning til gapahuken og i akebakken / skileikområdet nedenfor.
6. Det settes opp plakat i gapahuken om å ivareta området rundt
7. «vanlig» utforming. 3 vegger og tak i størrelse ca 3 x 4 m (12kvm)
8. Det skal ikke settes opp andre bygg i tilknytning til gapahuken
9. Det skal ikke lages noe ny vei til gapahuken. Stien som fører dit må påberegnes å bli tydeligere enn i dag
10. Det kan kjøres skiløype frem til gapahuken vinterstid
11. Gapahuken er til allmenn bruk
12. YKIL står for søknad, oppføring og kostnader ift dette.
13. Tomteleie for gapahuken er kr 0,-.

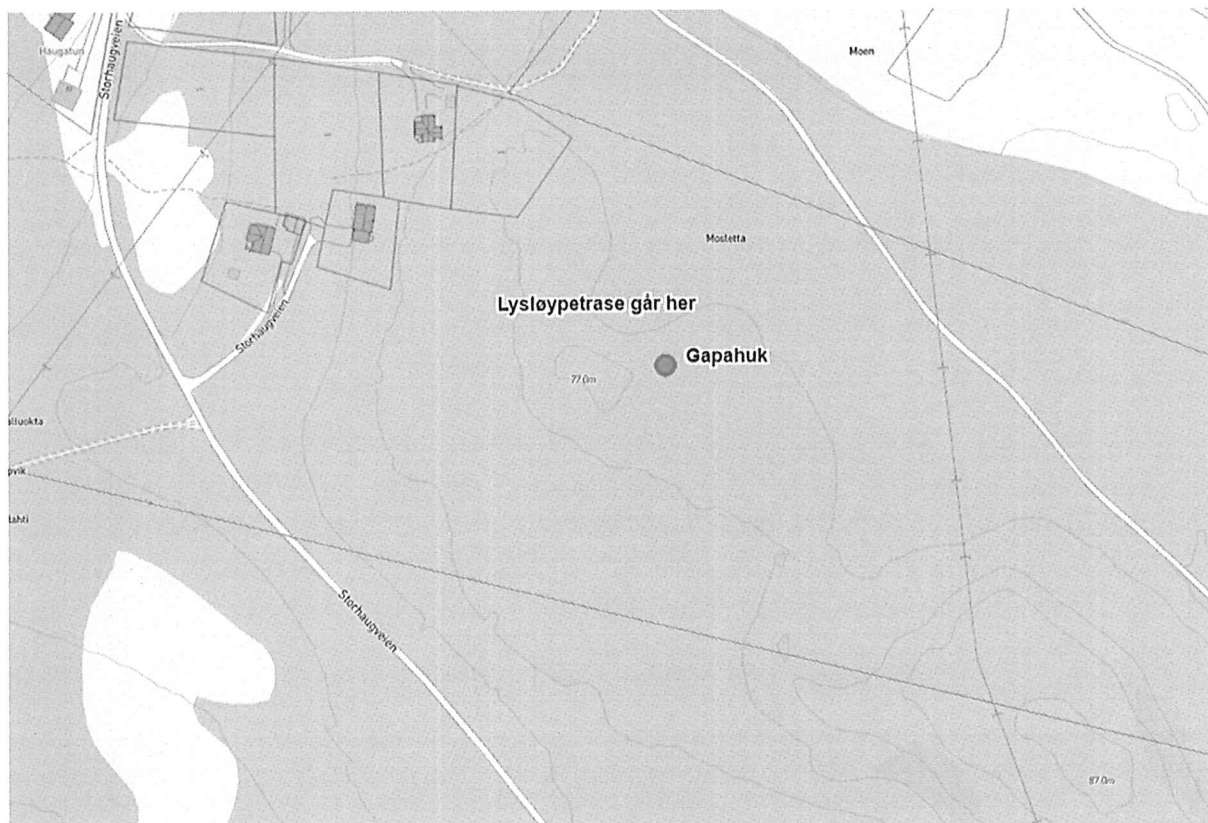
Underskrift og dato:

18/5-20 Knut Olav Rønsen
Ytre Kåfjord Idrettslag

Knut Olav Rønsen

Maren H. T. Iversen
Representant G.nr1 B.nr3

Plassering gapahuk på eiendom 1 / 3 Djupvik

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
66/20	Formannskap	07.09.2020

Dispensasjon for etablering av motocrossbane

Henvising til lovverk:

Kommunedirektørens innstilling:

1. Kåfjord kommune viser til reglene om dispensasjon i plan- og bygningsloven kapittel 19 og avslår søknad om dispensasjon til etablering av motocrossbane.

Saksopplysninger:

Manndalen motorcrossklubb har søkt om dispensasjon til å etablere motocrossbane på gbnr. 30/81 i Manndalen i Kåfjord kommune. Arealet til banen vil bli på rundt 35 daa. Klubben ønsker å anlegge en ny bane her, da den midlertidige banen de har disponert på Løkvoll, ikke lenger kan brukes. Klubben har fått tillatelse fra grunneier på 30/81 til å anlegge bane her. Plasseringen befinner seg i dag i LNFR-område i kommuneplanens arealdel. Det er flere viktige hensyn som må behandles, blant annet støy, naturmangfold, nærhet til vernet vassdrag og naturfare. En viktig avklaring vil være om det skal kreves reguleringsplanprosess før tiltaket kan igangsettes, eller om det kan gis dispensasjon, med krav om at området reguleres. Søker ønsker saken behandlet som en dispensasjon.

Dispensasjonssøknaden har vært på høring i tidsrommet 8/7/20-20/8/20. Det kom to svar på høringen, fra Fylkesmannen i Troms og Finnmark og reinbeitedistrikt 37 - Skárfvaggi. Fylkesmannen skriver at kunnskapsgrunnlaget som foreligger ikke er godt nok til å kunne vurdere om tiltaket vil få vesentlig påvirkning på natur og miljø. De mener at det ikke vil være forsvarlig å akseptere et slik tiltak, uten at det skjer gjennom en reguleringsplanprosess. **Fylkesmannen anbefaler at søknaden om dispensasjon avslås.** Reinbeitedistrikt 37 sitt høringssvar går ut på det samme som fylkesmannen. De etterlyser en mer omfattende vurdering av prosjektets påvirkning på miljøet og spesielt reindriften. De anbefaler også avslag for å få utredet saken nærmere. De poengterer også at reindrift ikke er hensyntatt i støvvurderingen.

Vurdering:

Planstatus

Den ønskede plasseringen befinner seg i LNFR-område i kommuneplanens arealdel. Det finnes ingen detaljreguleringsplan for det aktuelle området. LNFR-områder skal brukes til landbruksproduksjon, herunder jordbruk, skogbruk og reindrift, og/eller bli liggende som naturområder eller områder for friluftsliv.

Det kan gis dispensasjon i LNFR-områder for små areal og enkelttomter. Dispensasjoner behandles etter retningslinjer i punkt 6.1.3 i kommuneplanens arealdel. Retningslinjene viser til at det blant annet sikres at plasseringen ikke befinner seg i byggeforbudssone langs sjø eller vassdrag.

Arealet er på rundt 30-35 daa og kan derfor ikke defineres som et lite areal. Plasseringen befinner seg også delvis innenfor byggeforbudssone langs det vernede vassdraget Manddalselva.

Tiltak langs sjø og vassdrag

Den tiltenkte plasseringen befinner seg på det minste bare 14 meter unna Manddalselva som er et varig vernet vassdrag. Kommuneplanens arealdel setter forbud mot tiltak innenfor ti meter av elva. I tillegg skal NVE høres i alle saker som befinner seg nærmere enn 100 meter fra elva. Det skal i 100-metersbeltet langs vassdraget tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Dette er tema som det ikke er kapasitet til å utrede gjennom en dispensasjonssøknad. Da Manddalselva er et vernet vassdrag anses disse hensynene til å være ekstra viktige her. Dette gjelder spesielt med hensyn på naturmiljøet langs elvebredden. Disse forholdene er noe som vurderes å kunne bli grundig utredet gjennom en reguleringsprosess for å bestemme om den omsøkte plasseringen er egnet til formålet og om hensynene i PBL § 1-8 1. ledd er ivarettatt.

Nettanlegg

Den omsøkte plasseringen befinner seg delvis under et nettanlegg på 22 kV som løper nord-sør over eiendommen. Det må avklares med Ymber Produksjon som er eier av linjen om det tillates å anlegge et slikt tiltak under linjen.

Løsmasser

Ifølge løsmassekartet består området av delvis elve- og bekkeavsetninger (fluvial avsetning), delvis av breelvavsetning (glasifluvial avsetning) og delvis av torv og myr.

Kulturminner

Det er ingen registrerte kulturminner på den tiltenkte plasseringen. Kulturminner er allikevel noe som gjennom en detaljreguleringsplan vil avklares og undersøkes av de aktuelle myndighetene (Sametinget og fylkeskommunen). En dispensasjon vil ikke gi denne muligheten og vil således tilsidesette hensynet til kulturminner. Et areal på rundt 35 daa er stort i dispensasjonssammenheng og mulighetene for at det finnes kulturminner øker i takt med størrelsen.

Naturmangfold

Det er ikke registrert noe med hensyn på naturmangfold på den aktuelle plasseringen. For naturmangfold gjelder det samme som for kulturminner. Naturmangfold er noe som, gjennom planprosess, vil avklares mer nøye og en dispensasjon kan derfor risikere å tilsidesette hensynet til naturmangfold.

Reindrift

Den ønskede plasseringen befinner seg på grensen mellom reinbeitedistrikt 24 – Helligskogen og 37 – Skårfvaggi. Det er ikke registrert noe spesielt med hensyn på reindrift på plasseringen. Det er heller ikke kjent at dette er et viktig område for reindriften.

Rasfare

Området befinner seg under det rasfarlige fjellet Storhaugen i Manndalen. Fjellet er nøye kartlagt med hensyn på rasfare og flere av eiendommene er fraflyttet som følge av rasfaren. Den tiltenkte plasseringen befinner seg utenfor de kartlagte rasfaresonene og kan derfor ansees som trygt. Den tegnede veien inn til motocrossbanen befinner seg innenfor rasfaresonene. Rasfaren vurderes til ikke å være til hinder for anleggelse av denne veien.

Flomfare

Området befinner seg utenfor flomfare fra Manndalselva ifølge aktsomhetskartet.

Kvikkleire

Området befinner seg under marin grense og er derfor i aktsomhetsområde for kvikkleireskred. Ifølge kartet over marin leire er grunnen på den tenkte plasseringen et område hvor det ofte kan finnes marin leire og noen ganger kan finnes marin leire. Det er berg i dagen å se i området. Det er snakk om graving og flytting av masser, i tillegg til tilkjøring av masser. Søker har ikke klart å gi et tydelig svar på hvor mye masser som skal tilkjøres og fylles på i området. Hvis det er snakk om mye masser kan dette påvirke områdestabiliteten. Plasseringen befinner seg delvis i en skråning og tett på Manndalselva, noe som forsterker faren for kvikkleireskred. Dette er et forhold som gjennom en detaljreguleringsprosess vil bli kartlagt og vurdert nøye. Det kan være fare for at hensynet ikke blir ivaretatt gjennom en dispensasjon. Da Kåfjord kommune ikke vet hvor mye masser som skal flyttes/tilkjøres, er det vanskelig å avgjøre belastningen på områdestabiliteten.

Landbruk

Den ønskede plasseringen befinner seg i et landbruksområde. Markslagkartet viser at plasseringen består av delvis åpen jorddekt fastmark, uproduktiv skog, skog av middels og høy bonitet og noe myr. Deler av området er ifølge Nibio sitt kart, ansett for å være dyrkbar jord. Da skal man etter jordloven § 9 ikke disponere jorden slik at den ikke er egnet for framtidig jordbruksproduksjon. Området ansees allikevel som vanskelig å utnytte til landbruksformål og hensynet til landbruk vurderes til å være ivarettatt gjennom den aktuelle plasseringen.

Støy

En motocrossbane skaper naturligvis en god del støy. Dette er hovedutfordringen med tanke på plasseringen av et slikt anlegg. Søker har engasjert konsulent for å kartlegge støypåvirkningen en slik bane vil ha for omgivelsene, spesielt med hensyn på bebyggelse. Det er i nærheten til området to bolighus på gbnr. 34/18 og 33, på motsatt side av Manddalselva. Se vedlagt støykart. Gjennomkartleggingen fant konsulenten ut at for å komme innenfor støykrav satt i retningslinje T-1442 for motorsport, må banetraseen endres noe, i tillegg til at det må bygges opp støyvoller rundt deler av banen. Det kan i tillegg maksimalt tillates fem motorsykler på banen samtidig for å tilfredsstille støykravet. Støyforholdene er også avhengige av bestemte avgrensede tidspunkter hvor banen kan brukes. Det vil derfor være konsulentens sin banetegning, med tilhørende støyskjerming (se vedlagt), som vil bli tillatt, om dispensasjonen bli innvilget. Dette vil også være den som må legges til grunn for en eventuell reguleringsprosess. Støyforholdene vurderes til å være kartlagt tilstrekkelig og om banen anlegges etter konsulentens anbefalinger, vurderes støy fra banen til å være avklart og innenfor gjeldende regelverk.

Regulering eller dispensasjon

Kåfjord kommune ønsker tiltaket velkommen og er svært positiv til at motocrossklubben får et permanent anlegg til trening og konkurranser. Det som er viktig å avklare er om et slikt tiltak kan gjennomføres som en dispensasjon eller om det må kreves reguleringsplan før tiltaket kan oppføres. En mulighet er å behandle saken som en dispensasjon med vilkår om at detaljregulering igangsettes innen et gitt tidspunkt. Tiltaket kan da raskt oppføres og man kan så regulere området i ettertid.

Kåfjord kommune ser at dette er uheldig da denne rekkefølgen vil gjøre reguleringsprosessen nærmest overflødig. Det vil være en prosess som skal sørge for å få tiltaket «lovlig». Motocrossklubben løper også en stor risiko da det kan avdekkes ting i planprosessen som gjør at området ikke kan tillates til motocrossbane. Klubben har da hatt store kostnader til etablering av en bane som kan måtte kreves fjernet. Kåfjord kommune mener også at å gjennomføre planprosess etter tiltaket er etablert vil gjøre det svært vanskelig å ivareta hensynet til spesielt kulturminner og naturmangfold, da arealet allerede vil være nedbygd.

Forskrift om konsekvensutredning

Forskrift om konsekvensutredninger har som formål å sikre at hensynet til miljø og samfunn blir tatt i betraktning under forberedelsen av planer og tiltak og når det tas stilling til om og på hvilke vilkår planer eller tiltak kan gjennomføres.

§ 8 i forskriften omfatter planer og tiltak som skal konsekvensutredes hvis de kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn. § 8, 1. ledd, bokstav a viser at reguleringsplaner for tiltak i vedlegg II skal konsekvensutredes hvis de kan få vesentlige virkninger etter § 10. Vedlegg II, punkt 11, bokstav a omhandler permanente konkurranse- og testbaner for bil og motorsykel. Tiltaket er derfor omfattet av § 8, 1. ledd, bokstav a. Det må derfor vurderes etter kriteriene i § 10 om det kan få vesentlig virkninger for miljø eller samfunn.

Da den omsøkte plasseringen er rundt 35 daa og befinner seg tett på et vernet vassdrag, på dyrkbar jord, har ukjent status hva gjelder naturmangfold og kulturminner, vurderer Kåfjord kommune det slik at dette må utredes nærmere, jf. § 10. Tiltakets type, omfang, størrelse, plassering og påvirkning gjør at Kåfjord kommune vurderer at tiltaket kan omfattes av forskrift om konsekvensutredninger og at dette må gjennomføres i en planprosess.

PBL kapittel 19

Kapittel 19 i plan- og bygningsloven om dispensasjon viser i § 19-2 til at dispensasjon ikke skal gis, dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.

Søknaden om dispensasjon til motocrossbane gjelder flere bestemmelser og formål. Det må dispenseres fra LNFR-formålet i kommuneplanens areadel. Det må dispenseres fra retningslinjene til dispensasjon i punkt 6.1.3 i KPA. Det må dispenseres fra jordlovens § 9 om dyrkbar jord. Det må dispenseres fra plan- og bygningsloven § 1-8 om spesielle hensyn langs vassdrag. Det må også dispenseres fra formålsparagrafen i plan- og bygningsloven.

Hensynet bak bestemmelsene om LNFR-områder, retningslinjene for å gi dispensasjon, hensynene som skal tas i 100-metersbeltet langs Manndalselva og jordlovens bestemmelser om dyrkbar jord, blir, etter Kåfjord kommune sin mening, tilsidesatt. I følge plan- og bygningsloven § 19-2 kan hensynet tilsidesettes, men ikke i vesentlig grad. Dette gjelder også for lovens formålsbestemmelse. Kåfjord kommune mener at hensynet bak lovens formålsbestemmelse blir tilsidesatt i § 1, 1. ledd og 4. ledd. PBL § 19-2 setter også krav om at det i tillegg til hensynet bak bestemmelsene og lovens formål, må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.

Kåfjord kommune stiller seg positive til anleggelse av en motocrossbane på det aktuelle arealet. Det fremstår som et sted hvor det er lite konflikter med andre interessenter og spesielt med tanke på støyforhold og støypåvirkning. Det er allikevel slik at en motocrossbane på rundt 35 daa er et stort tiltak som kan ha vesentlig påvirkning på natur og miljø. Hensynene bak de bestemmelsene det dispenseres fra tilsidesettes i en dispensasjon, uten at kommunen kan se at de er tilstrekkelig utredet. En detaljreguleringsplanprosess vil kunne utrede alle disse hensynene på en ryddig og ordentlig måte. Det vil da kunne avklares hvordan en slik motocrossbane kan anlegges for å best mulig ivareta hensynet bak de bestemmelsene de er i strid med. Dette vil gi alle involverte parter muligheten til å si sin mening og vil i sin tur sikre bærekraftig utvikling, åpenhet, forutsigbarhet, medvirkning og langsiktige løsninger jamfør formålsparagrafen i plan- og bygningsloven. Kåfjord kommune vurderer tiltaket til å vesentlig tilsidesette hensynet bak bestemmelsene det søkes dispensasjon fra. Fordelene tiltaket vil gi, er heller ikke klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.

RAPPORT

Støy fra motorcross - Manndalen

Kunde: Manndalen motocrossklubb
Prosjekt: RIAKU Støyvurdering Manndalen motocross
Prosjektnummer: 10218196
Dokumentnummer: RIAKU01 Rev.: 0

Sammendrag:

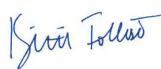
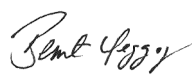
Sweco Norge AS har på oppdrag fra Mandalen motocrossklubb utført beregning av støy fra motorsport for planlagt ny bane i Kåfjord kommune. Banen er planlagt plassert på gnr 35, bnr 127.

Støynivåene har blitt vurdert etter Miljøverndepartementets støyretningslinje T-1442 med tilhørende veileder M-128.

Grenseverdien for støy fra motorsport vil tilfredsstilles ved alle omkringliggende boliger forutsatt banetrase med støyskjerming som vist i Figur 5 og at antall samtidig kjørende begrenses til 5 erfarne førere om gangen.

Rapporteringsstatus:

- Endelig
- Oversendelse for kommentar
- Utkast

Utarbeidet av: Kjetil Follesø	Sign.:
Kontrollert av: Bernt Heggøy	Sign.:
Prosjektleder: Kjetil Follesø	Prosjekteier: Tormod Utne Kvåle

Revisjonshistorikk:

Rev.	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet av	Kontrollert av
0	11.06.2020	Første versjon	Kjetil Follesø	Bernt Heggøy

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	4
2	Lyduttrykk	4
3	Aktuelt regelverk	5
3.1	Støyretningslinjen T-1442	5
4	Forutsetninger og metode	6
4.1	Situasjon	6
4.2	Beregningsforutsetninger	8
4.3	Beregningsmetode	8
5	Resultat	9
5.1	Uskjermet situasjon	9
5.2	Skjermet situasjon	9
6	Konklusjon	10
7	Referanser	11
8	Vedlegg	11

Flyfoto på forsiden: www.norgeskart.no.

1 Innledning

Sweco Norge AS har på oppdrag fra Manndalen motocrossklubb utført beregning av støy fra motorsport for planlagt ny bane i Kåfjord kommune. Banen er planlagt plassert på gnr 35, bnr 127.

Støynivåene har blitt vurdert etter Miljøverndepartementets støyretningslinje T-1442 [1] med tilhørende veileder M-128 [2].

Underlag:

- Informasjon om driften, mottatt fra oppdragsgiver
- Digitalt kart over området med 1 m kotehøyde.

Figur 1: Oversiktskart hentet fra www.norgeskart.no.

2 Lyduttrykk

I rapporten er følgende faglige uttrykk for støy tatt i bruk:

Dag-kveld-natt lydnivå L_{den} er et A-veid tidsmidlet lydtryknivå for et helt døgn der støybidragene i kveldsperioden (kl. 19-23) er gitt et tillegg på 5 dB og støybidragene i nattperioden (kl. 23-07) er gitt et tillegg på 10 dB.

A-veid lydtryknivå, $L_{p,A}$: Lydtryknivå (lydens styrke) målt eller vurdert med veiekurve A.

Lydeffektnivå, L_{WA} : Mål for totalt avstrålt lydenergi fra en lydkilde.

Statistisk maksimalt lydnivå $L_{p,AF,max,95}/L_{5AF}$: statistisk maksimalverdi av A-veid lydtryknivå som overskrides av 5 % av hendelsene i løpet av en nærmere angitt periode.

Maksimalt lydnivå L_{pAFmax} : A-veid maksimalt lydtryknivå (med tidskonstant Fast 125 ms).

3 Aktuelt regelverk

3.1 Støyretningslinjen T-1442

Miljøverndepartementet sin støyretningslinje, T-1442 [1], kapittel 3 gir anbefalte støygrenser for motorsport. Grenseverdiene er gjengitt i Tabell 1.

Tabell 1: Anbefalte støygrenser ved planlegging av ny støyende virksomhet og bygging av boliger og andre støyfølsomme bygg.

Støykilde	Støynivå på uteoppholdsareal og utenfor vinduer til rom med støyfølsomt bruksformål	Støynivå utenfor soverom, natt kl. 23-07	Maksimalt støynivå på uteoppholdsareal og utenfor vinduer til rom med støyfølsomt bruksformål
Motorsport	$L_{den} = 45 \text{ dB}$	Aktivitet bør ikke foregå	$L_{5AF} = 60 \text{ dB}$

Støysoner

T-1442 definerer rød og gul støysone iht. grenseverdiene gjengitt i Tabell 2. Innenfor gul støysone kan etablering av bygninger med støyfølsom bruk¹ bare tillates dersom krav til innendørs støynivå er tilfredsstillt og at man ved avbøtende tiltak kan tilfredsstille grenseverdiene i Tabell 1. I rød sone bør etablering av boliger til støyfølsom bruk ikke tillates.

Tilsvarende kan ikke det ikke etableres ny støyende virksomhet som plasserer eksisterende støyfølsom bebyggelse i gul eller rød støysone.

Tabell 2. Kriterier for inndeling i gul og rød støysone.

Støykilde	Gul sone		Rød sone	
	Utendørs støynivå	Utendørs støynivå i nattperioden kl. 23-07	Utendørs støynivå	Utendørs støynivå i nattperioden kl. 23-07
Motorsport	$L_{den} = 45 \text{ dB}$ $L_{5AF} = 60 \text{ dB}$	Aktivitet bør ikke foregå	$L_{den} = 55 \text{ dB}$ $L_{5AF} = 70 \text{ dB}$	Aktivitet bør ikke foregå

De siste års saksbehandlingspraksis har vært å legge vekt på den vanlige aktiviteten som treningskjøringen representerer. Dersom det er aktuelt med konkurransekjøring, er normal prosedyre å tillate et visst antall i løpet av året, for eksempel 3-5. Maksimalstøygrensene vil da ikke omfatte konkurransene, men det kan stilles krav til tidspunkt, minste mellomrom mellom konkurranser, etc.

Regelverket uttrykker støygrensen for motorsport i to ulike enheter; L_{den} og L_{5AF} . L_{den} skal brukes som hovedbeskrivelse for alle typer støy og er et tidsmidlet støynivå for dag-kveld-natt med hhv. 5 dB og 10 dB tillegg for kvelds- og nattperioden. Når støyen uttrykkes i denne enheten, tar man

¹ Boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, skole, barnehager og fritidsboliger.

hensyn til aktivitetsomfanget (antall kjøretøytimer pr. år, både trening og konkurranse), dvs. samlet aktivitet over tid. L_{den} beregnes for ett år.

T-1442 har egne grenser for maksimalstøysituasjoner, representert ved enheten L_{5AF} . Denne enheten ligner på maksimalnivået L_{pAFmax} som tidligere grenser var formulert i, men definisjonen er litt annerledes og tallverdiene blir litt forskjellige. Pr. i dag mangler erfaringstall for maksimalnivået L_{5AF} . I henhold til veilederen til T-1442 settes derfor L_{5AF} lik enheten L_{pAFmax} .

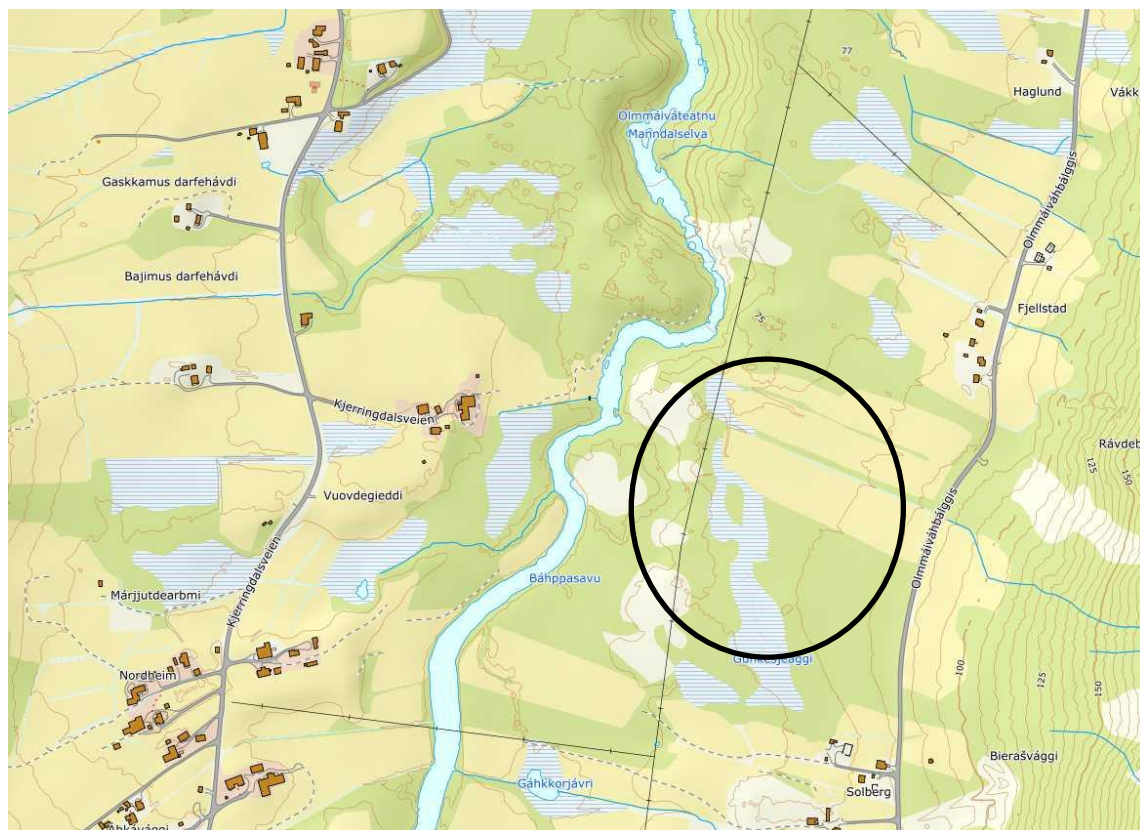
I store anlegg med flere kjøretøydisipliner og flere baner der aktiviteten foregår samtidig kan L_{den} bli dimensjonerende. Dette vil ikke gjelde for den aktuelle banen.

4 Forutsetninger og metode

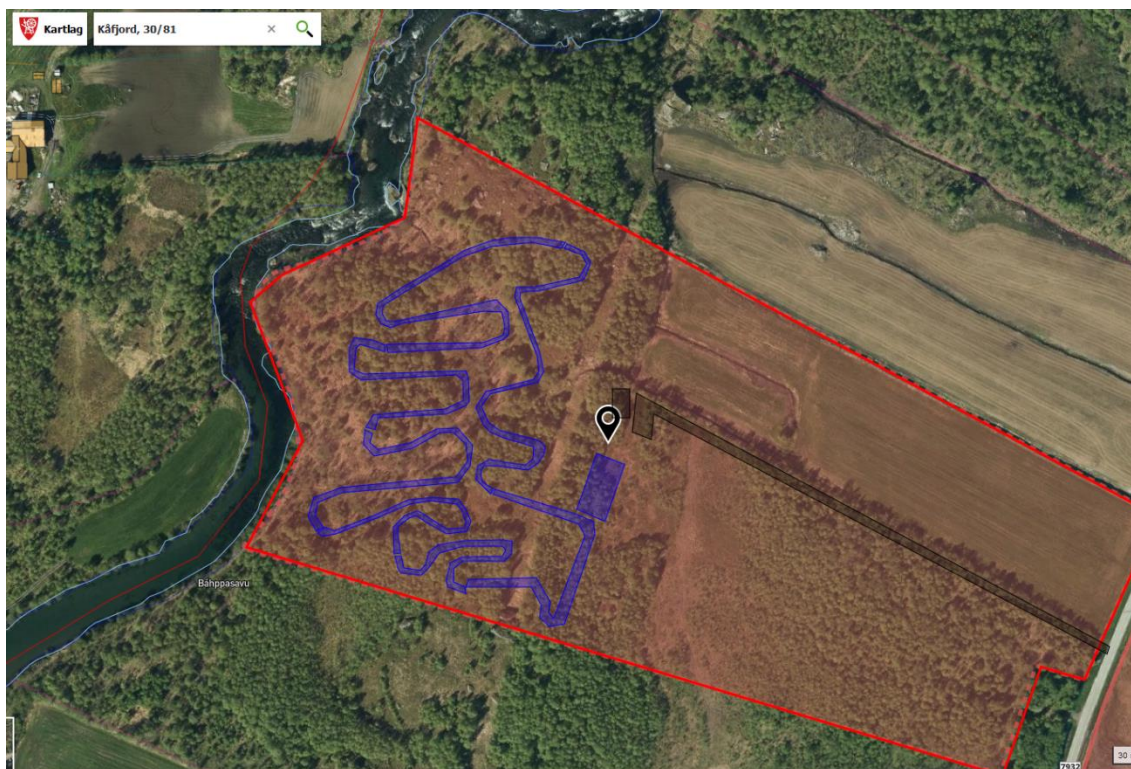
4.1 Situasjon

Kart over nærområdet er vist i Figur 2. Skisse til banetrase er mottatt fra oppdragsgiver, se Figur 3. Banetraseen har senere blitt justert noe i løpet av prosjektet for å forbedre mulighet for støyskjerming, se Figur 4.

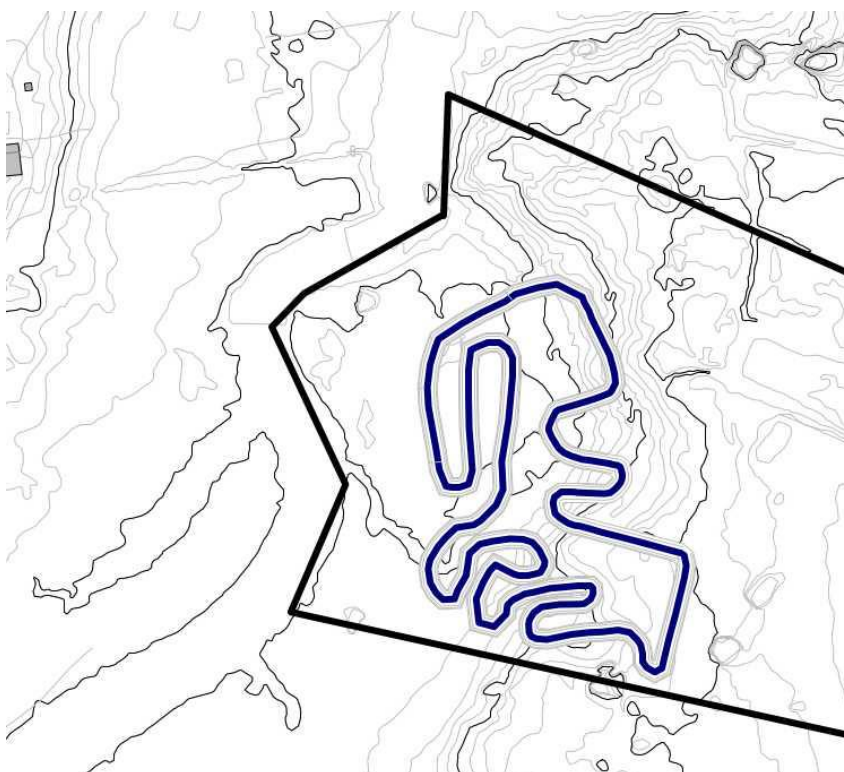
Banen ligger i en dal med bratte fjellsider, delvis skogkledd. Korteste avstand til nærmeste bebyggelse er ca. 240 m (luftlinje). Videre er det noen klynger med boliger innenfor en radius på 5-600 m fra banen. Banen er planlagt plassert i bunnen av dalen på ca. kote +65. På hver side av elven stiger terrenget gradvis oppover. Øverste del av banen, i øst, blir liggende på ca. kote +72. Nærmeste bolig ligger på ca. kote +74, altså høyere enn banen, og det er lite skjerming fra terrenget mellom.

Figur 2: Kart over nærområdet. Kilde: www.norgeskart.no. Omtrentlig plassering av banen er vist med svart sirkel.

Figur 3: Planlagt banetrase. Bilde mottatt fra Manndalen motocrossklubb.

Figur 4: Forslag til endret banetrase (blå linje).

Banen vil bli benyttet til motocross. Trening er planlagt gjennomført tre dager per uke: Mandag og onsdag kveld (1700-1900) og lørdag 1200-1400. Det er planlagt å gjennomføre 1-2 konkurranser i året.

Treningen er planlagt slik at det kjøres to heat med til sammen 15 sykler (fordelt på de to heatene), 20 minutter pr. heat for store sykler, 15 minutter pr. heat for små sykler. Til sammen 70 minutter pr. trening.

4.2 Beregningsforutsetninger

Støynivåene som er vist i rapporten, gjelder i 4 m høyde over terreng og i frittfeltposisjon (dvs. uten lydrefleksjonstillegg fra vertikale flater som husvegger eller lignende). Beregningene gjelder for kjøring med høyeffekt motorsportkjøretøyer.

Treningssituasjonen er den normale driftssituasjonen som legges til grunn for beregningene. Vanlig trening gir noe mindre støy enn konkurranser fordi det er færre kjøretøy i aktivitet.

Beregningene er gjort med utgangspunkt i referanseverdier (emisjonsverdier) for støy fastsatt av Miljødirektoratet (tidligere SFT) [2, s. 270]. Sweco gjorde i 2018 en jobb for Norges motorsport forbund for å undersøke om lydeffektnivået fra motorsportkjøretøy har endret seg siden de gjeldende emisjonsverdiene ble fastsatt (gjeldende verdier er basert på måle- og erfaringsdata fra før år 2000) [3].

For motocross var konklusjonen at det kun har vært en liten nedgang. Forslaget til ny referanseverdi er på $L_{p,A} = 92$ dB, mens M-128 oppgir $L_{p,A} = 93$ dB. Verdiene gjelder 10 m fra sykler i fart med fullt pådrag, målt over myk (absorberende) mark (motorstørrelse 125-500 ccm).

Kildestyrken i beregningene er korrigert for antall samtidig kjørende. Data benyttet i beregningene er vist i Tabell 3.

Tabell 3: Lydnivå (emisjonsverdier) «passeringsnivå» i 10 m avstand frittfelt i en treningssituasjon.

Type kjøretøy	Antall samtidig kjørende	Lydnivå, $L_{p,A}$ (dB)
Motorcross 125-500 ccm	1	92
Motorcross 125-500 ccm	5	99 (7 dB tillegg)
Motorcross 125-500 ccm	8	101 (9 dB tillegg)

4.3 Beregningsmetode

Beregningene av støynivået er gjort ved hjelp av beregningsprogrammet CadnaA (versjon 2020). Beregningsoppløsningen på støysonekartet er 10 m x 10 m. Beregningsmetodikken er i tråd med den Miljødirektoratet spesifiserer for støy fra motorsport [4]. Metoden forutsetter utbredelse av lyd i medvind og regner lavere skjermdeмпing enn for nøytrale meteorologiske forhold.

Beregningsforutsetningene som ligger inne i metoden skal sikre at man ikke beregner for lave støynivåer i forhold til dem man får i den faktiske situasjonen når et anlegg står ferdig. Kjøretraséen og terrenget rundt er forutsatt akustisk absorberende².

Beregningene viser vanlige gjennomsnittsverdier for maksimalstøy ved kjøring rundt hele banen. Høyere nivåer vil kunne opptre i nære posisjoner til bebyggelsen og ved høye motorpådrag.

Det vil være betydelige forskjeller mellom enkeltkjøretøy og mellom ulike førere.

5 Resultat

5.1 Uskjermet situasjon

I uskjermet situasjon overskrides støygrensen ved nærmeste bolig allerede ved 3 erfarne utøvere samtidig. Støynivået er da $L_{pAFmax} = 61$ dB. Med 8 kjørende samtidig blir støynivået ved nærmeste bolig $L_{pAFmax} = 64-65$ dB. Da vil også nest nærmeste bolig få støy på grenseverdien.

Med 5 sykler samtidig vil det være mulig å få et støynivå ved nærmeste bolig som tilfredsstillende grenseverdien uten at skjermingstiltakene blir for omfattende.

Støysonekart for uskjermet situasjon med 5 sykler samtidig er vist i Vedlegg 1.

I uskjermet situasjon med 5 erfarne utøvere samtidig, er støynivået $L_{pAFmax} = 62-64$ dB ved de to nærmeste boligene vest for banen. Alle andre støyfølsomme bygg får støynivå $L_{pAFmax} < 60$ dB både ved fasade og på uteareal.

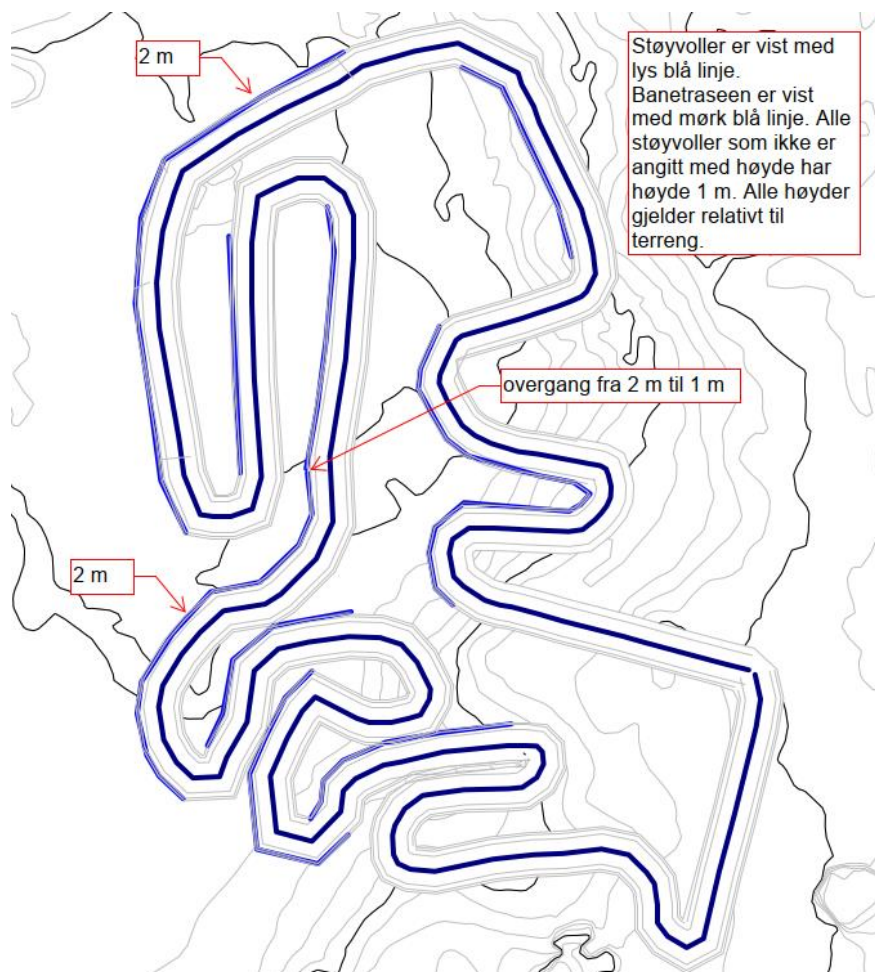
5.2 Skjermet situasjon

Det vil være nødvendig med støyskjerming for å kunne tilfredsstillende grenseverdien for støy ved nærmeste bolig. Figur 5 viser et forslag til støyskjerming som vil gi tilfredsstillende støynivå dersom det er 5 sykler samtidig kjørende på banen.

Med 6 sykler kjørende samtidig vil grenseverdien overskrides med 1 dB. Med 8 sykler kjørende samtidig vil grenseverdien overskrides med 2-3 dB.

Støysonekart for skjermet situasjon er vist i Vedlegg 2.

² Markfaktor 1.

Figur 5: Forslag til støyskjerming og nødvendige høyder på støyvoller. Gjelder for 5 samtidig kjørende på banen.

6 Konklusjon

Grenseverdien for støy fra motorsport vil tilfredsstilles ved alle omkringliggende boliger forutsatt banetrase med støyskjerming som vist i Figur 5 og at antall samtidig kjørende begrenses til 5 erfarne førere om gangen.

Mindre erfarne førere vil som regel ikke kunne klare å holde fullt motorpådrag like lenge slik at man kan forvente noe lavere støynivå fra disse. Det kan da være mulig å øke antall kjørende samtidig, men det vil i så fall være viktig med god dialog med naboene og å vise hensyn slik at konflikter unngås.

7 Referanser

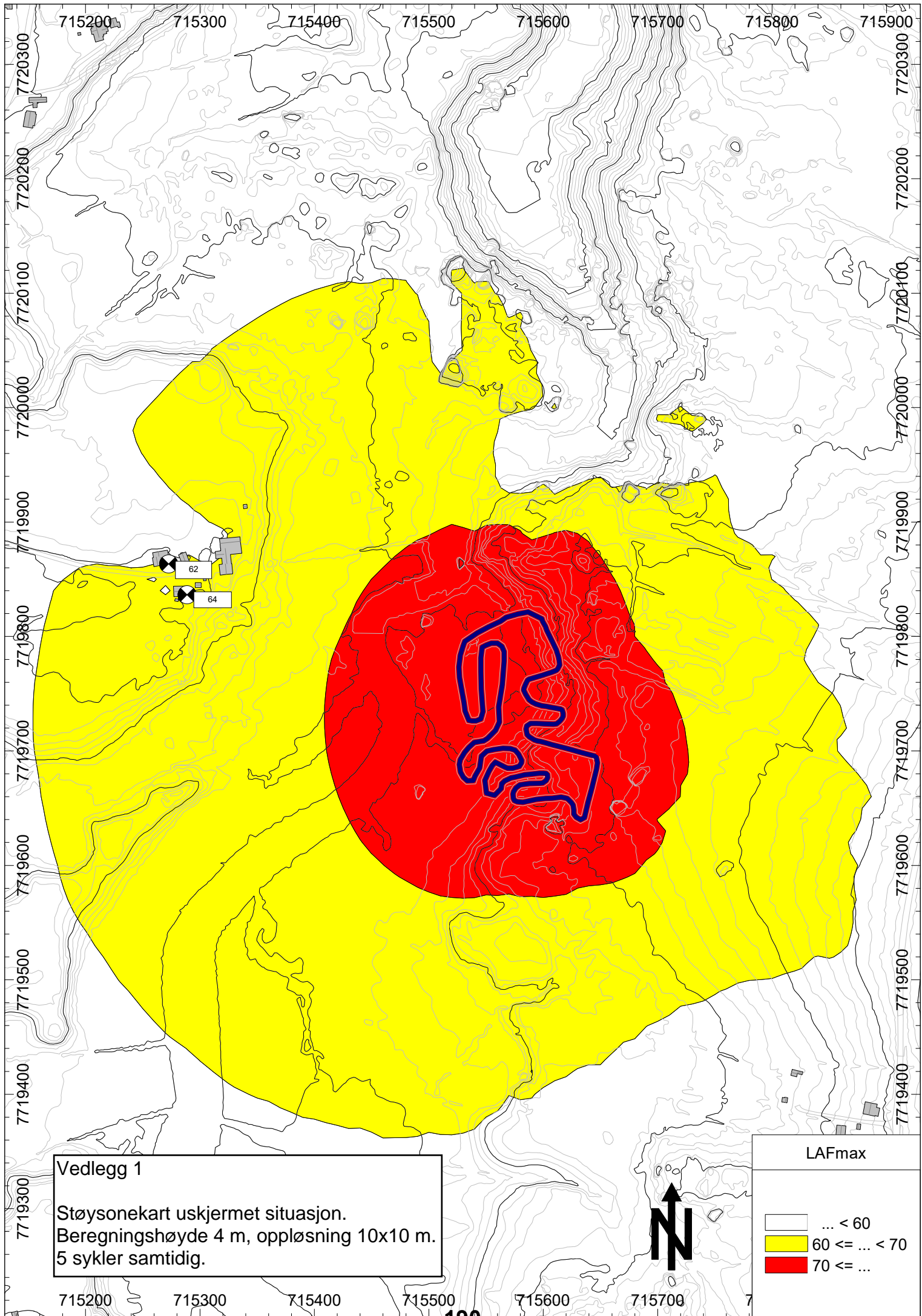
- [1] «T-1442/2016 Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging», Miljødirektoratet, des. 2016.
- [2] «M-128 Veileder til retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016)», Miljødirektoratet, Veileder, 2018.
- [3] «10207475 RIAKU01-Rev1 Nye emisjonsverdier for støy fra motorsportkjøretøy. Norges motorsportforbund.», Sweco Norge AS, nov. 2018.
- [4] «Støy fra motorsport i Norge. Veiledning og grunnlag», SFT (nå Miljødirektoratet), 1771/2000, 2000.

8 Vedlegg

Vedlegg 1 – Støysonekart uskjermet situasjon

Vedlegg 2 – Støysonekart skjermert situasjon

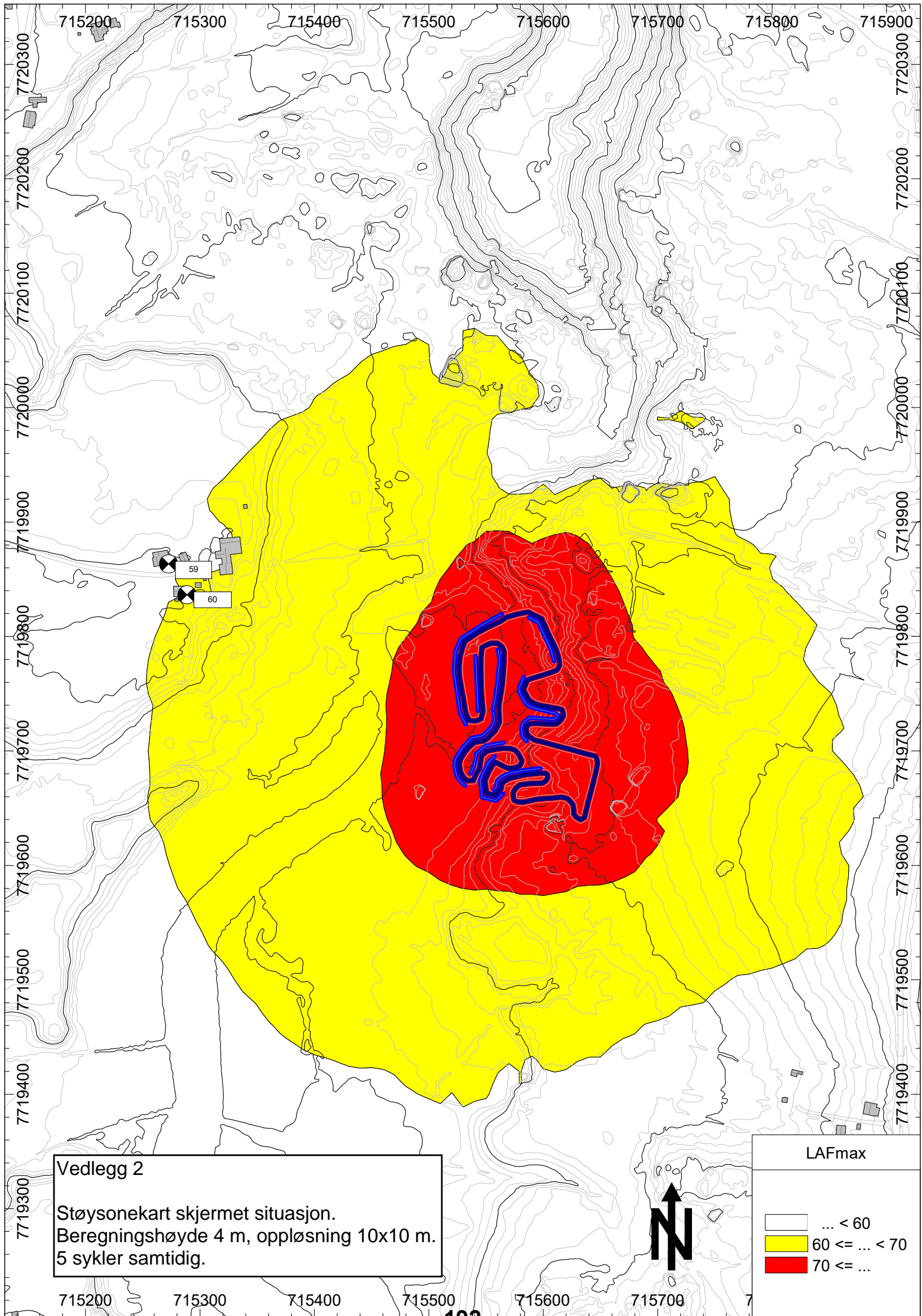
Vedlegg 1 – Støysonekart uskjermet situasjon

Vedlegg 1
Støysonekart uskjermet situasjon.
Beregningshøyde 4 m, oppløsning 10x10 m.
5 sykler samtidig.

LAFmax	
...	< 60
Yellow	60 ≤ ... < 70
Red	70 ≤ ...

Vedlegg 2 – Støysonekart skjermet situasjon

Vedlegg 2
Støysonekart skjermet situasjon.
Beregningshøyde 4 m, oppløsning 10x10 m.
5 sykler samtidig.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
67/20	Formannskap	07.09.2020

Mindre reguleringsendring av Bjørkholt boligfelt

Henvising til lovverk:

Kommunedirektørens innstilling:

1. Kåfjord kommune vedtar mindre reguleringsendring for Bjørkholt boligfelt, med plankart datert 22.06.2020 og beskrivelse og planbestemmelser datert 20.08.20 jf. PBL § 12-14, 2. ledd.

Saksopplysninger:

Det har kommet forespørsel om kjøp av boligtomt B3 i Bjørkholt boligfelt. Denne tomten er dessverre nærmest ubebyggelig da en rørgate fra høydebassenget over boligfeltet er lagt tvers over tomten. På bakgrunn av dette ønsker man å gjennomføre en mindre reguleringsendring etter § 12-14, 2. ledd, i plan- og bygningsloven. Man vil da bytte om på lekeplass FL1 og boligtomt B3. Planoppstart ble vedtatt i formannskapet 05.05.2020. Rørgaten ble innmålt 26.05.2020 og byggegrense ble satt i plankartet på bakgrunn av dette.

Planen ble vedtatt sendt på høring i formannskapet 05.06.20 og var på høring i tidsrommet 05.06.20-03.08.20. Det kom to hørings svar fra Fylkesmannen i Troms og Finnmark og Troms og Finnmark fylkeskommune. Begge var positive til planen, men etterlyste et punkt om trafikksikkerhet rundt lekeplassen. Dette ble ført inn i bestemmelsene.

Etter formannskapsmøtet i juni kom det forespørsel fra en av beboerne på Bjørkholt om kjøp av tilleggsareal til sin eiendom 19/167. Dette ble avklart med ordfører og så tatt med i endringsforslaget før det ble sendt på høring. Endringen innebærer å omgjøre det som i dag er et parkeringsareal til boligareal og etablere nytt parkeringsareal nordvest for husene på Bjørkholt. Dette vurderes som en god løsning for beboerne, besøkende og barn og unge, spesielt med tanke på trafikksikkerhet. Se vedlagt plankart.

Vurdering:

Endringen vurderes som positiv for alle involverte parter og vil føre til bygging av et nytt hus på Bjørkholt. Se dokumentet «beskrivelse av endring» for nærmere vurderinger.

TEGNFORKLARING

Plandata

Reguleringsplan-Bebyggelse og anlegg (PBL2008 §12-5 NR.1)

- Boligbebyggelse
- Energianlegg
- Vannforsyningsanlegg
- Avløpsanlegg
- Lekeplass

Reguleringsplan-Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (PBL2008 §12-5 NR.2)

- Kjøreveg
- Parkering
- Vann- og avløpsnett

Reguleringsplan-Grønnstruktur (PBL2008 §12-5 NR.3)

- Naturområde

Reguleringsplan-Hensynsoner (PBL2008 §12-6)

- Faresone - Ras- og skredfare
- Faresone - Høyspenningsanlegg (inkl høyspentkabler)

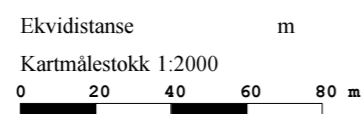
Reguleringsplan-Felles for PBL 1985 og 2008

- Regulerings- og bebyggelsesplanområde
- Planens begrensning
- Faresonegrense
- Formålsgrense
- Regulert tomtegrense
- Byggegrense
- Byggelinje
- Regulert senterlinje
- Frisiktslinje
- Regulert kant kjørebane
- Målelinje/Avstandslinje
- Innkjøring
- Utkjøring

Basiskartet er tegnet med svak gråfarge

Kartopplysninger

Kilde for basiskart: FKB
 Dato for basiskart: 14.05.2020
 Koordinatsystem: UTM sone 32 / Euref89
 Høydegrunnlag: NN 1954

AREALPLAN ETTER PBL AV 2008

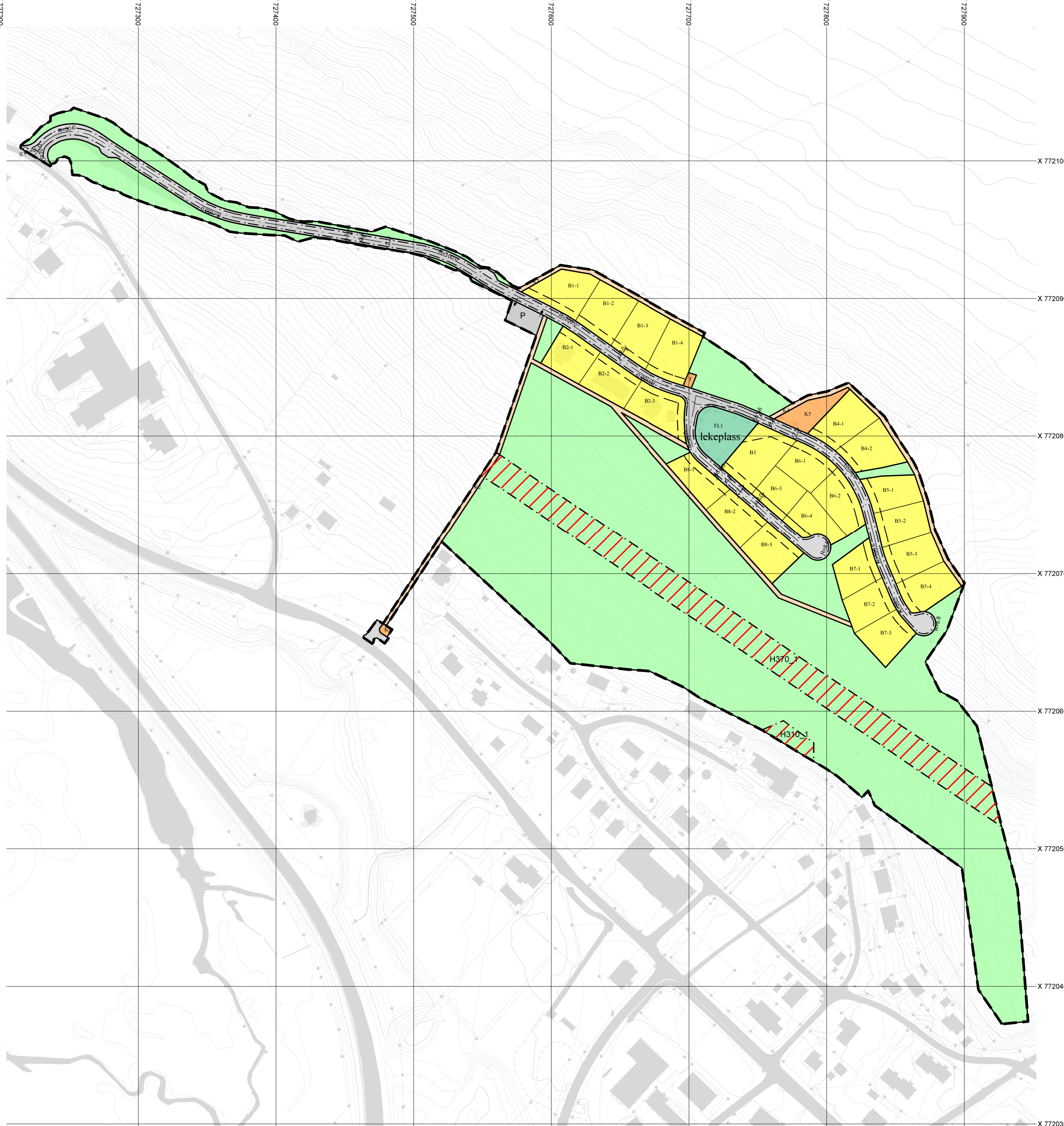
Bjørkholt boligfelt

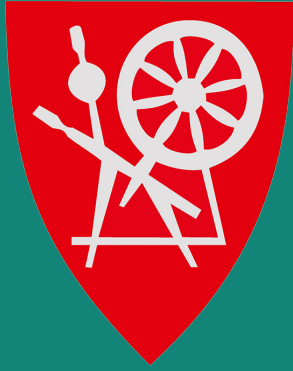
Gáivuotna - Kåfjord
kommune

Nasjonal arealplan-ID
2015_002
 Plantype:
Detaljregulering
 Forslagsstiller:
Kåfjord Kommune
 Saksnummer:

SAKSBEHANDLING ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVEN

Kunngjøringsdato for planvedtak:	Behandlingsorgan	Motesaksnr	Dato	Sign
Dato for siste revisjon av plankart:				
Planvedtak:				
Horing og offentlig ettersyn fra/til:				
Kunngjøring av oppstart av planarbeidet:				
PLANEN ER UTARBEIDET AV:				
Kommuneplanlegger				

Gáivuona suohkan Kåfjord kommune Kaivuonon komuuni

MINDRE REGULERINGSENDRING AV REGULERINGSPLAN FOR BJØRKHOLT BOLIGFELT

1. BAKGRUNN

Reguleringsplan for Bjørkholt boligfelt omfatter et boligfelt med 24 boligtomter i Birtavarre i Kåfjord kommune. Midt i boligfeltet er det et areal avsatt til lekeclass FL1. Øst for dette lekearealet befinner det seg et kommunalteknisk anlegg K5 med et høydebasseng. Området som omfattes av endringen er boligtomt B3, lekeclass FL1 og parkeringsareal P.

Lekeclass og boligtomt

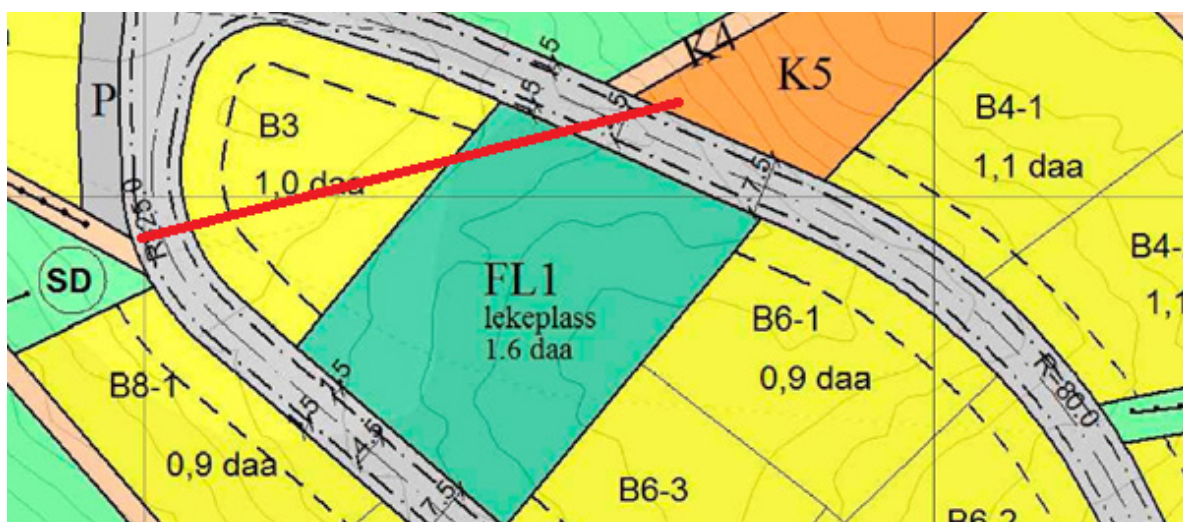
Bakgrunn for endringen er at det er kommet forespørsel om å kjøpe boligtomt B3. I forbindelse med dette kjøpet har det blitt oppdaget at det går en vannledning fra høydebassenget på felt K5 og i vestlig retning som vist på figur 1 med rød strek. Denne vannledningen gjør boligtomt B3 i praksis ubebyggelig. På bakgrunn av dette ønsker Kåfjord kommune å bytte om arealene B3 og FL1.

Parkering

Det er også kommet forespørsel fra eierne av boligtomt B2-3 om utvide eiendommen sin til også å gjelde det som i dag er regulert til parkeringsareal P. Dette arealet ligger tett på deres garasje og er uegnet til å bruke som parkering. På grunn av dette ønsker Kåfjord kommune å flytte parkeringen ut av boligfeltet mot nordvest og etablere ny parkering på sørsiden av veien, vest for boligtomt B2-1.

Figur 2. Dagens reguleringsplan med flyfoto i bakgrunnen. Som bildet viser er området bebyggt vest for det aktuelle arealet. Østover er ikke reguleringsplanen realisert enda.

Figur 1. Dagens reguleringsplan med inntegnet vannledning.

2. FORSLAG TIL ENDRING

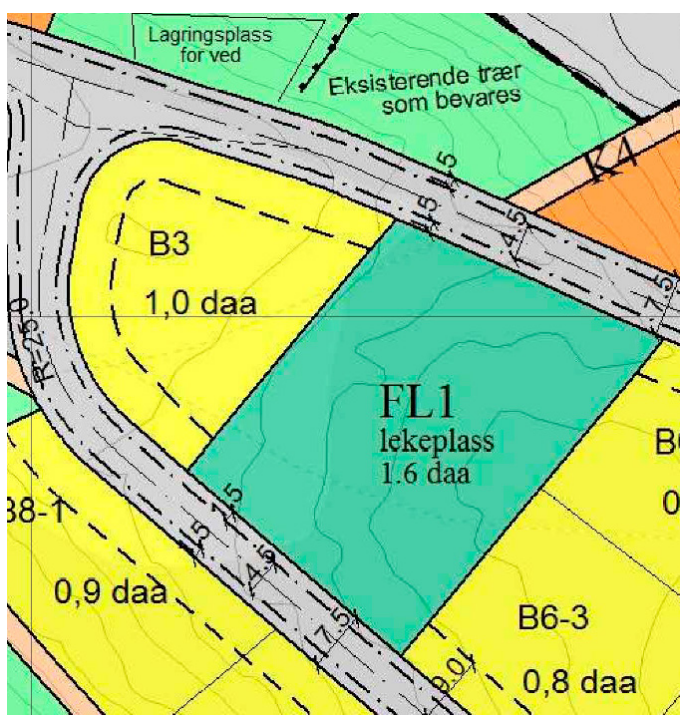
2.1 Lekeclass og boligtoomt - Endringer og virkningen av denne

På grunn av vannledningen, som gjør boligareal B3 ubebyggelig i praksis, ønsker kommunen å bytte om lekeclass FL1 og boligtoomt B3. En lekeclass vil ikke i like stor grad være utsatt for de begrensningene som vannledningen skaper for en boligtoomt. Endringen vil ha liten påvirkning på gjennomføringen av planen forøvrig og planens formål og hensikt.

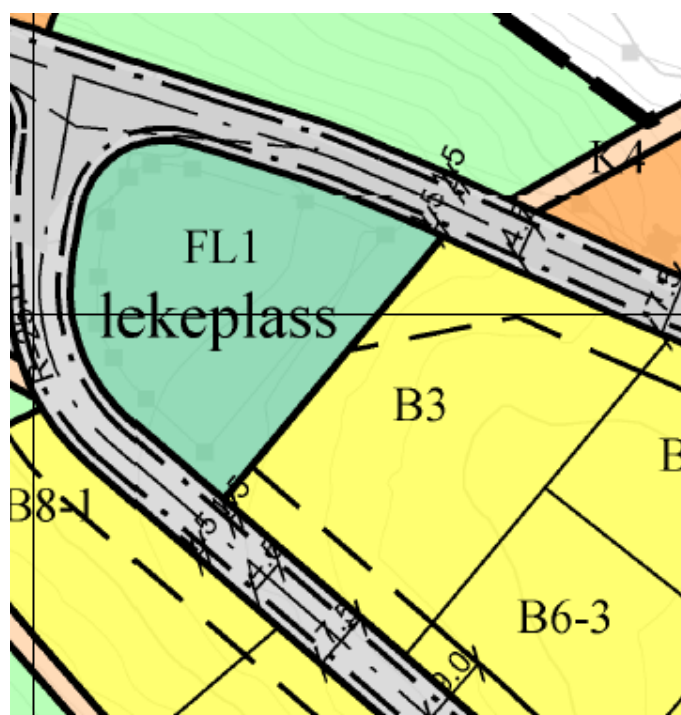
De to arealene B3 og FL1 er forholdsvis like i utforming og terreng og det vil derfor ikke ha store konsekvenser å bytte de to arealene. Bortenfor lekeclass FL1 er det igjen regulert flere boligtomter. Lekearealet er i dag i underkant av 1.6 daa og boligtoomt B3 rundt 1.0 daa. Siden lekearealet etter endringen vil bli redusert flyttes grensen mellom de to arealene for å kompensere for denne reduksjonen. Etter grensen ble flyttet er det nye lekearealet rundt 1.3 daa og boligtoomten rundt 1.3 daa. Boligtoomten kunne ikke reduseres mer, da den igjen ville bli vanskelig å utnytte på en god måte. Det er satt byggegrense i planen fire meter fra traséen til vannledningen. For å øke sikkerheten på den nye plasseringen av lekeclassen, tas det inn en ny bestemmelse om at lekeclassen må sikres mot veien på grunn av trafikksikkerhet.

Endringen omfatter bare selve plankartet og bestemmelsene og gjelder kun arealet som omfattes av felt B3 og FL1. Planbeskrivelsen er uforandret.

Endringen vil i det vesentlige ikke ha noen betydelig praktisk virkning for gjennomføringen av planen og de øvrige boligtomtene i boligfeltet.

Figur 3. Dagens reguleringsplan.

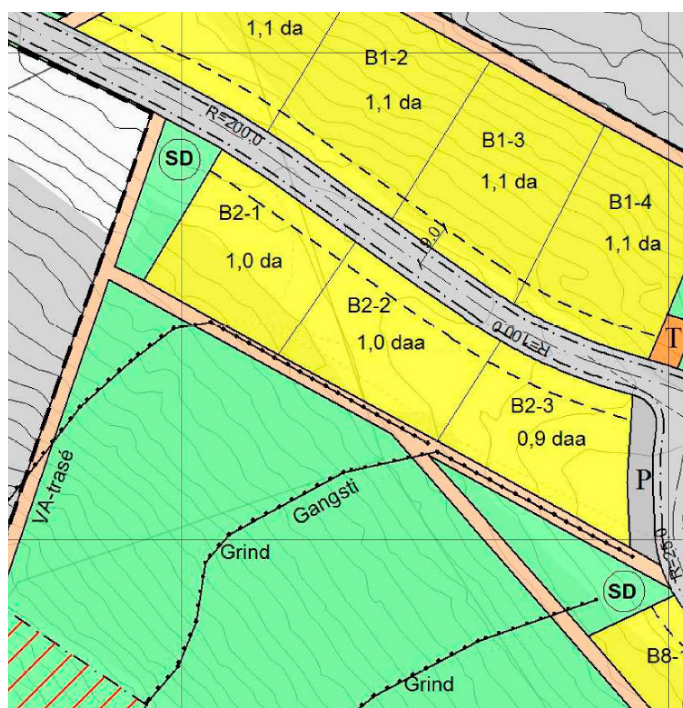
Figur 4. Forslag til reguleringsendring.

2.2 Parkering - Endringer og virkner av denne

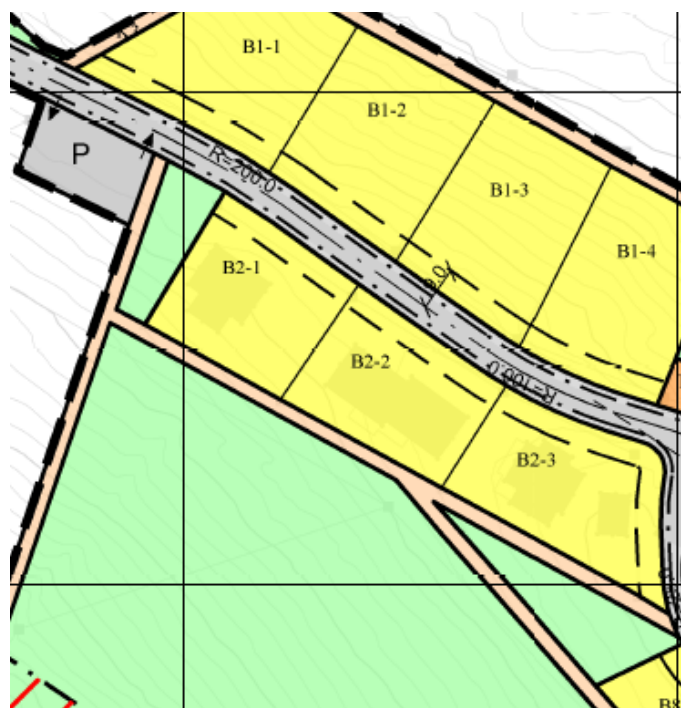
Der parkeringsarealet er regulert inn i dag, befinner det seg kloss innpå eksisterende boligtomt B 2-3. Arealet er uheldig da det er smalt, noe som er utfordrende med tanke på trafikksikkerhet. Parkeringsarealet er tett på et kryss i veien og utformet slik at biler må bruke veibanen for å rygge inn og ut. Det vil også etter flytting av lekeplassen befinne seg tett på denne. Det er også uheldig at parkeringsplassen er plassert midt inne i boligfeltet. Dette skaper unødvendig trafikk inn og ut av boligfeltet, noe som igjen skaper trafikkfarlige situasjoner. Parkeringsarealet foreslås derfor plassert langs veien, før man kommer inn i boligfeltet, noe som gir store fordeler med hensyn på trafikksikkerhet. Parkeringsarealet foreslås også med to påkoblinger til veien, en innkjøring og en utkjøring. Da unngår man at bilene må bruke veibanen som snuplass. Det nye arealet er også godt tilpasset parkering, og krever liten og enkel opparbeidelse for å kunne nyttes som parkeringsareal. Flytting av parkeringsarealet vil derfor være en naturlig endring av planen med hensyn på trafikksikkerhet.

Flytting av parkeringsarealet vil medføre en liten justering av plangrensen mot sør-øst. Justeringen vil medføre en utvidelse av planområdet på 378 kvadratmeter. Det er en mindre endring og utvidelsen av planområdet skjer på Kåfjord kommunes egen grunn. Det er ingen spesielle hensyn å ta ved det utvidede arealet med hensyn på skredfare, naturmangfold og lignende. Disse temaene er utredet i planarbeidet for den eksisterende reguleringsplanen, som regnes for også å kunne omfatte det aktuelle området.

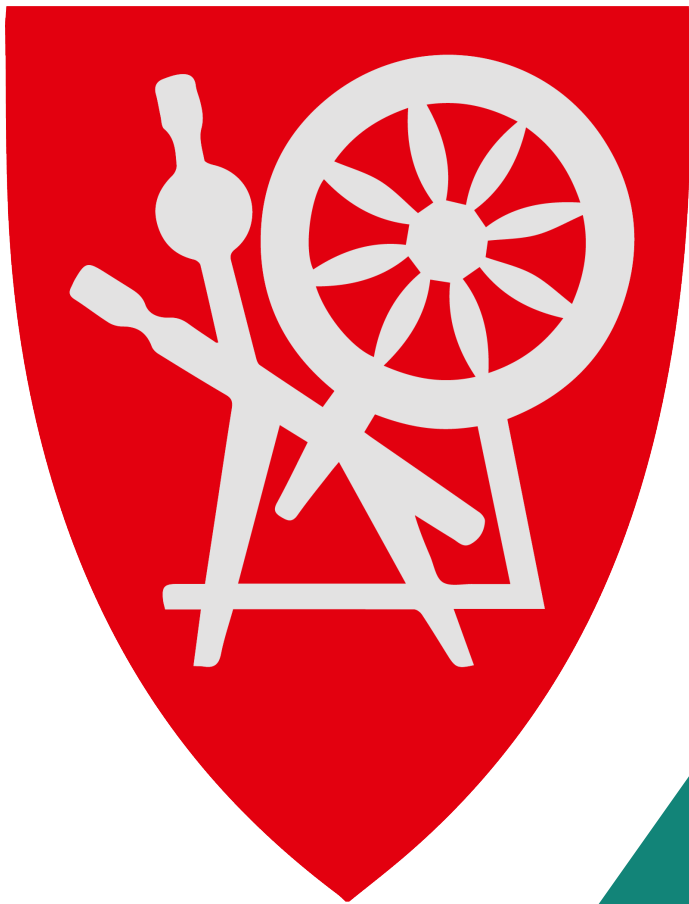
Endringen vil ikke ha noen betydning for gjennomføring av planen forøvrig. Endringen omfatter bare plankartet og bestemmelsene.

Figur 5. Dagens reguleringsplan.

Figur 6. Forslag til reguleringsendring.

ÅRSTALL

2020

FORMAT

A4

ANTALL SIDER

5

TITTEL

MINDRE REGULERINGSENDRING AV REGULERINGSPLAN FOR BJØRKHOLT BOLIGFELT

FORFATTER

KÅFJORD KOMMUNE VED KOMMUNEPLANLEGGER BÅRD BENDIK GRØTTA FANGHOL

**REGULERINGSBESTEMMELSER TIL DETALJREGULERINGSPLAN FOR
BJØRKHOLT BOLIGFELT BIRTAVARRE - PLAN NR. 54262015_002
(Endring av planbestemmelser vedtatt 7.09.2020)**

Dato: 20.09.2020

§ 1

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-7 gjelder disse reguleringsbestemmelsene for det området som på plankartet er avgrenset med reguleringsgrense.

§ 2

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-5 er området regulert til følgende formål:

1. BEBYGGELSE OG ANLEGG

- 1.1. Boliger og rekkehus (B1-8).
- 1.2. Lekeareal (FL1)

2. SAMFERDSELSANLEGG TEKNISK INFRASTRUKTUR

- 2.1. Kjøreveg
- 2.2. Parkeringsplass, P
- 2.3 Kommunalteknisk anlegg, pumpestasjon (K1) og transformatorstasjon (T)
- 2.4 Vann- og avløpsanlegg (K2-5)

3. GRØNNSTRUKTUR

- 3.1. Naturområde

§ 3

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-6 er området regulert med følgende hensynssoner:

1. FARESONER

- 1.1. Høyspentlinje (H370_1).
- 1.2. Skredfare (H310_1)

§ 4

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-7 gis følgende bestemmelser om bruk og utforming av arealer og bygninger innenfor planområdet:

1. BEBYGGELSE OG ANLEGG

1.1. Boliger og rekkehus (B 1-8)

- a) I området skal det oppføres enebolig- og eventuelt rekkehusbebyggelse med tilhørende anlegg. Maksimum antall boligtomter er 24.
- b) Maksimalt tillatt bebygd areal er BYA = 30 %.
- c) Atkomst fra veg til boliger skal utformes etter retningslinjer for universell utforming.
- d) Bygg kan oppføres med maksimal gesimshøyde 8 meter og maksimal mønehøyde 11 meter målt over gjennomsnittlig planert terreng. For garasjer og frittliggende bod er maks. gesimshøyde 3,0 m og maks mønehøyde 5,0 m. Høydene regnes fra planert terrengs gjennomsnittsnivå rundt bygget. Garasje kan plasseres inntil 1 meter fra nabogrense.
- e) Hovedmøneretning skal være parallell med veg. Som fasadematerialet tillates i hovedsak tre, og stein/mur/betong. Det tillates ikke rundtømmer eller tilsvarende. Takvinkel skal være

minst 21 grader. Saltak, pulttak eller halvvalm, samt kombinasjoner av disse tillates. Tak skal ha matte overflater.

f) Energi: Alle boliger skal ha minimum to uavhengige oppvarmingskilder.

g) Tomtelinjer som er satt i plankartet er veiledende, og ikke juridisk bindende. Spesielt ved oppføring av rekkehus, vil det være behov for å fravike disse tomtelinjene.

1.2. Felles lekeareal for barn (FL 1)

a) Området er avsatt til lekeplass for barn. Lekeplassen kan opparbeides med lekeutstyr for barn og sitteplasser. Ved opparbeiding av lekeplass skal retningslinjer for universell utforming legges til grunn.

b) Området er felles for boligeiendommene innenfor planområdet.

c) Lekeplassen skal sikres mot kjøreveg for å ivareta trafikksikkerheten til barn og unge.

2. SAMFERDSELSANLEGG TEKNISK INFRASTRUKTUR

2.1. Kjøreveg

a) Kjøreveg skal opparbeides med vegbredder som vist på plankartet.

b) Terrenginngrep skal utføres mest mulig skånsomt, og vegskjæringer og fyllinger skal beplantes med stedegen vegetasjon.

c) Inne i boligfeltet skal retningslinjer for universell utforming legges til grunn.

2.2. Parkeringsplasser

b) Parkeringsplassene skal opparbeides som vist på plankartet. Parkeringsplassene kan benyttes av offentligheten i forbindelse med utfart og turgåing i friluftsområde og utmark.

2.3. Kommunalteknisk anlegg, pumpestasjon og trafo

a) Innenfor området kan det plasseres pumpestasjon for vannforsyning til området (K1) og transformatorstasjon (K2).

b) Det gjelder samme krav til utforming av pumpestasjon og trafo som for boliger (punkt 1.1. d)

c) Pumpestasjon (K1): Maksimum T-BRA er 24 m². Maksimum tillatt mønehøyde er 3 meter.

d) Trafo (K2): Maksimum T-BRA er 5 m². Maksimum tillatt mønehøyde er 3 meter.

2.4. Vann- og avløpsanlegg

a) Området er avsatt til anlegg i grunnen for vann og avløp.

b) Området er avsatt til åpen grøft for overvann.

3. GRØNNSTRUKTUR

3.1. Naturområde - grønnstruktur

a) Området kan benyttes av grunneier i landbruksøyemed til blant annet skogsbruk, beiteområde og utfart til utmark. Området tillates ikke benyttet til formål som er til hinder for allmennhetens bruk av området til friluftsliv.

b) Det kan settes opp gjerder og oppsamlingsplass for ved som vist på tilhørende illustrasjonsplan i planbeskrivelsen datert 06.10.08. Det skal settes opp port og ev. rist som vist på tilhørende illustrasjonsplan. Gjerde rundt området skal ha minste høyde så ikke rein kan forsere.

c) Avskoging og større inngrep i skråningen under kote +62 tillates ikke. Tynningshogst er tillatt.

d) Innenfor friluftsområder langs veg kan det utføres terrenginngrep i tilknytning til veganlegget. Terrenginngrep skal utføres mest mulig skånsomt, og vegskjæringer og fyllinger skal beplantes med stedegen vegetasjon.

4. HENSYNSSONER - FAREOMRÅDER

4.1. Høyspenningsanlegg

a) Området (H370_1) er satt som faresone til høyspentlinje og sikkerhetssone omkring høyspentlinje. Det tillates ikke boligbebyggelse innenfor området.

4.2. Rasfare

a) Det tillates ikke bygging eller større terrenginngrep innenfor det potensielle fareområdet (H310_1).

§ 5

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-7 gis følgende fellesbestemmelser:

a) Dokumentasjonskrav: Uteromsplan for felles lekeplass i målestokk 1:200 skal vedlegges søknad om rammetillatelse.

b) Skulle det under bygge- og anleggsarbeid i marken komme fram gjenstander eller andre spor som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Troms fylkeskommune omgående, jf. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml.) § 8 annet ledd. Kulturminnemyndighetene forutsetter at dette pålegg formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.

c) Etter at denne detaljreguleringsplan med tilhørende bestemmelser er egengodkjent eller stadfestet, kan det ikke inngås privatrettslige avtale som er i strid med planen og dens bestemmelser.

§ 6

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-7 gis følgende bestemmelser om vilkår og rekkefølge:

a) Ingen boliger skal tas i bruk før offentlig trafikkareal, jevnfør tilhørende kart over utbyggingsrekkefølge datert 14.12.07 er opparbeidet, jf. planbeskrivelsen av 2008.

b) Ingen boliger skal tas i bruk før det er satt opp gjerde med port i henhold til punkt 6.1. b) og som vist på tilhørende illustrasjonsplan datert 06.10.08, jf. planbeskrivelsen av 2008.

c) Før det blir gitt byggetillatelse må bortledning av nedbørs- og smeltevann samt eventuelle mindre vassdrag utredes.

d) Avskjærende grøft for overvann skal være prosjektert og utført innen det blir gitt byggetillatelse.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
68/20	Formannskap	07.09.2020

Søknad om dekning av reguleringskostnader

Henvising til lovverk:

Kommunedirektørens innstilling:

1. Kåfjord kommune avslår søknad om dekning av reguleringskostnader.

Saksopplysninger:

Total maskinservice AS har søkt om å få dekt utgiftene de har hatt til en reguleringsendring på Løkvoll for å gjøre om areal fra trailerparkering til industriområde. De gjorde denne endringen for å kunne kjøpe arealet og ta det i bruk som industriareal. Søker opplyser at utgiftene knyttet til reguleringsendringen er på 75.319 kroner. Søker må betale 40,- per kvadratmeter for industriarealet som til sammen utgjør en pris på 276.000 kroner. Det er søkt om at utgiftene til regulering trekkes fra kjøpesummen.

Vurdering:

Søknaden omhandler at kommunen dekker søker sine reguleringsutgifter. I praksis betyr dette at søker får redusert tomtepris. Reduksjonen i pris tilsvarer å senke tomteprisen fra 40 kr per kvadratmeter til under 30 kroner per kvadratmeter. Kåfjord kommune har vedtatt at næringsareal i kommunen skal koste 40 kroner per kvadratmeter. Sett i forhold til resten av kommunene i Nord-Troms er dette en ekstremt lav pris for ferdig opparbeidet industriareal. Flere av de andre kommunene i regionen tar så mye som 300 kroner for tilsvarende areal. Dette ville gitt en tomtepris på over 2.000.000 kroner. 40 kroner per kvadratmeter er derfor å regne som en svært god pris for et slikt areal. Kåfjord kommune står også overfor en revisjon av sine tomtepriser, og prisen vil dermed med stor sannsynlighet øke som følge av dette.

Det finnes ikke midler i kommunens budsjetter til å dekke reguleringsutgifter til private bedrifter. Det er derfor ingen midler å søke på, eller å hjemle en søknad i. Søknaden fremstår derfor som en form for appell til politikerne om å få redusert sin tomtepris. Det argumenteres med at pengene vil ha betydning for å realisere det planlagt bygget på eiendommen. Kommunen vurderer det slik at søker i planleggingsfasen av prosjektet må ha budsjettet med at prosjektet skal være mulig å realisere, uten at kommunen skal betale reguleringsutgiftene. Kåfjord kommune har altså ingen midler i sine budsjett til å dekke slike utgifter.

Det er slik at de aller fleste reguleringsplaner i Norge blir utarbeidet og finansiert av private aktører som ønsker en endret arealbruk for å utvikle sine bedrifter. På det aktuelle arealet skulle det i utgangspunktet være en trailerparkering. Da søker ønsket å utvikle området til næring stilte kommunen seg positiv til dette. Det er allikevel slik at det var søker som ønsket å endre arealbruken for å utvikle bedriften sin, og det er derfor åpenbart at søker selv står for utgiftene knyttet til dette.

Om Kåfjord kommune skulle godkjenne en slik søknad om dekning av utgifter, vil vedtaket kunne sette presedens for lignende saker i framtiden. Dette er svært uheldig. Kommunen har store utgifter knyttet til opparbeiding av arealer og er derfor avhengig av å kunne selge dem for den prisen som er vedtatt. En avgjørelse om å godkjenne søknaden vil tilsidesette kommunestyrets vedtak om tomtepriser og dermed kunne svekke legitimiteten til kommunestyret. Det vil også kunne gi demokratiske problem knyttet til likhetsprinsippet.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
69/20	Formannskap	07.09.2020

Søknad om kjøp av kommunal boligtomt for oppføring av fritidsbolig

Henvising til lovverk:

Kommunedirektørens innstilling:

1. Det gis dispensasjon fra reguleringsplan, jf. pbl. § 19-2 slik at tomta, gnr 1, bnr 109 kan benyttes til fritidsbolig.
2. Gnr 1, bnr 109 selges til Randi Jørgine Jenssen, for kr. 155 100,-. I tillegg kommer dokumentavgift til staten med kr. 3 877,50, og tinglysningsgebyr med kr. 540,-.
3. Dersom kjøpesum, avgift og gebyr ikke er betalt innen to måneder etter dette vedtaks dato, faller tilbudet om kjøp automatisk bort.
4. Dersom tomta ikke er bebygd innen to år etter tinglyst skjøte, kan kommunen kjøpe tomta tilbake for samme sum den ble solgt for.

Saksopplysninger:

I brev av 4.11.2019 søkte Randi Jørgine Jenssen, Høgegga 65, 9151 Storslett, om å få kjøpe boligtomta gnr 1, bnr 109 på Hammarneset for å bygge ei malerstue. Tomta er på 1034m², og ligger sørøst i boligfeltet, mellom veien til havna og veien gjennom boligfeltet. I kartutsnittet til høyre er tomta markert med rødt. Tomta ligger i enden av boligfeltet litt unna øvrige tomter.

Jenssen er fra Djupvik, men bor på Storslett. Hun har de senere årene drevet med kunstmaling og ønsker nå å kunne bygge en fritidsbolig hvor hun kan drive med sin kunst i omgivelser som har gitt henne mye inspirasjon som kunstner. Jenssen har flere ganger vært i media med sin

kunst, og også dronning Sonja har besøkt hennes utstilling.

I notat fra Multiconsult, dokumentkode 10219439-RIG-NOT-001, datert 15.06.2020, er grunnforholdene i boligfeltet vurdert, og det er konkludert med at kravet til sikkerhet mot kvikkleireskred i henhold til TEK17, §7-3 er oppfylt.

Jenssen har vært orientert om at søknaden ikke kunne behandles før grunnforholdene var avklart, og at det var behov for avklaringer knyttet til en annen interessent.

Vurdering:

I det regulerte boligfeltet på Hammarneset er det fortsatt 8 ledige kommunalt eide tomter. Det er nærmere 40 år siden den siste boligen ble bygd i feltet. De siste årene har det vært 2-3 forespørsler om boligtomt i området, men det har ikke endt opp med salg av tomter. Å få et nybygg her, selv om det er en fritidsbolig, kan være med på å skape ny interesse for boligfeltet.

For et par år siden var det en aktør med reiselivsplaner som meldte interesse for området på Hammarneset. Det siste året har det vært stille rundt disse planene.

Det er viktig å få i gang ny giv i området for å synliggjøre aktivitet, og at «her skjer det noe». Den omsøkte tomta ligger i utkanten av boligfeltet, noe skjermet fra feltet for øvrig. En malerstue vil være et positivt tilskudd til bygda. Lokal kunst er ofte etterspurt av tilreisende og turister. En slik etablering kan derfor også være positiv for reiseliv og turistnæring, og vil skape et nytt interessepunkt.

Salg av tomta til fritidsbolig er avhengig av dispensasjon fra reguleringsplanen etter plan- og bygningsloven § 19-2. I § 19-2 sies det blant annet: «*Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.*»

I dette tilfellet vurderes det slik at verken hensynene bak bestemmelsene eller hensynene i lovens formålsbestemmelse blir vesentlig tilsidesatt. Fordelene ved å gi dispensasjon vurderes å være klart større enn ulempene.

Prisene for salg av kommunale boligtomter er vedtatt i k-sak 35/11. Her er prisen fastsatt til 150,-kr/m².

Det innstilles på at det gis dispensasjon fra reguleringsplan slik at gnr 1, bnr 109 kan selges som tomt til fritidsbolig, og at tomta selges til Jenssen.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
70/20	Formannskap	07.09.2020

Kommunalt forprosjekt klimagassreduksjon

Vedlegg

- 1 Elektronisk søknad
- 2 Tilskudd til - Kommunalt forprosjekt for klimagassreduksjon
- 4 Ref. 2020_1489 Søknad om utsettelse av fristen for å akseptere tilskudd til forprosjekt klimagassreduksjon

Kommunedirektørens innstilling:

1. Kåfjord kommune, gjennomfører prosjektet med prosjektkostnader på inntil kr. 700 000,- (eks. mva.).
2. Det bevilges kr. 300 000,- som likviditetsmidler i prosjektet, til kjøp av ekstern bistand. Beløpet nedbetales i sin helhet ved utbetaling av tilskudd.
3. Prosjektperiode 1 år (01.09.2020 – 01.09.2021)
4. Kommunalsjef for drift og utvikling, er ansvarlig for prosjektet.

Saksopplysninger:

Les vedlagt søknad fra Kåfjord kommune, og tilsagn/tilbud om støtte fra Miljødirektoratet.

Kåfjord kommune, søkte om kr. 800 000,- i støtte til forprosjekt.

1. Kartlegge relativ gammel kommunal bygningsmasse, for klimamessig forbedring.
2. Kartlegge kommunal reise og transport, med måloppnåelse mindre klimagassutslipp
3. Kartlegge kommunale oppgaver og tjenestebruk, for smartere og mer klimavennlig utøvelse med bruk av gammel og ny teknologi.

Målet med kartleggingen er å redusere framtidig klimagassutslipp og redusere kommunale driftsutgifter.

Kåfjord kommune, er sammen med andre 5 Nord-Troms kommuner, i gang med revisjon av interkommunal energi- og klimaplan.

Kåfjord kommune, fikk tilbud om kr. 350 000,- i tilskudd, 50 % av prosjektkostnader (kommunal egenandel kr. 350 000,-). Det må fremlegges godkjent regnskap og prosjektrapport. Kommunal egenandel kan være egen arbeidstid eller penger. Arbeidstiden per person kan godskrives med inntil kr. 600,- per time. Hver person som bidrar skal oppgis med navn, antall timer, og timesats.

Som følge av mindre tilskudd enn omsøkt, kan kommunen begrense omfanget og prioritere tema som bidrar til direkte reduksjon i klimagassutslipp gjennom fossile utslipp.

Aksept

Fristen for å akseptere tilbudet er 8. september 2020.

Vurdering:

Kåfjord kommune, har som mål å stadig redusere klimagassutslipp, og drive mest mulig rasjonelt, med gevinst å spare kommunale midler, for best mulig tilbud og «god nok» kvalitet på tjenestene mv. ut til befolkningen.

Klimasatsing, med mindre klimautslipp er Nasjonal og verdenssatsing.

Forprosjektet kan dra veksler «vinn-vinn» med samarbeid i prosessen med rullering av energi- og klimaplan.

Kåfjord kommune, har anstrengt kommuneøkonomi. For eventuell gjennomføring, må det føres nøye opp all medgått tid for kommunal arbeidsinnsats, reisekostnader ol., dette for å dokumentere alle prosjektkostnader (egenandelen).

Størsteparten av arbeidet kan fordeles på mange arbeidstakere og fagområder i organisasjonen - Kåfjord kommune. Bruk av ekstern konsulentbistand bør holdes så moderat som mulig, og helst ikke utgjøre mer enn inntil kr. 300 000,- (eks. mva). Det må også sikres at hvis prosjektkostnader blir under kr. 700 000,-, så må eksterne kostnader ikke utgjøre mer enn 50 % av prosjektregnskapet.

Prosjektplan må utarbeides, før igangsettelse.

For innkjøp av konsulentbistand bør det snarest avklares på hva som skal kjøpes av tjeneste og innhente pristilbud, slik at dette ikke vil sinke prosjektet.

Kåfjord kommune, har søkt om utsettelse av arbeidsfristen fra 01.09.2020 og fått innvilget utsettelse til 08.09.2020.

Organisasjonsnummer: 940363586

Foretaksnavn: Kåfjord Kommune Gaivuona Suohkan

Kontonummer: 4785 07 00024 verifisert

Adresse: Øvervegen 2, 9146 OLDERDALEN

E-postadresse: postmottak@kåfjord.kommune.no

Utfyller

Navn: Birger Olsen

Telefonnummer: 77719257

E-postadresse: birgeo@msn.com

Mottaker: Miljødirektoratet

Kopimottaker: Fylkesmannen i Troms og Finnmark

SØKNAD

REFERANSENR.: 20SBFF3F

Kommunalt forprosjekt for klimagassreduksjon

Type tiltak: Forprosjekter for klimagassreducerende tiltak

Hva skal prosjekteres?

1. Kartlegge relativt gammel kommunal bygningsmasse for klimamessig forbedring.
2. Kartlegge kommunal reise og transport, med måloppnåelse mindre klimagassutslipp.
3. Kartlegge kommunale oppgaver og tjenestebruk, for smartere og mer klimavennlig utøvelse med bruk av gammel og ny teknolog mv.
123a. Kartlegging, 123b. smarte miljømessige gode løsninger, 123c. klima-/økonomisk gevinst, 123d. kostnadsberegning, prioritering og mulig finansiering.

Beskriv hvorfor dette tiltaket er et utslippsreducerende tiltak kommunen ønsker å arbeide videre med:

Forprosjekt med planlegging av 1. klimamessig forbedring av kommunale bygg, 2. mer rasjonell og mindre reise og transportvirksomhet, 3. samt utøvelse av kommunale oppgaver og tjenester på en bedre miljømessig og med mindre klimagassutslipp, er satsingsområder for Kåfjord kommune.

For at slike tiltak skal gjennomføres er det viktig at det lages økonomisk regnskap som også viser klimagassregnskap med reduksjon i CO2 utslipp, og energibesparelse regnet over flere år.

Kåfjord kommune, har et stort potensiale for klimagassreduksjon, og en god indikator på at årlig klimautslipp kan bli mindre, er klimaregnskap for Kåfjord kommune.

Hvordan er søknaden politisk forankret?

Kåfjord kommune er i gang med oppstart av ny interkommunal klima- og energiplan. Kåfjord kommune har over flere år vært politisk "forankret" medlem i Klimapartnere Troms. Det arbeides for at kommunen skal sertifiseres som Klimafyrtårn.

Det satses politisk og av administrasjonen at Kåfjord kommune, skal ta høyde for klimaendring og stadig jobbe for mindre klimautslipp.

Gjennomføring

Når planlegges arbeidet startet og avsluttet?

Ved evt. tilsagn på klimasatsing i Kåfjord kommune, vil saken fremlegges og behandles politisk. Etter politisk vedtak vil det satses på umiddelbar oppstart.

Realistisk vil oppstart kunne regnes etter ferieavvikling ca. 1. august 2020 og ferdigstilles senest 1. juni 2021.

Gjennomføringsplanen kan lastes opp som vedlegg eller beskrives nedenfor:

ca. 0,8 årsverk prosjektledelse og prosjektmedarbeidere med frikjøp og evt. midlertidig kommunal ansettelse. Prosjektleder får ansvar for politisk oppdateringer, gjennomføring, og kvalitetssikring.

Det må påregnes betydelig kjøp av ekstern konsulentbistand.

Erfaring og kunnskapserving vil omsettes fortløpende driftsmessig av kommunen.

Beskriv hvorfor økonomisk støtte vil være utløsende for at tiltaket blir gjennomført:

Kåfjord kommune, har anstrengt økonomi, så innenfor dagens ramme/drift er det ikke realistisk pt. å sette i gang et slikt prosjekt. Hvis prosjektet støttes så vil kommunens bidrag i forprosjektet ikke være ubetydelig. Målet med prosjektet vil også kunne utløse flere store investeringer, men også smartere og mer rasjonell utføring av dagens oppgaver som igjen vil gi kommunal økonomisk gevinst og mindre klimagassutslipp.

Kostnadsoverslag / Budsjett

Utgifter til gjennomføring av tiltaket	Beløp uten mva
Lønn, reise, kontorhold, sos.utg. 0,8 årsverk	750 000
Konsulent	400 000
Møter og uforutsette utgifter	50 000
Total sum	1 200 000

Finansiering

Finansiering av tiltak	Beløp uten mva
Samlet kostnad ved tiltak	1 200 000
- Andre offentlige tilskudd	0
- Annen finansiering	0
- Egne midler	400 000
= Omsøkt tilskudd fra miljøforvaltningen	800 000

Kan tiltaket/deler av tiltaket gjennomføres med mindre tilskudd enn omsøkt? Nei

Utdyping finansiering

Er noe av finansieringen annet enn kommunale midler eller klimasats-midler? Får eller har tiltaket mottatt eksterne midler av noe slag? Nei

Har tiltaket søkt/bedt om eksterne midler, men ikke fått svar enda? Nei

Har tiltaket søkt/bedt om andre offentlige midler, men ikke fått slik støtte? Nei

Vedlegg

Ingen vedlegg

Merknad:

Ingen merknad

Birger Olsen for Kåfjord Kommune Gaivuona Suohkan

Leveret 22.01.2020

Kåfjord Kommune Gaivuona Suohkan
Øvervegen 2
9146 OLDERDALEN

Trondheim, 28.06.2020

Deres ref.:
20SBBF3F
Birger Olsen

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/1489
20011745

Saksbehandler:
Stoltenberg, Kirvil Elise

Tilskudd til - Kommunalt forprosjekt for klimagassreduksjon

Takk for søknaden fra 22.01.2020 med referansenummer 20SBBF3F om tilskudd på kr 800 000. Vi har behandlet søknaden og gir med dette et tilskudd på kr 350 000. Tilskuddet blir utbetalt når dere har rapportert i tråd med kravene under. Tiltaket som gis tilskudd er "Kommunalt forprosjekt for klimagassreduksjon".

Begrunnelsen for vedtaket er:

BAKGRUNN OM KLIMASATS

Miljødirektoratet mottok 587 søknader til tilskuddsordningen "Klimasats - støtte til klimasatsing i kommunene" i februar 2020. Kommuner og fylkeskommuner har søkt om i overkant av 723 millioner kroner. Etter vedtak av revidert nasjonalbudsjett er det tilsammen satt av 329 millioner i statsbudsjettet for 2020, hvorav 97 millioner er øremerket utslippsfrie hurtigbåter. Dette betyr at flere klimatiltak ikke får støtte, og at enkelte får mindre enn omsøkt.

Formålet med ordningen er å bidra til reduksjon av klimagasser og omstilling til lavutslippssamfunnet. Miljødirektoratet har vurdert søknadene i henhold til tildelingskriteriene og prioriteringskriteriene.

MILJØDIREKTORATETS VURDERING AV KLIMASATS-SØKNADEN

Kåfjord kommune søker støtte til å kartlegge relativt gammel kommunal bygningsmasse for klimamessig forbedring, kartlegge kommunal reise og transport, med mål om reduserte klimagassutslipp, og kartlegge kommunale oppgaver og tjenestebruk for smartere og mer klimavennlig utøvelse ved bruk av gammel og ny teknologi. Resultatene skal benyttes inn i ny interkommunal klima- og energiplan.

Miljødirektoratet vurderer at arbeidet som er beskrevet i søknaden vil bidra positivt til klimaarbeidet i kommunen og de andre kommunene som skal være med i den interkommunale klima- og energiplanen. Det er positivt at kommunen har valgt ut tre helt spesifikke områder den vil

kartlegge med tanke på klimagassreduksjon. Videre har vi lagt vekt på at prosjektet kan ha spredningsverdi i regionen.

Kommunen søker støtte til 2/3 av utgiftene, og skriver den må ha full støtte for å gjennomføre. Miljødirektoratet kan ikke støtte med så høyt beløp, men kan støtte arbeidet med inntil 50% av kommunens kostnader, begrenset oppover til kr 350 000. Dette er maks støttebeløp for forprosjekter, og forutsetter at kommunen stiller med tilsvarende verdi i egeninnsats i form av penger eller arbeidstid.

Om kommunen må prioritere blant de tre temaene som følge av mindre tilskudd enn omsøkt, ber vi kommunen prioritere tema som bidrar til direkte reduksjon i klimagassutslipp gjennom reduserte fossile utslipp, slik som kommunal reise og transport, og mer klimavennlig tjenestebruk og utøvelse av kommunale oppgaver, og prioriterer ned energieffektiviseringstiltak som kun reduserer strømforbruk.

RAPPORTERING OG UTBETALING

Rapportering skjer i elektronisk søknadssenter. Det er mulig å legge inn rapport så snart regnskapet er klart, selv om dette er før rapporteringsfristen. Veiledning til rapportering finnes på www.miljodirektoratet.no.

Ferdig forprosjekt skal være offentlig tilgjengelig på en slik måte at andre lett kan dra nytte av arbeidet. Vi ber om at det sendes over som del av rapporteringen.

Utbetaling skjer etterskuddsvis på grunnlag av innsendte rapporter og bekreftet regnskap.

KRAV TIL REGNSKAP

Sluttregnskapet skal være bekreftet av økonomisjef/regnskapsansvarlig, kommunerevisjon eller ekstern revisor.

Regnskapet må vise tydelig hva de ulike delene av klimatiltaket har kostet. Merverdiavgift skal være spesifisert. Dersom kommunens egne arbeidstimer inngår som en del av klimaprojektet skal det for hver person oppgis antall timer, timesats og navn på ansatt. Detaljerte timelister og fakturaer skal ikke sendes inn til Miljødirektoratet, men kommunen må ha dette som underlagsdokumenter for regnskapet. Kommunens egen arbeidstid kan godskrives med inntil kr 600 per time.

AKSEPT

Frist for å akseptere tilbudet er 1. september 2020. Tilbudet aksepteres i søknadssenteret.

Lykke til med arbeidet!

Denne avgjørelsen er ikke et enkeltvedtak og kan dermed ikke påklages, jmfør forvaltningsloven §2 første ledd bokstav a og b, jmfør fjerde ledd.

Sammendrag av søknad:

"1. Kartlegge relativt gammel kommunal bygningsmasse for klimamessig forbedring.
2. Kartlegge kommunal reise og transport, med måloppnåelse mindre klimagassutslipp.
3. Kartlegge kommunale oppgaver og tjenestebruk, for smartere og mer klimavennlig utøvelse med bruk av gammel og ny teknologi mv.
123a. Kartlegging, 123b. smarte miljømessige gode løsninger, 123c. klima-/økonomisk gevinst, 123d. kostnadsberegning, prioritering og mulig finansiering."

Vi stiller følgende krav til rapportering:

Leveranse	Beskrivelse	Frist
Sluttrapport	Sluttrapport med resultater, erfaringer og bekreftet regnskap	01.09.2021

Rapportering skjer i elektronisk søknadssenter.

Tilsagnet er gyldig til 31.12.2021. Tilsagnet faller bort, dersom dere ikke overholder rapporteringskravene.

Utbetalingsplan:

Dato	Beskrivelse	Beløp
202112	Utbetaling på grunnlag av innsendt rapport og bekreftet regnskap	350 000

Gi oss umiddelbar beskjed, dersom forutsetningene for å gjennomføre tiltaket endres vesentlig eller faller bort (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig).

Viktig å vite

Vær oppmerksom på at Miljødirektoratet og/eller Riksrevisjonen kan kontrollere om tilskuddet er brukt i samsvar med forutsetningene. Vær også oppmerksom på at vi helt eller delvis kan kreve at du/dere betaler tilbake tilskuddet, dersom midlene ikke er brukt i tråd med forutsetningene, eller at forutsetningene faller bort.

Husk å oppbevare regnskapsbilag knyttet til gjennomføringen av tiltaket i tråd med generelle regler om oppbevaring av bilag i bokføringsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Herdis Laupsa
seksjonsleder

Kirvil Elise Stoltenberg
saksbehandler

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi:
Fylkesmannen i Troms og Finnmark

fmtfpost@fylkesmannen.no

Fra: Kristian Ebnes (Kristian.Ebnes@miljodir.no)

Sendt: 10.07.2020 10.22.44

Til: Post Kafjord

Kopi:

Emne: Klimasats-prosjekt "Kommunalt forprosjekt for klimagassreduksjon"

Vedlegg: Ref. 2020_1489 Søknad om utsettelse av fristen for å akseptere tilskudd til forprosjekt klimagassreduksjon.pdf

Hei,

Viser til deres forespørsel 01.07.2020 om utsettelse av frist for å akseptere tilskudd for Klimasats-prosjektet "Kommunalt forprosjekt for klimagassreduksjon" ref.nr 2020/1489.

Søknaden for Klimasats-prosjektet er sendt inn av Birger Olsen v/ Kåfjord Kommune Gaivuona Suohkan.

Ny frist for aksept av tilsagn settes til 08.09.2020.

Med hilsen

Kristian Ebnes

Rådgiver, Klimatilpasning og lokale klimatiltak

Miljødirektoratet

Telefon: 03400 / 73 58 05 00

Mobil: 476 99 368

E-post: kristian.ebnes@miljodir.no

miljodir.no - www.miljostatus.no

Klimasats - se rapporter, søknader, tilsagn og annen informasjon om [prosjekter som har fått Klimasats-støtte](#)

MILJØDIREKTORATET
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Du čujuhus/Deres ref:	Min čuj./Vår ref	Arkiivačoavdda/Arkivkode	Beaivi/Dato
	2015/1503-23	K00	01.07.2020

Ref. 2020/1489 Søknad om utsettelse av fristen for å akseptere tilskudd til forprosjekt klimagassreduksjon

Kåfjord kommune, har fått tilbud om kr. 350 000,- i tilskudd fra Miljødirektoratet. Fristen for å akseptere tilbudet er 01.09.2020.

For at prosjektet skal kunne realiseres på en best mulig måte og forankres politisk, legges saken fram på neste møte i Formannskapet i Kåfjord kommune den 07.09.2020.

Kåfjord kommune, søker derfor om utsettelse av akseptfristen til den 08.09.2020.

Dearvvuodaiguin/Med vennlig hilsen

Birger Olsen
Jordbrukssjef/konsulent
Tlf.: 777 19 257

*Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga /
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Jus háliidat makkárge oktavuoda ossodagain dán áššis, de čujut áššenummárii / Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2015/1503-23

Kopi:

Einar Pedersen
Gunn Andersen
Roy Ole Grunnvåg
Bernt Eirik Isaksen Lyngstad Øvervn 2 9146 OLDERDALEN

Poastačujuhus/Postadresse:
Postboks 74, 9148 Olderdalen

Fitnančujuhus/Besøksadresse:
Øverveien 2, 9146 Olderdalen

Telefovdna/Telefon Sentralbord:
77 71 92 00

Bánkokontu/Bankkonto:
4785 07 00024

E-poasta/E-post:
postmottak@kafjord.kommune.no

Interneahtta/Internett:
www.kafjord.kommune.no

Organisašuvdnanr/Org.nr:
940 363 586

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
71/20	Formannskap	07.09.2020

Planprogram for kommunedelplan energi og klima

Henvising til lovverk:

Vedlegg

- 1 Planprogram
_v6
28.08.2020

Kommunedirektørens innstilling:

1. Nord Troms Regionråd har etter innspill fra kommunene i Nord Troms vedtatt i møte 19. september 2019 og foreta en rullering av eksisterende Kommunedelplan for Energi og klima.
2. Planprogram for kommunedelplan for energi og klima vedtas slik det foreligger.
3. Planprogrammet sendes ut på felles høring for kommunene i Nord Troms.
4. Referansegruppa for planarbeidet gis fullmakt til å håndtere prosessen frem mot planutkast til Kommunedelplan som legges fram til politisk behandling.

Saksopplysninger:

I kommunal planstrategi er det vedtatt at det skal utarbeides en energi og klimaplan gjennom et samarbeid mellom kommunen i Nord Troms. En slik Kommunedelplan vil være kommunens strategi og handlingsprogram for en bærekraftig utvikling av lokalsamfunnet.

Vedlagt er beskrivelse som foreslår hva energi og miljøplanen skal inneholde, hvor den skal være plassert i plan- og styringssystem, og hvordan den skal utarbeides.

Vurdering:

Kommunedirektøren anbefaler at Kommunedelplan for energi og klima utarbeides som en selvstendig temaplan og at vedlagte planprogram fastsettes slik som det foreligger.

Beregnet til

Politisk behandling i kommunene Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen, Nord Troms.

Dato

August, 2020

PLANPROGRAM KOMMUNEDELPLAN ENERGI OG KLIMA

PLANPROGRAM KOMMUNEDELPLAN ENERGI OG KLIMA

Oppdragsnavn **Rullering av kommuneplan for energi og klima i Nord- Troms**
Prosjekt nr. **1350040615**
Mottaker **Kommunene i Nord- Troms**
Dokument type **Planprogram- saksgrunnlag for politisk behandling**
Versjon **1**
Dato **21.08.2020**
Utført av **Inge Grøntvedt**
Kontrollert av **Anne Orderdalen Steen og Heidi Ødegård Berg**
Godkjent av **Inge Grøntvedt**

Rambøll
Kobbegate 2
PB 9420 Torgarden
N-7493 Trondheim

T +47 73 84 10 00
<https://no.ramboll.com>

INNHALDSFORTEGNELSE

1.	Innledning	2
2.	Plassering i plan- og styringssystem	2
3.	Virkningsperiode for plan	3
4.	Retningslinjer	4
4.1	Globale føringer	4
4.2	Nasjonale føringer	4
4.3	Lokale eller regionale føringer	4
5.	Virkemidler og Omfang	5
5.1	Kommunens rolle/ virkemidler	5
5.2	Omfang	5
6.	Roller og Planprosess	8
6.1	Administrativ organisering	8
6.2	Politisk organisering og medvirkning	8
6.3	Medvirkning fra innbyggere og interessenter	8
6.4	Høring og offentlig ettersyn	9
6.5	Bruk av konsulent	9
7.	Framdriftsplan	10

1. INNLEDNING

Med utgangspunkt i vedtak om utarbeidelse av Kommunedelplan energi og klima, har kommunene Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen inngått et samarbeid om rullering av eksisterende kommunedelplan fra 2010 (Vedtatt i sak 32/19 i Nord- Troms Regionråd).

Etter offentlig utlysning og tilbudsvurderinger er Rambøll Norge AS engasjert som rådgiver i arbeidet med rullering av Kommunedelplan energi og klima fra 2010, samt i forbindelse med utarbeidelse av utkast til planprogram (dette dokumentet).

I kommunal planstrategi heter det at langsiktige overordnede mål for kommunens klima- og miljøarbeid skal fastsettes i kommuneplanens samfunnsdel. Kommunedelplan energi og klima inngår i denne samfunnsdelen, og skal være kommunenes strategi og handlingsprogram for en bærekraftig utvikling av lokalsamfunnene i Nord-Troms.

I forkant av rullering av eksisterende kommunedelplan skal det utarbeides et planprogram (dette dokumentet), med formål å beskrive prosessen, foreslå hva planen skal inneholde, hvor den skal plasseres i plan og styringssystemet, og hvordan man arbeider frem til kommunedelplanen foreligger.

2. PLASSERING I PLAN- OG STYRINGSSYSTEM

Det er i hovedsak to alternative plasseringer av kommunedelplan energi og klima i plan- og styringssystemet;

- Alternativ 1: Egen energi- og klimaplan
- Alternativ 2: Integrering av energi og klima i kommuneplanens samfunnsdel

Kommunene i Nord- Troms har vedtatt å utarbeide en egen energi- og klimaplan (alternativ 1 over), også omtalt som kommunedelplan energi og klima.

Det er både fordeler og ulemper med en selvstendig energi og klimaplan. Fordeler med en selvstendig plan kan være:

- Kommunene er i ulike faser i planarbeidet og det blir lettere å utforme en egen overordnet plan for alle seks kommunene som behandles uavhengig av det øvrige planarbeidet.
- Kommuneplanens samfunnsdel fastsetter langsiktige mål og strategier for kommunens arbeid, mens energi og klimaplan konkretiserer disse. Det er derfor naturlig at planen har en noe hyppigere rullering enn kommuneplanens samfunnsdel.
- Energi og klimaspørsmål kan bli mer synlig både internt i kommunen og utad i befolkningen og næringslivet ved behandling i egen plan.
- Med en egen energi og klimaplan får hver kommune et plandokument som kan brukes som et underlag for egne handlingsplaner og beslutninger som involverer klima- og energispørsmål.

En ulempe med en egen plan kan være at planen «glemmes». Derfor bør kommunene være ekstra bevisst på hvordan energi- og klimaplanen skal kobles og forankres i kommuneplan, økonomiplan og årsbudsjett. Implementering av kommunedelplan energi og klima i den daglige driften blir også en viktig arbeidsoppgave fremover.

3. VIRKNINGSPERIODE FOR PLAN

Det foreslås en planperiode for Kommunedelplan på 12 år (2021-2033).

Planer som behandler klima- og energispørsmål skal vurderes revidert minst hvert fjerde år, jf. statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning. Kommunedelplan energi og klima anbefales revidert i tråd med disse retningslinjene.

Videre bør det utarbeides handlingsplan som spenner fra to til fire år. Handlingsplanen omfatter definerte mål og aktiviteter innen energi og klima. Denne handlingsplanen kan være et nyttig verktøy for å prioritere og sikre gjennomføring av tiltak som samsvarer med definert målsetting, og anbefales benyttet som grunnlag i kommunenes årlige budsjettprosess.

4. RETNINGSLINJER

Det er en rekke planer, avtaler og lover som er styrende og/ eller retningsgivende for arbeidet med rullering av kommunedelplan energi og klima.

4.1 Globale føringer

FNs bærekraftsmål er verdens arbeidplattform, blant annet for å sikre rettferdighet, god helse og stanse tap av naturmangfold og klimaendringer. Målene skal vise vei mot en bærekraftig utvikling på kort og lang sikt.

Regjeringen har besluttet at FNs bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være et politiske hovedspor som grunnlag for vår tids største utfordringer. Det er derfor viktig at bærekraftsmålene integreres i samfunns- og arealplanleggingen i kommunene.

4.2 Nasjonale føringer

Kommunal og Moderniseringsdepartementet har vedtatt nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019 – 2023 (vedtatt 14. mai 2019.) Her legges det vekt på at samfunnet står ovenfor flere store oppgaver:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

Staten har videre fastsatt retningslinjer for klima og energiplanlegging:

«Kommunene, fylkeskommunene og staten skal gjennom planlegging og øvrig myndighets og virksomhetsutøvelse stimulere til, og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, samt økt miljøvennlig energiomlegging. Planleggingen skal også bidra til at samfunnet forberedes på og tilpasses klimaendringene (klimatilpasning).»

Stortinget har i Lov om klimamål gjeldende fra 01.01.2018 vedtatt en ambisiøs målsetting relatert til klima: utslipp av klimagasser i 2030 skal reduseres med minst 40% sammenlignet med referanseåret 1990, og med 80 -95% innen 2050.

4.3 Lokale eller regionale føringer

Hver enkelt kommune har forankret utarbeidelse av kommunedelplanen i Samfunnsdelen av sin overordnede Kommuneplan. Det er så langt, ikke avdekket øvrige regionale eller lokale planer eller vedtak utover dagens Kommunedelplan for energi og klima fra 2010.

5. VIRKEMIDLER OG OMFANG

Energi og klimaarbeid i kommunene er samfunns- og sektorovergripende. Energi- og klimaplan skal være en plan for hvordan kommunene kan benytte sin rolle som samfunnsaktør, og for hvordan kommunen kan driftes på en mer energi- og klimavennlig måte. Innenfor denne avgrensningen skal planen omhandle mål og tiltak innen energi og klima. For ytterligere detaljer se kommende delkapittel (omfang).

5.1 Kommunens rolle/ virkemidler

Kommunens virkemidler viser mulighetsrommet kommunen har i energi- og klimaarbeidet. Nedenfor er en liste over virkemidler med eksempler under. Listen er ikke uttømmende.

- Juridiske virkemidler
 - Plan- og bygningsloven, Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging
- Samordnet bolig, - areal og transportplanlegging, kjørerestriksjoner
- Insentiver/markedsbaserte virkemidler
 - Bompenger, avgiftsparkering, fordeler for null -og lavutslippskjøretøy, tilskuddsordninger, renovasjonsavgifter og Offentlige anskaffelser
- Dialog og nettverk
 - Kommunen som fasilitator, kommunen som veileder, kommunen som nettverksaktør
- Holdningsskapende arbeid, informasjon og medvirkning
- Virkemiddelpakker
- Statlige insentivprogrammer med vekt på gode regionale løsninger på tvers av kommunegrensene
 - Klimasats, Enova

Det bør også avklares hvorvidt kommunedelplan energi og klima kan gjøres juridisk bindende.

5.2 Omfang

Dette arbeidet tar utgangspunkt i eksisterende kommunedelplan energi og klima fra 2010. Rambøll vil foreta en rullering/ revidering av eksisterende plan med hensyn på områdene:

- Klimagassutslipp
- Energiforbruk
- Energiressurser
- Energiforsyning

Områdene defineres som følger:

Energiforbruk

Energiforbruk omfatter her bruk av elektrisk kraft og termisk energi i byggsektor og industriktor, samt drivstoff i transportsektoren. Planen vil presentere energiforbruket på kommunenivå med forbehold om at slik informasjon er tilgjengelig.

Energiforsyning

Energiforsyning omfatter her både elektrisk kraft og termisk energi. Planen vil sammenfatte en oppdatert oversikt over status for energiforsyning i kommunene fordelt på følgende bransjer, med forbehold om at informasjon foreligger:

- Vannkraft
- Vindkraft (på land)
- Termisk energi (fjernvarme, nærvarme)
- Fossil energi (fyringsolje, gass)

I tillegg vil det gis en overordnet status over utviklingen innenfor følgende bransjer, i Nord-Troms, der informasjon om disse er tilgjengelig:

- Solenergi
- Vindkraft (til havs)
- Tidevann- og bølgekraft

Ressurser/ ressurstilgang

Økonomisk vekst og forbruk gjør at avfallsmengdene fortsetter å vokse i Norge. Den nasjonale målsettingen er å produsere mindre avfall samtidig som vi utnytter ressursene bedre. Verdens naturressurser er under økt press. Det er derfor avgjørende for klimaet, naturen og miljøet at ressursene brukes langt mer effektivt, slik at vi reduserer behovet for å ta ut nye ressurser.

I en sirkulær økonomi må produktene vare så lenge som mulig. Ved å bruke produkter og avfall om igjen, utnyttes de samme ressursene flere ganger og minst mulig går tapt. Hvordan kan kommunene bidra til sirkulær økonomi gjennom å utnytte ressurser som i dag ofte blir betraktet som et problem/avfall?

Planen vil sammenfatte en oversikt på nasjonalt nivå, samt kommunalt nivå dersom det foreligger, over total avfallsmengde og avfall fordelt på følgende behandlingsmåter:

- Fyllmasse og dekkmasse
- Sendt til materialgjenvinning
- Biogassproduksjon
- Kompostering
- Deponering
- Levert til forbrenning
- Evt annen behandling

Med dette som utgangspunkt vil planen gjøre opp status på nåsituasjonen, samt se muligheten for å styrke den sirkulære økonomien ytterligere.

Klimagassutslipp

Utslippetsregnskapet utarbeidet av Miljødirektoratet viser utslipp av klimagassene, CO₂, metan (CH₄) og lystgass (N₂O) fordelt på ni sektorer. Planen sammenfatter en oversikt på nasjonalt og kommunalt nivå over status klimagassutslipp fordelt på følgende sektorer:

- Industri, olje og gass
- Veitrafikk – endres til transport
- Annen mobil forbrenning
- Energiforsyning

- Sjøfart
- Jordbruk – endres til landbruk (inkluderer i tillegg skogbruk)
- Oppvarming
- Luftfart
- Avfall og avløp

Der det faller seg naturlig vil Rambøll planen trekke en parallell opp mot de andre områdene som inngår i kommunedelplanen.

I forbindelse med rullering av kommunedelplan energi og klima vil status innen disse områdene i forhold til målsetting fra 2010 vurderes. Det vil deretter bli foreslått nye mål med tilhørende tiltak for å svare ut denne målsettingen.

6. ROLLER OG PLANPROSESS

6.1 Administrativ organisering

Arbeidet med utarbeiding av klima- og miljøplan blir ledet av referansegruppen vedtatt opprettet av Nord Troms Regionråd 19. september 2019.

Referansegruppen er opprettet med mål om revidering av nåværende Kommunedelplan for energi og klima. Det ble ved opprettelsen av Referansegruppen forutsatt innleie av konsulent til utførelse av revidering av kommunedelplanen fra 2010.

Referansegruppen består av:

Navn	Stilling/Funksjon	Kommune
Kåre Fjellstad	Teknisk Sjef	Lyngen Kommune
Kjell Ove Lehne	Teknisk sjef	Skjervøy Kommune
Birger Olsen	Leder	Kåfjord Kommune
Jan Inge Karlsen	Etatsleder Næring, utvikling og teknisk	Kvænangen Kommune
Dag Funderud	Sektorleder	Nordreisa Kommune
Joakim Stensrud Nilsen	Planlegger	Storfjord Kommune

Lyngen Kommune ved Kåre Fjellstad koordinerer arbeidet i referansegruppa og overfor konsulenten.

6.2 Politisk organisering og medvirkning

For å sikre at klima- og miljøplan blir det politiske styringsverktøyet det er ment å være, er det viktig med politisk medvirkning og politiske styringssignaler underveis i planleggingen. Formannskapet i hver av kommunene som kommuneplanutvalg har ansvar for planprosessen.

Både formannskapet, de utvalg planen berører i særlig grad og kommunestyret involveres gjennom:

- Informasjon om Planprogrammet og deltagelse i høringsrunde til planprogrammet
- Deltagelse i høringsrunde til Planutkastet
- Deltagelse i behandling av endelig plan

Kommunenes representanter i Referansegruppa sørger for politisk behandling i tråd med egne retningslinjer i den enkelte kommune.

6.3 Medvirkning fra innbyggere og interessenter

I arbeidet med energi- og klimaplan vil det være viktig å sikre medvirkning fra innbyggerne og sentrale interessenter. Dette for å skape eierskap til prosessen, og muligheter for samarbeid.

Kartlegging av hvilke interessenter som skal gis varsel om planarbeidet må fastsettes av den enkelte kommune.

Det er viktig å ha en realistisk ambisjon om medvirkning i de ulike fasene. Gjennom moderne teknologi og sosiale medier skal det likevel være mulig å nå mange, og ikke minst ta imot innspill fra alle som ønsker å engasjere seg i planarbeidet.

Innbyggermedvirkningen vil også ha som hensikt å samle informasjon, gode ideer og å øke engasjementet. Det vil være ønskelig å involvere barn og unge i denne prosessen. Idedugnader og bruk av sosiale medier er eksempler på metoder for innbyggermedvirkning som kan passe i denne prosessen.

6.4 Høring og offentlig ettersyn

Høring vil foregå i tråd med retningslinjer og det legges opp til høringsrunde både til Planprogrammet og i neste omgang når utkast til Plandokument foreligger. Vi foreslår en felles adresse for innsendelse av innspill.

Innspill til Planprogrammet og til selve Planutkastet vil bli registrert, sortert og gruppert, kommentert og vurdert. Behandling vil bli gjort i referansegruppa.

Frister for innspill settes i tråd med de frister man benytter i forhold til plan og bygningsloven - fortrinnsvis 6 uker i hver runde.

6.5 Bruk av konsulent

For å ha kapasitet og kompetanse til utarbeidelse av planprogram, samt arbeid med rullering og utforming av ny kommunedelplan, er det etter utlysning gjennomført en konkurranse i tråd med Lov om offentlige anskaffelser. Rambøll Norge AS er engasjert som rådgiver. Arbeidet ledes av Anne Orderdalen Steen ved Rambølls Miljøavdeling i Trondheim. Heidi Ødegaard Berg, David Nilsson og Inge Grøntvedt ved Rambølls Trondheimskontor er også med i arbeidet.

7. FRAMDRIFTSPLAN

Proessen fram mot ferdig Kommunedelplan for energi og klima er i korte trekk skissert i prosessplanen illustrert under.

Politisk behandling, grad av involvering og omfang av innspill vil innvirke på tidsplan. Det tas forbehold om dette og en justering av planen utover høsten.

Del i arbeidsprosess	Tentativ Tidsperiode	Måned
1. Utforming av planprogram med prosessbeskrivelse	Uke 26-32	Juni -August 2020
2. Ferie	Uke 28 – 30	Juli 2020
3. Ferdigstilling av planprogram	Uke 33-34	
4. Behandling av planprogram	Uke 34-36	
5. Medieplan /Utlyse planprogram/invitere til innspill med frist 6 uker etter annonsering	Uke 36-42	August-september 2020
6. Bearbeide innspill -Innspill innarbeides i utkast til handlingsplan-planutkastet ferdigstilles.	Uke 40-42	September – oktober2020
7. Godkjenning av planprogram	Uke 42-44	Oktober 2020
8. Utarbeidelse av planutkast	Uke 36-46	August-November 2020
9. Evt behandling av utkast til plan for høring	Uke 46-48	November 2020
10. Medieplan /Utlyse planprogram/invitere til innspill med frist 6 uker etter annonsering	Uke 48	November- 2020
11. Utforming av presentasjon og gjennomføring av for eksempel webinar, folkemøter eller andre aktiviteter	Uke 48-52	Desember 2020
12. Innhenting av høringsuttalelser etter høring av planutkastet - frist 6 uker	Uke 48 2020 – Uke 02 -2021	November 2020 – jan 2021
13. Bearbeiding av utkast etter innspill Slutføring av plan	Uke 05 (Leveranse 01.02.21)	Feb 2021
14. Politisk behandling	Uke 6-8	Feb 2021
15. Implementering i kommunene	Fra uke 8 -2021	Feb- Des 2021

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
72/20	Formannskap	07.09.2020
	Kåfjord kommunestyre	

Helhetlig ROS med oppfølgingsplan perioden 2020 - 2024

Henvising til lovverk:

Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) m/forskrifter

Lov om planlegging og byggesaksbehandling

Lov om helsemessig og sosial beredskap

Vedlegg

- 1 Helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse med oppfølgingsplan perioden 2020 - 2024

Kommunedirektørens innstilling:

1. Risikobasert internkontroll og ROS-analyser må gis forankring i Kåfjord kommunes lederskap i den daglige driften. Sikkerhets- og beredskapsspørsmål må være fast tema i leder- og utvidet ledermøte. Kåfjord kommunes beredskapsorganisasjon skal være smidig og disiplinert, med tydelige ansvars- og myndighetsområder.

Følgende tiltak prioriteres;

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Kostnad	Ansvarlig	Frist
1.	Jevnlige øvelser på beredskap og beredskapstiltak som evakuering, informasjon, befolkningsvarsling og varsling intern i kommunen og i samarbeid med nabokommunene		Kommunedirektør	Fortløpende
2.	ROS-analyser utarbeides for alle deler av kommunale virksomhet innen utgangen av 2021		Kommunalsjef Avdelingsledere	Fortløpende

3.	Utarbeide egen brannros for Kåfjord kommune		Brannsjef/rådmann	Innen utgangen av 2020
4	Plan for krisekommunikasjon på ulike språk		Informasjonsansvarlig	Innen utgangen av 2021
5	Utarbeide en plan for hvordan drifte kommunen uten tilgang til data, vurdere alternative løsninger hvis elektronisk kommunikasjon skulle svikte		IT	Innen utgangen av 2021
6				

2. Plan for oppfølging (pkt 3.2.), at alle hendelser som er definert som rød og gul skal jobbes videre med, vedtas slik den foreligger i HROS
3. Kåfjord kommunestyre egengodkjenner helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, med oppfølgingsplan, for perioden 2020-2024, slik den foreligger.

Saksopplysninger:

I henhold til lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven), § 6, skal helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (HROS), oppdateres minimum hvert fjerde år, og for øvrig oppdateres ved endringer i risikobildet. Vedlagte HROS er rullering av HROS vedtatt i sak 45/15 for perioden 2015 – 2020.

Til sammen ble 31 hendelser analysert. Av disse ble 2.1.5 Nødhavn Mandalsbukta og 2.2.10 radon, analysert til å være akseptabel risiko som er hendelser som håndteres av den daglige stående beredskapen.

På grensen risiko (gul), som defineres som hendelser som kan medføre at den daglige stående beredskapen ikke er tilstrekkelig. Kategorien grenser i nedre sjikt til akseptabel risiko, og i øvre sjikt til uakseptabel risiko. Sammenfallende hendelser i denne kategorien kan kvalifisere for tiltak i henhold til uakseptabel risiko. Gode planer og lokalkunnskap skal medvirke til å trygge innbyggernes etablering og bruk av arealene. Av analysen framkom at følgende hendelser finnes her;

- 2.1.1 Akutt forurensing i grunn og vann
- 2.1.2 Radioaktivt nedfall
- 2.1.4 Drikkevannsforsyning
- 2.1.7 Ulykke ved kraftanlegg
- 2.2.5 Havnivåstigning og stormflo
- 2.2.6 Kulde/is
- 2.2.7 Flom
- 2.2.8 Ekstremvær, snø og regn
- 2.3.3 Hendelser i forbindelse med Riddu Riddu
- 2.3.4 Radikalisering og voldelig ekstremisme

Rød indikerer uakseptable risiko, og nødvendige tiltak må iverksettes for å redusere denne ned til gul eller grønn. Det er viktig å merke seg at noen av hendelsene er utenfor kommunens kontroll, da sannsynligheten for at hendelsen skjer er svært liten, men hvis hendelsen først skjer kan konsekvensene være svært store. Under uakseptabel risiko (rød) finnes følgende hendelser;

- 2.1.3 Kapasitet til å yte nødvendige helsetjenester
- 2.1.6 Dambrudd
- 2.1.8 Større ulykke langs veg
- 2.1.9 Ulykke i tunell
- 2.1.10 Fergeulykke
- 2.1.11 Toppturisme
- 2.1.12 Bortfall av energiforsyning
- 2.1.13 Smitteutbrudd
- 2.1.14 Brann i større bygninger
- 2.1.15 Hendelser i forbindelse med digitalisering
- 2.1.16 Hendelser i forbindelse med nødnett
- 2.2.1 Fjellskred
- 2.2.2 Steinskred og steinsprang
- 2.2.3 Jord- og leirskred
- 2.2.4 Snøskred
- 2.2.10 Klimaendringer
- 2.3.1 Vold og overgrep i nære relasjoner
- 2.3.2 Skyteepisoder i skolen
- 2.3.5 Terror/sabotasje

Vurdering:

Kommunedirektøren påpeker at risikobasert internkontroll og ROS-analyser må gis forankring i Kåfjord kommunes lederskap i den daglige driften. Sikkerhets- og beredskapsspørsmål må være fast tema i leder- og utvidet ledermøte. Kåfjord kommunes beredskapsorganisasjon skal være smidig og disiplinert, med tydelige ansvars- og myndighetsområder.

Med dette som bakteppe tilrår kommunedirektøren følgende prioritering av tiltak;

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Kostnad	Ansvarlig	Frist
1.	Jevnlige øvelser på beredskap og beredskapstiltak som evakuering, informasjon, befolkningsvarsling og varsling intern i kommunen og i samarbeid med nabokommunene		Kommunedirektør	Fortløpende
2.	ROS-analyser utarbeides for alle deler av kommunale virksomhet innen utgangen av 2021		Kommunalsjef Avdelingsledere	Fortløpende

3.	Utarbeide egen brannros for Kåfjord kommune		Brannsjef/rådmann	Innen utgangen av 2020
4	Plan for krisekommunikasjon på ulike språk		Informasjonsansvarlig	Innen utgangen av 2021
5	Utarbeide en plan for hvordan drifte kommunen uten tilgang til data, vurdere alternative løsninger hvis elektronisk kommunikasjon skulle svikte		IT	Innen utgangen av 2021
6				

Videre tilrår kommunedirektøren å videreføre målsetting i forslaget til plan for oppfølging, at alle hendelser som er definert som rød og gul skal jobbes videre med.

Pri	Uønsket hendelse m/angivelse av årsak	Nye forebyggende tiltak	Nye skadebegrensende tiltak	Ansvar	Tidsfrist
A	Hendelser med rød kategori i HROS Hendelser med gul kategori i analysen vil også bli gjennomgått	Gjennomgås ved å oppdatere kriseplan, oppdatere beredskapsplaner. Etablere nye planer for å ivareta/lukke avvikene. Sektorvise planer utarbeides etter behov	Oppdaterte planer implementeres og følges opp. Opplæring Øvelser	Kommunedir. Komm.sjefer, avd.ledere	Årlig
B	For lite ressurser til generell beredskaps arbeid og oppfølging	Sette av ressurser, ansvarliggjøring, øvelser og revisjoner	Følge opp tiltakene i analysene	Komm.dir., Komm.sjefer Avd.ledere	Årlig imf Budsjett
C	Manglende sektorvise analyser og tilhørende planer	Planer gjennomføres og implementeres som egen rutine i all saksbehandling og arbeid	Opplæring og bekjentgjøring av relevant planverk blant ansatte og innbyggere. Øvelser. Følge retningslinjer i arealros ved saksbehandling	Komm.sjefer Avd.ledere Saksbehandlere	Fortløpende

Gáivuona suohkan
Kåfjord kommune
Kaivuonon komuuni

Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse

Revidering av helhetlig ROS

Vedtatt av kommunestyre i sak.....

Med oppfølgingsplan

Innhold

1.0 INNLEDNING.....	3
Del 1 Grunnlag og metoder.....	4
1.1 Innledning.....	4
1.2 Lovverk.....	4
1.2.1 Lov om kommunal beredskapsplikt § 14 sier at:.....	4
1.2.2 Forskrift om kommunal beredskap sier følgende:.....	4
1.2.3 Lov om planlegging og byggesaksbehandling.....	5
1.3 Plandokumenter.....	6
1.4 Om ROS-analysen.....	7
1.4.1 Målet med ROS.....	7
1.4.2 Strategier.....	8
1.4.4 Hva kjennetegner en helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse.....	8
1.4.5 ROS analysen skal:.....	11
1.4.6 Fremgangsmåte og metode.....	12
1.4.7 Overførbarhet og følgehendelser.....	14
1.4.8 Angivelse av usikkerhet og styrbarhet.....	15
1.4.9 Risikodiagram.....	15
1.5. Fjellskred Nordnes.....	16
1.6. Fjellskred fra Gåmanjunki.....	16
1.7 Njargavárri, ustabilt fjellparti.....	16
Del 2 Hendelser og analyser.....	17
2.1. Uønskede hendelser som gjør at beredskapsledelsen settes.....	17
2.1 Menneskelig svikt og systemsvikt.....	18
2.1.1 Akutt forurensing i grunn og vann.....	18
2.1.2 Radioaktiv forurensning.....	19
2.1.3 Kapasitet til å yte nødvendige helsetjenester.....	20
2.1.4 Drikkevannsforsyning.....	21
2.1.5 Nødhavn Manddalsbukta.....	23
2.1.6 Dambrudd.....	24
2.1.7 Ulykke ved kraftanlegg.....	24
2.1.8 Større ulykker langs veg.....	25
2.1.9 Ulykker i tunell.....	26
2.1.10 Fergeulykke.....	27
2.1.11 Hendelser i forbindelse med toppturisme.....	28
2.1.12 Bortfall av energiforsyning.....	29
2.1.13 Smitteutbrudd.....	30
2.1.14 Brann i større bygninger.....	31
2.1.15 Hendelser i forbindelse med digitalisering.....	32

2.2 Naturhendelser	34
2.2.1 Fjellskred.....	34
2.2.2 Steinskred og steinsprang	36
2.2.3 Jordskred og leirskred	36
2.2.4 Snøskred.....	37
2.2.5 Havnivåstigning og stormflo.....	39
2.2.6 Kulde/is	39
2.2.7 Flom	40
2.2.8 Ekstremvær snø og regn.....	40
2.2.9 Radon	41
2.2.10 Klimaendringer	42
2.3 Tilsiktede uønskede hendelser	43
2.3.1 Overgrep og vold i nære relasjoner.....	43
2.3.2 Skyteepisoder i skolen	43
2.3.3 Hendelser i forbindelse med Riddu Ridđu.....	44
2.3.4 Radikalisering og voldelig ekstremisme	45
2.3.5 Terror/sabotasje.....	46
2.3.6 Oppsummering av risikobildet for Gáivuona/Kåfjord kommune	46
Del 3 – Oppfølging	50
3.1 Prioritering av tiltak som skal settes inn	50
3.2 Forslag til plan for oppfølging	51

1.0 INNLEDNING

I henhold til lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven), § 6, skal helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS), oppdateres minimum hvert fjerde år, og for øvrig oppdateres ved endringer i risikobildet. Med dette som bakteppe ble det nedsatt en prosjektgruppe for revisjon av helhetlig ROS analyse for kommunen.

Kåfjord kommune egengodkjente i k-sak 45/15 i møte av 04.09.15 kommunens helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (HROS) for perioden 2015 - 2020. Kommunestyret vedtok i sak 71/20 kommunal planstrategi for perioden 2020-2023 hvor bla. revisjon av helhetlige ROS er omtalt.

Målet er en ferdig utarbeidet, helhetlig ROS –analyse som gjelder hele Kåfjord kommune, jfr § 2 i «Forskrift om kommunal beredskapsplikt». Den helhetlige ROS-analysen skal, jfr. DSB's veileder, skal;

- Gi en oversikt over uønskede hendelser som utfordrer kommunen
- Gi bevissthet om risiko og sårbarhet i kommunen
- Fange opp risiko og sårbarhet på tvers av sektorer
- Gi kunnskap om tiltak som er vesentlige for kommunens evne til å håndtere påkjenninger
- Gi grunnlag for mål, prioriteringer og nødvendige beslutninger i kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap
- Gi innspill til ROS-analyser innen andre kommunale ansvarsområder og fylkesROS.

Helhetlig ROS er en systematisk gjennomgang av kommunens geografiske område og virksomhet med sikte på å:

- Kartlegge risiko og sårbarhet som omfatter;
 - Uønskede hendelser som er av en slik karakter eller omfang at den involverer kommunens ledelse i vurderingen av forebyggende tiltak, samt beredskap og krisehåndtering
 - Uønskede hendelser som berører flere sektorer
 - Avdekke tverrsektorielle sårbarheter og gjensidige avhengigheter
 - Unngå risiko og sårbarhet der dette er mulig
 - Redusere risiko og sårbarhet gjennom forebyggende og skadebegrensende tiltak
 - Håndtere eventuell risiko med beredskap¹

¹ Forskrift om kommunal beredskapsplikt av 22.08.11, jf lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) av 25.06.10

Del 1 Grunnlag og metoder

1.1 Innledning

Rammene for kommunens ROS-analyse er forankret i Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven), forskrift om kommunal beredskapsplikt samt Lov om planlegging og byggesaksbehandling.

Sivilbeskyttelsesloven har til formål å beskytte liv, helse, miljø, materielle verdier og kritisk infrastruktur ved bruk av ikke-militær makt når riket er i krig, når krig truer, når rikets selvstendighet eller sikkerhet er i fare, og ved uønskede hendelser i fredstid.

Forskrift om kommunal beredskapsplikt har som formål å sikre at kommunen ivaretar befolkningens sikkerhet og trygghet. Kommunen skal jobbe systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer i kommunen, med sikte på å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier.

Den helhetlige ROS-analysen skal ikke begrenses til de ansvarsområder som er tillagt kommunen gjennom øvrig lovgivning, noe som tilsier at analysen skal gjennomføres i en flerfaglig gruppe med fagpersoner og ansvarlige aktører på ulike fagfelt. I dette arbeidet er også Kåfjord kommunes beredskapsråd en viktig aktør.

1.2 Lovverk

1.2.1 Lov om kommunal beredskapsplikt § 14 sier at:

Kommunen plikter å kartlegge hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen, vurdere sannsynligheten for at disse hendelsene inntreffer og hvordan de i så fall kan påvirke kommunen. Resultatet av dette arbeidet skal vurderes og sammenstilles i en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse.

Risiko- og sårbarhetsanalysen skal legges til grunn for kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, herunder utarbeiding av planer etter lov av 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven).

Risiko- og sårbarhetsanalysen skal oppdateres i takt med revisjon av kommunedelplaner, jf. lov av 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) § 11-4 første ledd, og for øvrig ved endring i risiko- og sårbarhetsbildet»

1.2.2 Forskrift om kommunal beredskap sier følgende:

§2. Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse

«Kommunen skal gjennomføre en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, herunder kartlegge, systematisere og vurdere sannsynligheten for uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen og hvordan disse kan påvirke kommunen.

Den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen skal forankres i kommunestyret.

Analysen skal som et minimum omfatte:

- Eksisterende og framtidig risiko- og sårbarhetsfaktorer i kommunen
- Risiko og sårbarhet utenfor kommunens geografiske område som kan ha betydning for kommune

- *Hvordan ulike risiko- og sårbarhetsfaktorer kan påvirke hverandre*
- *Særlige utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner og tap av kritisk infrastruktur*
- *Kommunens evne til å opprettholde sin virksomhet når den utsettes for en uønsket hendelse og evnen til å gjenoppta sin virksomhet etter at hendelsen har inntruffet*
- *Behovet for befolkningsvarsling og evakuering*

Kommunen skal påse at relevante offentlige og private aktører inviteres med i arbeidet med utarbeidelse av risiko- og sårbarhetsanalysen.

Der det avdekkes behov for videre detaljanalyser skal kommunen foreta ytterligere analyser eller oppfordre andre relevante aktører til å gjennomføre disse.

§ 3. Helhetlig og systematisk samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid

På bakgrunn av den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen skal kommunen: utarbeide langsiktige mål, strategier, prioriteringer og plan for oppfølging av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet

Vurdere forhold som bør integreres i planer og prosesser etter lov av 27. juni 2008 nr 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven).

1.2.3 Lov om planlegging og byggesaksbehandling

Oppgaver og hensyn etter Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) slår fast at kommunene skal fremme samfunnssikkerhet ved å forebygge risiko for tap av liv, skade på helse, miljø og viktig infrastruktur, materielle verdier mv.

Ved utarbeidelse av planer for utbygging skal planmyndigheten påse at risiko- og sårbarhetsanalyser gjennomføres for planområdet, eller selv foreta slik analyse. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealer er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging. Område med fare, risiko eller sårbarhet avmerkes i planen som hensynssone.

Planmyndigheten skal i arealplaner vedta slike bestemmelser som utbygging i sonen, herunder forbud, som er nødvendig for å avverge skade og tap.

I tillegg til disse lovene er det flere særlover mv. som pålegger kommunene gjennomføring av ulike risiko- og sårbarhetsvurderinger som følge av beredskapsplikt innenfor ulike tjenester og virksomhet.

Flere lover

På flere fagområder foreligger det lover med beredskapsbestemmelser:

1.2.3.1 TEK 17 – Forskrift om tekniske krav til byggverk

Forskriften skal sikre at tiltak planlegges, prosjekteres og utføres ut fra hensyn til god visuell kvalitet, universell utforming og slik at tiltaket oppfyller tekniske krav til sikkerhet, miljø, helse og energi.

1.2.3.2 Lov om helsemessig og sosial beredskap (helseberedskapsloven)

§ 2-2. Planlegging og krav til beredskapsforberedelser og beredskapsarbeid

Kommuner, fylkeskommuner, regionale helseforetak og staten plikter å utarbeide en beredskapsplan for de helse- og omsorgstjenester eller sosialtjenester de skal sørge for et tilbud til, eller er ansvarlige for. Kommuner skal også utarbeide beredskapsplan for sine oppgaver etter folkehelseloven kapittel 3. Beredskapsplanen skal også omfatte tjenester som etter lov eller avtale tilbys av private virksomheter som en del av respektive tjenester. Det skal også i nødvendig utstrekning utarbeides delplaner for aktuelle institusjoner og tjenesteområder.

Departementet kan gi forskrift om plikt for virksomheter etter loven til å kvalitetssikre beredskapsforberedelsene og beredskapsarbeidet.

1.2.3.3 Forskrift om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid mv. etter lov om helsemessig og sosial beredskap

§ 3. Risiko- og sårbarhetsanalyse – grunnlag for beredskapsplan

Virksomheten skal gjennom risiko- og sårbarhetsanalyser skaffe oversikt over hendelser som kan føre til ekstraordinære belastninger for virksomheten. Risiko- og sårbarhetsanalysen skal ta utgangspunkt i og tilpasses virksomhetens art og omfang. Risiko- og sårbarhetsanalysen skal alltid omfatte selve virksomheten, virksomhetens ansvarsområde og lokale forhold som innvirker på virksomhetens sårbarhet. Forutsetningene risiko- og sårbarhetsanalysen bygger på skal dokumenteres. Avdekket risiko og sårbarhet reduseres gjennom forebyggende og skadebegrensende tiltak. Beredskapsplaner skal sikre tilstrekkelig produksjon av tjenester ved mulige hendelser knyttet til avdekket risiko og sårbarhet i samsvar med § 4 til § 9.

1.2.3.4 Annet lovverk som har krav til beredskapsplanlegging

Nedenstående oversikt er ikke uttømmende

- Lov om matproduksjon og mattrygghet mv (matloven) og drikkevannsforskriften
- Lov om brann- og eksplosjonsvern og forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen
- Kommunehelsetjenesteloven
- Sosialtjenesteloven
- Smittevernloven
- Strålevernloven
- Vannressursloven
- Forurensningsloven

1.3 Plandokumenter

- [risiko og sårbarhetsanalyse for Troms 2016 - 2019](#)
- Kåfjord kommunens planprogram for perioden
- Kommuneplanens arealdel for Kåfjord kommune
- Kommuneplanens samfunnsdel for Kåfjord kommune
- Klimaprofil for Troms 2016 (oppdatert 2017)
(alle linkes)

1.4 Om ROS-analysen

ROS-analysen omfatter hendelser som har en karakter og et omfang som gjør at kommunens kriseledelse blir involvert. Slike uønskede hendelser er;

- Uønskede hendelser med potensielt store konsekvenser
- Uønskede hendelser som berører flere sektorer/ansvarsområder og som krever samordning
- Uønskede hendelser som går ut over kommunens kapasitet til håndtering ved av ordinære rutiner og redningstjeneste og som krever etablering av kommunens kriseledelse
- Uønskede hendelser som skaper stor frykt/bekymring i befolkningen

Med utgangspunkt i DSBs utredning av sikkerhet i kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner (KIKS, DSB 2012) er det utarbeidet en oversikt over kritiske samfunnsfunksjoner, som er tilpasset kommunalt nivå. I ROS analysen må det vurderes om disse kritiske samfunnsfunksjonene er relevante og dekkende for analysen;

- Forsyning av mat og medisiner
- Ivaretagelse av behov for husly og varme
- Forsyning av energi
- Forsyning av drivstoff
- Tilgang til elektronisk kommunikasjon
- Forsyning av vann- og avløpshåndtering
- Fremkommelighet for personer og gods
- Oppfølging av sårbare grupper
- Nøvendige helse- og omsorgstjenester
- Nød- og redningstjeneste
- Kommunens kriseledelse og krisehåndtering²

1.4.1 Målet med ROS

- Skape trygghet for kommunens innbyggere med hensyn til liv, helse og eiendom
- Redusere risikoen for at krisesituasjoner kan oppstå ved å få frem sannsynlig og konsekvenser
- Forebygge uønskede hendelser ved å ta tilstrekkelig hensyn til slike forhold i planleggingsprosesser. Utbygging etter 1987 er kommunens ansvar, jfr. Plan og bygningsloven/Sivilbeskyttelsesloven. Utbygging som gjort før 1987 er også kommunens ansvar, men håndteres gjennom sivilbeskyttelsesloven, og ivaretas i beredskapsplan (eks plan for evakuering).
- Redusere skader der ulykker er et faktum gjennom beredskapsplaner og beredskapstiltak
- Beredskapsplanverk legges inn i DSB-CIM.

² DSBs veileder til HROS i kommunen

1.4.2 Strategier

- Kommunens hjemmeside benyttes til informasjon ved evt. fare (vær, vind, flom, skred osv.) Befolkningsvarsling brukes til forebygging og håndtering av eventuelle uønskede situasjoner.
- Kommunen skal sørge for at nødvendig kompetanse, personell og utstyr er tilgjengelig for å ivareta samfunnssikkerhet og beredskap
- Kommunen skal gjennom samarbeid med næringslivet, offentlige etater, forsvaret, sivilforsvaret, frivillige organisasjoner og andre slik at vi står best mulig rustet til å forebygge og håndtere eventuelle uønskede situasjoner.
- Ved utarbeiding av planer skal hensynet til samfunnssikkerhet og beredskap vurderes.
- ROS-analyse utarbeides for alle deler av den kommunale virksomhet innen utgangen av 2019.

1.4.4 Hva kjennetegner en helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse

1.4.4.1 Formelle krav til innhold

Analysen skal som et minimum omfatte.

- Eksisterende og fremtidige risiko- og sårbarhetsfaktorer i kommunen
- Risiko og sårbarhet utenfor kommunens geografiske område som kan ha betydning for kommunen
- Hvordan ulike risiko- og sårbarhetsfaktorer kan påvirke hverandre
- Særlige utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner og tap av kritisk infrastruktur
- Kommunens evne til å opprettholde sin virksomhet etter at hendelsen har inntruffet
- Behovet for befolkningsvarsling og evakuering

1.4.4.2 Formelle krav til deltakelse

Forskrift til kommunal beredskapsplikt setter krav til hvem som skal delta og involveres i utarbeidelsen av den helhetlige ROS-analysen. Jf. § 2, fjerde ledd har kommunen en plikt i å påse at relevante offentlige og private aktører inviteres med i arbeidet med utarbeidelsen av ROS-analysen. Det vil si at analysen skal gjennomføres som et flerfaglig samarbeid mellom ulike fagpersoner og ansvarlige aktører på ulike fagfelt – både private og offentlige. Analysen skal behandles av kommunestyret.³

ROS-analysen er utarbeidet av følgende arbeidsgruppe;

Bygg.ing.	John Johansen
Rådgiver	Kåre Pedersen
Landbrukssjef	Birger Olsen
VVA ing.	Stine Pedersen
Oppmålingsing.	Jon H.P Frantzen
Kulturkonsulent	Kjersti Rennestrøm Hovland
Språkkonsulent	Inger Asli
Beredskapsrådgiver	Karin Karlsen, har hatt prosessledelse

Oppvekst- og helseetaten oppnevnte av forskjellige årsaker, ikke representanter til gruppa. Kommunedirektørens ledergruppe, som består av kommunedirektør, ass.kommunedirektør,

³ Forskrift til kommunal beredskapsplikt

kommunalsjefer for drift- og utvikling, helse og oppvekst, samt avd.leder servicekontor, har hatt dokumentet til behandling. Ordfører tiltrer kommunedirektørens ledergruppe ved behov.

ROS-analysen ble også behandlet i ordførerens beredskapsrådsmøte; følgende aktører/personer var invitert, og disse fikk også tilsendt utkastet til gjennomlesning

Birtavarre Røde Kors

Djupvik båtforening

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

High North Camp (turistbedrift)

HV 16-Nord Hålogaland heimevernsdistrikt

Lyngen Arctic Adventures AS (reiselivsbedrift)

Lyngen fjordbuer v/Ingar Lyngmo

Lyngen kommune

Løkvollstranda camping

Manndalen båtforening

Manndalen Sjøbuer AS

Mattilsynet

NAV Kåfjord

Nordreisa kommune

NVE avd fjellskred

NVE avd Nord

Olderdalen båtforening

Olderdalen skicamp

Politiet

PPT for Nord Troms

Regionlensmann Ole Johan Skogmo

Siam Catering AS

Sivilforsvaret i Troms

Sognepresten i Kåfjord

Statens vegvesen avd Nord

Storfjord kommune

Skjervøy kommune

Troms kraft produksjon AS

UNN hf Ambulansetjenesten i Kåfjord

Ymber AS

Kommunelege Arthur K. Olsen

Kåfjord kommunes psykososiale team

Rådmann Einar Pedersen

Etatsleder Elisabeth Gulbrandsen

Etatsleder Gunn Andersen

Etatsleder Trond Skotvold

Avd.leder service Greta Larsen

Avd.leder hjemmebasert omsorg Linn Sylvi Steinnes

Avd.leder sykehjem/PU Gro Søland

Ass.kommunedirektør Håkon Jørgensen

Brannsjef Nils Arnold Nilsen

Ordfører Svein Leiros

Beredskapsrådgiver Karin Karlsen

Analysen er et kunnskaps- og beslutningsgrunnlag for kommunens ledelse og deres oppfølging av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i kommunen. Analysen gir også en oversikt over risiko og sårbarhet i kommunen som vil være nyttig for fag- og sektorområder i kommunen og andre i deres arbeid med samfunnssikkerhet.

1.4.4.3 Plan for oppfølging og rapport

Med utgangspunkt i funnene i den helhetlige ROS-analysen utarbeider prosjektgruppa et forslag til plan for oppfølging. Denne skal sammen med helhetlig ROS behandles av kommunestyret. Planen er styrende for kommunens helhetlige og systematiske samfunnssikkerhetsarbeid, og skal inneholde målsettinger, strategier og tiltak for utvikling av kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap de neste 4 årene. Plan for oppfølging av funnene i ROS-analysen skal revideres årlig.

Planen er styrende for kommunens oppfølging av samfunnssikkerhet og beredskap i planlegging etter plan- og bygningsloven, økonomi- og budsjettplan, samt beredskapsplanverk.

Plan for oppfølging skal redegjøre for de tiltak som er identifisert i helhetlig ROS. Dette kan være tiltak for å;

- Forebygge
- Styrke beredskap og krisehåndteringsevne
- Øke kunnskap
- Forslag til mer detaljerte analyser på sektornivå

Resultatene fra helhetlig ROS skal dokumenteres i egen rapport, som skal inneholde en oppsummering av risiko og sårbarhet i kommunen samt de anbefalte tiltakene.

1.4.4.4 Hva er risiko og sårbarhet

I en helhetlig ROS identifiseres mange uønskede hendelser. Analysene tar utgangspunkt i årsaker og sannsynlighet, sårbarhet, konsekvenser og usikkerhet.

En uønsket hendelse er når en hendelse representerer en fare for verdier, der verdier kan være *mennesker, økonomiske verdier, miljø, samfunnsviktige funksjoner og lignende*. ROS-analysen skal gi et bilde av hva som kan gå galt, sannsynligheten for at noe går galt og konsekvensen hvis det går galt. Altså et helhetlig bilde av hendelser som kan oppstå i en bedrift, kommune, fylke eller i et område. En sårbarhetsanalyse vil derfor kunne avdekke hvor sårbar denne enheten er ovenfor påkjenninger og om hvilke tjenester enheten eventuelt kan eller ikke kan utføre ved en hendelse.

Bakgrunn eller årsak til en hendelse kan være mange ting, men det kan stort sett begrenses til tre typer årsaker. Disse er menneskelig eller organisatorisk svikt, teknisk svikt eller ytre påvirkning. Eksempel på ytre påvirkning kan være ekstrem vind, skyteepisoder, brann og osv.

- **Risiko** uttrykker den fare som uønskede hendelser representerer for mennesker, miljø, økonomiske verdier og samfunnsviktige funksjoner. Risiko er resultatet av *sannsynligheten, frekvensen og konsekvensene* av uønskede hendelser.⁴
- **Sannsynlighet** brukes som mål på hvor trolig vi mener det er at en bestemt hendelse vil inntreffe, angitt som innenfor hvilket tidsrom, gitt vår bakgrunnskunnskap. Når risiko vurderes, legger vi til grunn en viss kunnskap. Det er ofte mange forutsetninger

⁴ Kilde: DSBs veileder til HROS i kommunen

og antakelser og kunnskapen kan være god eller begrenset, og noen av forutsetningene kan være feil. Ydmykhet er med andre ord nødvendig når vi uttaler oss om risiko og sannsynlighet.⁵

- **Konsekvens** er i denne sammenheng en beskrivelse av følgene av en hendelse. Det er i denne analysen valgt å vektlegge konsekvens i større grad enn sannsynlighet, begrunnet i at der konsekvensen en må håndtere fysisk når en hendelse inntreffer.⁶
- **Sårbarhet** er et uttrykk for de problemene et system får med å fungere når det utsettes for en uønsket hendelse, samt de problemer systemet får med å gjenoppta sin virksomhet etter at hendelsen har inntruffet. Et system kan i denne sammenheng være både tekniske delsystemer (f.eks. infrastrukturer) eller større organisatoriske systemer.⁷
- **Krise – krisesituasjon** er uønskede hendelser som bringer det ordinære drifts- og beredskapsapparatet inn i en situasjon med større belastninger enn hva det normalt skal kunne forventes å håndtere.
- **Kritiske samfunnsfunksjoner** er oppgaver som samfunnet må opprettholde for å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet. Dette er leveranser som dekker befolkningens grunnleggende behov. Mat, drikke, varme og helsetjenester er eksempler på dette.⁸
- **Overførbarhet** er når man tar utgangspunkt i et scenario og dette kan overføres til andre områder eller lignende hendelser.⁹

1.4.5 ROS analysen skal:

- Ivareta folkets sikkerhet innenfor kommunens grenser
- Kartlegge aktuelle hendelser og sette disse opp i en risikomatrise
- Få frem det som er farligst, og hvor ofte og når det kan skje
- Beskrive årsaker
- Beskrive forebyggende og skadebegrensende tiltak, beregne sannsynlighet og konsekvenser
- Benytte kunnskapene i:
 - Forbyggende planarbeid – kommuneplan, reguleringsplaner, økonomiplan
 - Skadebegrensende arbeid – tas med i alle berørte etaters planer på en systematisk og riktig vektlagt måte
 - Beredskapsplan
 - Kommunens risikoanalyse for dimensjonering av brannvesen/brannordning
 - Måltrettet beredskapssatsing – opplæring

⁵ Kilde: DSBs veileder til HROS i kommunen

⁶ Kilde: DSBs veileder til HROS i kommunen

⁷ Kilde: DSBs veileder til HROS i kommunen

⁸ Kilde: DSBs veileder til HROS i kommunen

⁹Kilde: DSBs veileder til HROS i kommunen

- Fordele ansvar og oppfølging av de enkelte sårbare områder slik at det faktisk skjer endringer og alle er klar over sitt ansvar.

1.4.6 Fremgangsmåte og metode

ROS-analyser utføres på ulike nivå i organisasjonen Kåfjord kommune, og på forskjellige områder, som trygghetsalarmer. Innenfor enkelte ansvarsområder som helse, brannberedskap og arealplanlegging er det krav til særskilte ROS-analyser i lov eller forskrift.

Metodikken er hentet fra veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen, som er utarbeidet av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

1.4.6.1 Samfunnsverdier

Lov om kommunal beredskapsplikt sier at kommunens overordnede mål er å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet. For å kunne vite hvordan en skal kunne ivareta innbyggernes sikkerhet og trygghet, må en først definere hva dette betyr, og hvilke verdier en ønsker å beskytte. I tråd med DSBs, veileder har en valgt å fokusere på følgende samfunnsverdier med tilhørende konsekvenstyper.

Samfunnsverdi	Konsekvenstyper
Liv	Dødsfall
Helse	Skade, sykdom og psykisk helse
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov, forstyrrelser i dagliglivet
Natur og miljø	Langtidsskader på naturmiljø, landtidsskader på kulturmiljø/kulturminner
Materielle verdier	Økonomiske tap

1.4.6.2 Vurdering av sannsynlighet og konsekvens

Målet med å etablere sannsynlighetskategorier er å skille de ulike uønskede hendelsene fra hverandre for å få en spredning i risiko- og sårbarhetsbildet, dette gir et underlag for prioriteringer.¹⁰

Kategori	Tidsintervall	Sannsynlighet pr år	Forklaring
5	Oftere enn 1 gang i løpet av 10 år	>10 %	Svært høy
4	1 gang i løpet av 10 til 50 år	2-10 %	Høy
3	1 gang i løpet av 50 til 100 år	1-2 %	Middels
2	1 gang i løpet av 100 til 1000 år	0,1 – 1 %	Lav
1	Sjeldnere enn 1 gang i løpet av 1000 år	<0,1 %	Svært lav

Konsekvenskategoriene er tallfestet fra 1-5, der 5 er mest alvorlig. Målet med konsekvenskategoriene er å skille de uønskede hendelsene fra hverandre for å ha et grunnlag for prioritering, ikke for å sammenligne mellom konsekvenstyper eller kategorier.

Konsekvenskategoriene er tilpasset Kåfjord kommune.

¹⁰ Sannsynlighetskategoriene kan flyttes alt etter konsekvenser i den gitte kommunen. Det er opp til kommunene selv å justere og velge denne.

Kategori	Forklaring
5	Svært store
4	Store
3	Middels
2	Små
1	Svært små

Kategori liv og helse. For Kåfjord kommune gir et dødsfall store konsekvenser. Svært store konsekvenser, både personlige og økonomiske, vil også store og varige personskader ha. Oppstår en større personskade som omfatter varig nedsatt funksjonsnivå, og omfattende behov for bistand fra helse, så vil Kåfjord kommune ha utfordringer med å ivareta 1 slik skade. Alvorlig skade og langvarig alvorlig sykdom gir mer alvorlige og langvarige følger for samfunnet øvrig. Det gir økt sykefravær, det krever ressurser i helsevesenet å følge pasienter opp (pleietrengende pasienter over tid, som feks er lam etter ulykke). Det gir langvarige følger for familien rundt. Kanskje må familiemedlemmer ha sykefravær for å følge opp etc. Dette kommer ikke godt nok fram i tabellen nedenfor.

Kategori	Liv	Helse): skader, sykdom og psykisk helse
5	>1	>5
4		5-10
3		2-5
2		1-2
1		0-1

Konsekvenskategori stabilitet – manglende dekning av grunnleggende behov. Befolkningen mangler mat, drikkevann, varme og medisiner som følge av hendelsen. Konsekvenskategoriene 1-5 kan angis som en kombinasjon av antall personer berørt av hendelsen og varighet:

Varighet\ant.berørte	< 10 personer	10-100 personer	100-1000 personer	>1000 personer
>7 dager	Kategori 4	Kategori 5	Kategori 5	Kategori 5
2-7 dager	Kategori 4	Kategori 5	Kategori 5	Kategori 5
1-2 dager	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5	Kategori 5
<1 dag	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4

Stabilitet – forstyrrelser i dagliglivet. Befolkningen får ikke kommunisert via ordinære kanaler, kommer seg ikke på jobb eller skole, mangler tilgang til offentlige tjenester, infrastruktur og varer.

Konsekvenskategoriene fra 1-5 kan angis som kombinasjon av antall berørte personer og varighet.

Varighet/ant.berørte	<10 personer	10-100 personer	100-1000 personer	>1000 personer
>7 dager	Kategori 5	Kategori 5	Kategori 5	Kategori 5
2-7 dager	Kategori 4	Kategori 5	Kategori 5	Kategori 5
1-2 dager	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
<1 dag	Kategori 1	Kategori 1	Kategori 3	Kategori 4

Konsekvenskategori Natur og miljø:

Skade på natur. Konsekvenskategori 1 – for skade på naturmiljø kan angis som en kombinasjon av geografisk utbredelse og varighet på skade

Varighet/geografisk utbredelse	<3 km ² /km	3-30 km ² /km	30-300 km ² /km	300 km ² /km
>7 dager	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5	Kategori 5
2-7 dager	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 5	Kategori 5

Skade på kulturmiljø. Tap og/eller forringelse av kulturmiljø/kulturminner kan angis ut fra fredningsstatus/verneverdi og graden av ødeleggelse.

Kulturminner defineres som alle spor etter menneskers liv og virke i vårt fysiske miljø.

Begrepet knytter seg også til steder som omfatter historiske hendelser, tro eller tradisjon¹¹, f.eks offersteiner som Nissonasgállu i Skardalsdalen. Verneverdige kulturminner er kulturminner som har gjennomgått en kulturhistorisk vurdering og er identifisert som verneverdig, som f.eks Finnekapellet, Stiger Pettersenhuset og Skjit helvetes kåken.

Automatisk fredet kulturminne er f.eks gammetufter

Kulturmiljø defineres i veilederen som et område der kulturminner inngår som en del av større helhet eller sammenheng, som f.eks Fjærabuene i Birtavarre, Ankerlia, Sabetjohk, Holmenes sjøsamiske gård. Kåfjord kommune har ingen fredede kulturmiljø, Skardalen er et utvalgt som kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse. Imidlertid har en i analysen definert Skardalen under «fredet kulturmiljø.»

Grad av ødeleggelse/verneverdi	Verneverdige kulturminner	Verneverdige kulturmiljø	Fredete kulturminner	Fredet kulturmiljø
Omfattende ødeleggelse	Kategori 4	Kategori 4	Kategori 3	Kategori 5
Begrenset ødeleggelse	Kategori 4	Kategori 4	Kategori 2	Kategori 5

Konsekvenskategori materielle verdier. Direkte kostnader som følge av hendelsen i form av økonomiske tap knyttet til skade på eiendom, håndtering og normalisering.

Kategori	Økonomiske tap (NOK)
5	>5 millioner kr
4	2-5 millioner kr
3	2 millioner kr
2	500 000 – 1 million
1	<500 000

1.4.7 Overførbarhet og følgehendelser

Overførbarhet vil si at prosjektgruppa har vurdert om lignende hendelser som vurderes kan inntreffe andre steder i kommunen, og ikke bare i et bestemt område.

¹¹

Ved en hendelse kan det ofte vært snakk om en kjede av hendelser. Risikovurderingen omfatter derfor eventuelle samtidige hendelser (f.eks storm og brann), og følgehendelser (f.eks skred som følge av flom, strøbrudd som følge av storm).

1.4.8 Angivelse av usikkerhet og styrbarhet

Usikkerheten vurderes som **høy** dersom en eller flere betingelser er oppfylt:

- Relevante data og erfaringer er utilgjengelig eller upålitelige
- Hendelsen/fenomenet som analyseres er dårlig forstått
- Det er manglende enighet blant ekspertene som deltar i vurderingen

I motsatt fall vurderes usikkerheten som **lav**.

Veilederen til DSB foreslår følgende kvalitative kategorier for klassifisering av styrbarhet:

- **Høy:** Kommunen kan kontrollere/styre
- **Middels:** Kommunen kan påvirke
- **Lav:** Kommunen kan ikke påvirke

1.4.9 Risikodiagram

Sannsynlighet	Konsekvens				
	Ufarlig (K1)	En viss fare (K2)	Kritisk (K3)	Farlig (K4)	Katastrofalt (K5)
Svært sannsynlig (S5)					
Meget sannsynlig (S4)					
Sannsynlig (S3)					
Mindre sannsynlig (S2)					
Lite sannsynlig (S1)					

ROS-analysen legges inn i et risikodiagram som viser sannsynlighet og konsekvens.

Diagrammet er delt inn i 3 sektorer med slike fargekoder:

Rødt felt indikerer uakseptabel risiko. Tiltak må iverksettes for å redusere denne ned til gul eller grønn.

Gult felt indikerer «på grensen» risiko som bør vurderes med hensyn til tiltak som reduserer risiko.

Grønt felt indikerer akseptabel risiko.

En slik risikomatrise vil på oversiktsnivå være forbundet med usikkerhet. Enkelte farer må håndteres og følges opp uansett i forbindelse med arealforvaltning og planlegging.

Risiko er resultatet av *sannsynligheten, frekvensen og konsekvensene* av uønskede hendelser, f.eks hvis en har en hendelse som er svært sannsynlig (S5) vil skje, men konsekvensene er ufarlig (K1) så blir risikoen på grønt felt, altså akseptabel risiko. Eller at sannsynligheten er liste sannsynlig (S1), men hvis hendelsen inntreffer er konsekvensen katastrofalt (K5), da utgjør denne hendelsen en uakseptabel risiko.

1.5. Fjellskred Nordnes

Det er utarbeidet egen beredskapsplan for Fjellskred fra Nordnes. Denne hendelsen er derfor ikke tatt med i denne ROS-analysen. Et fjellskred av en slik størrelse vil føre til store ødeleggelser med oppskyllingshøyder som varierer fra 14 til lavere enn 2 meter, alt etter hvor en befinner seg i kommunen. Det er gjennomført et omfattende arbeid knyttet til overvåking og varsling av fjellpartiet. Det er NVE som har ansvaret for dette arbeidet. Beredskapsplan Fjellskred fra Nordnes ivaretar alle områder knyttet til dette scenariet, herunder varsling ved bevegelse (grønn, gul, oransje eller rødt), kommunikasjon og informasjon, evakueringsplaner og praktisk gjennomføring av evakuering.

1.6. Fjellskred fra Gåmanjunni

Det er utarbeidet egen ROS-analyse for Gåmanjunni, denne ble egengodkjent i k-sak 59/18. Arbeidet med egen beredskapsplan for Gåmanjunni er startet opp. Beredskapsplanen skal ivareta alle områder knyttet til dette scenariet, herunder varsling ved bevegelse, kommunikasjon og informasjon, evakueringsplan og gjennomføring av evakuering.

1.7 Njårgavárri, ustabilt fjellparti

Njårgavárri er et ustabilt fjellparti som ligger på sørsida av Badjánavággi, som er en sidedal til Kåfjorddalen. Med ustabilt fjellparti menes et fjell som kan utvikle fjellskred. Njårgavárri er med i nasjonal kartleggings-program for fjellskred som blir utført av Norges geologiske undersøkelse (NGU) på oppdrag fra NVE. Fjellpartiet ble kartlagt i felt i 2012, men er ikke enda fare- og risikoklassifisert.

Fjellsida består av større områder som er stekt deformt, og det er på noen steder stor intern oppsprekking. Det er tydelig sprekker som avgrenser de delene som har vært i bevegelse. De foreløpige analysene til NGU viser at et potensielt skred fra dette fjellpartiet ikke vil nå bosetning eller infrastruktur i Birtavarre. Dam- og dambrudd er ennå ikke vurdert. Siden det er et lite nedslagsfelt og elva har relativt bratt fall, vil det trulig ikke bli stor oppdemming dersom et større fjellskred skulle krysse elva.

Da et fjellskred trolig ikke har noen direkte konsekvens for bosetning og infrastruktur vil NVE ikke gjøre tiltak i området, med mindre fare- og risikoklassifisering viser noe annet.

Njårgavárri tas derfor ikke med i den videre analysen i denne omgang, men vurderes på nytt når fare- og risikoklassifiseringa foreligger.¹²

¹² Varsel om steinsprangaktivitet frå det ustabile fjellpartiet Njårgavárri, i Kåfjord kommune, ephorte sak 2015/1420-124

Del 2 Hendelser og analyser

Det er gjort en risiko- og sårbarhetsvurdering av hver hendelse som er valgt ut ved hjelp av et eget analyseskjema. I risikovurderingen er det vurdert hvilke hendelser som kan inntreffe, sannsynligheten for at de inntreffer og hvilke konsekvenser disse hendelsene kan få. For hver hendelse er følgende vurdert;

- Hendelsesforløpet
- Årsaker
- Identifiserende tiltak
- Sannsynlighet
- Konsekvenser
- Behov for befolkningsvarsling og evakuering
- Usikkerhet
- Styrbarhet
- Forslag til nye tiltak og forbedring av eksisterende tiltak
- Overførbarhet

2.1. Uønskede hendelser som gjør at beredskapsledelsen settes

Med uønskede hendelser som gjør at beredskapsledelsen settes, menes

- Uønskede hendelser med potensielt store konsekvenser
- Uønskede hendelser som berører flere sektorer/ansvarsområder, og som krever samordning
- Uønskede hendelser som går ut over kommunens kapasitet til håndtering ved hjelp av ordinære rutiner og redningstjeneste
- Uønskede hendelser som skaper stor frykt/bekymring i befolkningen.

Alle hendelsene som gruppa har diskutert er potensielt hendelser som gjør at beredskapsledelsen settes.

Risikobildet – forhold som utgjør farer for uønsket hendelse

2.1 Menneskelig svikt og systemsvikt	2.2 Naturhendelser	2.3 Tilsiktede uønskede hendelser
2.1.1 Akutt forurensing i grunn og vann	2.2.1 Fjellskred	2.3.1 Overgrep og vold i nære relasjoner
	2.2.2 Steinskred og steinsprang	2.3.2 Skyteepisoder i skolen
2.1.2 Radioaktivt nedfall	2.2.3 Jordskred og leirskred	2.3.3 Hendelser i forbindelse med Riddu Riddu
2.1.3 Kapasitet til å yte nødvendige helsetjenester	2.2.4 Snøskred	2.3.4 Radikalisering og voldelig ekstremisme
	2.2.5 Havnivåstigning	
2.1.4 Drikkevannsforsyning	2.2.6 Kulde/is	
2.1.5 Nødhavn Mandalsbukta		2.3.5 Terror/sabotasje
2.1.6 Dambrudd	2.2.7 Flom	
2.1.7 Ulykke ved kraftanlegg	2.2.8 Ekstremvær snø og regn	
2.1.8 Større ulykker langs veg	2.2.9 Radon	2.3.6 Oppsummering av risikobilde for Gáivuotna suohkan Kåfjord kommune
2.1.9 Ulykker i tunell	2.2.10 Klima	
2.1.10 Fergeulykke		

2.1.11 Hendelser i forbindelse med toppturisme
2.1.12 Bortfall av energiforsyning
2.1.13 Smitteutbrudd
2.1.14 Brann i større bygninger
2.1.15 Hendelser i forbindelse med digitalisering
2.1.16 Hendelser i forbindelse med nødnett

2.1 Menneskelig svikt og systemsvikt

2.1.1 Akutt forurensing i grunn og vann

Dersom ansvarlig forurensere ikke iverksetter tiltak, ikke iverksetter tilstrekkelige tiltak, eller er ukjent, har kommunen plikt til å aksjonere. Kommunens plikt til å treffe tiltak gjelder også for de tilfellene hvor det er åpenbart at en står overfor en hendelse som er så stor at staten bør overta ledelsen av aksjonen. Aksjonsplikten gjelder også for hendelser der kommunen ikke har beredskapsplikt og for akutt forurensing som inntreffer utenfor kommunen, men som medfører skadevirkning innen kommunen. Kåfjord kommune aksjonerer gjennom det interkommunale samarbeidet IUA. Kommunens aksjonsplikt fremgår av forurensningsloven § 46 andre ledd.¹³

Forurensing av vann gjelder Kåfjord- og Manndalsvassdraget, Trollvik-, Olderdalselva- samt Vikaelva, kommunens vannverk, Kåfjorden og andre vannforekomster.

Regional forvaltningsplan for vannregion Troms 2016-2021 er vedtatt.¹⁴ Hensikten med en regional vannforvaltningsplan er å gi en enkel og oversiktlig framstilling av hvordan man ønsker å forvalte vannmiljøet og vannressursene i vannregionen i et langsiktig perspektiv. Forvaltningsplanen skal være en plan for å nå de mål for vannmiljø som forskrift om rammer for vannforvaltning (EUs vanddirektiv) 2007 setter for overflatevann (innsjøer, elver og kystvann) og grunnvann. Gjennomføringen av vannforvaltningsforskriften innebærer at alle vassdrag, grunnvann, kyst- og fjordområder må kartlegges, karakteriseres og klassifiseres. På bakgrunn av klassifisering fastsettes miljømål og kvalitetskrav.

Hovedmålet for vannforskriften¹⁵ er å sikre en mest mulig helhetlig og økosystembasert forvaltning, og verktøyet som skal brukes er de regionale forvaltningsplanene for vann. Derfor er det utarbeidet et eget tiltaksprogram som følger som vedlegg til forvaltningsplanen. Overgripende mål er at alle vannforekomster skal ha minst god tilstand innen 2021.

Årsak til hendelse:

- Akutt forurensing (f.eks. hendelser knyttet til oppdrett, tankbilvelt)
- Avrenning fra forurenset grunn (avrenning fra slagghauger)
- Landbruksaktivitet
- Veganlegg

¹³ Akutt forurensning, en administrativ veileder for kommuner og IUA

¹⁴ https://www.vannportalen.no/globalassets/vannregioner/troms/troms---dokumenter/plandokumenter/regional-forvaltningsplan-for-vannregion-troms-2016-2021_ny-layout_lowres.pdf

¹⁵ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-12-15-1446>

- Kommunalt avløp
- Utslipp fra spredt bebyggelse
- Lagring av farlig væske i større mengder
- Effektkjøring av Kåfjordelva
- Ras, skred eller ekstremnedbør og flom fører til akutt forurensing

Konsekvenser:

- Forurensing av elver og fjordområder
- Forurensing av drikkevann
- Fiskedød pga effektkjøring fra Kåfjordelva

Sannsynlighet S4	Konsekvens K2	= Risiko R8
------------------	---------------	-------------

Tiltak:

- Buffersone
- Utbedring av E6 i forhold til f.eks. smale bruer, farlig veg som er smal og uten vegskulder
- Registrere spredt avløp
- Informere befolkninga gjennom kommunens hjemmeside, facebook side og befolkningsvarsling

Følgendelser:

- Kritiske samfunnsfunksjoner kan bli direkte berørt ved forurensing av vann, ved oppfølging av særlige sårbare grupper, nødvendig helse- og omsorgstjeneste
- Kan oppstå skade på natur og miljø

Usikkerhet og styrbarhet

- Usikkerheten er lav, da relevante data er tilgjengelig og forstått
- Styrbarhet er høy da kommunen kan kontrollere og iverksette flere tiltak etter beslutning i kommunen.

2.1.2 Radioaktiv forurensning

Det er ingen steder i verden hvor det er så mange atomanlegg, sivile og militære, som i Nordvest-Russland, anlegg i Sverige og Finland samt noen andre baltiske land. Vår nærhet til dette medfører at de potensielle ulykkene ved en av installasjonene som bruker eller oppbevarer radioaktivt materiale, utgjør en trussel også for vårt område. I de senere år har kjernekraftverk fått økt oppmerksomhet. Russiske myndigheter utvikler flytende kjernekraftverk for bruk på vanskelige tilgjengelige steder i Arktis. Russiske reaktordrevne fartøyer som drar oftere på enn tidligere, representerer også en utfordring. (Nasjonal sårbarhets- og beredskapsrapport.) Vi har også hyppigere anløp av allierte reaktordrevne fartøy.¹⁶

Det forekommer tyverier, smugling og annen ulovlig transport av nukleært eller annet radioaktivt materiale. Nukleært og annet radioaktivt materiale kan også komme på avveier på andre måter. Internasjonalt er trenden den samme som den har vært de siste årene, med 10-20

¹⁶ <https://www.dsa.no/publikasjon/straalevernrapport-2018-10-endoringer-i-trusselbildet.pdf>

innrapporterte hendelser i året (IAEA 2016). Det har også vært eksempler på at kriminelle har brukt radioaktivt materiale i forsøk på å skade enkeltindivider. I Norge har det i gjennomsnitt vært 2-3 hendelser hvert år der det blir oppdaget radioaktive kilder som har kommet på avveier.

Årsak til hendelse:

- Atomkraftverkulykke med radioaktivt nedfall
- Øvrige hendelser der radioaktive stoff blir eksponert (havari av atomdrevet fartøy, sprengning av atomvåpen, satellittutstyr mv.)

Konsekvens:

- Radioaktiv forurensing av mennesker, dyr, vann, matvarer, miljø osv. ved nedfall
- Strålingsfare
- Nedfall/spredning av radioaktivt materiale, som bindes i organisk materiale (landbruksprodukter, bær og grønnsaker)

Samnsynlighet S1	Konsekvens K4	=Risiko R4
------------------	---------------	------------

Tiltak:

- Forestå med informasjon og befolkningsvarsling ovenfor egne innbyggere
- Iverksette tiltak etter de retningslinjer som blir gitt for området av Kriseutvalget for atomulykker
- Informere innbyggerne om kjøp av jod tabletter til eget bruk.
- Anbefaling om innendørsopphold
- Befolkningsvarsling med UMS
- Se handlingsplan ved ulykke med radioaktiv stråling i Kåfjord kommunes beredskapsplan

Følgendelser

- Stort informasjonsbehov og uro i befolkninga
- Tilgang på mat og medisin kan bli påvirket dersom man må holde seg innendørs over lang tid
- Helsevesenet vil bli tungt belastet

Usikkerhet og styrbarhet

- Usikkerheten er lav, da tilgjengelige data er pålitelige og det er stor enighet blant ekspertene
- Styrbarheten er lav, da kommunen ikke kan påvirke hendelsen

2.1.3 Kapasitet til å yte nødvendige helsetjenester

Lov om helse- og sosial beredskap som skal sikre at befolkningen får nødvendige helse-, omsorgs- og sosialtjenester i hver beredskapssituasjon - enten det gjelder krig, kriser eller katastrofer i fredstid. Forskrift om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid pålegger virksomheter med planplikt etter lov om helsemessig og sosial beredskap å ha prosedyrer for å sikre nødvendig tjenesteyting ved katastrofer/kriser etc. Beredskapsplanen skal basere seg på risiko og sårbarhetsanalyser.

Årsak

- Ekstremvær
- Ras
- Vegstegning
- Større ulykker
- Kraft- og fiber stolper blir ødelagt

Konsekvenser

- Ekstremvær, ras og andre hendelser av et visst omfang vil utfordre kommunens leveranse av helse- og omsorgstjenester
- Lengre tid uten IT tilgang

Svært sannsynlig S5	Konsekvens K4	= Risiko 20
---------------------	---------------	-------------

Tiltak

- Utføre ROS analyse på kapasiteten til å yte nødvendige helse- og omsorgstjenester
- På bakgrunn av ROS – analysen utarbeide ny beredskaps- og handlingsplan for helse
- Overføre pasienter fra hjemmene til Kåfjord helsetun
- Ha «back-up» på turnusplan slik at de som bor f.eks i Manndalen ivaretar pas. i Manndalen
- Kontakte ambulanseavdelingen, seksjon 1, UNN for vurdering av behovet for å kunne utstasjonere ambulanse også i andre deler av kommunen
- Informasjon til pasienter og pårørende
- Sjekke ut redundans med Bredbåndsfylket

Følgehendelser

- Bortfall av EKOM
- Bortfall av strøm
- Problemer/bortfall med/av nødnett

Usikkerhet og styrbarhet

- Usikkerhet vurderes som lav, da tilgjengelige lav da relevante erfaringer og data er pålitelige
- Styrbarhet vurderes middels da kommunen ikke kan påvirke, men kommunen kan iverksette flere tiltak.

2.1.4 Drikkevannsforsyning

Når det oppstår situasjoner som har betydning for vannkvaliteten (akutt forurensing, svikt i desinfeksjon, rørbrudd/lekkasjer osv) plikter Kåfjord kommune umiddelbart å rapportere til abonnentene og Mattilsynet.¹⁷ Områder som brukes til uttak av drikkevann skal avmerkes som hensynssone på kommunens arealdel. Det gjelder drikkevannskilder og nedslagsfelt for drikkevann. De fleste drikkevannskilder og nedslagsfelt ligger langt unna bebyggelse og andre forhold som kan føre til forurensing av drikkevann.

¹⁷ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-12-22-1868>

Områder hvor drikkevannleveransen må sikres i forhold til videre utbygging er Manddalen, Indre Kåfjord (Skattvoll) og Numedalen.

Alle vannverk i Kåfjord som er avhengig av strøm er utstyrt for nødstrømsaggregat.

Kåfjord kommune har gjennomført egen ROS –analyse for vannverkene i henhold til krav fra Mattilsynet. På bakgrunn av ROS-analysen er det utarbeid egen beredskapsplan for kommunale vannverk i Kåfjord kommune.¹⁸

Hovedplan for vannforsyning i Kåfjord ble vedtatt i k.sak 6/18. Planperioden er fra 2018 – 2028.

Årsak til hendelse:

- Svikt, stans eller fare for brudd i vannforsyning til husholdninger, institusjoner, private virksomheter, gårdsdrift osv. kan ofte ha sammenheng med strømbrudd.
- Tiltak som innebærer en risiko for utslipp av olje, drivstoff og kjemikalier må ikke tillates ved vassdrag eller grunnvannsforekomster i nærheten av drikkevannskilder
- Klimarelaterte hendelser (skred, frost, underkjøling, flom etc.)

Konsekvenser:

- Store problemer for husholdninger, institusjoner og spesielle virksomheter ved lengre tids brudd på vanntilførsel.
- Fare for smittespredning
- Innsug av kloakk i vannledning
- Manglende slokkevann
- Økonomiske konsekvenser for bedrifter som har behov for mye vann (smoltanlegg, næringsbygg etc.)
- Skape problemer for matproduksjon (gårdsdrift, fiskeindustri etc.)

Sannsynlighet S5	Konsekvens K2	= Risiko R 10
------------------	---------------	---------------

Tiltak:

- Hovedplan vannforsyning må utarbeides
- Kartlegging av privat vannforsyning
- Det tillates ikke tiltak som kan forurense drikkevannskilder og tilhørende nedslagsfelt. Vurderingene skal gjøres med basis i drikkevannsforskriften, Folkehelseinstituttets veiledere, restriksjonsbestemmelsene og kunnskap om kilden.
- Olderdalen vannverk har klausulert nedslagsfelt med soner og restriksjoner, Jf PBL § 11-9, nr 3. og 6. K-sak 29/11
- Ved behov innføres kokepåbud

¹⁸ Beredskapsplan for kommunale vannverk Gáivuona sohkan, Kåfjord kommune Kaivuonon komuuni, ROS analysen er som vedlegg til denne beredskapsplanen.

- Adressebasert varsling til berørte abonnenter
- Se handlingsplan for brudd på vannforsyning og bruk av krisevannkilder i beredskapsplanen

Følgehendelser

- Sykdomsutbrudd ved vannbåren smitte
- Økonomiske konsekvenser både for private og kommunen

Usikkerhet og styrbarhet

- Usikkerheten vurderes som lav da relevante data er tilgjengelige og pålitelige
- Styrbarhet vurderes som høy da kommunen kan kontrollere/styre vannverkene

2.1.5 Nødhavn Manddalsbukta

Formålet med nødhavn er å forhindre eller begrense omfanget av akutt forurensing og andre negative konsekvenser som følge av uønskede hendelser hvor fartøy er involvert. Nødhavn er et sted hvor skip i nød kan gjennomføre tiltak for å stabilisere skipets tilstand, for å ivareta sjøsikkerhet og for å sikre liv, helse og miljø. Etter at Kystverket har gjennomført en forhåndsvurdering av nødhavns-lokaliteter i Troms og Finnmark basert på nautiske og miljømessige kriterier, ble Manddalsbukta lokalisert som nødhavn. [Http://kart.kystverket.no](http://kart.kystverket.no) finnes faktaark for lokaliteten. Dette åpnes ved å klikke på «i»-symbolet på verktøylinja over kartbildet og markere området rundt symbolet for aktuell nødhavn i området. Manddalsbukta er en kategori 2 nødhavn, dvs nødhavn for den forventede trafikken i området, i første rekke fartøy med lengde 200 m, bredde 25 m, dypgang 10,5 m.

Årsak til hendelse:

- Hendelse i nødhavna med forurensing (olje etc)

Konsekvenser:

- Utløpet av Manddalselva som vernet vassdrag forurennes
- Negativ påvirkning på kulturbasert reiseliv og havbruksnæringa
- Negativ påvirkning på fiskerinæring

Sannsynlighet S1	Konsekvens K3	= Risiko R3
------------------	---------------	-------------

Tiltak:

- Før det besluttes å ta et fartøy inn til nødhavn gjennomføres en rask samhandlingsprosess med sjøforsvaret, sjøfartsdirektoratet, DSB, fiskeridirektoratet, miljødirektoratet, fylkesmannen, og reder, flaggstat eller bergingsselskap. Nødhavn skal kun benyttes dersom tiltaket gir netto sikkerhets- og miljøgevinst.

Følgehendelse:

- Skade på verneverdig miljø (Manddalselva)

Usikkerhet og styrbarhet:

- Usikkerheten vurderes som høy, spesielt pga manglende erfaring
- Styrbarhet vurderes som lav da kommunen ikke kan påvirke

2.1.6 Dambrudd

Guolasjavri er hoveddam til Guolas kraftverk. Norske dammer er generelt bygd med gode sikkerhetsmarginer og har derfor svært lav brudds sannsynlighet, f.eks. må det være 1000 års flom i vassdraget før det skjer et mulig dambrudd. Dammen vil da flomme over også på «Nordreisa-sia.» Dammene er klassifisert i 3 klasser etter hvor stor bruddkonsekvensen er med hensyn til mennesker, miljø og eiendom. Ved brudd på Hoveddam og Sperredam 1,2, og 3 i Guolasjohkka vil vannet flomme ned Kåfjorddalen og ut i Kåfjorden. Hoveddammen er forsterket med plastring på vannsiden. Kravet er i dag dobbel steinplastring. Dammen er plastret nedstrøms med grov steintå, sperredammene er ikke rehabilitert etter forskriften som kom i 2010. ¹⁹Planlegging av rehabilitering av sperredammene og hoveddam startes opp i 2022.

Konsekvensene ved et dambrudd vil gi katastrofale samfunnsmessige skader, slik at tålt risiko for en slik hendelse settes til 5.

Årsak til hendelse:

- 1000 års flom i vassdraget
- Svikt i damanlegget
- Sabotasje
- Fulle magasiner med påfølgende ekstremvær med mye nedbør

Konsekvenser:

- Ved brudd på Hoveddam og Sperredam 1 vil vannet flomme ned Kåfjorddalen og ut i Kåfjorden. Hele dalen vil bli oversvømt, noe som vil få store konsekvenser for vannforsyning, forurensning og infrastruktur
- Jordbruksareal vil kunne bli ubrukelig påfølgende år

Lite sannsynlig (S1)	Konsekvens (K5)	=Risiko (R) 5
----------------------	-----------------	---------------

Tiltak:

- Det utarbeides en beredskapsplan for varsling, evakuering og sikring av berørte områder til befolkninga kan flytte tilbake
- Dameiere må utarbeide varslingsplan ved dambrudd
- Nytt møte om dambruddsbølgeregning med dameier
- Samarbeid om beredskapstiltak mellom Kåfjord kommune, NVE, politi, FM og dameier
- Ved melding om 1000 års flom samarbeid med Nordreisa kommune.
- Varsling til befolkninga med UMS

2.1.7 Ulykke ved kraftanlegg

I Kåfjorddalen har Troms Kraft sitt kraftanlegg for Guolasanlegget. ²⁰Det er den enkelte objekteier som er ansvarlig for å følge gjeldende lov og forskrifter, og ansvaret for beredskapen påhviler alltid øverste leder i selskapet. Selskapet skal ha oppdaterte risiko- og sårbarhetsanalyser for å identifisere virksomhetens risikopotensiale. ^{21 22 23}

¹⁹ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2009-12-18-1600>

²⁰ <https://www.tromskraft.no/om-konsernet/vare-selskap/troms-kraft-produksjon/goulas-kraftverk/>

²¹ <https://www.dsb.no/globalassets/dokumenter/elsikkerhet-els/temaveiledning-om-brannvern-i-kraftforsyningen.pdf>

²² http://publikasjoner.nve.no/veileder/2011/veileder2011_01.pdf

²³ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-08-12-975>

Årsak til hendelse:

- Brann, eksplosjon eller annet uhell i kraftanlegget
- Sabotasje

Konsekvenser:

- Strømutfall

Mindre sannsynlighet S2	Konsekvens K4	= Risiko R8
-------------------------	---------------	-------------

Tiltak:

- Kommunens helsevesen settes i akuttberedskap i forhold til omfanget av uhellet
- Veisperring iverksettes for å unngå trafikk inn i fareutsatt område
- Ved utslipp til elv vurderes og eventuelt iverksettes oppsamling i tråd med aktuell fagmyndighet
- Det må ikke iverksettes noen form for tiltak i anlegget inklusive trafoanlegg eller ferdsel inn i området før Troms Kraft har klarert og sikret område
- Informasjon til befolkninga
- Se handlingsplan for ulykke i kraftanlegg, vår beredskapsplan

Følgehendelser:

- Bortfall av strøm
- Bortfall av ecom
- Press på kritisk infrastruktur

Usikkerhet og styrbarhet

- Usikkerheten betegnes som lav da tilgjengelige data er pålitelige og ekspertene er enige
- Styrbarhet defineres som lav da kommunen ikke kan påvirke

2.1.8 Større ulykker langs veg

E6 går gjennom Kåfjord kommune, og en svært stor del av befolkning i kommunen bor langs E6. Kåfjord kommune har ÅTD 1000 biler pr døgn. Økning i tungtrafikk og LNG, gjør sannsynligheten større for at ulykker vil skje. Stadig økende andel utenlandske sjåførere med manglende lokal kunnskap, i tillegg til dårlige utstyre biler har vist seg også å være en utfordring.

Den daglige beredskapen i kommunen, både i form av brannvesen og helseberedskap, er dimensjonert for å håndtere trafikkulykker med noen få personer involvert. I en større ulykke langs veg vil f.eks stengt veg skape forstyrrelser i dagliglivet, og ved hendelser på E6 igjennom Kåfjord gjør at veiforbindelsen mellom Nord og Sør-Norge blir brutt.

Årsak til hendelser

- Transportuhell med farlig gods
- Bussulykker

- Flere biler involvert i trafikkulykke
- Skredhendelser
- Steinsprang
- Viltpåkjørsler

Sannsynlighet S4	Konsekvens K5	=Risiko R20
------------------	---------------	-------------

Tiltak:

- Satsing på gang- og sykkelsti
- Skredsikring
- Utbedring av E6
- Skilt og sikringstiltak langs veg
- En ulykke med masseskader vil trenge store ressurser, og sette masseskadehåndtering på prøve.
- Jevnlige øvelser på håndtering av store ulykker
- Stengning av veg, kan medføre ikke levert tjeneste – elever, barnehage, utfordringer innenfor helse (f.eks. hjemmehjelp)
- Se handlingsplan ved transportulykker – beredskapsplan

Følgehendelser:

- Natur og miljø kan være sårbar om en ulykke skjer i tilknytning til vassdrag
- Ved en ulykke med LNG må det evakueres i en omkrets på 16 km rundt ulykkesstedet
- Stort press på kritisk infrastruktur ved vegstegning, kommunen deles «to», lang omkjøringsvei via Finland

Usikkerhet og styrbarhet:

- Usikkerheten er lav, da relevante data er tilgjengelig og pålitelig.
- Styrbarhet lav da kommunen ikke kan påvirke, eller kontrollere/styre på E6 og de fylkeskommunale vegene. Styrbarheten er middels på de kommunale vegene, da manglende økonomi til en viss grad setter en stopper for forbedring av kommunale veger og bygging av gang/sykkelsti.

2.1.9 Ulykker i tunell

Kåfjord kommune har til sammen 3 tunneller, Isfjell-, Skardals- og Nordnestunellen. Det betyr at på en forholdsvis kort strekning vil kommunen ha 3 tunneller, men alle tunellene er av forholdsvis ny dato, og med forholdsvis nytt utstyr som lys, vifter og sambandsdekning. Alle tunellene har tilgang til slokningsvann.

Ved ulykke i Nordnestunellen, må det påregnes bistand fra Storfjord brannvesen.

Selv om utstyret er nytt må Kåfjord kommune ha utstyr som sikrer mannskapet for inngang i tunnelen, og da mer enn maks 30 meter. Slikt utstyr er overtrykksvern (bil) og optimalt utstyr til røykdykking.

Årsak til hendelse

- Førerfeil, møteulykke eller kollisjon med fjellvegg

- Teknisk feil på kjøretøy
- Tilsiktet hendelse
- Hindringer i veibanen

Konsekvenser

- E6 mellom nord og sør stenges
- Skader på berørte kjøretøy og personell
- Brann i tunellen som involverer flere kjøretøy
- Store skader som kan medføre langvarig stengning av tunellen

Meget sannsynlig S4	Konsekvens K5	= Risiko R 20
---------------------	---------------	---------------

Tiltak:

- Kompetanseheving i form av øvelser i tunell hvor vegvesen, politi, ambulansetjenesten, brannkorpene i nabokommunene, UNN og Kåfjord kommune deltar
- Samhandling med Statens vegvesen om utstyr til overtrykksvern, røykdykking og oppdatering av lokalt brannvesen.
- Overvåking og kamera i alle tunellene
- For Nordnestunellen må det inngås avtale med Storfjord kommune om øvelser i tunnelen.

Følgendelser:

- Økt press på helse, og da spesielt kommunal legevakt
- Problem med kontinuitet i infrastrukturbaserte tjenester, som tilførsel av varer, legemidler og drivstoff
- Skjer hendelsen vinterstid vil det føre til lang omkjøringsveg

Usikkerhet og styrbarnet

- Usikkerheten vurderes som lav da relevante data er tilgjengelig og pålitelig
- Styrbarheten vurderes som lav da kommunen ikke kan påvirke, eller kontrollere/styre

2.1.10 Fergeulykke

Fergeforbindelsen mellom Olderdalen og Lyngseidet er en del av E6, og mange reisende benytter seg av denne forbindelsen. Lyngenfjordbassenget har kun bileder. Det har vært en del større passasjerskip inne i fjordbassenget, men dette er såpass sporadisk at dette ikke er vektlagt her.

Årsak til hendelser:

- Brann
- Kollisjon
- Skade på kaianlegget

- Eksplosjon pga brann ombord på ferga

Lite sannsynlig S1	Konsekvens K5	= Risiko R5
--------------------	---------------	-------------

Tiltak

- Øvelser i bruk av brannbåt
- Øvelser ombord på ferga som øvelser mht evakuering
- Øvelser i akutt forurensing
- Samhandling mellom rederi og Kåfjord kommune

Følgendelser:

- Forurensing av fjorden
- Press på helsevesen

Usikkerhet og styrbarhet

- Usikkerheten vurderes som høy erfaringsgrunnlaget fra Norge ikke er godt nok.
- Styrbarheten vurderes som lav da kommunen ikke kan påvirke

2.1.11 Hendelser i forbindelse med toppturisme

Fjellområdene i Kåfjord, særlig i ytre del av kommunen, er blitt svært populær i forhold til toppturer. Det er vanskelig å tallfeste antall turister i løpet av en sesong, men tallet antas å være betydelig.

Årsak til hendelse:

- Skred
- Feilvurdering
- Fall- og bruddskader

Konsekvenser:

- Stor psykisk påkjenning både for de involverte, turistverter og lokalbefolkning
- Stor belastning på frivillige og frivillige organisasjoner

Svært sannsynlig S5	Konsekvens K4	=Risiko R20
---------------------	---------------	-------------

Tiltak:

- Godkjente guider, tindeveiledere
- Viktig at turistvertene informerer gjestene om Værvarsom, yr, reg.obs etc
- God informasjon om Værvarsom
- Visit Lyngenfjord tilsender medlemsbedriftene materiell som disse kan bruke til informasjon til sine gjester
- Skilting ved skiparkeringsplasser som oppfordrer til å sjekke skredvarsel
- Informasjon om skred og skredvarsel på Lyngenferga
- Øvelser på mediehåndtering

Følgendelser:

- Stort informasjonsbehov

- Stort press på psykososialt team

Usikkerhet og styrbarhet:

- Usikkerheten er lav, da relevante data er tilgjengelige og ekspertene er enig om når det f.eks er stor snøskredfare, jamfør Værvarsom²⁴.
- Styrbarhet vurderes som lav, da kommunen ikke kan påvirke

2.1.12 Bortfall av energiforsyning

Langvarige strømbrudd (12 timer eller mer) er uvanlige, men kan oppstå i vår kommune. Konsekvensene for befolkningen og næringslivet kan i ekstreme tilfeller utgjøre fare for liv, helse og ha store økonomiske konsekvenser. Langvarig strømbrudd kan være kritisk for eldre hjemmeboende, skape store utfordringer for arbeidslivet, og sette viktige samfunnsfunksjoner ut av drift.

Strømbrudd med påfølgende svikt i IKT-systemene vil medføre at kritiske samfunnsfunksjoner delvis stopper, herunder trygghetsalarm ute av drift, ikke tilgjengelige pasientjournaler, bortfall av vann og avløp. Kommunen får ikke inn/ut informasjon.

I Kåfjord er det installert nødstrømsaggregat på Kåfjord helsetun, alle vannverk og pumpestasjoner. På rådhuset er det aggregat som dekker datarommet og formannskapssalen (formannskapssalen omgjøres også til beredskapsrom ved behov).

Kåfjord kommune har flere høyspentledninger. Bebyggelse skal ligge utenfor den avstand som er anbefalt av statens strålevern avhengig av spenning og strømstyrke.

<http://www.nrpa.no/dav/1795074b60.pdf>

Årsak til hendelse:

- Ekstremvær
- Skred
- Ekstremnedbør med flere sammenfallende hendelser som kutter strømlinjer
- Stort snøfall

Konsekvenser

- Elektronisk kommunikasjon bryter sammen
- Medisinsk utstyr slutter å fungere
- Stor belastning på helsetjenestetilbudet da hjemmeboende må flyttes over til Kåfjord helsetun, problemer med journal og kommunikasjon mellom legekantor og UNN

Meget Sannsynlig S4	Konsekvens K4	=Risiko 16
---------------------	---------------	------------

Tiltak:

- Samarbeide med frivillige organisasjoner, FM og sivilforsvaret, forsvaret
- NVE og statens Strålevern har utarbeidet en veileder for bygging nær høyspentanlegg. Informasjon til kommuner og utbyggere- bebyggelse nær høyspentanlegg. (*linkes opp*)
- Se handlingsplan for strømbrudd, vår beredskapsplan.

²⁴ <https://varsom.no/>

- EKOM leverandører må ha back-up og beredskapsplaner for å kunne opprettholde leveranser selv under langvarige strømbrudd.
- Ta kontakt med Bredbåndsfylket for å sjekke ut redundans

Følgendelser

- Bortfall av EKOM over lengre tid
- Trygghetsalarmer og annet medisinsk utstyr kan svikte brukeren
- Brudd i EKOM kan redusere helsetjenestens evne til å yte forsvarlig helsehjelp mellom kommunehelsetjeneste og spesialisthelsetjeneste og mellom ulike deltjenester på samme forvaltningsnivå
- Svikt i fast- og mobiltelefoni kan føre til at befolkningen mister muligheten til å ringe nødnummer

Usikkerhet og styringsevne

- Usikkerheten vurderes som lav da relevante data er tilgjengelige og ekspertene er enige om konsekvensene av langvarig bortfall av energiforsyning.
- Styringsevnen vurderes som lav da kommunen ikke kan påvirke hendelsen, kun ha planer/tiltak etter at selve hendelsen har skjedd.

2.1.13 Smitteutbrudd

Smittevern omhandler pandemier og andre smitteutbrudd.

En pandemi er beskrevet som en influensa som består av nytt virus som få eller ingen i verden har vært i kontakt med tidligere og derfor ikke har immunitet mot. Under en pandemi vil det ikke bare være faktisk sykefravær fra arbeid, men fraværet vil også omfatte de som er redde for smitte og de som må ta seg av familiemedlemmer som er syke.

Dette sykefraværet kan få store konsekvenser for blant annet samfunnsfunksjoner som skole, helse, barnehage, nød- og redningsinstitusjoner som ambulans, brannvesen og politi.

Kåfjord kommunes smittevernplan, pandemiplan, handlingsplan for pandemi samt handlingsplan for opprettholdelse av kritiske funksjoner ved høyt personellfravær ble vedtatt i k-sak 73/20.

Årsak:

- Pandemi
- For få personer vaksinerer seg

Konsekvenser:

- Stort sykefravær som påvirker skole, helse, barnehage, brannvesen etc
- Mangel på vaksine

Sannsynlighet S5	Konsekvens K5	= Risiko R 25
------------------	---------------	---------------

Tiltak:

- Se kommunes smittevernplan
- Større smitte utbrudd krever innkjøp av vaksiner/medisiner
- Ekstra helsepersonell jobb (økte budsjettkostnader for tjenestene)
- Alle etatene må utarbeide ROS-analyser og planverk for situasjoner hvor smitteutbrudd medfører mer enn 40 % fravær av arbeidsstokken.

Følgehendelser:

- Færre ansatte på jobb i alle etater
- Press på kritisk infrastruktur
- Problemer med innkjøp av nok vaksiner/legemidler

Usikkerhet og styrbarhet

- Usikkerheten defineres som lav da tilgjengelige data er pålitelige
- Styrbarheten defineres som lav da kommunen ikke kan påvirke

2.1.14 Brann i større bygninger

Dette er et scenario som kan finne sted for eksempel på sykehjem, skoler, barnehager, mv. Disse hendelsene inntreffer sjelden, men det vil ha store konsekvenser hvis de inntreffer. Brannobjekter med stort skadepotensiale er registrert som særskilte brannobjekter og dette utløser tekniske og organisatoriske krav. Kåfjord kommune har i dag sprinkling kun på Kåfjord helsetun og deler av Rådhuset (foajeen og rom i tilknytning til denne).

Årsak til hendelse

- Teknisk svikt
- Uaktsomhet/ menneskelig feil
- Tilsiktet hendelse

Sannsynlig S4	Konsekvens K5	=Risiko R20
---------------	---------------	-------------

Tiltak:

- Opplæring og årlige brannøvelser
- Gjennomføre opplæring og øvelser som gjenspeiler risikoen i objektet.
- Årlige tilsyn av særskilte brannobjekter
- God internkontroll
- Lage en plan, eller innlemme i eksisterende plan, evakuering og alternativ plassering av berørte personer
 - Evakuering av bygning ved brann
 - Transport av personell
 - Plan for alternativ lokasjon for personer i bygning
- Sørge for stabilitet og forutsigbarhet i brannberedskapen
- Utarbeide plan for hvordan berørte tjenester skal gjenopptas
- Ivareta sikkerhet for dataarkiv/backup, journaler, papirarkiv i tilfelle brann
- Ikke bruke levende lys i offentlige bygg

Følgehendelser

- Alle nødetatene vil være bundet opp, slik at skulle det oppstå andre behov så vil den totale situasjonen overgå ressurstilgangen.
- Kan føre til store økonomiske utgifter i forhold til gjenoppbygging
- Stort press på psykososial omsorg da en slik hendelse kan ha mange skadde og døde

Usikkerhet og styrbarhet

- Usikkerheten defineres som lav da relevante data er tilgjengelig og pålitelig
- Styrbarheten vurderes som høy da kommunen kan påvirke og kontrollere

2.1.15 Hendelser i forbindelse med digitalisering

I utgangspunktet er digitalisering en samlebetegnelse for overgangen fra analoge, mekaniske og papirbaserte løsninger, prosesser og systemer, til elektroniske og digitale løsninger. Begrepet digitalisering rommer derfor også etablering av nye IT-systemer som opprettholder rutiner som utføres manuelt, selv om noen av de største besparelsene ved digitalisering ofte kommer når rutiner ikke bare blir digitale, men også kan automatiseres. Slik begrepet blir brukt i dag, omfatter det dessuten også oppgradering av gamle og utdaterte løsninger, selv om gamle IT-systemer strengt tatt allerede er digitale. (def. regjeringen.no, digitalisering i offentlig sektor)

Årsak

- Brudd på nettlinje
- Lokale feil
- Datainnbrudd
- Langvarig strømbrudd
- Ilojale ansatte
- Skade på fiber/strømførende stolper

Konsekvens

- Utilgjengelig nettverk
- Data går tapt
- Produksjonstap
- Lengre tid uten tilgang til IT

Sannsynlighet S4	Konsekvens K3	Risiko = R 12
------------------	---------------	---------------

Tiltak

- Redundante internettlinjer
- Gode back-up rutiner
- Gode back-up løsninger
- Sikker lagringsplass for back-up
- Gode sikkerhetsløsninger
- Ta i bruk skyløsninger

Følgehendelser

- Bortfall av EKOM
- Trygghetsalarmer og annet medisinsk utstyr kan svikte brukeren
- Brudd i EKOM kan redusere helsetjenestens evne til å yte forsvarlig helsehjelp mellom kommunehelsetjeneste og spesialisthelsetjeneste og mellom ulike deltjenester på samme forvaltningsnivå
- Svikt i fast- og mobiltelefoni kan føre til at befolkningen mister muligheten til å ringe nødnummer

Usikkerhet og styrbarhet

- Usikkerheten vurderes som høy da relevante data og erfaringsgrunnlaget ikke er godt nok

- Styrbarheten vurderes som lav da kommunen ikke kan påvirke

2.1.16 Hendelser i forbindelse med Nødnett

TETRA-sambandet som nødnett bruker gir mulighet til raskt å kunne nå mange brukere over store avstander. Kommunikasjonen er avlyttingssikret gjennom kryptering. Aller terminaler som brukes er forhåndsgodkjent og programmert. Terminaler på avveie kan deaktiveres for å hindre misbruk. Talegrupper på tvers av organisasjoner kan etableres (SAMVIRKE) f.eks mellom politi og helse. Lydkvaliteten på sambandet er god siden sambandet er digitalt, og det er god dekning i hele Norge. Mobile basestasjoner kan utvide dekningen i vanskelige områder.

Årsak til hendelse

- Enkelte bygg demper radiosignaler betraktelig slik at tilfredsstillende kommunikasjon ikke oppnås
- Topografien i Norge tilser at det i enkelte områder vil være manglende dekning på nødnett utendørs
- Utfall av nettspenning til basestasjonene
- Kapasitetsproblem med nødnettbruk i hektiske perioder i store talegrupper med mange deltakere
- Manglene dekning av nødnettsamband

Konsekvens

- Kritisk samband mellom personell/etater/avdelinger kan ikke gjennomføres eller blir mangelfull

Sannsynlighet S4	Konsekvens K3	=Risiko R12
------------------	---------------	-------------

Tiltak

- Etablere basestasjoner lokalt, øke signalstryke eller sette opp «forsterkere» inne i bygget. En kan også ha signalforsterker i tjenestebil utenfor eller bruke større og bedre antenner på nødnettradio. *PS det vil alltid være å foretrekke å få dekning innendørs fra utendørsanlegg. Dette fordi anlegg innendørs er sårbar ved brann og lignende*
- Bruke direktemodus i apparatene (DMO) slik at en ikke trenger selve nødnettet.
- Mobile basestasjoner meg egen strømforsyning plasseres ut på høyere punkt lokalt i området. Evt kan direktemodus brukes mellom apparatene
- De fleste basestasjonene er utstyrt med reservestrøm for 72 timer, med mulighet for etterfylling av drivstoff.
- Mobile aggregatløsninger kan flys ut ved spesielle kritiske hendelser
- Samarbeid om bruk og dekning av nødnett med politi, Fylkesmann, Statens vegvesen

Følgehendelser

- Brudd i nødnettet kan redusere helsetjenestens evne til å yte forsvarlig helsehjelp mellom kommunehelsetjeneste og spesialisthelsetjeneste og mellom ulike deltjenester på samme forvaltningsnivå

Usikkerhet og styrbarhet

- Usikkerheten vurderes om høy da erfaringsgrunnlaget ikke er godt nok
- Styrbarheten vurderes som lav da kommunen ikke kan påvirke

2.2 Naturhendelser

2.2.1 Fjellskred

For kommunene Lyngen, Storfjord og Kåfjord ble det i 2012 gjort en ROS-analyse (sårbarhetsanalyse) knyttet til et fjellskred fra Nordnes, og var en del av et sentralt prosjekt initiert av fylkesmannen i Troms. «*Sårbarhetsanalyse Fjellskred fra Nordnesfjellet, konsekvenser og momenter for betydning for beredskapsplan*» Denne ROS-analysen kartla i første omgang funksjoner og infrastruktur i de tre Lyngenkommunene som vil bli berørt av et fjellskred fra Nordnes. ROS-analysen omfattet også informasjon som dannet grunnlaget for å utarbeidelse av beredskapsplan «*Delplan fra Nordnes, Kåfjord kommune.*»

Gámanjinni 3 er et ustabil fjellparti med et volum på 26 millioner m³ som ligger på østsiden av Manndalen i Kåfjord kommune, Troms. Det ustabile fjellpartiet ligger på 1100 meters høyde og er tydelig avgrenset. Det består av en større blokk som viser en tidligere forflytning på omtrent 150 m og faller ut mot dalen.

Gámanjinni 3 klassifiseres i fareklassen svært høy i NGU sin risikomatrise. Dette er basert på de geologiske strukturene og de store bevegelsene i det ustabile fjellpartiet.

Et fjellskred fra Gámanjinni 3 kan krysse Manndalselva og nå bebyggelse. Basert på antall personer i fareområdet gir dette en middels konsekvensklasse. Fjellskredet kan demme opp elva som kan resultere i et dambrudd, samt nedstrøms flom som mulige sekundærvirkninger. Den årlige sannsynligheten for et stort fjellskred fra Gámanjinni 3 er vurdert til å være større enn 1/100 pr år.

Faresonene for utløp, basert på en detaljert modellering fra NGU, er lagt ut på NVE sin database over fareområder for fjellskred.

Det er utarbeidet en egen geologisk rapport som beskriver Gámanjinni 3 (Bøhme m.fl., 2016).

Konsekvens:

Konsekvensene for Kåfjord kommune ved scenario fjellskred fra Nordnes vil bli utfordrende med bortfall av all kritisk infrastruktur, og med evakuering av kommunens innbyggere til Nordreisa kommune.

Ved fjellskred fra Gámanjinni vil konsekvensene være svært store, både for enkeltpersoner som er direkte og indirekte berørt, Kåfjordsamfunnet og omgivelsene rundt. Enkeltpersoner vil få skade på hus og eiendom, tap av inntekt og generelt opplevd verditap. For samfunnet vil ivaretagelse av innbyggere som berøres, både direkte som følge av skred og skredfaren kreve stor innsats. Et skred vil føre til at gjenoppbygging for de som er direkte berørt ikke vil la seg gjennomføre, da eiendommene vil bli dekket av et estimert volum på 26 millioner m³. Kåfjordsamfunnet vil ha økonomiske utfordringer som følge av ødelagt infrastruktur, gjenoppbygging av dette, evakuering, varsling og som følge av beredskapsrollen eksplisitt

Vi har valgt å ikke lage en risikomatrise på d hendelsen, da det er vanskelig å vurdere sannsynlighet, men konsekvensene er så store at hendelsen vil være katastrofale, derfor **rod** i analysen.

Tiltak:

- Årlig rullering av planer og varsling
- Øvelser alene og i samarbeid med andre berørte kommuner

- Flodbølgeberegning må være en del av areal- og samfunnsplanlegging
- Fjellskred fra Gámanjunni må være en del av areal- og samfunnsplanlegging

Følgehendelser

- Store økonomiske konsekvenser for Kåfjord kommune
- Store økonomiske konsekvenser for de som bor under Gámanjunni
- Ødelagt infrastruktur
- Gjentatte evakuering for de som er direkte berørt, med nedslakting av dyr allerede ved første evakuering

2.2.1.2 oppskyllingshøyde

I ROS-analysen knyttet til fjellskred fra Nordnes, har både ROS-analysen og beredskapsplanene tatt utgangspunkt i oppskyllingshøyder og sikkerhetssoner knyttet til en bølge etter ras fra Nordnes. Bølger etter skred i en fjord blir påvirket av både dybdeforhold og bredde på fjorden. Hastigheten slike bølger beveger seg med avhenger av hvor dyp fjorden er. Dess grunnere fjorden er, dess langsommere beveger bølgen seg. Det betyr at når en bølge beveger seg inn mot grunnere vann, vil fronten av bølgen bevege seg langsommere enn halen. Bølgen vil dermed bli kortere og samtidig også høyere. Blir bølgen høy nok i forhold til vanddypet vil bølgen til slutt knytte bryte. Tilsvarende vil bølger som beveger seg fra grunnere mot dypere vann blir strukket og høyden reduseres. [NGI Rapport, Flodbølger etter fjellskred i Lyngen](#)

ROS-analysen for fjellskred fra Nordnes definerer oppskyllingshøyde som; «*Antatt bølgehøyde i de ulike deler av landområdet rundt og i tilknytning til Lyngenfjorden som følge av et stort fjellskred fra Nordnes.*» Sikkerhetssone har følgende definisjon; «*Oppskyllingshøyde med tillegg av sikkerhetsmarginer i de ulike deler av landområder rundt og i tilknytning til Lyngenfjorden.*»

Prosjektgruppa følger opp tidligere arbeid, og legger til en sikkerhetsmargin på + 5 m. Nedenforstående tabell er tatt fra NGIs' rapport om flodbølger etter fjellskred i Lyngen. Maksimal høyde langs oppskyllingsgrensene for nominell årlig sannsynlighet på 1/1000 og 1/5000. Høydene referer til dagens havnivå. Beregningene er gjort med framtidig havnivå 0.7 m over dagens.

Område	Navn	Oppskylling		
		Alle skred		Revdalsfjell
		1/1000	1/5000	1/5000
18	Indre-Nordnes	9 + 5 = 14	12+5=17	4+5 =9
19	Nordnesodden	7 + 5 = 12	11+5=16	<2+5= <7
20	Manndalen	3 + 5 = 8	4+5= 16	<2+5 = <7
21	Skardalen	<2 + 5 = <7	<2 + 5 = <7	<2+5 =<7
22	Birtavarre	<2 + 5 = <7	2 + 5 = 7	<2+5=<7
23	Trollvik	<2 + 5 = <7	<2 + 5 = <7	<2+5=<7
24	Langneset-Strand	<2 + 5 = <7	<2 + 5 = <7	<2+5=7
25	Strand	5 + 5 = 9	5+5=10	<2+5=<10
26	Olderdalen	5 + 5 = 10	7+5=12	<2+5 = <10
27	Nordmannvik	<2 + 5 = <10	3+5=8	<2+5=<10

28	Strandli-Engeset	$<2 + 5 = <10$	$<2 + 5 = <10$	$<2+5=<10$
29	Djupvik	$<2 + 5 = <10$	$<2+5=<10$	$<2+5=<10$
30	Spåkenes	$<2 + 5 = <10$	$<2 + 5 = <10$	$<2+5=<10$

2.2.2 Steinskred og steinsprang

Steinsprang fra alle typer fjellskråninger over 30 grader der det sitter løse stein. Forekommer hele tiden. Utløses av frost- og rotsprengning, poretrykk.

Steinskred i større fjellsider, fra 50 meters høyde og oppover, hvor det finnes svake partier, forekommer flere ganger i året.

Årsak til hendelse

- Mye nedbør
- Tilsiktet hendelse
- Frostsprengning
- Jordskjelv

Konsekvens:

- Skader på infrastruktur
- Skader på bolighus og driftsbygninger
- Veier kan bli sperret
- Biler på veg kan bli truffet

Sannsynlighet S5	Konsekvens K5	= Risiko 25
------------------	---------------	-------------

Tiltak:

- Kartlegging av alle områder der steinsprang er ett kjent problem.
- Undersøkelser/vurdering i forbindelse med areal- og samfunnsplanlegging, bygg- og anleggstiltak
- Sikringstiltak i utsatte områder
- Evakuering - se beredskapsplan
- Bruk av TEK 17. § 7-3

2.2.3 Jordskred og leirskred

Kjente hendelser er på Samuelsberg, Kjerringdalen, Storhaugen, Nordnes, Djupvik. NVE har utarbeidet aktsomhetskart for skred «Fare- og aktsomhetskart».

Mesteparten av bebyggelsen i Kåfjord ligger nedenfor marin grense, og kan derfor være utsatt. I disse områdene må man være varsom med terrenginngrep. Informasjon om marine avsetninger kan hentes i NGU sin database for løsmasser. En bør være oppmerksom på at marine avsetninger også kan ligge under elveavsetninger og dermed ikke synlig som marin avsetning på NGU sitt kart. TEK 17 setter krav til dokumentasjon av sikker bygningsgrunn.

Årsak:

- Flom pga mye snø som smelter fort pga høy temperatur og mye nedbør
- Hurtig smelting sammen med store nedbørsmengder
- Snø som bli mett av vann pga mye nedbør

Konsekvens:

Skader på;

- Terreng
- Bebyggelse
- Infrastruktur
- Materielle verdier
- Personskader

Sannsynlig S4	Konsekvens K3	=Risiko R12
---------------	---------------	-------------

Tiltak:

- Bruke den kartlegging som er gjort av forskjellige områder i kommunen aktivt i videre planlegging
- Påse at Kåfjord kommune har rettighet til bruk av rapport og farevurdering som er gjennomført i kommunen
- Undersøkelser/vurdering i forbindelse med areal. Og samfunnsplanlegging og bygg- og anleggstiltak
- Sikring av utsatte skråninger og skjæringer
- Fokus på skredfare ved anleggelse av nye veger og på vedlikehold på vegnettet – dimensjonering av stikkrenner og plassering av stikkrenner
- Kompetanseheving i skogbruket ved etablering av skogsvegnettet med fokus på drenering
- Kompetanseheving i jordbruket vedrørende grøfting/drenering
- Kartlegging av potensielle områder med kvikkleire
- Evakuering – se evakueringsplan

Jordskred:

Ved planlegging og realisering av nye bygg- og anleggstiltak i eller i umiddelbar nærhet av skråninger på 30 grader eller brattere skal faren for jordskred kartlegges.

I områder utsatt for skredfare kreves det i forbindelse med utarbeidelse av reguleringsplaner og ved søknad om delings- og byggesaker nærmere undersøkelse om skredfaren.

Sikkerhetsnivået er gitt i TEK 17 § 7-3.

Følgehendelser

- Skade på kritisk infrastruktur
- Stort informasjonsbehov

2.2.4 Snøskred

Snøskred utløses normalt i dalsider med gradienten mellom 30 og 60 grader, som regel under eller rett etter store snøfall. Vind, temperatur og topografi virker også inn på snøskredfaren. Botner, skar, gjel og skålformer på lesiden av fjellet utgjør områder med størst potensial for oppsamling av snø og utløsning av snøskred.

Informasjon om potensielle fareområder kan hentes i NVE sin database www.skrednett.no.

Aktsomhetskartene viser potensielle utløsningsområder og utløpsområder for snøskred og angir derfor områder der en skal utøve spesiell aktsomhet for snøskred, men kartene sier ingenting om sannsynligheten for at snøskred utløses.

	Tørre snøskred	Våte snøskred	Sørpeskred
Hvor ofte forekommer skredtypen	I fjellet, eller områder med lave temperaturer under null grader i lange perioder	Forekommer i Kåfjord spesielt på vårparten i solrike skråninger eller ved regn på snø i høyden	I alle områder der snøen kan samle på store mengder vann: bekkefar,
Hyppighet	Gjennom hele vinteren	Ofte ved mildt vær/omslag	Ofte ved mildværsinnslag og regn på snødekket
Utløsningsfaktor	Store nedbørmengder, sterk vind	Raske temperaturstigninger, regn på snø	Meget rask snøsmelting, regn på snø

www.ngi.no

Det er viktig å være oppmerksom på at varsling for sannsynlig snøskred, opererer med 5 som høyeste sannsynlighet og 1 som laveste.

Kåfjord kommune er med i et interkommunalt prosjekt om overvåking av snøskredfare.

Formålet med dette prosjektet var å finne fram kriterier som på en forholdsvis sikker måte kan varsle fare for snøskred. I dette ligger det også at man på forholdsvis sikker måte kan varsle for at det ikke er fare for snøskred.

Bygdene Indre Nordnes, Skardalen, og Stolvollen er overvåkende områder i Kåfjord kommune for snøskred. Men det må påpekes at det går snøskred også utenom de overvåkende områdene, og flere av snøskredene har blitt utløst av f.eks turgåere.

Antall boliger registret i matrikkel:

Sted	Antall
Indre Nordnes	14
Skardalen	3
Stolvollen	3

Årsak:

- Mye snø i fjellene med skiftende vær
- Snø som samler seg i lesider pga mye vind
- Ustabile lag i snøen
- Snøskred utløst av skigåere eller scootertrafikk
- Selvutløsning

Konsekvens;

- Bebyggelse og annen infrastruktur blir rammet
- Personskader/død
- Snøskred som treffer kraftlinjer vil medføre bortfall av strøm
- Veier blir sperret

Svært sannsynlig S5	Katastrofal K5	=Risiko 25
---------------------	----------------	------------

Tiltak:

- Kartlegging av alle skredutsatte områder
- Ha en god overvåking utsatte områder, for å kunne spare enkeltmennesker og samfunn for unødvendige påkjenninger og kostnader
- Undersøkelser/vurdering i forbindelse med areal- og samfunnsplanlegging og bygge- og anleggstiltak
- Vurdering av snøskredfare i forbindelse med skuter- og skiløyper
- Ha en gjennomgang av tilgjengelige data ved snøskredfare

Følgehendelser

- Skade på kritisk infrastruktur

2.2.5 Havnivåstigning og stormflo

Klimaendringene i årene framover vil føre til økt havnivåstigning, stormflo og bølgepåvirkning. DSB sin rapport «havnivåstigning i norske kystkommuner» (2009) viser estimater for havstigning for Kåfjord kommune. For Kåfjord kommune, med målested Olderdalen vil på 200 års flo iberegnet bølger ha en stigning til 337 cm i år 2100, NN1954 (nullpunkt i norske landkart). Det er ikke tatt hensyn til bølgehøyde, da data om dette p.t. ikke foreligger. Oppvarming av havet og ismelting på land er årsaken til dette. Hele strandsonen i Kåfjord kommune er utsatt for stormflo og havstigning

Årsak til hendelse

- Klimaendringer og ekstremvær

Sannsynlighet S2	Konsekvens K3	= Risiko 6
------------------	---------------	------------

Forebyggende tiltak:

- Tas hensyn til i arealplanlegging og bygge- og anleggstiltak
- Økte krav til infrastruktur og bygg pga. klimaendringer
- TEK 17, § 7-2. Sikkerhet mot flom og stormflo

Følgehendelser

- skade på bygninger
- Skade på infrastruktur

2.2.6 Kulde/is

Isoppstuvning har forekommet i Kåfjordelva, og områder langs elva er utsatt for isproblemer. En av årsakene til dette er kjøring av kraftverket. Innenfor området utsatt for isoppstuvning er bruer, fotballbane og campingplass.

Årsaker:

- Lengre perioder med frost og kulde

Konsekvens:

- Flom, skader på terreng, infrastruktur, næringsbygg og fritidsanlegg
- Tette broløp og kulverter.

Sannsynlighet S 3	Konsekvens 2	= Risiko 6
-------------------	--------------	------------

Tiltak:

- Kartlegging av utsatte områder
- Overvåke situasjoner
- Ikke effektkjøring av kraftverket
- Om nødvendig grave av veier og lignende ved en begynnende flomsituasjon for å lede vann i ønsket retning.
- Oppsyn, i samarbeid med NVE

Følgehendelser

- skade på fritidsanlegg
- skade på infrastruktur

2.2.7 Flom

Total sett ligger mesteparten av bebyggelsen i Kåfjord lite utsatt for flom, som for eksempel Manddalselva hvor lite bebyggelse ligger utsatt for flom. Det er også utført elveforbygninger for denne elva. Kåfjorddalselva er regulert.

Ved vurdering av risiko ser vi på 200 års flom

Sannsynlighet S3	Konsekvens K2	=Risiko 6
------------------	---------------	-----------

Tiltak:

- Undersøkelser/vurdering i forbindelse med areal- og samfunnsplanlegging og bygge- og anleggstiltak
- Sikre at nedbør og overvann i størst mulig grad infiltreres i grunnen
- Flomforebyggende tiltak
- Tilstrekkelig dimensjonering av overvannssystem
- Evakuering fra boliger – se beredskapsplan
- Det tillates ikke etablering av en viss type bebyggelse langs vann og vassdrag lavere enn nivået for en 200-årsflom, men mindre det utføres tiltak som sikrer ny bebyggelse mot flom. Særlig sårbare samfunnsfunksjoner skal være sikret mot flom med gjentaksintervall 1/1000.
- Ny bebyggelse i flomutsatte områder skal være sikret mot skader fra flom i samsvar med kravene i byggeteknisk § 7-2. Hensynssonene viser utbredelsen av en 200 års flom.

2.2.8 Ekstremvær snø og regn

Det kan forekomme store nedbørsmengder i form av regn og snø. Framtidige klimaendringer kan medføre at det blir mer ekstremvær enn tidligere med varmere, våtere og villere klima, med nedbør utover det normale. Temperaturen vil øke mest om vinteren og mest i innlandet. Kåfjord kommune har innlandsklima om sommeren og kystklima om vinteren. For Nord-Troms er økningen for gjennomsnittlig årstemperatur estimert til (sjekk) fram mot år 2100. For område Hålogaland som Kåfjord inngår i, er relativ forandring av års nedbør estimert fra 19 % til 42,6 %. Økt nedbør vil ha konsekvenser for vannføringen i elver og for skredfare. Det er klar sammenheng mellom nedbør og ulike former for skred.

Kåfjord kommune har mange bratte fjell og dermed store områder som er utsatt for snøskred/jordskred/steinskred og sørpeskred. Risiko for skred øker samtidig med økende nedbørsmengde.

Konsekvens:

- Utfall av infrastruktur
- Isolering av bygder
- Vei sperres
- Bortfall av strøm
- Brudd på telenett
- Skader på infrastruktur, skog, bygninger og anlegg

Snø

Sannsynlighet S5	Konsekvens K 2	= Risiko R10
------------------	----------------	--------------

Regn

Sannsynlighet S5	Konsekvens K2	= Risiko R10
------------------	---------------	--------------

Tiltak:

- **Snø:** Oppsyn av snømengde på kommunale bygg. Sikre nødvendig adkomst/rømningsmuligheter.
- Ha samhandling med FM, politi, vegvesen og sivilforsvaret
- **Regn;** Kommunen oppdimensjonerer overvannsnettet for større vannmengder enn tidligere. Sikre flomveger.
- Utbedre kjørespor etter avvirkning i skogen for å unngå ikke naturgitte ansamlinger av rennende vann. Ikke plassere bygninger og infrastrukturtiltak (som f.eks. trafostasjoner, høgspennmaster, stolper og telebokser) på utsatte steder ved elver, bekker og nedbørsløp/nedbørsbekker
- Tiltak i jordbruket for redusert jorderosjon. Kantvegetasjon mot vassdrag
- **Snø/regn;** Informasjon til publikum for å sikre liv og eiendom
- Se beredskapsplan informasjon
- Se beredskapsplan evakuering
- Se handlingsplan ved naturhendelser beredskapsplan

Følgendelser

- Områder med kvikkleire, f.eks i Ruodo kan bli berørt
- Kan føre til flom fordi jorda blir mett av regn
- Problemer med kritisk infrastruktur

2.2.9 Radon

Vinteren 2013/2014 ble det gjennomført radonmålinger i alle kommunes formålsbygg (barnehager, skoler, sykehjem m.v.) Resultatet av denne målingen viste lave verdier for alle bygg. På bakgrunn av dette er det ikke sannsynlig at det er større radonfare i Kåfjord kommune.

Lite sannsynlig S1	Konsekvens K2	= Risiko R2
--------------------	---------------	-------------

Tiltak:

- I 2014 kom det nytt regelverk for radonmålinger i alle utleieenheter. Dette medfører at alle kommunale bygg skal ha jevnlig målinger, og alle innbyggerne i kommunen som har utleieenheter skal gjennomføre radonmålinger.
- Plan- og bygningslovens § 4.3 og TEK 10 har krav om at alle ny- bygg skal ha radonsperre. Omtales i kommuneplanens arealdel.

2.2.10 Klimaendringer

Aktører som arbeider med klimatilpasning, ønsker gjerne en detaljert framskrivning som bidrar til å gjøre beslutningsgrunnlaget mer solid. En må være klar over at økt detaljrikdom ikke nødvendigvis styrker beslutningsgrunnlaget, fordi usikkerheten øker når framskrivningene reduseres til å gjelde mindre geografiske områder. Klimaframskrivningene må ses på som retningsgivende, og at de synliggjør i hvilken retning klimaet vil utvikle seg. I tillegg til kunnskap om klimaendringer, gir også kunnskap om historiske data, kjennskap til lokale forhold og egen virksomhet et godt grunnlag for å planlegge for et endret klima.²⁵

I Troms forventes årstemperaturen å øke med ca 5,0 grader C. Størst økning forventes for vinteren og minst om sommeren. Årsnedbøren er beregnet å øke med ca 15 %, med størst økning om sommeren og høst, og minst om våren²⁶.

Årsak til klimaendringer

- FNs klimapanel (IPCC) anslår at menneskelig aktivitet har ført til en global oppvarming på omtrent 1 grad, sammenlignet med førindustriell tid. Ifølge klimapanelet er det et sannsynlig spenn på 0,8 og 1,2 grader. De siste tiårene har verden opplevd følgende klimaendringer:
 - Temperaturen har steget
 - Nedbørsmønstre har endret seg
 - Smeltende snø og is har påvirket både vannkvalitet og vanntilgang flere steder
 - Permafrost har tint
 - Havet har blitt varmere, havnivået har steget og havet har blitt surere.
 - Det har også vært observert endringer i ekstremvær siden 1950. og vi har opplevd flere episoder med ekstremtemperaturer, ekstremnedbør og ekstreme havnivåer²⁷

Konsekvenser:

- Skade på natur og miljø
- Skade på kulturmiljø, med tap av verneverdige og fredete kulturminner
- Økning i kraftig nedbør vil kunne øke faren for steinsprang og ulike typer for skred
- På kort sikt økt fare for snøskred pga mer regn på snødekket underlag
- Mer overvann pga mer regn

Sannsynlighet S 5	Konsekvens 4	R= 20
-------------------	--------------	-------

Tiltak:

- Klimatilpasning må bygge på overordnede prinsipper om bærekraftig utvikling etter plan- og bygningsloven, kommunens samfunns- og arealplan

²⁵ <https://www.dsb.no/globalassets/dokumenter/veiledere-handboker-og-informasjonsmaterieell/veiledere/klimahjelperen.pdf>

²⁶ <http://www.klimatilpasning.no/fylkesoversikt/>

²⁷ <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/klima/>

- Bruke «føre-var» prinsippet – i arbeid med klimatilpasning skal høye alternativer for de nasjonale klimafremskrivningene legges til grunn når konsekvensene av klimaendringer vurderes
- Alle avdelingene må tenke klimatilpasning innenfor eget ansvarsområde, og i planlegging på alle nivå

Følgehendelser

- Skade på infrastruktur
- Skade på bygninger

Usikkerhet og styrbarhet

- Usikkerhet vurderes som lav da relevante er tilgjengelige og det er enighet i fagmiljøene
- Styrbarhet vurderes som middels, da kommunen kan påvirke bl.a gjennom planlegging

2.3 Tilsiktede uønskede hendelser

2.3.1 Overgrep og vold i nære relasjoner

Der hvor slike hendelser avdekkes er gjerne i forbindelse med barnehager, skoler, idrettslag, hvor tilgangen til mange er stor. Det har også vært hendelser hvor foreldre og venner av foreldre er overgripere. Slike hendelser har dukket opp med jevne mellom, også i Nord-Norge.

Terskelen fra å observere noe til å ta det med videre er stor, det viser at en ofte er redd for å bli mistrodd eller avvist. Dette kan føre til at mindre hendelser vokser seg store før det oppdages, og tas tak i av rette instans.

Vold i nære relasjoner, samt vold og overgrep mot barn er trolig av de mest komplekse utfordringer som det offentlige forebyggings- og problemløsningsapparatet står ovenfor. På grunn av antall hendelser, og de alvorlige konsekvensene vold og overgrep har ovenfor de barna som utsettes for dette, konsekvenser både på kort og lang sikt, vurderes risiko som **rød**.

Tiltak

- Lage egen ROS analyse og beredskapsplan for vold i nære relasjoner
- Lage rutiner for bekymringsmeldinger/varsling ved mistanke
- Innarbeide holdninger om at det er lov å si fra om man er bekymret, samt ivareta varslerne
- Bedre samarbeid mellom oppvekst og helse (misoppfattet taushetsplikt)
- Informasjonsarbeid mot ansatte som jobber mot utsatte grupper

2.3.2 Skyteepisoder i skolen

Skyteepisoder i skolene eller alvorlige voldsepisoder med farlig våpen er noe vi har vært forskånet for i Norge i nyere tid. Fra utlandet ser vi omfanget slike alvorlige hendelser kan få. Det er dessverre grunn til å tro at slike hendelser også vil finne sted i Norge. I forbindelse med scenario i Nasjonalt risikobilde 2015, ble det av DSB utført en risikoanalyse av skoleskyting i Nordland²⁸. Ut fra de skoleskytingene som har vært både i USA, Tyskland og Finland trekker rapporten fram tre fellesnevner for skoleskyting (rapportens side 15 og 16);

²⁸

https://www.dsb.no/globalassets/dokumenter/rapporter/nrb_2015_delrapport_risikoanalyse_av_skoleskyting_i_nordland.pdf

- ønske om å begå selvmord eller være villig til å ofre livet for å få utført handlingen
- ønske om å ta andre med seg i døden, og da først og fremst de som holdes ansvarlig for at livet ikke er verdt å leve
- den psykologiske tilstanden katatymi. Katatymi oppstår når en person utvikler en idé som vedkommende føler må få utløp gjennom en voldelig handling.

DSB viser i samme rapport til at forskning fra amerikanske skoler viser at typisk for skolene hvor det har skjedd skoleskyting er at de gjerne er på mindre steder hvor lærerne og foreldrene kjenner hverandre fra før og hvor det er vanskelig å ta opp problemer med barna. Skolene har en form for «code of silence» hvor man tier om det ubehagelige.

Sannsynlighet S1	Konsekvens K5	= Risiko R5
------------------	---------------	-------------

Tiltak:

- sørge for et godt og læringsmiljø for alle elvene på skolen
- økt kunnskap blant lærerne om hva som kjennetegner de som kan bli skoleskytere
- gi økt kunnskap til elever i høyere klassetrinn om faresignalene, og kunnskap om hvordan eventuelle bekymringer skal meldes inn
- lage rutiner for varsling, hva en skal gjøre hvis skoleskyting oppstår
- gjennomføre øvelser
- utarbeide en plan på hva skolen gjør i påvente av at politiet kommer
- forebyggende tiltak i skolen mot mobbing samt fokus på inkludering
- Se handlingsplan psykososialt team - beredskapsplan som iverksettes ved slike hendelser

Følgehendelser

- Stort informasjonsbehov til foreldre/foresatte/andre
- Vanskelig å unngå at foreldre/foresatte/andre kommer til skolen
- Stort press på kommunens beredskapsledelse
- Spesielt stort press på psykososialt team

2.3.3 Hendelser i forbindelse med Riddu Riđđu

Under festivalen *Riddu* øker folketallet i Manddalen med over 3000 innbyggere. *Riddu Riđđu* har derfor siden 2001 hatt en egen sikkerhetsplan for festivalen. Etter at festivalen økte både i programomfang og i publikumsmengde, så man nødvendigheten av økt fokusering på sikkerhet. Arrangementssikkerhet var på dette tidspunktet også fokusert i samfunnet for øvrig bla etter den tragiske Roskildeulykken i 2000. Planen ble derfor utarbeidet både ut i fra egne behov og for å imøtekomme ønsker fra det offentlige og omgivelsene for øvrig.

Sikkerhetsplanen er festivalens sentrale virkemiddel for å synliggjøre arbeidet med å skape en trygg festival for publikum, frivillige og artister. Planen fungerer som handlingsplan for festivalledelsen i forkant av og under gjennomføring.

En viktig målsetning er at alle som involveres i festivalgjennomføringen er gjort kjent med hvilke prinsipper som følges i sikkerhetsarbeidet. Dette gjelder særlig staben i festivalen, politiet, helsepersonell og kommunale myndigheter

I festivalen har gjort en egen risikovurdering hvor hendelser og tiltak er listet opp, denne helhetlige ROS'en tar derfor bare med konsekvenser på skader på mennesker.

Årsak til hendelse:

- For mange mennesker inne på området
- Overstadig bruk av rusmidler
- Sabotasje

Konsekvens:

- Skader på mennesker
- Brann
- Fall i elv

Sannsynlighet S3	Konsekvens K 3	= Risiko 9
------------------	----------------	------------

Tiltak:

Videreutvikle samarbeidet med *Riddu Riddu* sin sikkerhetsorganisasjon

Følgehendelser

- Stor pågang til lege, legevakt og psykososialt team
- Behov for evakuering av området
- Stort informasjonsbehov

2.3.4 Radikalisering og voldelig ekstremisme

Radikalisering og voldelig ekstremisme er blitt mer «vanlig», økende følelse av utenforskap og mistilpasning i vårt samfunn fører til at mange lar seg friste til å søke ekstreme miljøer hvor man får en følelse av tilhørighet. Politiet arbeider med forebygging av kriminelle handlinger, men ekstreme holdninger er i utgangspunktet ikke ulovlig. Det er skolen og samfunnet rundt de unge som må jobbe med forebygging av ekstreme holdninger.

Det er viktig å skille mellom voldelig ekstremisme og radikalisering. Med **voldelig ekstremisme** menes personer som er villige til å bruke vold for å nå sine politiske mål.

Radikalisering er prosessen der en person i økende grad aksepterer bruk av vold for å nå sine politiske mål.

En må skille mellom radikalisering og det å være radikal. Det er virkemiddelet, altså viljen til å bruke vold, som er sentral. Radikalisering og voldelig ekstremisme kan skje innen alle typer ideologier eller politiske retninger, noe vi har sett både i Norge og resten av Europa.

Radikalisering er en prosess som kan føre til at en person blir ekstremist. Hvor lang tid radikaliseringsprosessen tar, vil variere fra person til person. Det er heller ikke slik at alle som er i en radikaliseringsprosess, blir voldelige ekstremister.

Sannsynlighet S2	Konsekvens K4	= Risiko R8
------------------	---------------	-------------

Tiltak:

- Veiledning til foreldre og foresatte
- Utvikle kompetanse på helsesektorens arbeid med voldelig ekstremisme
- Utarbeide veiledningsmateriell
- Utarbeide rutiner for varsling ved bekymring
- Informasjonsarbeid til kommunens innbyggere, frivillige organisasjoner, institusjoner

2.3.5 Terror/sabotasje

Terror er i økende grad blitt en trussel også mot det sivile samfunnet. Selve faren for terror har vi ikke gjort en sannsynlighetsvurdering på, da statistisk materiale for terroranslag i Norske kommuner ikke er tilgjengelig – og det har vært svært få hendelser, men konsekvensene har vært katastrofale.

Kåfjord kommune kan drikkevannsforsyning, kraft, tele og infrastruktur være utsatt. En kan heller ikke se bort fra rådhuset som et terrormål. I rådhuset sitter øverste politiske – og administrative ledelse, i tillegg til andre viktige samfunnsfunksjoner som f.eks skatteinnkrever, kommunekassa og lønn-/personal.

Årsak til hendelse:

- Sabotasje mot mål i Kåfjord

Konsekvenser:

- Alvorlige skader på mennesker og miljø
- Store økonomiske utgifter ved gjenoppbygging
- Påvirker i stor grad stabiliteten i Kåfjordsamfunnet

Sannsynlighet S2	Konsekvens K5	= Risiko R10
------------------	---------------	--------------

Tiltak:

- Forebyggende arbeid med radikaliserings og utenforskap
- ROS vurdering og klassifisering av objekter som kan være mål tilsiktende uønskede hendelser
- ROS analyser for tilsiktende uønskede hendelser på anlegg som kan være sårbare

Følgehendelser

- Skade på kritisk infrastruktur
- Stort informasjonsbehov
- Forstyrrelser i form av uro og bekymring i samfunnet
- Stor press på kommunale ledelse, beredskapsledelse og helse
- Store økonomiske tap

2.3.6 Oppsummering av risikobildet for Gáivuona/Kåfjord kommune

Forskrift om kommunal beredskapsplikt § 2 d krever at analysen skal belyse særlige utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner, herunder tap av kritisk infrastruktur. Utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner gir grunnlag for å vurdere robusthet i kommunens ulike funksjoner og kommunens beredskap. Forskriften krever også vurdering av behovet for befolkningsvarsling og evakuering. Analysene kan synliggjøre at flere samfunnsfunksjoner er gjensidig avhengige av hverandre.

Dette kapitlet gir en skjematisk oversikt over risikobildet, risikobildet i forhold til oppsummering av kritiske samfunnsfunksjoner og gjensidige avhengigheter

2.3.7.1 Skjematisk oversikt oppsummering av risikobildet

Sannsynlighet	Konsekvens				
	Ufarlig (K1)	En viss fare (K2)	Kritisk (K3)	Farlig (K4)	Katastrofalt (K5)
Svært sannsynlig (S5)		2.1.4 Drikkevanns - Forsyning 2.2.8 Ekstremvære snø og regn		2.1.11 hendelser i forbindelse med Topp-Turisme 2.1.3 Kapasitet til å yte nødvendige helsetjenester 2.2.10 klima- endringer	2.2.2 Steinskred og steinsprang 2.2.4 Snøskred 2.3.1 Vold og overgrep i nære relasjoner 2.1.13 Smitte-utbrudd
Meget sannsynlig (S4)		2.1.1 akutt forurensing i grunn og vann	2.1.8 større ulykke langs veg 2.2.3 Jord- og leirskred	2.1.12 bortfall av energiforsyning	2.1.9 Ulykke i tunell 2.1.14 Brann i større bygninger 2.1.16 hendelser i forbindelse med digitalisering 2.1.17 hendelser i forbindelse med nødnett
Sannsynlig (S3)		2.2.6 Kulde/is 2.2.7 Flom	2.3.3 Hendelser i forbindelse med Riddu Riddu		
Mindre sannsynlig (S2)			2.2.5 Havnivåstigning og stormflo	2.1.7 Ulykke ved kraftanlegg 2.3.4 Radikalisering og voldelig ekstremisme	2.3.5 Terror/sabotasje
Lite sannsynlig (S1)		2.2.9 Radon	2.1.5 Nødhavn Mandalsbukt	2.1.2 radioaktivt nedfall	2.1.6 Dambrudd 2.1.10 Fergeulykke 2.3.2 skyte-

					episoder i skolen 2.2.1 Fjellskred
--	--	--	--	--	---------------------------------------

Under akseptabel risiko finner vi hendelsene:

[2.1.5 Nødhavn Mandalsbuk](#), [2.2.10 Radon](#)

Akseptabel risiko er hendelser som håndteres av den daglig stående beredskapen.

Under «på grensen» risiko finner vi hendelsene:

[2.1.1 akutt forurensing i grunn og vann](#), [2.1.2 radioaktivt nedfall](#), [2.1.4 Drikkevannsforsyning](#), [2.1.7 Ulykke ved kraftanlegg](#), [2.2.5 Havnivåstigning og stormflo](#), [2.2.6 Kulde/is](#), [2.2.7 Flom](#), [2.2.8 Ekstremvær snø og regn](#), [2.3.3 Hendelser i forbindelse med Riddu Riddu](#), [2.3.4](#)

[Radikalisering og voldelig ekstremisme](#)

«På grensen» risiko defineres som en risiko der hendelser kan medføre at den daglige stående beredskapen ikke er tilstrekkelig. Kategorien grenser i nedre sjikt til akseptert risiko, og i øvre sjikt til uakseptabel risiko. Sammenfallende hendelser i denne kategorien kan kvalifisere for tiltak i henhold til uakseptabel risiko. Gode planer og lokalkunnskap skal medvirke til å trygge innbyggernes etablering og bruk av arealene.

Under uakseptabel risiko finner vi hendelsene:

[2.1.3 Kapasitet til å yte nødvendige helsetjenester](#), [2.1.6 Dambrudd](#), [2.1.8 større ulykke langs veg](#), [2.1.9 Ulykke i tunell](#), [2.1.10 Fergeulykke](#), [2.1.11 Toppturisme](#), [2.1.12 bortfall av energiforsyning](#), [2.1.13 smitteutbrudd](#), [2.1.14 Brann i større bygninger](#), [2.1.15 Hendelser i forbindelse med digitalisering](#), [2.1.16 Hendelser i forbindelse med nødnett](#), [2.2.1 Fjellskred](#), [2.2.2 Steinskred og steinsprang](#), [2.2.10 klimaendringer](#), [2.2.3 Jord- og leirskred](#), [2.2.4 Snøskred](#), [2.3.1 Vold og overgrep i nære relasjoner](#), [2.3.2 skyteepisoder i skolen](#), [2.3.5 Terror/sabotasje](#)

Indikerer uakseptabel risiko. Tiltak må iverksettes for å redusere denne ned til gul eller grønn.

2.3.7.2 Oppsummering av kritiske samfunnsfunksjoner

Tabellen illustrerer hvordan de uønskede hendelsene kan påvirke kritiske samfunnsfunksjoner, ivaretagelse av husly og varme, forsyning av energi og drivstoff, tilgang på elektronisk kommunikasjon, fremkommelighet for personer og gods, ivaretagelse av nødvendige helse- og omsorgstjenester og kommunens kriseledelse og krisehåndtering, samt behov for befolkningsvarsling og evakuering. (DSBs veileder side 37). En vurderer kun de hendelsene som er på «rødt».

Oppsummering av kritiske samfunnsfunksjoner

UØNSKET	KRITISKE SAMFUNNSFUNKSJONER SOM BLIR BERØRT											Behov for befolkningsvarling	Behov for evakuering
	1. Forsyning av mat og medisiner	2. Ivaretagelse av behov for husly og varme	3. Forsyning av energi	4. Forsyning av drivstoff	5. Tilgang til elektronisk kommunikasjon	6. Forsyning av vann og avløpshåndtering	7. Fremkommelighet for personer og gods	8. Oppfølging av særlig sårbare grupper	9. Nødvendige helse- og omsorgstjenester	10. Nød og redningstjeneste	11. Kommunens kriseledelse og krisehåndtering		
1. Kapasitet til å yte nødvendige helsetjenester	X				X			X	X	X	X	X	X
2. Dambrudd		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
3. Større ulykke langs veg	X						X		X	X	X		
4. Ulykker i tunell	X						X		X	X	X		
5. Fergeulykke							X		X	X	X		
6. Hendelser i forbindelse med topp turisme					X				X	X	X		
7. Bortfall av energiforsyning	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
8. Brann i større bygninger		X			X			X	X	X	X		
9. Hendelser i forbindelse med digitalisering	X				X	X		X	X		X		
10. Hendelser i forbindelse med nødnett	X				X	X		X	X		X		
11. Klima	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
12. Alle typer skred	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
13. Vold og overgrep i nære relasjoner								X	X		X		
14. Skyteepisoder i skolen		X						X	X	X	X		
15. Terror/sabotasje	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

2.3.7.3 Illustrasjon av gjensidige avhengigheter

Matrisen viser en forenklet fremstilling av risiko- og sårbarhetsbildet. De uønskede hendelsene oppsummeres i matriseform for å vise enkelte deler av risiko- og sårbarhetsbilde. For eksempel at svikt i behov for husly og varme, forsynlig av energi, tilgang til elektronisk kommunikasjon og fremkommelighet for personer og gods gir følgehendelser/konsekvenser for nødvendige helse- og omsorgstjeneste.

Oppsummering av gjensidig avhengigheter

SVIKT	FØLGEHEDELSER / KONSEKVENSER										
	1. Forsyning av mat og medisiner	2. Ivaretagelse av behov for husly og varme	3. Forsyning av energi	4. Forsyning av drivstoff	5. Tilgang til elektronisk kommunikasjon	6. Forsyning av vann og avløpshåndtering	7. Fremkommelighet for personer og gods	8. Oppfølging av særlig sårbare grupper	9. Nødvendige helse- og omsorgstjenester	10. Nød- og redningstjeneste	11. Kommunens kriseledelse og krisehåndtering
1. Forsyning av mat og medisiner	X							X	X	X	X
2. Ivaretagelse av behov for husly og varme		X				X		X	X		
3. Forsyning av energi		X	X	X	X			X	X	X	
4. Forsyning av drivstoff		X		X		X		X	X	X	
5. Tilgang til elektronisk kommunikasjon			X	X	X	X		X	X	X	
6. Forsyning av vann og avløpshåndtering		X				X		X	X	X	X
7. Fremkommelighet for personer og gods	X	X		X			X	X	X	X	X
8. Oppfølging av særlig sårbare grupper		X						X	X		
9. Nødvendige helse- og omsorgstjenester	X	X			X			X	X		X
10. Nød- og redningstjeneste	X	X				X		X	X	X	X
11. Kommunens kriseledelse og krisehåndtering											

Del 3 – Oppfølging

Risikobasert internkontroll og ROS-analyser må gis forankring i Kåfjord kommunes lederskap i den daglige driften. Sikkerhets- og beredskapsspørsmål må være fast tema i leder- og utvidet ledermøte. Kåfjord kommunes beredskapsorganisasjon skal være smidig og disiplinert, med tydelige ansvars- og myndighetsområder.

3.1 Prioritering av tiltak som skal settes inn

Nr.	Tiltaksbeskrivelse	Kostnad	Ansvarlig	Frist
1.	Jevnlige øvelser på beredskap og beredskapstiltak som evakuering, informasjon, befolkningsvarsling og varsling intern i kommunen		Kommunedirektør	Fortløpende

	og i samarbeid med nabokommunene			
2.	ROS-analyser utarbeides for alle deler av kommunale virksomhet innen utgangen av 2021		Kommunalsjef Avdelingsledere	Fortløpende
3.	Utarbeide egen brannros for Kåfjord kommune		Brannsjef/rådmann	Innen utgangen av 2020
4	Plan for krisekommunikasjon på ulike språk		Informasjonsansvarlig	Innen utgangen av 2021
5	Utarbeide en plan for hvordan drifte kommunen uten tilgang til data, vurdere alternative løsninger hvis elektronisk kommunikasjon skulle svikte		IT	Innen utgangen av 2021
6				

3.2 Forslag til plan for oppfølging

Målsettingen er at alle hendelser som her er definert som rød og gul skal jobbes med, og på sikt bli grønn, dvs at de faller ut av denne listen. Med utgangspunkt i den totale mengden forslag til mulige tiltak for alle 31 analyserte hendelsene, men med en generell innfallsvinkel på oppfølging (i tillegg til tiltak under pkt 3.1) foreslår gruppa følgende;

Pri	Uønsket hendelse m/angivelse av årsak	Nye forebyggende tiltak	Nye skadebegrensende tiltak	Ansvar	Tidsfrist
A	Hendelser med rød kategori i HROS Hendelser med gul kategori i analysen vil også bli gjennomgått	Gjennomgås ved å oppdatere kriseplan, oppdatere beredskapsplaner. Etablere nye planer for å ivareta/lukke avvikene. Sektorvise planer utarbeides etter behov	Oppdaterte planer implementeres og følges opp. Opplæring Øvelser	Kommunedir. Komm.sjefer, avd.ledere	Årlig
B	For lite ressurser til generell beredskaps arbeid og oppfølging	Sette av ressurser, ansvarliggjøring, øvelser og revisjoner	Følge opp tiltakene i analysene	Komm.dir., Komm.sjefer Avd.ledere	Årlig imf Budsjett

C	Manglende sektorvise analyser og tilhørende planer	Planer gjennomføres og implementeres som egen rutine i all saksbehandling og arbeid	Opplæring og bekjentgjøring av relevant planverk blant ansatte og innbyggere. Øvelser. Følge retningslinjer i arealros ved saksbehandling	Komm.sjefer Avd.ledere Saksbehandlere	Fortløpende
	2.2.11 klimaendringer	Klimatilpasning må bygge på overordnede prinsipper om bærekraftig utvikling etter plan- og bygningsloven, kommunens samfunns- og arealplan Bruke «føre-var» prinsippet – i arbeid med klimatilpasning	Alle avdelingene må tenke klimatilpasning innenfor eget ansvarsområde, og i planlegging på alle nivå	Komm.dir Komm.sjef saksbehandlere	
1	2.2.2 Steinskred og steinsprang	Kartlegging av områder der steinsprang er ett kjent problem. Undersøkelser/vurdering i forbindelse med areal- og samfunnsplanlegging, bygg- og anleggstiltak Sikringstiltak i utsatte områder Evakuering - se beredskapsplan	Aktuelle områder definert i kommuneplan og ivaretas i reguleringsplaner	Komm.sjef Saksbehandlere	Fortløpende
Pri	Uønsket hendelse m/angivelse av årsak	Nye forebyggende tiltak	Nye skadebegrensende tiltak	Ansvar	Tidsfrist
2	2.2.4 Snøskred	Kartlegging av skredutsatte områder Ha en god overvåking utsatte områder, for å kunne spare enkeltmennesker og samfunn for unødvendige påkjenninger og kostnader Undersøkelser/vurdering i forbindelse med areal- og	Gode varslingsrutiner Aktuelle områder definert i kommuneplan og ivaretas i reguleringsplaner	Komm.sjef Saksbehandlere	Fortløpende

		<p>samfunnsplanlegging og bygge- og anleggstiltak</p> <p>Vurdering av snøskredfare i forbindelse med skuter- og skiløyper</p>			
3	2.1.11 Topp-Turisme	<p>Viktig at turistvertene informerer gjestene om Varsom.no/, yr, reg.obs etc</p> <p>God informasjon om Varsom.no</p> <p>Visit Lyngenfjord tilsender medlemsbedriftene materiell som disse kan bruke til informasjon for sine gjester</p> <p>Skilting ved skiparkeringsplasser som oppfordrer til å sjekke skredvarsel</p> <p>Turistinfo hoteller og campingplasser gir informasjon om skredfare og høy vannføring</p> <p>Generell informasjon på kommunens hjemmeside</p> <p>Informasjon om manglende mobildekning i øvre del av Reisadalen</p>	<p>Fortløpende informasjon til turistene og andre brukere som skoler</p> <p>Gode varslingsrutiner</p> <p>Fortløpende oppdatere informasjon på kommunens hjemmeside</p>	Komm.sjef Saksbehandlere	Fortløpende
4	2.3.4 Terror/ sabotasje	<p>Psykososialt kriseteam som inngår i kommunens krisehåndtering.</p> <p>Koordinering og oppfølging for å yte tilfredsstillende psykososial omsorg og støtte ved kriser, ulykker og katastrofer.</p> <p>Handlingsplan for psykososialt kriseteam</p>	Debriefing etter hendelser	Komm.dir., Komm.sjef Avd.ledere	Årlig gjennomgang
5	2.3.1	Forebygging og synliggjøring	Kompetanseheving, nettverks-	Komm.sjef Avd.leder	Fortløpende

	Overgrep og vold i nære relasjoner	Kommunen utarbeider en tverrfaglig handlingsplan som blant annet angir forebyggende tiltak, hvordan vold avdekkes, følges opp og evalueres i hjelpeapparatet Utarbeide informasjonsbrosjyre og legge ut aktuell informasjon på kommunens nettside Kunnskap og kompetanse Søke veiledning og kompetanseheving hos de regionale ressursentrene Kompetanseheving om overgrep og vold i nære relasjoner er implementert i kommunens kompetanseplan Høyt fokus på tverrsektoriell nettverkssamarbeid (eks sjumilssteget)	bygging, veiledning		
6	2.1.9 Ulykke i tunell	Kompetanseheving i form av øvelser i tunell hvor vegvesen, politi, ambulansetjenesten, brannkorpene i nabokommunene, UNN og Kåfjord kommune deltar Samhandling med Statens vegvesen om utstyr til overtrykksvern, røykdykking og oppdatering av lokalt brannvesen.	Øve Debrifing etter hendelse	Brannsjef Komm.sjef Komm.dir	Årlig gjennomgang
Pri	Uønsket hendelse m/angivelse av årsak	Nye forebyggende tiltak	Nye skadebegrensende tiltak	Ansvar	Tidsfrist
7	2.1.14 Brann i større bygninger	Opplæring og årlige brannøvelser Årlige tilsyn av særskilte brannobjekter God internkontroll Lage en plan, eller innlemme i eksisterende plan, evakuering og alternativ	Forbyggende tiltak i aktuelle bygg, Øve	Komm.dir Komm.sjef Avd.leder brannsjef	Årlig gjennomgang

		<p>plassering av berørte personer</p> <p>Evakuering av bygning ved brann</p> <p>Transport av personell</p> <p>Plan for alternativ lokasjon for personer i bygning</p> <p>Sørge for stabilitet og forutsigbarhet i brannberedskapen</p> <p>Utarbeide plan for hvordan berørte tjenester skal gjenopptas</p> <p>Ivareta sikkerhet for dataarkiv/backup, journaler, papirarkiv i tilfelle brann</p> <p>Ikke bruke levende lys i offentlige bygg</p> <p>Elektriske varmekilder skal være fastmontert</p>			
Pri	Uønsket hendelse m/angivelse av årsak	Nye forebyggende tiltak	Nye skadebegrensende tiltak	Ansvar	Tidsfrist
8	2.1.17 Nødnett	<p>Etablere basestasjoner lokalt, øke signalstryke eller sette opp «forsterkere» inne i bygget. En kan også ha signalforsterker i tjenestebil utenfor eller bruke større og bedre antenner på nødnettradio</p> <p>Bruke direktemodus i apparatene (DMO) slik at en ikke trenger selve nødnettet.</p>	<p>det vil alltid være å foretrekke å få dekning innendørs fra utendørsanlegg. Dette fordi anlegg innendørs er sårbar ved brann og lignende</p>	<p>Samarbeid om bruk og dekning av nødnett med politi, Fylkesmann, Statens vegvesen</p>	<p>Fortløpende</p>

		<p>Mobile basestasjoner meg egen strømforsyning plasseres ut på høyere punkt lokalt i området. Evt kan direktemobus brukes mellom apparatene</p> <p>De fleste basestasjonene er utstyrt med reservestrøm for 72 timer, med mulighet for etterfylling av drivstoff.</p> <p>Mobile aggregatløsninger kan flys ut ved spesielle kritiske hendelser</p>			
Pri	Uønsket hendelse m/angivelse av årsak	Nye forebyggende tiltak	Nye skadebegrensende tiltak	Ansvar	Tidsfrist
10	2.1.8 Større ulykker langs veg	<p>Arbeide opp mot Statens vegvesen i forhold til sikringstiltak langs veg</p> <p>En ulykke med masseskader vil trenge store ressurser, og sette masseskadehåndtering på prøve.</p> <p>Jevnlige øvelser på håndtering av store ulykker</p>	Utbedring av E6 og fylkes-veg	Komm.sjef Komm.dir saksbehandlere	Fortløpende
11	2.1.12 Bortfall av energiforsyning	<p>Samarbeide med frivillige organisasjoner FM, og sivilforsvaret, politiet og forsvaret, Ymber</p> <p>Aggregat til nødstrøm vann og avløp</p> <p>Det opprettes et samlingssted i alle bygdene hvor det</p>	Omkoblingsmuligheter analyseres i samarbeid med kraftselskap	Komm.dir Komm.sjef	Årlig gjennomgang

		<p>installeres (tilgang til) aggregat</p> <p>Oppfordre innbyggere til å ha DSB brosjyre for egenberedskap</p>			
12	2.2.3 Jordskred og leirskred	<p>Bruke den kartlegging som er gjort av forskjellige områder i kommunen aktivt i videre planlegging</p> <p>Sikring av utsatte skråninger og skjæringer</p> <p>Fokus på skredfare ved anleggelse av nye veger og på vedlikehold på vegnettet – dimensjonering av stikkrenner og plassering av stikkrenner</p>	Tas inn i reguleringsplaner	Komm.sjef saksbehandlere	Fortløpende
	2.2.5 Havnivåstigning og stormflo	<p>Tas hensyn til i arealplanlegging og bygge- og anleggstiltak</p> <p>Økte krav til infrastruktur tiltak pga. klimaendringer (skjerpet krav)</p> <p>Økte krav til infrastruktur og bygg pga klimaendringer</p> <p>TEK 17, § 7-2. Sikkerhet mot flom og stormflo</p>	Tas inn i arealplaner, reguleringsplan	Virksomhetsleder, sektorleder saksbehandlere	Årlig gjennomgang
Pri	Uønsket hendelse m/angivelse av årsak	Nye forebyggende tiltak	Nye skadebegrensende tiltak	Ansvar	Tidsfrist
15	2.1.10 fergeulykke	<p>Øvelser i akutt forurensing</p> <p>Øve sammen med rederiet</p>	Øve	Komm.dir Komm,sjef Brannsjef	Årlig gjennomgang
16	2.1.16 Digitalisering	<p>Redundante internettlinjer</p> <p>Gode back-up rutiner</p> <p>Gode back-up løsninger</p> <p>Sikker lagringsplass for back-up</p> <p>Gode sikkerhetsløsninger</p>	Ha fokus på sikkerhet i organisasjonen	Rådmann, Sektorleder virksomhetsleder den enkelte medarbeider	Fortløpende

		Ta i bruk skyløsninger			
17	2.3.4 Terror, sabotasje,	<p>Vurderes i samarbeid med politi.</p> <p>Forebyggende tiltak i skolen og barnehage mot mobbing, samt ha fokus på inkludering</p> <p>Politiet informerer personalet på skolene i kommunen hvordan de skal forholde seg hvis det skulle oppstå uønsket hendelse</p> <p>Se handlingsplan psykososialt kriseteam - beredskapsplan som iverksettes ved slike hendelser</p> <p>Se beredskapsplan for aktuelle områder, f.eks vann og avløp, IKT</p> <p>Øvelser med berørte parter</p>	Rask mobilisering og evakuering. God samhandling mellom nødetatene. Debrifing etter hendelse	Komm.dir Komm.sjef brannsjef	Årlig gjennomgang
Pri	Uønsket hendelse m/angivelse av årsak	Nye forebyggende tiltak	Nye skadebegrensende tiltak	Ansvar	Tidsfrist
18	2.1.7 Dambrudd	<p>Det utarbeides en beredskapsplan for varsling, evakuering og sikring av berørte områder til befolkninga kan flytte tilbake</p> <p>Samarbeid om beredskapstiltak mellom Kåfjord kommune, NVE, politi, FM og dameier</p> <p>Varsling til befolkninga med UMS</p>	Gode varslingsrutiner Evakueringsplaner	Komm.sjef	Årlig gjennomgang

19	2.2.1 Fjellskred	Årlig rullering av planer og varslings Øvelser alene og i samarbeid med andre berørte kommuner Flodbølgeberegning må være en del av areal- og samfunnsplanlegging	Gode varslings- og sikrings rutiner Følges opp i planarbeid og saksbehandling	Komm.dir Komm.sjef saksbehandlere	Årlig gjennomgang
20	2.1. Evakuering av Innbyggere Kåfjord til Nordreisa pga fjellskred fra Nordnes	I samarbeid med Nordreisa kommune definere hva som skal følge med hver elev/pasient/bruker i forhold til personell og utstyr Utarbeide plan for innkvartering	Samarbeid med Nordreisa kommune. Utarbeide planverk for evakuering	Komm.dir Komm.sjef	Årlig gjennomgang
Pri	Uønsket hendelse m/angivelse av årsak	Nye forebyggende tiltak	Nye skadebegrensende tiltak	Ansvar	Tidsfrist
	2.1.3 Kapasitet til å yte nødvendige helse-tjenester	Utføre ROS analyse på kapasiteten til å yte nødvendige helse- og omsorgstjenester På bakgrunn av ROS – analysen revidere beredskaps- og handlingsplan for helse Overføre pasienter fra hjemmene til Kåfjord helsetun, eller nabokommunene Vurdere å be om bistand fra nabokommunene Informasjon til pasienter og pårørende	Avdekkes i ROS analyse	Komm.sjef Avd.leder	1.halvår 2020 Årlig gjennomgang

20	2.1.4 Drikke- vannsforsyn- -ing	<p>Åpne ledningskart tillates ikke</p> <p>Det tillates ikke tiltak som kan forurense drikkevannskilder og tilhørende nedslagsfelt. Vurderingene skal gjøres med basis i drikkevannsforskriften, Folkehelseinstituttets veiledere, restriksjonsbestemmelsene og kunnskap om kilden. Ved behov innføres kokepåbud</p> <p>Lokasjonsvarsling til berørte abonnenter</p> <p>Se handlingsplan for brudd på vannforsyning og bruk av krisevannkilder i beredskapsplanen</p>	Revisjon beredskapsplan	Komm.sjef VA-ing	Årlig
Pri	Uønsket hendelse m/angivelse av årsak	Nye forebyggende tiltak	Nye skadebegrensende tiltak	Ansvar	Tidsfrist
21	2.2.9 Ekstremvær	<p>Vurdering av mulig ny framtidig rasfare i forbindelse med areal- og samfunnsplanlegging og bygge- og anleggstiltak.</p> <p>Oppsyn av snømengde på kommunale bygg. Sikre nødvendig adkomst/rømningsmuligheter</p> <p>.</p>		Komm.sjef Avd.leder	Fortløpende

		<p>Ha samhandling med FM, politi, vegvesen og sivilforsvaret</p> <p>Informasjon til publikum for å sikre liv og eiendom</p> <p>Beredskapsplan avløpsanlegg og beredskapslager kommunale veier</p>			
23	2.1.1 Akutt forurensing i grunn og vann	<p>Buffersone ved hendelse</p> <p>Vegetasjonsbuffersone</p> <p>Informere befolkninga gjennom kommunens hjemmeside, sosiale media, media og befolkningsvarsling</p>		Komm.råd Komm.sjef brannsjef	Fortløpende
Pri	Uønsket hendelse m/angivelse av årsak	Nye forebyggende tiltak	Nye skadebegrensende tiltak	Ansvar	Tidsfrist
24	2.1.2 Radioaktivt nedfall-	<p>Forestå med informasjon og befolkningsvarsling ovenfor egne innbyggere</p> <p>Iverksette tiltak etter de retningslinjer som blir gitt for området av Kriseutvalget for atomulykker</p> <p>Informere innbyggerne om kjøp og bruk av jodtabletter til eget bruk</p> <p>Befolkningsvarsling med UMS</p> <p>Se handlingsplan ved ulykke med radioaktiv stråling</p> <p>Utarbeide retningslinjer for bruk av tilfluktsrom</p>		Komm.råd Komm.sjef	Årlig gjennomgang

25	2.1.7 ulykke ved kraftanlegg	<p>Kommunens helsevesen settes i beredskap i forhold til omfanget av uhellet</p> <p>Veisperring iverksettes for å unngå trafikk inn i fareutsatt område</p> <p>Ved utslipp til elv vurderes og eventuelt iverksettes oppsamling i tråd med aktuell fagmyndighet</p> <p>Informasjon til befolkninga</p> <p>Opprett kontakt med kraftanleggets eier.</p>		Komm.sjef Brannsjef	Årlig gjennomgang
Pri	Uønsket hendelse m/angivelse av årsak	Nye forebyggende tiltak	Nye skadebegrensende tiltak	Ansvar	Tidsfrist
26	2.3.4 Radikalisering og voldelig ekstremisme	<p>Veiledning til foreldre, foresatte og elever</p> <p>Utvikle kompetanse innenfor voldelig ekstremisme</p> <p>Bruke veiledningsmateriell, f.eks www.plattform.no</p> <p>Integreringstiltak</p> <p>Varsling og oppfølging av varslings</p> <p>Inkludering i samfunnet, f.eks sommerarbeidsplasser for ungdom 16 – 18 år</p> <p>Fast tema i politirådet</p>		Komm.sjef Komm.råd	Årlig gjennomgang

27	2.1.14 Smitteut- brudd	<p>Se kommunes smittevern- og pandemiplan</p> <p>Større smitte utbrudd krever innkjøp av vaksiner/medisiner</p> <p>Alle sektorene må utarbeide ROS-analyser og planverk for situasjoner hvor smitteutbrudd medfører mer enn 40 % fravær av arbeidsstokken.</p> <p>Informasjon til innbyggerne</p>		Komm.sjef Avd.leder Komm.lege	Årlig gjennomgang
----	------------------------------	---	--	-------------------------------------	-------------------

Del 5 Referanseliste

[Beredskapsplan Kåfjord kommune](#)

Beredskapsplan for fjellskred for NVE, ÅTB og NNFO

EU's vanndirektiv, www.vannportalen.no

Overordnet grovmasket ROS-analyse for Kåfjord kommune

[Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret](#)

Klimaprofil Troms

Kystverket; vurdering av nødhavner i Troms og Finnmark

Norsk Geologisk institutt (NGI) (2013) *Flodbølger i Lyngen etter mulig skred, Nordnes, Lyngen kommune III. Detaljberegning av oppskylling for skred på 11 millioner kubikkmeter*

Nordnes og Sørkjosfjellet tunneler (2013), Statens vegvesen

NGU rapport Samordnet geologisk undersøkelsesprogram

Rapport etter tilsyn ihht «Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn Kåfjord helsesenter»

Statens vegvesen Risikovurdering tunnelenes samfunnsfunksjon E6-Larsber, Skardal, Isfjell,

Statens vegvesen ROS Isfjell og Skardalstunellen

Statens vegvesen Risikoanalyse for tunell gjennom Nordnesfjellet i Kåfjord kommune

Sikkerhetsplan, Riddu Riddu

Sårbarhetsanalyse, Fjellskred delplan og tiltaksoversikt, Nordnes

Varsel fra NVE om steinsprangaktivitet fra det ustabile fjellpartiet Njårgavárri, i Kåfjord kommune. Ephorte 2015/1420-124

[Veiledning til forskrift om kommunal beredskapsplikt](#)

[Veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen, DSB](#)

Viser forøvrig til aktsomhetskart, grunnundersøkelser og skredfarevurderinger utført for Kåfjord kommune.